

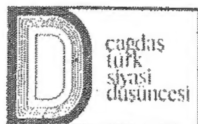

ALPARSLAN TÜRKEŞ

TEMEL GÖRÜŞLER

Alparslan Türkeş

TEMEL GÖRÜŞLER

dergâh yayınları

TEMEL GÖRÜŞLER
Alparslan Türkeş

Dergâh Yayınları : 4
Türk siyasî düşüncesi dizisi : 1

«Temel görüşler» in yayın hakkı Dergâh Yayınlarına aittir.

Alparslan Türkeş

TEMEL GÖRÜŞLER

DERGÂH YAYINLARI
P. K. 1240 - İSTANBUL

BİRİNCİ BASKI : MART 1975

«Temel Görüşler» Yaylacık Matbaasında dizilip, basılmış; Ergun Ciltevinde ciltlenmiştir.

SUNUŞ

Siyasî ilişkiler ve siyasî düşüncenin tarihi insanlığın tarihi ile başlatılabildiği halde siyasî partiler geçen asrın ürünüdür. Siyasî partilerin ortaya çıkışı Batı sistemi içinde demokratikleşme sürecinin önemli bir merhalesi olarak kabul edilmektedir. Çeşitli sosyal grupların çıkarlarına bağlı siyasî partiler, toplum yapısındaki sınıfsal güç dengesini sağlamak bakımından en önemli kurumlaşma olarak belirmiştir. Siyasî partiler, temsil ettikleri sosyal sınıflar adına iktidar olmak için demokratik mekanizmanın gelişmesini müsbet yönde zorlarken, iktisadî kaynakların dağılımının daha az eşitsiz hale gelmesine de yardımcı olmuşlardır.

Batı sistemindeki çatışma noktalarını demokratik ve iktisadî hakların geliştirilip yaygınlaştırılmasıyla azaltan siyasî partiler, düzenin vazgeçilmez unsurları olmuştur. Bu itibarla siyasî iktidar mücadelesinin aracı olarak siyasî partiler her türlü maddî ve kanunî korumanın konusu haline gelmiştir. Bugün ne şekilde olursa olsun, iktidar dışında bulunan partilerin toplum düzenindeki rolleri dikkate alınarak korunması Batı demokrasilerinin temel vasıflarındandır.

Türkiye'de günümüzde bile Batılı mânada siyasî partilerin varlığından söz etmek güçtür. Önce gizli bir ihtilâlci cemiyet olarak kurulan İttihat ve Terakki Fırkasından başlayarak çok değişik bir gelenek Türkiye'de «parti» adını taşıyan kuruluşların kaderi olmuştur. Umumiyetle de Batıdaki gibi sınıfsal temellere

dayanan particilikten çok siyasî - idarî - içtimaî yapı bakımından farklı fikirlerin partileştiği görülmektedir. Bu itibarla, bazı siyasî kuruluşların meydana çıkmakta olan sosyal grupların menfaatlerini temsil etmek iddiaları tamamen değişik mahiyette ve yenidir. Türkiye'de İttihat ve Terakki geleneğini sürdüren batıcı yaklaşımla, çeşitli ton farklarıyla bu zihniyete karşı görüşleri temsil eden partiler zaman zaman kurulmuş, kapatılmış ve bazıları da bugüne kadar gelmiştir. Siyasî parti geleneğindeki bu olumsuzlanma, halka da yansıtılmış, halka demokratik iktidar mücadelesi veren organizasyonlara bağlılık ve karşıt partilere müsamaha bir yana tehlikeli önfikirler yerleşmiştir. Üstten alta yansıyan gelenek, çeşitli parti mensup ve sempatizanlarının karşı partilerin fikirlerini, program ve tüzüğünü hiç bir şekilde öğrenmeden «kördöğüşü» olarak vasıflandırılabilecek bir particilik yürütmeleri şeklinde sürüp gitmektedir. Hattâ bu şahısların kendi parti program, tüzük ve müdafaa ettikleri fikirleri bile doğru dürüst bilmedikleri söylenebilir.

Dergâh yayınları, Türk siyasî hayatıyla ilgili doğruları sahip oldukları tavra bakmadan ortaya koymakla bu sahada sürüp giden kargaşalığı bir ölçüde gidermek gayesindedir. Öncelikle günümüz siyasî parti liderlerinin fikirlerini yansıtan kitaplar yayımlanacak, zamanla Türkiye'de siyasî düşüncenin gelişimini açıklığa kavuşturan belge kitaplar ve araştırmalar okuyucularımıza sunulacaktır. Selâhiyetli bir heyet tarafından hazırlanan «Türk siyasî düşüncesi» dizisi, Türk siyasî hayatındaki eğilimlere açıklık getirmek gereğine dayanmaktadır.

DERGÂH YAYINLARI

Alparslan Türkeş'in hayat hikâyesi

Türkeş'in ataları Kayseri'lidir. Büyük dedesi Arif Ağa, ailesiyle Kayseri'nin Pınarbaşı ilçesinin Yukarıköşkeri köyünden göç ederek Kıbrıs'a yerleşmiştir.

Türkeş, ilk ve ortaokulu Lefkoşe'de bitirmiştir. 1932'de Ahmet Hamdi Efendi, annesi Zehra Hanımdır.

Türkeş, ilk ve orta okulu Lefkoşe'de bitirmiştir. 1932'de İngiliz işgal idaresi altında duyduğu yurt ve hürriyet özlemi ile ailece Türkiye'ye göç etmişler ve İstanbul'da yerleşmişlerdir.

Küçük yaşlardan itibaren askerlik mesleğine gönül veren Türkeş, 1933'te Kuleli Askerî Lisesine girmiş, 1936'da mezun olmuş ve Harbokulu'na geçmiştir. 1938'de Harbokulunu başarı ile bitirerek, piyade asteğmeni rütbesi ile Piyade Atış Okuluna girmiştir. 1939'da teğmen rütbesi ile ordu saflarına katılmıştır.

Bu yıllarda milliyetçi edebî dergilerde şiir ve yazıları yayınlanan Türkeş, Irkçılık - Turancılık dâvası diye adlandırılan dâva sebebiyle Mayıs 1944'te tevkif edilmiş, muhakeme neticesinde, Nisan 1945'te beraet ederek tahliye olunmuştur.

1945'te üsteğmen rütbesinde iken, II. Dünya Savaşında tankların kazandığı önem dolayısıyla «Tank Avcılığı» adlı bir kitap yayınlamıştır. Bilâhare açılan imtihanları kazanarak Harp Akademisine girmiş ve kurmay subay olmuştur.

Radyoda 1950'den 1955'e kadar «Topyekûn Savunma» ve «Kahramanlık» hakkında konuşmalar yapmıştır.

1955'te Kurmay Binbaşı Türkeş, Amerika'da Washington'daki «Daimî Grup» nezdinde Türk Genel Kurmay Başkanlığı temsil heyeti üyeliğine tayin edilmiş, 1958'e kadar bu görevde kalmıştır.

Türkeş bu süre içinde George Washington Üniversitesi'nin gece bölümüne devam etmiş, milletlerarası iktisat, ingilizce kompozisyon öğrenimi görmüştür.

1959'da Almanya'ya Atom ve Nükleer Okuluna gönderilmiş ve bu okulu da başarı ile bitirmiştir.

Avrupa'da çeşitli NATO toplantılarında ve askeri manevralarda Genel Kurmay Başkanlığının temsilcisi olarak bulunmuştur.

27 Mayıs 1960 Millî Birlik Harekâtının önde gelen simalarından olan Türkeş, bu hareketi partilerüstü ve millî birliği sağlayacak bir reform hareketi olarak düşünmüştür. Müdahaleden sonra Millî Birlik Komitesi üyesi ve Başbakanlık Müsteşarı olmuştur. Başbakanlık Müsteşarlığı 27 Mayıs 1960'dan 25 Eylül 1960'a kadar devam etmiştir. Ülkü ve Kültür Birliği Kanun tasarısı gibi kanunlaşamayan ve Devlet Plânlama Teşkilâtı Kanun tasarısı gibi kanunlaşan, devlet ve millet yararına tasarılar, Türkeş'in direktifleri ile hazırlanmıştır. Bu devirde, Millî Birlik Harekâtını gerçek hedeflerine ulaştırmak için çalışan Türkeş, partili bazı politikacıların, bir kısım M.B.K. si üyelerine yaptıkları telkinler neticesi, 13 Kasım 1960'da Anayasa çiğnenerek, bazı arkadaşları ile birlikte komiteden çıkarılmış, Mürted Hava Üssünde hapsedilmiş ve 19 Kasım 1960'da Hindistan'da Hükûmet Müşavirliği pâyesi ile ikamete mecbur edilmiştir. Türkeş Hindistan'da iken devlet sorumlularını daima ikaz etmiştir.

22 Şubat 1963'te yurda dönen Türkeş, bir dernek kurmak için teşebbüslerde bulunduğu sırada, 21 Mayıs olayı dolayısıyla, 21 Mayıs'ta tevkif edilmiş ve muhakeme neticesinde, 5 Eylül 1963'te tahliye edilmiştir.

31 Mart 1964'te C.K.M.P. ne giren Türkeş, Parti genel müfettişliğine getirilmiş ve 31 Temmuz 1965'te Genel Kongre tarafından Genel Başkanlığa seçilmiştir. Kasım 1967, Şubat 1969, Mayıs 1971 ve Haziran 1973'te yapılan genel kongrelerde de Genel Başkanlığa seçilmiştir.

C.K.M.P. nin adı Türkeş'in teklifi ile, Şubat 1969'da yapılan Genel Kongrede Milliyetçi Hareket Partisi olmuştur.

Türkeş 1965 seçimlerinde Ankara, 1969 ve 1973 seçimlerinde de Adana'dan milletvekili seçilmiştir.

1974'de eşi vefat eden Türkeş, beş çocuk babasıdır.

İngilizce bilen Türkeş'in başlıca; Dokuz Işık, 1944 Milliyetçilik Olayı, Türkiye'nin Meseleleri, Yeni Ufuklara Doğru, Dış Politikamız ve Kıbrıs adlı eserleri yayımlanmıştır.

ÖNSÖZ

İnsanların ve toplumların mutluluğu, sağlıklı ve güçlü bulunmalarıyla başlar. Kendi kendine yeterli ve kendi gücüyle yaşayabilen kişi ve toplum olmak, insanlık şerefinin başlıca şartını teşkil eder. Bunun için düşünmek ve çalışmak, kişiler ve toplumlar için yükselişin biricik yoludur. Bu sebepten insanlar erginlik kazandıkları çağdan itibaren toplum içindeki yerlerini ve hedeflerini tayin ederek çalışmak zorundadırlar. Bir milletin yükselişi, herşeyden önce insan sevgisi ve insanlara yararlı olma, insan varlığına saygı gösterme esasına dayanan manevî yüksek inanç sahibi bulunmasına ihtiyaç göstermektedir. Diğer insanların, olayların ve tabiat tesirlerinin önünde baş eğmeye, uşaklığa mecbur kalmak insanlık için en aşağılatıcı bir durumdur. Büyüklüğü düşünmek, yüceliği istemek kişileri ve toplumları mutluluğa götürecek şerefli bir yoldur. Büyüklük ve yüceliğin başı manevî büyüklük, inanç ve sevgi yüceliği ve gerçeklere karşı saygı ile bilgili olmaktır. Bilgi, insanlığı karanlıktan kurtaran ışıktır. Madde alanındaki zenginlik ve toplumların refahı ile iktisadî yüksekliği, manevî büyüklükten ve yücelikten kaynağını alır.

Milliyetçi Hareket, Türk Milletinin içinde bulunduğu yoksulluk, geri kalmışlık ve zayıflıktan kısa zamanda sıyrılıp kalkınması için; Türk Milletine büyük ol-

mayı, büyük düşünmeyi, büyük ülkü sahibi olmayı ve manevî yüceliği hedef olarak, çare olarak ve metod olarak göstermektedir.

Yıllar yılıdır üstüste gelen felâketler, darlıklar ve sıkıntılar çelimsiz ruhlarda yılgınlıklara sebep olmuştur. Bunun yanısıra düşman milletlerin kültür ve ideoloji saldırıları ve manevî istilâları bizleri sözde «gerçekçilik» veya «akılcılık» perdesi arkasında kendimizi hor görmek ve küçüklüğü kabullenmek, küçük düşünmeyi bir hüner saymak bataklığına yuvarlamıştır. Büyük düşünmek, millet olarak büyümeyi istemek ve yüceliğe ulaşmayı dilemek tehlikeli ve zararlı görülür olmuştur. İşte, yeni sömürgeciliğin «neo-kolonilizm» gizli metodu budur. Sömürmek istediği, yıkmak istediği milletleri aşağılık görüşlere inandırmak kölelik zincirine vurmaktır. Türk milliyetçileri olarak Türk Milletini her çeşit kölelikten, esirlikten kurtarmak ve korumak mücadelesindeyiz.

Türk Milleti için kurtuluş ve yükseliş çaresi, kendi dinî inançlarıyla, milliyetçilik ülküsüne sarılmaktır. Türk Milleti için kısa zamanda, kısa yoldan kurtuluş ve yükseliş Millî Türk ideolojisi ve millî Türk doktrini Dokuz Işık'tadır. Kendi varlığıyla, hızlı bir şekilde kalkınan; yabancılardan yardım beklemekten ve başkalarına sığınmaktan kurtulmuş bir Türkiye ancak büyük Türk doktrini Dokuz Işık'la mümkün olacaktır.

Hedefimiz, büyük, güçlü, kudretli, müreffeh Türkiye'dir. Yenilmez ve başeğmez Türk milliyetçilerinin yürüyüşünün sonunda kurtuluş vardır, zafer vardır, şeref ve büyüklük vardır. Sizlere yarının ufuklarından doğacak zafer günlerini müjdeliyorum.

ALPARSLAN TÜRKEŞ

İçindekiler

MİLLİYETÇİLİK

NEDEN MİLLİYETÇİLİK?

Genel görünüş

Geçmiş yıllar, aylar içinde eyleşmeden bugünden ve yarından bahsetmek istiyorum. Çünkü, hal geçmişin toplamı, geleceğin tohumudur.

Bugün Türkiye'nin genel görünüşü kısa çizgilerle şöyledir :

Dudaklar çatlak, mideler boş, köyler karanlık, dağlar tepeler çıplak, halk yoksul, millet düne küskün, gelecekten ümitsizdir.

Bugüne kadar tatbikatına şahit olduğumuz siyasetin hile, iftira, yalan ve tertip gibi basit ve çirkin silâhları imanlı Türk halkının siyasî hareketlerini zayıflatmakta, inancını sarsmaktadır.

Bir tarafta toprağı seyreden tok insanlar, öte yanda toprağı yoğuran aç insanlar...

Bir tarafta güzel vatanımızın toprağını süren, tohum saçan yabancı teknisyenler, köylerimizde inek sağan misyoner genç kızlar; öte yanda günün modasına takılıp giden ve kulüpleri tıklım tıklım dolduran memleket çocukları...

Bir tarafta altı yaşından itibaren sorumluluk yüklenen ve fabrikalarda motorun gürültüsünü, tarlalarda güneşin hararetini bölüşerek sosyal adaletin tatbikatı-

nı veren vatan çocukları; öte yanda yüksek apartmanların gölgesinde ve sıcak odalarında sosyal adalet nutukları hazırlayan adaletsiz, şuursuz, ruhsuz bir topluluk...

Bir tarafta yılda bir milyar lirayı bulan içki masraflarından yükselen kahkahalar, öte yanda, bir damla su için sabahtan akşama kadar nöbet bekleyen susuzluktan çoraklaşmış köyler...

Bütün bu çizgiler üç-beş yılın, üç-beş kişinin eseri değildir. Yüzyılların yüzyıllara taşıdığı yüktür.

Türkiye'nin jeopolitik güç, istihsal değeri ve Türk halkının moral ve fizik güç olarak tam anlaşılamaması, tanınmamasını asıl sebep olarak görmekteyiz.

Halk için çalışma

Halka hizmet ve halka sevgi, hürmet ve güvenle bağlı olmak faziletlerin en büyüğüdür. İdare edenlerin halktan olması, halk gibi yaşaması, halkın içinde halkla beraber, halk için çalışması memleketin dertlerinin çözümü için başlıca yoldur.

Çocukluk ve gençlik yıllarımdan beri Türk Milletinin eski kudretli, refahlı günlerden neden böyle geri kalmış, yoksul ve güçsüz hale düşmüş olduğunu düşünürdüm. Bu zayıf durumdan kurtularak tekrar kendi gücüyle ayakta durabilen ve kimseye avuç açmayan refahlı, huzurlu bir devlet haline gelebilmesi nasıl mümkün olacak diye araştırmalar yapardım. Başka milletleri, bilhassa ileri gitmiş modern memleketleri inceler ve

bizim de onlara ulaşmamızı sağlayacak çareler bulmak için çırpınırdım. Bir halk türküsü var. Şöyle diyor:

«Yer beni, yer beni
İçime bir kurt düştü
Gece gündüz yer beni,
Ben bu işi haketmezsem
Kabul etmez yer beni

İşte yıllarca önceden beri bizim de içimize bir kurt düştü... Milletimizin ve yurdumuzun en kestirme yoldan hızla kalkındırılması için her çabayı gösterme isteği halinde bir kurt düştü. Şimdi memleketi adım adım dolaşıyorum. Ve bütün vatandaşlarla görüşüp konuşuyorum. Fakat bunu ne için yapıyorum? Bunu milletimin içine bir kurt düşürmek ve böylece hep beraber büyük hamlelere girişmek üzere, bütün milleti harekete geçirmek için yapıyorum.

Para herşey demek değildir. Bir takım insanlar önümüze dikilip her iş için esas olarak parayı ileriye sürüyorlar. Yanlıştır. Her işte esas olan millettir, insandır. Ve insanların inanç, ülkü, irâde ve heyecan sâhibi olmasıdır. Bir dâvâ halka maledilmedikçe tutunamaz ve başarıya ulaşılamaz. Bizim dertlerimizin çâresi millet olarak hep birlikte aynı anlayış içinde seferber olmak ve halk enerjisini harekete geçirmektir. Bu da halka dâva ve meselelerimizi anlatmak, maletmek ve onun güvenini kazanmakla olur.

Dış düşmanlar ve Türkiye

Bugün aziz vatanımız ve büyük milletimizin üze-

rinde bütün bir dünyanın gözü vardır. Doğudan batıya her devlet bu güzel ülke üzerinde emeller taşır. Türkiye üzerinde gözü olmayan bir devlet varsa, o da henüz devlet olmamıştır.

Dış âlemde, yabancı ülkelerde; «İstanbul'u görmeyenler cennete gidemez» diye yetiştirilen gençliğin karşısında, benim gençlerim sokaklarda, kahvelerde avâre avâre dolaşamaz.

Bunları gözlerinizin önüne sermemin sebepleri vardır. Başka milletlerin kurt olarak yetiştirildiği bir devirde, nesillerin kuzu olarak yetiştirilmesi bir suçtur, bir gaflettir, bir ihanettir. Bir devlet adamı kendi vatanının jeopolitiğini, toprağının istihsâl gücünü, bunların üstünde Türk insanının kabiliyetlerini, cevher-i aslisini, toprağını eşen, makineyi çalıştıran o nasırlı eli, Allaha yükselen o şerefli alnı tanımak, bilmek mecburiyetindedir.

Türkiye'nin gelişmesi, yükselmesi, çağlar üzerinden bir sıçrama yaparak atom ve füze çağına erişmesi için, bir Türk milliyetçisi olarak yapılması gereken şeyleri söylemek isterim.

Türk Milleti uzun ve şerefli bir geçmişi olan bir millettir. Zaman zaman zor durumlara düşmüş, fakat bundan sıyrılmayı bilmişitr. Bugün içinde bulunduğumuz kötü durumun sebebi, uzun yıllardan beri beceriksiz, korkak yöneticilerin yanlış tutumlarıdır. Türk Milletinin yükselişini iki unsurda görmek gerekir. Bunlar maddî ve manevî unsurlardır. Türklük gurur ve şuuru ile İslâm ahlâk ve fazileti milletin kuruluş ve yükselişinde temeldir. Bu, mâzide böyle olmuştur, gelecekte de böyle olacaktır.

TÜRK FİKİR HAREKETLERİ TARİHİNE BAKIŞ

Hâkim Fikir Akımları

Türk fikir hareketleri tarihine baktığımız zaman İslâmcılık, Ümmetçilik fikrini ve Tanzimattan sonra bilhassa Osmanlıcılık görüşünü, fikrini bir siyasî fikir olarak görürüz. Bundan sonra da Türkçülük, Pan - Türkizm ve Turancılık fikirlerini görürüz. Daha sonra da Millî Kurtuluş Savaşı ve ondan sonraki sahada da başlıca iki fikir hareketi ortada görülür. Bunlardan birisi Anadoluculuk, diğeri de Türkiyecilik.

İslâmcılık

İslâmcılık bütün müslüman ülkelerinin birliğini hedef tutan bir görüş. Bu görüşün Osmanlı İmparatorluğunda kabul edilmiş olmasının önemli sebeplerinden birisi Osmanlı padişahlarının aynı zamanda İslâm Halifeleri olmaları, İslâm Halifeliği ünvanını, görevini de taşımış olmalarının rolü büyüktür. Fakat zamanla, özellikle batı memleketlerinin büyük imparatorluklarının emperyalist faaliyetleri de tesir göstererek, bu fikir, bu görüş baltalanmış, zayıflatılmış ve müslüman olmakla beraber çeşitli müslüman memleketler halkı birbirlerine karşı harplere, mücadelelere sevkedilmiştir. Osmanlı Devleti, başında halife de bulunmasına rağmen ve halife tarafından cihad da ilân edilmiş bulunmasına rağmen, müslüman olan başka milletlerin hıristiyan olan batı memleketleriyle ittifak edip birleşerek Müslüman Osmanlı Devletine; Müslü-

man Türk Milleti'ne karşı silâhlı mücadeleye girip onu yıkmak için hıristiyan devletlerle ittifak halinde çalışmaları gibi durumlar meydana gelmiştir.

Osmanlıcılık

Osmanlıcılık fikri ise, Tanzimatın ilânından sonra daha çok üzerinde durulan bu fikir hareketi olmuş, İmparatorluğun o günkü sınırları içinde bulunan çeşitli milletleri din ve milliyet farkı gözetmeksizin «Osmanlı» adı altında bir millet haline getirmek, bir varlık haline getirmek görüşü; - ki bunun da çeşitli olaylar, zamanın meydana getirdiği birçok şartlar - imkânsız olduğunu göstermiş ve neticede bu fikrin de tutulacak bir fikir olmadığı inancını yaratmıştır.

Milliyetçilik

Türk milliyetçiliği, Türk milletinin kendi varlığını, meşru savunma isteğinden, meşru savunma duygusundan doğmuş bir şuur ve bir duygudur. İmparatorluğun uzun yüzyıllar bütün yükünü taşıyan Türk halkı, Türk unsuru imparatorlukta en çok ezilen bir unsurdur. Fakat en çok da, ihmal gören bir unsurdur. Ve biraz önce temas ettiğim gibi İslâm birliği, Osmanlıcılık fikirleri içinde, o da bütün bu fikirlerin tahakkuku için elinden gelen bütün imkânları harcamış, herşeyi yapmıştır. Fakat zamanla bakmıştır ki, bir taraftan Sırbistan bağımsızlık alıyor, bir taraftan Bulgaristan, bir taraftan Romanya, derken müslüman oldukları halde

Araplar ve başka müslüman unsurlar, onlar da: «Biz Türk değiliz» diyorlar, bağımsızlık peşinde koşuyorlar. İşte bu akımlar Türk milletinde derinden derine kendi millî benliğini duymak, millî şuuruna ermek ve artık sadece kendi halkından, kendi cinsinden, kendi milletinden medet ummak, beraber olmak, bir araya gelmek fikrini, duygusunu meydana getirmiştir; ki bu da meşru bir savunma duygusudur. Türk Milliyetçiliği hiçbir zaman şoven olmamıştır. Hiç bir zaman başka bir milleti küçük görmek, yok etmek veyahut o millete zulüm etmek fikri ile, duygusu ile alâkası olmamıştır. Eğer öyle olsaydı 500 sene, 800 sene, 900 sene bizim idaremizde, elimizin altında kalmış olan milletlerin 500 sene sonra, 900 sene sonra ayrı bir millet hüviyeti, varlığı gösterememiş olmaları, içimizde eriyip gitmiş olmaları icap ederdi.

Türkçülük, milliyetçilik anlayışımız; manevî şuurlanmaya dayanır. Bu temel üzerinde Türklük şuuruna erişmiş, samimî olarak «Ben Türküm» diyen herkes Türktür. Türkçülük ve Türkün tâyininde, sapık ölçülere, özellikle mezhepçiliğe, coğrafyacılığa, laboratuvar ırkçılığına inanmıyoruz. Başka milletleri küçük gören, dünya barışını tehlikeye koyan antrepolojik ırkçılık, Türk Milliyetçilik ülküsünün dışındadır. Milliyetçilik anlayışımız, maneviyatçı, akılcı, demokratik, çağdaş bir Milliyetçiliktir. Nazist Hitler ırkçılığının, komünist ırkçılığının, her türlü antidemokratik, insan sevgisine dayanmayan emperyalist ırkçılığın karşısındayız. Emperyalist ırkçılık, millî devlet fikrini tanımaz. Milliyetçi Hareket, millî devlet fikrine inanır, bütün devletlerin eşitlik ve bağımsızlığını savunur, her millî devletin ül-

ke ve millet bütünlüğüne saygı duyar.

Türk Milliyetçiliği, meşru savunma, yüksek insanlık duyguları ve Türk milletinin kendi tabiî haklarının savunulması, korunulması duygusu ve iradesinin, şuurunun bir ifadesi olmuştur.

Türkçülük fikri de bu şuur ve bu duygudan doğmuştur. Türkçülüğü kısaca şu şekilde özetleyip tarif edebiliriz: *«Her faaliyetin Türk milletinin millî ruhuna, millî ülküsüne, millî menfaatlerine uygun bir şekilde düzenlenmesi, yürütülmesi görüşüdür.»*

Pan-Türkizm ve Turancılık fikirleri

Birinci Cihan Savaşı'ndan önce Türkiye'de başgöstermiş olan diğer unsurlar arasındaki ayrılık arzuları, Türkiye'de Osmanlı sınırları dışında kalmış olan diğer Türklerle birleşmek ve onlarla bir varlık meydana getirmek fikirlerini yaratmıştır. Bu fikirler yalnız Türkiye sınırları içerisinde bulunan Türkler arasında değil, Türkiye sınırları dışında bulunan Türkler arasında da doğmuş ve karşılıklı bunlar birbirlerini bulmuşlardır. Kırım'da İsmail Gaspıralı, Kazan'da, Başkurt memleketinde, Azerbaycan'da, Türkistan'da başkaları.. Yer yer orada bulunan Türk toplumları da kendilerini yabancı boyunduruğundan kurtarmak ve birbirlerinin aynı olan, başka başka parçalar halinde bulunan toplumlar birbirleriyle kültür bağları kurmuşlardır. Bunun neticesi olarak da o günlerde memleketimizde bir Pan-Türkizm siyasî fikir cereyanı yayılmış ve devlet adamlarına kadar bu fikir ulaşmıştır.

Turancılık fikri ise, daha geniş bir saha bulmuştur. Macarlar, Finler, Polonya'da yaşayan Mişer'ler yani Turan asıllı olan birçok milletler bu fikri evvelâ ortaya atmışlardır. Macarların böyle bir fikir ortaya atmalarında güttükleri gaye; bilhassa o gün için kendileri Slav baskısıyla Germen baskısı arasında sıkışmış kalmışlardır. Kendi asıllarının Turan aslından, Turan kavminden olduğunu düşünerek böyle bir fikir ortaya atmışlardır. Bütün Turan asıllı olan milletlerin, kavimlerin bir birlik kurması fikri, - ki bu fikir Türkiye'de çok taraftar bulmuş değildir, - nihayet ilim kitaplarında yer almış bir fikirdir.

Türk birliği fikri

Fakat Türkiye'de asıl taraftar bulan ve devlet adamlarına kadar bir siyasî görüş olarak yer eden fikir; Türk Birliği fikri idi. Bunu da hareket haline getirmeyi istemiş olan örnek şahsiyet Enver Paşa idi. Tabiî ki bu fikir de içinde bulunulan imkân ve şartlar dolayısiyle, gerçekleşmek imkânı bulamazdı, bulamamıştır. O gün için ve Birinci Cihan Harbi sonunda Türkiye'nin büyük kayıplara, büyük zayiata uğrayarak Osmanlı Devleti'nin bu harpte yorgun ve zayıf düşmesine sebep olmuştur. İşte bunlara değinişimin sebebi, Türkiye'nin dış politikasını, Türkiye Cumhuriyetinin dış politikasını hazırlayanlar, bütün bu geçmiş Türk fikir hareketleri tarihinden tecrübeler almıştır ve ona göre Türkiye'nin dış politikasına yön vermeye çalışmışlardır.

Türkiyecilik ve Anadoluculuk

Millî Kurtuluş Savaşından sonra ise, memleketimizde Türkiyecilik, Anadoluculuk dediğimiz iki görüş, fikir adamları arasında zaman zaman çarpışma konusu olmuştur. Anadoluculuk görüşünü savunanlar Türkiye'ye Türklerin Orta Asya'dan 1071 Malazgirt Meydan Muharebesinden sonra gelip yerleştiklerini, fakat gelip yerleştikten sonra Anadolu'da yaşayan insanları da Müslüman etmek suretiyle onlarla kaynaşmak ve karışmak suretiyle burada yeni bir varlık, yeni bir vücut meydana getirmiş oldukları; binaenaleyh bundan evvelki Türk Tarihi ile bundan sonraki Türk Tarihi arasında farklar bulunduğunu ileri süren bir görüş sahibi idiler.

Türkiyecilik ise; Türkiye'nin Lozan antlaşmasiyle tesbit edilmiş olan sınırları içerisindeki insanların varlığıyle, geleceğiyle, mukadderatıyle ilgilenmek ve onların korunmasını, yükseltilmesini sağlamak ve bu sınırlar dışında kalmış Türklerle ilgilenmemek, onların da kendi mukadderatlarını kendilerinin çözmesini temenni etmek, onlar için sadece iyi temenniler beslemek görüşü olarak özetlenebilir.

MİLLİYETÇİ MÜCADELE

Biz milliyetçiler belki târihte ilk defa olarak misli görülmemiş bir mücadeleye girişmiş bulunuyoruz. Mücâdelemiz Büyük Türk Milleti için en iyi, en doğru ve en güzeli ne pahasına olursa olsun elde etmektir.

Mücadelemiz için belki önceleri ülkü, dâvâ ve cesaret bakımından iyi teçhiz edilmiş pek az mücadele arkadaşı bulabileceğiz. Fakat önemli olan kemiyet, yani sayı değil, keyfiyet, yani kalitedir, iştir, harekettir. Bizim taraftarlarımız ruhen ve fikren genç kalan ihtiyarlarla, olgun ve erişkin kalb ve dimağa sahip delikanlılar, yüce Türk devletinin yenilmez zinde hayat gücü ve Türk Milletinin teminatı ve istikbali gençliktir.

Mevcut durumlarını muhafaza etmeyi hayatlarının tek gayesi edinmiş kimselerin bize katılacaklarını sanmıyoruz. Karşımıza hain ve kötü kalbli olanlardan ziyade, fikren tembel olanlar ile mevcut düzenin bekasında menfaatları olan kimseler daha çok çıkacaklardır. Onlar yanılıyorlar. Mücadelenin ümitsiz bir şey gibi görünmesi, bilâkis atıldığımız işin büyüklük ve ulviyetini artırmaktadır.

Biz aziz milletimize müreffeh, kuvvetli ve büyük

bir Türkiye taahhüd ediyoruz; kendimizi millete adıyoruz. Ve Türklük yoluna başlarımızı koyuyoruz.

Millî hedefler

Tarihin en eski çağlarından beri milletler arasında devamlı bir mücadele ve yarışma vardır. Her millet kendi varlığını yükseltmek ve diğer toplumlar üzerinde hâkim kılmak için amansız bir çaba gösterir. Milletler arasındaki bu mücadeleden habersiz bulunmak, hayatın katı gerçeklerini bilmezlikten, görmezlikten gelmek olur. Medeniyetin ve tekniğin çok ileriye gittiği iddia edilen çağımızda milletler arasındaki üstünlük, kuvvet ve refah mücadelesi eskiden olduğu gibi bütün şiddetiyle devam etmektedir. «Hak kuvvetindir...» ilkesi dünyanın var olduğu günden beri milletlerarası münasebetlerde hükmünü yürüten tek ilke olmuştur. İnsan Hakları Beyannamesi'ne ve Birleşmiş Milletler Anayasasına rağmen 1971 yılı Aralık ayı içerisinde Pakistan'ın uğradığı ağır taarruz ve tecavüzler bunu acı bir şekilde tekrar gözler önüne sermiştir. 1968 yılında Çekoslovakya'nın ve 1956 yılında Macaristanın başına gelenler de içinde bulunduğumuz katı gerçeklerin canlı delilleridir. Milletler arasındaki mücadele şuurundan mahrum olan toplumlar başkalarının boyunduruğu altına düşerler. Bu gerçekleri göz önünde bulundurarak Türk Milletinin haklarını korumak ve daima saydırabilmek için kuvvetli olmaya ve kuvvetli olmanın yolunu bulmaya mecburuz.

Yeryüzünde insanlar, millet toplulukları halinde

yaşamaktadırlar. Her milletin kendine göre özellikleri, yaşayışı ve dünya görüşü vardır. Bu değişik toplulukların faaliyetlerinin sonucunda, dünyayı renklendiren çeşitli kültürler ve medeniyetler meydana gelmektedir. Bir toplum için başka toplumları körü körüne taklit etmek çok tehlikelidir. Her milletin kendine mahsus manevî inançları, âdetleri, millî kültürü, millî bir dünya görüşü olması gereklidir. Bunlar olmadığı takdirde veya eskimiştir ithamiyle yıkılıp yerlerine yenileri konulmadığı takdirde o toplum tehlikeli bir inanç ve fikir boşluğuna yuvarlanmış olur. Milletler yabancı kuvvetlerin orduları ve diğer maddî güçleri tarafından yok edilmeden önce mânevî ve fikrî güçleri tarafından esaret altına alınırlar. Böyle bir duruma düşen toplumun esir ve yok olması kesin bir hale gelir. Milletlerin kuvvet kaynağını teşkil eden ve toplumları yükselten ana ilkeler özet olarak şöylece sıralanabilir:

1 — Sağlam mânevî inanç ve yüksek ahlâk sahibi olmak.

2 — Kuvvetli millî şuur ve milliyetçilik ruhu taşımak.

3 — İlim ve teknikte en yüksek seviyeye ulaşmak.

4 — Sanayide ve tarımda modern, kitle halinde çok üretim yapabilmek.

İşte ilk bakışta basit gibi görünen bu ilkeler milletlerin kudretli olmaları, refah ve mutluluğa ermeleri için biricik çıkar yolu göstermektedirler. Türk Milleti ikiyüz yıldan beridir bu ana meselelere eğilecek yerde, hakikî yükselişle hiç ilgisi olmayan taklitçilik ve şekilcilikle ilgili adi didişmelere kendisin kaptırmıştır. Türk aydınları ve Türk yöneticiler için batılı ülkelerin sığın-

tısı olmak bir ideal olarak benimsenmiştir. Türk Milleti için bundan daha korkunç bir felâket düşünülemez. Batıda görülen gelişmeleri almak ve fakat millî kültür ve medeniyetimizi yaratmak ve hiç kimsenin sığıntısı olmamak düşüncesi bizim için benimsenecek yol olmalıydı. III. Selim zamanından beri kalkınma çabalarına girişilmiş olmakla beraber, bugüne kadar bir sonuca ulaşılamamıştır. Aksine Türk milletinin temel sosyal ve iktisadî meselelerine inmeyen kısır didişmeler yüzünden devamlı felâketlere ve yıkıntılara uğramış bulunuyoruz. Milletimizin sağlam bir adalet düzenine dayanan sarsılmaz bir nizama ve hummalı çalışmalara ihtiyacı vardır.

Türkiye'nin yükselişi dışardan ithal edilen fikirlerle olamaz. Hiç bir yabancı, Türk milletinin menfaatlerini, Türk milletinin kendisi kadar düşünemez. Bu gün yurdumuzda dışardan ithâl edilmiş bulunan komünizm, faşizm veya kapitalizm fikirleriyle Türk Milleti yok edilmek istenmektedir. Türk gençleri, yabancıdan gelen ve Türk milletinin değil, başkalarının menfaatini temin etmek için yurdumuza sokulan yıkıcı fikir akımlarına karşı şahlanmalıdır.

Dâvâlarımızın çözümü kendimize dönmek, sarsılmaz bir birlik hâlinde el ele vermek ve geceli gündüzlü çalışmaya girişmekle mümkündür.

Toprak bütünlüğümüzü, devletimizin ve milletimizin bölünmezliğini hedef almış olan hainane faaliyetlere karşı Türk milleti olarak ayağa kalkmalıyız. Türk gençliği için, millî vazifenin ilk şartı olarak milliyetçilik ve Türkçülük gelmektedir. Gençlerimizi yeni büyük bir savaş beklemektedir. Bozgunculuğa, tembelliğe,

ahlâksızlığa, cehâlete, yalancılığa karşı büyük bir savaş... Türklüğü inkâr eden, Türk milletinin birliğine ve bütünlüğüne karşı çıkan komünizme, bölgeciliğe, mezhepçiliğe ve diğer her çeşit bölücülüğe karşı amansız bir savaş...

İşte bunun için milliyetçi hareketi başlattık.

Milliyetçi Hareket, ülkücülüğü ve gerçekçiliği birlikte yoğurarak yeni ufuklara doğru Türk Milletinin kanatlanışını öngörmektedir. Gayemiz, Türk Milletini insanca ve ilmî usullerle en kısa yoldan, kendi gücü ile ayakta durabilecek, kuvvetli, refahlı, mutlu; hak ve şereflerine sahip bir toplum haline getirmek ve modern milletlerin en ön safına geçirmektir.

Gayeye ulaşma yollarımız ise, Türk Milletini uyandırma, ona yeni bir yaşama gücü ve hızı verme, millî tarihe ve Türklük şuuruna dayanan, modern ilmî ve yüksek ahlâkı önder kabul eden yeni bir yaşama felsefesi ile doldurarak çalışmaya ve harekete sevketmedir. Vatandaşlarımıza içten ve dıştan çevrili bulunduğumuz tehlikeleri anlatma ve yurdumuzun kurtuluş ve yükseliş davasını halka maletme sureti ile büyük hamleyi gerçekleştirmedir. Gayeye ulaşabilmenin diğer yollarından birisi ise; Millete önderlik edecek olan aydınları yetiştirme, onları halk sevgisi ile doldurarak bencillikten uzak halk gibi, halkla beraber yaşayarak halk için çalışan insanlar durumuna getirmek ve böylece halk ile aydını kaynaştırmaktır.

Dünya üzerinde yaşayan milletler ailesinin en şerefli, en büyük üyelerinden birisi olan Türk Milletinin yaşayabilmesi, yükselebilmesi, güçlü ve mutlu olabilmesi için yeni bir mücadeleye atılması gerekmektedir.

Bu mücadele vatandaşlarımız arasında lekesiz ve gölgesiz tam bir adalet ve hak düzeni kurulması mücadelesi olacaktır. Bu savaş geriliği, bilgisizliği, yoksulluğu yoketme savaşı olacaktır. Bu savaş başkalarının pazarı olmaktan, başkaları tarafından sömürülmekten, başkalarından yardım dilenmekten kurtulmanın savaşı olacaktır. Bu savaş bizi sarmış bulunan iktisadî, içtimaî, siyasî ve manevî her çeşit tutsaklık zincirlerini parçalama savaşı olacaktır. Her türlü art düşüncelerden ve ön yargılardan kurtularak, insan sevgisini ve insan haysiyetine karşı derin saygıyı esas alan, her hal ve şart içinde haksızlığa boyun eğmeyen asîl bir baş kaldırma hareketi olacaktır.

İnsanlık âlemi içinde ne uşak olmayı, ne de başkalarını uşak olarak kullanmayı kabul etmeyen şerefli bir bayrağın taşıyıcısı olma hareketini geliştireceğiz. Türk milletine çağlar üzerinden sıçrama yaptırarak onu ilimde, teknikte, yüksek manevî değerlere sahip olmada en yükseğe çıkarmanın savaşını vereceğiz. Bizi anlamayanlar, anlamak istemeyenler vardır ve daima olacaktır. Dar dünyaları içinde bencilliklerinin, çıkarlarının kölesi olan ruhlar bize düşmanlık etmeğe devam edeceklerdir. Kıskançlığın, hasedin, sahteciliğin, yalancılığın, alçaklığın çirkefi içinde beslenen kimselerin aleyhimizde her çeşit faaliyeti yapmaları olağandır ve buna devam edeceklerdir. Milliyetçi Hareketçi'ler Dokuz Işıkçı'lar, Ülkücü'ler böyle yanlış yolda olanların da kurtuluşu, iyiliği ve uyandırılması için iğrenmeden, tiksinmeden, ürkmeden ve korkmadan vakarınızı ve inançlarınızı taze tutarak çalışacağız. Biz Türk Milliyetçileri, ülkücüleri olarak Türk milleti için en güzeli,

en iyiyi, en yükseği sağlamak üzere her engeli aşarak ve hiç birşeyden yılmayarak ileriye atılmalıyız. Elimizde hedefe ulaşmak için harcayabileceğimiz fazla zaman yoktur. Dünyanın en zengin toprakları üzerinde, en önemli bir bölgede, tarihin gördüğü en güçlü devletleri kurmuş ve en şanlı orduları yürütmüş olan bir milleti, yoksul, geri, teşkilâtsız, bakımsız, perişan ve dağınıklık içinde kendi haline bırakmayacaklarını hatırdan çıkarmamalıyız.

Davranmalıyız, el ele verip, omuz omuza şahlanmalıyız. Yokluktan bahsedenlere inanmamalıyız. İmkânsızlık ve yokluk insanların her zaman yoketmeye muktedir oldukları düşmandır.

Yeni bir Türk mucizesi doğmalıdır... Doğacaktır. Belki yarın, belki yarından da yakın.

Türk milletinin kutlu güç kaynakları

Türk Milletinin varlığını korumak, yüceltmek ve ölümsüzleştirmek düşüncesi başka her çeşit dâvanın üstünde ve her türlü hareketin önünde yer almalıdır.

Gerek Türkiye'de ve gerekse Türkiye dışında meydana gelen her olay yukarıda belirtilen bu düşüncenin ışığında incelenmeli ve değerlendirilmelidir. Türk Milletinin yükselmesini sağlayacak en kutlu güç kaynağı milliyetçilik ve türkçülüktür.

Milliyetçilik

Milliyetçilik Türk Milletini, Türk Vatanını ve Türk Devletini sevmek, bunların iyiliği için ve yükseltilme-

si için köklü bir ihtiras ve şuur sahibi olmak demektir.

Türkçülük ise, kültürde, ilim ve teknikte, politika, ekonomi ve ticarette her şeyin Türke özel ve Türke uygun bir havada olmasını istemek ve sağlamak demektir.

«Her şey Türklük için ve Türke göre» ilkesi ile ifadesini bulan bir görüştür.

Türkiye'nin bugünkü sınırları dışında kalan diğer Türklerle ilgilenmek ve onların iyiliği için, kurtuluş ve selâmeti için elden geleni yapmaya çalışmak Türk Milliyetçiliğinin kutlu bir vazifesidir. Ancak bu vazifenin yapılmasında ön bir şart bulunduğunu hiç bir Türk asla hatırdan çıkarmamalıdır. Bu da Türkiye dışındaki Türkler için yapılacak yardım ve hizmetlerin Türkiye Cumhuriyetine hiç bir zarar vermeden yapılması şartıdır. Türklüğün biricik bağımsız devleti ve türkçülük ülküsünün dayanağı olan Türkiye Cumhuriyetini her çeşit zarardan ve tehlikeden korumak, Türk Milliyetçiliğinin temel ilkesidir. Bununla beraber Doğu ve Batı Türkistan, Azerbaycan, Kırım, Kerkük, Kıbrıs, Batı Trakya ve daha bir çok yerlerdeki Türkleri daima gönlümüzde yaşatmak ve oralardan Türkiyeye gelenlere karşı kucağımızı açık bulundurarak onlarla her yönden sımsıkı bağlar kurmak lâzımdır.

İslâmiyet

Türk Milleti için diğer bir kutlu güç kaynağı da, hemen bütün Türklerin bin yıldan beri kabul ederek

benimsemiş oldukları İslâm dinidir. Milletimizi meydana getiren fertlerin yaşama felsefesine ve ahlâk görüşlerine yön veren İslâmiyetin hakikî çehresi ile ve yüksek prensipleriyle ele alınması Türklüğe yeni bir güç ve hız verecektir. Türklük ve İslâmiyeti birbirinden ayrı ve hele birbirine zıt veya birbirine düşman iki ayrı varlık gibi görmek Türk Milliyetçiliği ve İslâmiyet için zararlıdır. Bugün memleketimizde Türklüğe cephe alan veya Türklüğü inkâra kalkışan bazı kimseler herşeyin dinden ibaret olduğunu ileriye sürmektedirler. Bu gibiler ya bilgisizlik ve gafletin esiri olan kimselerdir veya Türk Milletini yıkmak isteyen kötü emellerin hizmetçisi olanlardır.

Birlik ve beraberlik

Türk Milletinin kutlu güç kaynaklarından bir diğeri ise, birlik ve beraberlik ve iç barış ülküsüdür.

Birlik ve beraberliğini koruyamayan bir milletin çok geçmeden yere serileceği kesin bir gerçektir. Bugün milletimizi baltalamak ve yıkmak için içbirliğimizi bozma çabaları gösterilmektedir. Bölgecilik, azınlık ırkçılığı, mezhepçilik ve komünizm millî birliği engelleyen çok tehlikeli hareketlerdir. Türkiye sınırları içinde Türk olmayan pek az insan bulunmaktadır. Bu gerçeğe rağmen, dil ve lehçe ayrılıklarını bahane ederek ayrılıklar ve sinsi bir azınlık ırkçılığı yapılmaya çalışılmaktadır. Türk milliyetçiliği birliği bozucu her çeşit hareketin düşmanı olduğu gibi her türlü azınlık ırkçılığına da karşıdır. Millî varlığımız için zararlı olan azın-

lık ırkçılığına karşı çıkmak en önemli görevlerden biridir.

Türk Milletinin insanlık tarihinde ve medeniyet hayatında daima üstün bir yeri ve vazifesi olmuştur.

Türk Milleti, içine kapanık, cihan ve insanlık bütünlüğünden tecrid edilmiş bir hayata hiçbir zaman iltifat etmemiş, cihanşumûl bir hayatı kıtalar üzerinde «Cihan Devletleri» kurarak yüzyıllar boyu sürdüregelmiştir.

Yoğun bir medeniyet kuruculuğu ve taşıyıcılığı yapılmış, hak, adalet ve nizam fikri, teşkilâtçılık üstünlüğü ile insanlığa milletlerin ve insanlığın hayatına daima müsbet yön verilmiş, mutluluklar sağlanmıştır.

Türklük bugün de eski dünyanın belkemiğini teşkil eden bölgede; milletlerarası hayat ve siyasetin en hareketli bir kuşağında bulunmaktadır.

Son yüzyıl içinde uğranılan felâketler, geçirilen ciddî mücadeleler milletimizin büyük hayat ve hakimiyet gücünü kırmamıştır.

ÜÇÜNCÜ YOL

Türk Milleti yeni bir yolun yolcusu ve yeni bir kaderin sahibi olmak durumundadır. Bu yol Türkiye'yi, ilimde, ahlâkta, teknikte ve sanayide yer yüzünün en ileri ülkesi yapmak isteyenlerin yolu olacaktır. En az iki yüz yıldan beri soysuzlaşma, millî benliğinden koparak başkalarına sığıntı olmak, yabancıları taklit etmek, Batının sefahat ve kaba dış görünüşüne özenmek, başka diyarların gerçeklerinden doğmuş sistemlerini kopya etmeğe kalkışmak gibi hareketler ezilip, bir daha hortlamamak üzere yok edilecektir.

Biz eskicilerin döküntülerini kapışan, başkalarının sırtından çıkardığı elbiseleri giyerek efendiliğe kalkışan, arsız aydın tipini Türk Milletinin baş düşmanı saymaktayız. Geceyi gündüze katıp emek harcayarak, ter dökerek kendi düşünce eserlerini meydana getirecek ve Türk Milletini kökünden koparmadan, ilimde, sanatta kanatlandırıp, çağlar üzerinden uçuracak gerçek aydınlara muhtaç bulunmaktayız. Tarihin seyri içinde Türk Milletinin kudretli ve muhteşem bir hayatı vardır. Onu bugünkü düşkün durumundan çekip çıkarmak, iyiye doğru hızla yöneltmek gerekir.

Bunun için sadist İslav marksizmini kopya etme-

ye veya soğuk Anglo-Sakson kapitalizmine sarılmaya lüzum yoktur. Bize başka bir yol, bir üçüncü yol gerekmektedir. Bu üçüncü yol, dünya proleteryası diktatoryasını kurma ütopyasına bir tekme vurup, bütün olarak Türk Milletinin güçlendirilmesini amaç edinen bir millî ülkü olmalıdır. Materyalist, sömürücü kapitalizmi yıkarak, sosyal adaleti ve Türk milletinin toplum olarak büyük bir hızla kalkınmasını sağlayacak yüzdeyüz yerli, yüzde yüz millî bir doktrin olmalıdır. Bu doktrinin ruhu *«Herşey Türk milleti için, Türk'e doğru ve Türk'e göre»* prensipleri olmalıdır.

Bugün milletin ileriye doğru yürütülmesinde karşılaşılan büyük güçlük, aydın geçinen zümrenin çoğunluğunda görülen çıkarcılık ve bozukluktur. Fakat cemiyetin karanlıkları yırtmasını sağlayan cesur, inançlı insanların her yerde bulunabilmesi, geleceğimiz hakkında ümit vericidir.

Yeni yol

Üçüncü yolu açmış bulunuyorum. Türkiye'yi kurtaracak yeni yolu işaret ediyorum. Dokuz Işık bayrağını her çeşit fırtınaya karşı açmış, dalgalandırıyorum. Şimdi bu bayrağın altına Türk Milleti için hiç bir çıkar düşünmeden çalışacak, ter dökecek ülkücüleri çağırıyorum. Milleti için, devleti için, ülküsü için asla almayı düşünmeden, dâimâ vermeyi ve her şeyini vermeyi göze alan fazilet savaşçılarını çağırıyorum. Şöhret, şan duygusuna esir olmadan ve hiçbir şeyden korkmadan ferâgatle mücadele edecek savaşçıları çağırıyorum. Türk Milletini ilmin önderliğinde yeni ufuklara doğru uçurtmak için ayağa kalkmaya çağırıyorum.

Dinimiz, tarihimiz ve yolumuz

Türk - İslâm Selçuklu medeniyetinin doğduğu zamanlarda Avrupa kiliseleri cenneti parsellemek ve satmak gayreti içinde iken Anadolu yaylasında teşekkül eden kıymet rüzgârları ve bunların Batıya doğru taşıdığı yağmur yüklü bulutlar o zamanın alçak atmosferi olan Avrupanın çorak topraklarını serinletmiş, topraktaki tohumlarına da canlılık vermiştir. İşte bugünkü Avrupa medeniyetinin temeli olan Rönesans budur. Bunda Türk Milletinin hissesi inkâr edilemez tarihî bir gerçektir.

Selçuklu medeniyetinde olduğu gibi Osmanlı devletinin de kuruluş ve yayılış felsefesi Türk Milletinin hasletleriyle, İslâmiyetin faziletine dayanır.

Geçmiş asırlardaki örneklerin yanında Kurtuluş Savaşıyle başlayan Kuvay-ı Millîye ruhu ve hareketi bir kere daha göstermiştir ki, Türk Milletinden doğan hareket bütün dünyayı ve insanlığı etkilemektedir. Bugün Türkiye toprak ve insanıyle aynı potansiyel güce ve karektere sahiptir.

Buluşma yerimiz ne doğudur, ne batıdır, ne kuzeydir, ne güneydir. Buluşma yerimiz Büyük Türkiye'dir. Buluşma noktamız Türk'ün kafası, Türk'ün kalbi, Türk'ün cevher-i aslisidir. Bu yer ve noktada milletçe asgarî müşterekelerde değil, azamî müşterekelerde birleşeceğiz ve mutlaka birleşeceğiz. Çünkü bu buluşma yeri ve noktasının genel karakteri budur. Türk Milletini tanımayanlar ve bu karakteri bilmeyenler, asgarî müşterekelerde birleşmeyi kabul eden bir âcizlik, güvensizlik, idrâksizlik içindedirler.

Türkiye'nin kurtuluş plânı maddî ve mânevî gücü hesap edilerek, kendi gerçekleri dikkate alınarak çizilmelidir. Nereden alınırsa alınsın, başka memleketlerden model siparişini milletimiz için uygun ve isabetli bulmamaktayız. Unutulmamalıdır ki, her millet kendi kendini yaratır. Bugün çağları aşma zaruretinde olan Türk Milleti, bu güç ve imkâna sâhip bulunmaktadır. Bu noktada asla şüphemiz yoktur. Türk milleti imkânsızlıkların değil, daha çok var olan güç ve imkânlarını kullanamamanın ıstırabını çekmektedir.

Bugün dünyanın bir tarafında içtimaî, iktisadî ve siyasî karakterde yeni bir kıt'a doğarken, öte yanda aynı kültürle yoğrulmuş insanlar birbirlerini öldürmekte, ülkeler alev alev yanıp tutuşmaktadır. Bunların tahrikçisi, teşvikçisi olanların birgün aynı akibetin kucağına düşeceği hesaptan uzak tutulmamalıdır.

Bize göre devletlerarası ilişkilerde sömürmek ve sömürülmek duygusu ve fikri yerine karşılıklı menfaat dengesi kurmak fikri ve duygusu hâkim kılınmalıdır. Zira insanoğlu için bugün güneşin doğduğu yerle battığı yer arasındaki mesafe eskisi kadar uzun değildir.

Türk Milleti, şartlar ne olursa olsun, şerefli tarihine ve vakarına yaraşan davranışlarla her sahada dâimâ hakkın ve hakikatın temsilcisi olmuştur. Bu karakteriyle ne kadar öğünse azdır. Türk insanı tevazu felsefesi içinde yetişmiş bir varlıktır. Alçak gönüllüdür, fakat aslâ aşağılık duygusu içinde değildir. Onu bu noktada yanlış anlayanlar ve kıymetlendirenler dikkat etmelidirler.

Fikir savaşı

Bütün dünyada bir fikir savaşı yapılıyor. Bir sürü doktrin çarpışıyor. Türkiye'de son zamanlarda kapitalistler ile komünistlerin fikrî bir çatışmaya girdiklerini gördük. Bu iki felsefe de ithal malı, ikisi de maddeci, ikisi de Türk Milletine yabancıdır. Biz buna karşı yüzde yüz yerli, yüzde yüz millî, mânevîyatçı bir doktrin ile ortaya çıktık. Bunun adına «Dokuz Işık» dedik. Billiyorsunuz «dokuz» rakamı Türklerce daima kutlu sayılmış bir rakamdır. Biz prensiplerimizi ortaya koyarken buna da dikkat ettik ve yüzde yüz millî bir görüş ortaya koyduk. Bütün dünyada yapılan bu fikir ve taktikler savaşında ancak kendi millî bünyemize uygun, ötekilerden daha yüksek ve daha ileri bir fikirle galip gelebilirdik. Dokuz Işık, bu maddeci fikirlerin daha ilerisindedir. Dünyanın en büyük silâhı fikirdir. Fikirsiz hiçbir hareket başarı kazanamaz. Ben size bu silâhı veriyorum. Dokuz Işık görüşünü anlamağa çalışınız. Onun etrafında demirden bir halka olarak büyük hedefe yürüyünüz.

Sizlere kolay bir başarı vaad etmiyorum. Kısa zamanda bir iktidar umanlar bizimle yola çıkmasınlar. Yolumuz uzun ve çetindir. Bu yolda karşınıza menfaat teklifleri, tehditler ve daha bir yığın engel çıkacaktır. Bu çetin yola dayanabilecekler, bizimle gelsinler. Cesur olan, kuvvetli olanlar, gerçekten inananlar kafilemize katılsınlar.

Bazı ithamların altında bulunuyoruz. Biz ırkçı değiliz. Fakat biz dünyanın değil, kâinatın neresinde bir Türk varsa onunla ilgilenmeği, ona sevgi beslemeği bir

görev sayıyoruz. Milyonlarca esir Türkün bulunduğu dünyanın bu haliyle huzura kavuşacağına inanmıyoruz. Bunun için bütün Türklerle ilgileniyoruz. Fakat burda bir prensip koyuyoruz. Türkiye dışındaki Türklerle ilgilenirken, Türkiye'ye en ufak bir tehlike gelmemelidir. Herşey Birleşmiş Milletler Yasası'na göre yürütülmelidir diyoruz.

Bu hareketi sırtladık, hedefe doğru yürüyoruz. Düşüncelerimizden tâviz vermeden, sapmadan yürüyoruz. Eğilmeden, eskisinden daha hızlı olarak hedefe koşuyoruz. Bizler, geçici ikballere, menfaatlere yenilmedik. İnanmış kişiler yenilmez. Bu ruh ve şuurla gidiyoruz. İstikbale inanarak ve güvenerek bakınız. Hedefin alınacağından asla şüphe etmeyiniz.

Büyük hedef

Ben Türk Milletini

Sokaklarda ıspanak fiyatına satılan demokrasiye,

Rüşvet, hile, çiğnenen, çiğnetilen hukuk düzenlerine,

Ahlâktan mahrum bir hürriyete,

Tefeciliğe, karaborsaya yer veren bir iktisadî yapıya çağırmıyorum.

Türklük şuûr ve gururuna, İslâm ahlâk ve faziletine, yoksullukla savaşa, adalette yarışa, birliğe, kardeşliğe, kısacası hak yolu, hakikat yolu, ALLAH yoluna çağırıyorum. Modern medeniyetin en ön safına geçmek üzere çağlar üzerinden sıçramaya çağırıyorum. Hareketin adını isteyenlere açıkça ilân ediyorum:

Yeniden mâneviyata dönüş... Hedefimiz Türkiye'yi aç hürler, tok esirler ülkesi yapmamaktır. Bu yolda bizi tâvizkâr siyasetçi olarak itham edenler, Türk'ün yüce varlığını anlayamayanlardır. Unutmamalıdır ki, bir çiftçinin toprağa tohum saçması, tarlaya tâviz vermesi demek değildir. Toprağı değerlendirmesi ve verimli kılması demektir. Bizim hareketimizin de mânâ ve ruhû budur. Yine unutulmamalıdır ki, medeniyetler, devletler para ile değil, inançla kurulurlar; parasızlıktan değil, inançsızlıktan çökerler.

Türk aydınları, Türk gençliği, buluşma yerimiz *Büyük Türkiye*'dir. Buluşma noktamız imanlı Türk ferdinin kafası, kalbi ve cevher-i aslîsidir. Bugüne kadar olduğu gibi Türk milletini yalnız kendi yazdığınız kitabı okumaya, yalnız kendi söylediklerinizi dinlemeye çağırmayınız. Siz de onun söylediklerini dinlemeye, onun okuduğu kitabı okumaya, onu tanımaya, anlamaya koşunuz.

O zaman buluşma yeri ve noktasında asgarî müşterekelerde değil, azamî müşterekelerde birleşeceğiz.

Türk Milletini iktidarları için bir basamak, demokrasiyi de sadece bir rey düzeni olarak kabul eden görüş, bizim görüşümüz değildir.

Saflarımız, Türk Milleti'nin ve Devletinin ebedî hayâtını düşünen milliyetçilerin, vatanseverlerin meydana getirdiği saftır.

Anadolunun dağlarında, ovalarında bir Eyüb Peygamber sabrı ile dolaşan, çalışan, kahırkeş, çilekeş çiftçi, işçi topyekûn yurt çocuklarını bu mânevî havâmıza dâvet ediyoruz.

Vazifemiz; «Allah, taşıyacağımızdan daha fazla-

yük yüklemez» inancı içinde çalışan, yürüyen bu insanların inançları ile istihzâ ve istiskal değildir. Onların yükünü omuzlamaktır, onların haklarını çalanlarla; rızıklarına, emeklerine el uzatanlarla mücadeledir.

Bu mücadelemiz içte ve dışta yılmadan devam edecek ve bu yolda Allah'ın izni ile mutlaka muvaffak olacağız. Çünkü yolumuz hak ve hakikat yoludur. Bu ülkede teknik üniversitelerin, fen fakültelerinin lâboratuarları ile yüksek ilâhiyat akademilerinin koridorları birleştirilmelidir. Bugün «madde» ve «mana» felsefesi insanlığı bir çıkmaza doğru sürüklemektedir. Oysa madde ve mânâ ne birbirinin aynı, ne de birbirlerinden gayridir. İnsanlığı ve milletleri gerçek mutluluğa götürecek yol, mutlaka ilmin ve ahlâkın basamaklarından geçmelidir.

Türk Milleti bu yolda bir çok örnekler vermiş, insanlığa önderlik etmiştir. Bugün yine Milletimizin ve aynı zamanda insanlığın mutluluk tohumları bu topraklarda gizlidir.

Türkiye ve Türk Milletinin karakteri içerden ve dışardan çok iyi kıymetlendirilmelidir. Kore yaylâsında kopan bir fırtına, kendi sahillerinde söner. Vietnam'da kopan bir fırtına, ancak kendi sahillerini yalar; Himalâyalar'da kopan bir fırtına dahi Hint Okyanusu'nda kırılabilir. Fakat, Anadolu yaylasında kopan bir fırtına bütün dünyayı tesir altına alabilir. Bunun böylece bilinmesi ve değerlendirilmesi gerekir.

«DOKUZ IŞIK» IN ESASLARI

Bağımsız son Türk devleti'ni koruyabilmek için, MİLLÎ BİR GÖRÜŞ etrafında birleşmek zorundayız. Bu görüş DOKUZ IŞIKÇI görüştür. DOKUZ IŞIKÇILIK Türk Milletine, tarih ve kültürüne dayanan, ona inanan bir doktrindir. Bunun nasyonel sosyalizm ile hiç bir ilgisi yoktur.

Türkiyemizin hızla kalkındırılması, çağlar üzerinden sıçrayarak Türk milletinin atom ve uzay çağına sokulması ile mümkündür. Bu da herşeyden önce dünya çapında çok üstün kaliteli ilim adamları ve yüksek teknisyenler kadrosu meydana getirmeye bağlı bulunmaktadır.

Bizim inancımıza göre yabancı memleketlerin şartları altında meydana getirilmiş bulunan yabancı doktrinler ve yönetim sistemleri taklit edilerek Türkiye'nin kalkındırılması sağlanamaz. Ne kapitalizm ve liberalizm, ne de komünizm, Türkiye için yararlı olamaz. Türkiyeyi kalkındıracak sistem ve görüş ancak Türk Milleti'nin özelliklerine uygun, müslüman Türk Milleti realitesini göz önünde bulunduran ve modern ilim ve tekniği yol gösterici kabul eden millî bir görüş olmalıdır.

Bunun kısaca formülü Türk emek potansiyelinin, millî üretim faktörlerine rasyonel bir şekilde bağlanması, devletin vatandaşlara üretim yollarını açarak bütün tedbirleri alması ve kolaylıkları temin etmesi ve millî gelirin artmasında kendisine düşen esas rolü oynamasıdır.

İşte biz böyle millî bir doktrinin sahibi bulunduğumuzu iddia eden bir kadroyuz. Millî görüşümüzün adı «Dokuz Işık Doktrini» dir. Bu görüş dokuz ana ilkeye dayanmaktadır. Bu ilkeler sırasıyle şunlardır :

Milliyetçilik

Her şey Türk milleti için, Türk milleti ile beraber ve Türk Milleti'ne göre sözleriyle özetlenebilecek, Türk milletine bağlılık, sevgi ve Türkiye devletine sadakat ve hizmettir.

Ülkücülük

Türk Milleti'ni en ileri, en medenî, en kuvvetli bir varlık haline getirme ülküsüdür.

Ahlâkçılık

Türk Milleti'nin ruhuna, geleneklerine uygun ve yüksek varlığını korumayı ve geliştirmeyi ön gören esaslara dayanır.

İlimcilik

Olayları ve varlığı ön yargılardan ve art düşüncelerden sıyrılarak ilim mantalitesi ile incelemek ve girişilecek her çeşit faaliyette ilmi önder yapmak prensibidir.

Toplumculuk

Her çeşit faaliyetin toplumun yararına olacak şekilde yürütülmesi görüşüdür. İçtimaî ve iktisadî olmak üzere iki ayrı bölümü kapsamaktadır. İktisadî görüş olarak mülkiyeti esas kabul eden, fakat mülkiyetin millet zararına kötüye kullanılmasına karşı olan bir görüşü belirtir. Karma ekonomiyi ve ana stratejik iktisadî faaliyetlerin devlet kontrolunda bulunmasını öngörür. Sosyal görüş olarak sosyal adalet düzeni, fırsat eşitliği, sosyal güvenlik ve sosyal yardımlaşma teşkilâtı kurulmasını kabul eder.

Köycülük

Köyleri tarım kentleri halinde birleştirerek kalkındırmayı öngörür. Köylünün tefecilerin elinden kurtarılması ve ihtiyacı olan kredi ve diğer yardımların sağlanması için kooperatifleşmeyi hedef alır. Bilhassa orman bölgesinde yaşayan köylüleri öncelikle ve hızla refaha kavuşturmak amacını güder.

Hürriyetçilik ve şahsiyetçilik

Birleşmiş Milletler Anayasası'nda yazılı bütün hürriyetlerin sağlanmasını gaye edinmiştir. İnsanların şahsiyet olarak geliştirilmesini toplumun kalkınması için yararlı bir yol olarak kabul eder.

Gelişmecilik ve halkçılık

İnsanlar ve medeniyetler daima daha iyiyi, daha güzeli, daha mükemmeli istemek ve aramakla gelişir. Elde edilenle yetinmemek ve dâimâ daha ilerisini istemek ve bunu elde etmek için gayret göstermek şuurudur. Ancak bu gayret ve çabalarda Türk Milleti'nin tarihinden, millî benliğinden ve kökünden kopmadan yükselmek ve ilerlemek gayedir. Yapılacak her işte halka doğru, halkla beraber olmayı ilerlemenin, yükselmenin vazgeçilmez bir prensibi olarak kabul ederiz.

Endüstricilik ve teknikçilik

Türk Milletinin kalkınması için acele sanayileşmesi lâzımdır. Dokuz Işık görüşümüzün esasları gayet özet olarak bunlardır.

Dokuz Işık, nasıl kapitalizmi, marksist sosyalizmi reddediyorsa, nasyonal - sosyalizmi ve faşizmi de reddeder. Nasyonel - sosyalizm ve faşizm, kapitalizmin dejenere bir sapması olup, insan hak ve hürriyetlerine inanmayan gerici diktatörlüklerdir. DOKUZ IŞIK ise, insan

sevgi ve saygısına dayanan, ferdî ve iktisadî hürriyetleri bir bütün olarak gerçekleştirmek isteyen demokratik bir görüştür. İlâhlaştırılmış faşist devletçiliğe, putlaştırılmış nazist ırkçılığa inanmıyoruz. Fosilleşmiş şöhretlerin yaptığı gibi siyasî kariyerinin belirli bir döneminde faşist, belirli bir döneminde kapitalist, diğer bir döneminde sosyalist olmak, bizim politika ahlâkımızda yoktur. Biz, Türk'e âşık, Türk vatanına âşık, Türklüğe âşık Dokuz Işıkçılarız. Amacımız bu kutsal vatan üzerinde Büyük Türk Milletinin ebediyyen bağımsız yaşamasını sağlayacak Millî Görüşü çizmek, bunu savunmaktır.

Dokuz Işık ilkelerinin başında yer alan Milliyetçilik, diğer ilkelerin arasında bulunan toplumculuk ilkesinin kavramından daha geniş bir kavramdır. Milliyetçilik kavramı içinde toplumculuk da vardır. Fakat, iktisadî ve Sosyal Kalkınma görüşlerimizi açıkça belirtmek için düşüncelerimizi ayrı bir Toplumculuk ilkesi altında ifade etmek yararlı görülmüştür. Toplumculuk derken, Milletin varlığının, toplum menfaatinin, fertlerin üzerinde olduğuna işaret etmek isteriz. Bu arada şu noktayı tekrar önemle belirtelim ki, *Dokuz Işıkçılığın* nasyonal - sosyalizmle hiç bir noktada ortak yönü yoktur. Nasyonel - sosyalizm, kapitalizme, laboratuvar (antropolojik) ırkçılığa ve antidemokratik bir siyasî espriye sahipken, *Dokuz Işıkçılık,* Türk toplumculuğuna, sosyo-psikolojik (manevî) bir soyculuğa ve gerçek demokrasiye inanmaktadır. Türk milletinin gönül ve tasvibinden, tercih ve oyundan geçmiyen iktidar yollarına inanmıyoruz. İktidar olduktan sonra da, demokratik yolların gerçek bir şekilde işlemesine inanıyor, bu-

nu savunuyoruz. Türk Milliyetçiliğinden devamlı şekilde korkanlar, Türk'ü hiç bir zaman benimsemeyen enternasyonalistler, millî olan her görüşe daima karşı çıkmışlardır. Bunu asla, bir an için dahi unutmamalıyız.

Bu gün Anadolu yaylasında yalnız Türk Milletinin değil, tüm insanlığın kaderi yoğrulmaktadır. Bu bakımdan Türkiye'deki milliyetçiliği köklü moral gelişmeleri, içte ve dışta desteklemek gerekir. Onaltı Büyük İmparatorluk kurmuş bulunan ve insanlığa örnek bir ahlâk sunan üstün manevî değerlere ve dünyada emsali az, zengin bir ülkeye sahip bulunan Türk milleti, iktisaden geri kalmış basamakta olamaz. Bugünkü sonuçta büyük bir hesap hatası vardır. Uzun yıllardan beri hiç bir iktidar bu hatayı bulup ortaya koymuş değildir. Daima keramet anayasada görülmüş devrimlerin ruhu şekillere mahkûm olmuş, muhtevaya inilememiştir. Demokrasi anlayışı havada kalmıştır. Demokrasi insan varlığına sevgi ve insan iradesine saygının bir ifadesidir. Taklit ve kopyacılık ise millî şahsiyetimizin zedelenmesine sebep olmuş, Türk aydını dış dünyadan kendi toplumumuza ilim, teknik, getirmek yerine Batının bâtıl ve kokmuş itikat ve itiyatlarını getirmiştir.

Ülkeyi, devlet varlığını ve millet hayatını büyük belâlardan kurtaran Kuvay-ı Millîye ruhu cepheden tarlaya, tarladan labaratuara, ve dengeli iktisadî kalkınma alanlarına intikal ettirilememiş olduğundan ötürü Milletçe büyük fırsat kaçırılmış ve büyük bir zaman kaybedilmiştir.

Türkiye'nin bugün başta insan varlığı ve insan gücü olmak üzere bütün imkânları ilim, ahlâk, ve adalet

şuuru içinde seferber edilmelidir. Bu hareket var olmak, yok olmak endişesi ve korkusuna dayanmamalı, büyük devlet olmak azim ve kararı iradesinden doğmalıdır. Türk Milleti elbet bu hedefe ulaşacak, insanlığı hayıra çağırmak, kötülükten meneylemek ve iyiliği emretmek gibi tarihî ve manevî görevini yerine bir kere daha getirecektir. Tarih buna ait isbatlarla doludur.

Türk Milleti'nin yükselişi için bu büyük hamleleri yapmak zorundayız. Millete hizmet yolunda ne kadar büyük güçlükler ve tehlikelerle karşı karşıya olduğumuzu bilmekteyiz; fakat güçlükler bizim azmimizi ve mücadele gücümüzü bir kat daha artırmaktadır. Muvaffak olacağımıza emin bulunuyoruz.

«Koşan elbet varır, düşen kalkar,
Kara taştan su damla damla akar.
Birikir, sonra bir gümüş göl olur.
Arayan hakkı en sonunda bulur.»

İktidar alternatifi: Milliyetçilik

Türkiye'de iktidarların tek alternatifi, Milliyetçi Hareket ve Türk Milliyetçiliği ideolojisidir. Bugüne kadar diğer bütün alternatifler denenmiş, bunlardan hiçbiri ülkemizi kalkındıramamıştır. İçerde güçlü ve kalkınmış, dışarıda milletler ailesine sözünü dinletecek bir Türkiye kuracağız. Yozlaşmış, yabancı sistemlerle bunun kurtulabilmesi mümkün değildir.

Her vesile ile tekrarladığımız bir hususa yine temas etmek istiyorum. Bugün milletlerarası mücadelenin esasını, millî kültür ve ideolojiler teşkil etmektedir.

Milletler mücadelesinden ibaret gördüğümüz tarih, göstermiştir ki, güçlü ve büyük olan her millet diğerleri üzerinde hakimiyet kurmak istemektedir. Millî sınırları aşan her taşma hareketi kendisine beynelmilel bir ideoloji arar. Bundan dolayı da, bugün beynelmilel ideolojiler, emperyalizme aracılık etmektedir. Milletler ailesi şeklindeki dünya düzenini, insanlığı mutlu edecek tabiî bir kompozisyon kabul ettiğimiz için, daima millî varlıklara saygılı olma esasına dayanan münasebetler kurulmasını savunuyor ve beynelmilel ideolojilere bu gerekçeyle karşı çıkıyoruz.

Türkiye'de görülen ideolojileri iki ana grupta toplamak mümkündür. Bunlar, yabancı kaynaklı ideolojiler ve yerli, millî ideolojilerdir.

Yabancı kaynaklı ideolojiler bizden hiçbir zaman iltifat görmemişlerdir, göremezler. Çünkü, bu gruptaki ideolojilerin bir kısmı beynelmilelci karakterlerinden dolayı, emperyalizmin aracıdırlar. Yabancı kaynaklı olup da beynelmilel karaktere sahip olmayan ideolojilere gelince; bunlar da, Türk düşünce hayatını dışarıya bağlı, güdümlü hale getirdikleri ve Türk Milleti'nin tarihî gerçekleriyle ve iddialarıyle ilişkili bulunmadıkları için, millet ve devlet hayatımızda yer almaları gayet tehlikelidir.

Bu kısa açıklama karşısında, ister kapitalist, ister marksist, ister nazist - faşist menşeli olsun bütün bu ideolojiler yabancı kaynaklı olduklarından Türk Milletine zararlı görüşlerdir. Birinciler emperyalizme aracılık eder, ikinciler Türk insanını kendi halinde düşünemez duruma sokar, millî tarihten ve toplumdan koparır ve bölücü, parçalayıcı, macerası bir istikamete sü-

rükler. Milliyetçi Hareket Türk tarihinden, Türk Milleti'nin binlerce yıllık mazisinden sürükleyip getirdiği kıymet hükümlerinden kuvvet alır; İdeolojisinin temeli bu kutsal kaynaktır. Onun için Milliyetçi Hareket Partisi, yerli ve yüzde yüz millî görüşün partisidir.

YABANCI İDEOLOJİLER KARŞISINDA MİLLİYETÇİLİK

Yabancı ideolojilerle savaşacak tek güçlü ideoloji, Türk Milliyetçiliği ideolojisidir. Türk Milliyetçiliği ideolojisi, iktidar olmadıkça, meselelerin görülüp, çözümlenmesi mümkün değildir. Millet ve ülkemizi bölüp yıkmak isteyen her türlü yabancı ideoloji zehirlerinin panzehiri, Türk Milliyetçiliği ideolojisidir.

Milliyetçi Hareket, insan sevgisine, tam demokrasiye inanır. İnsanlığa düşman, insanlığı bölücü her sistem ve ideolojiye karşıyız. Amacımız, millî sınırlarımız içinde yaşayan bütün yurttaşlarımızı, hiç bir ayırım yapmaksızın, din, mezhep ve ırk farkı gözetmeksizin kucaklamak, sevmek, insanca yaşama şartlarına kavuşturmaktır. Millet ve ülke bütünlüğümüzü bölücü, her türlü sınıfçı, mezhepçi ve ırkçı sistemlerin amansız düşmanıyız. Sınıfçı sosyalizme, kapitalizme, bunların birer sapması olan komünizme, faşizme, ve nasyonel sosyalizme karşıyız. Başka milletlerin bir kültür ve tarih ürünü olan bu yabancı ideolojilerin Türk Devlet felsefesinde yeri yoktur.

Faşizm, nazizm ve milliyetçiliğimiz

Türk Milliyetçiliği Türk Milletine duyulan derin sevgi ve inançtan kuvvet alan bir duygu ve bir şuur hâlidir. Türk Milletinin hür ve bağımsız olarak yaşamasını, yükselmesini gaye edinen bir harekettir. Türk Milliyetçiliği binlerce yıllık şanlı, şerefli bir tarihe sahip bulunan Türk Milletinin her türlü esaret zincirinden kurtulma ülküsünün adıdır. Biz Türk Milliyetçileri olarak millî gayelerimizi siyasi bir hareket haline getirmek üzere çabalara girişmiş bulunmaktayız. Türk Milletinin içinde bulunduğu düşkünlük halinin devamında yarar umanlar ve Türklüğün son bağımsız kalesi olan Türkiye'yi tarih sahnesinden silmek istiyenler Türk Milliyetçiliğinin can düşmanlarıdır. Bunlar Türk Milliyetçiliğini kötülemek ve Türk Milliyetçiliğinin siyasi aksiyonu olarak ortaya çıkan Milliyetçi Hareketi baltalamak için ona çeşitli iftiralarla hücum etmektedirler. Türk Milliyteçileri aleyhinde bugüne kadar her çeşit iftira ve yalan söylenmiştir. Bu iddia ve ithamların bir çoğu birbirine zıt olmakla beraber gerek Türk kamuoyunu ve gerek dünya kamuoyunun aldatmak için hepsi de ısrarla kullanılmıştır. Türkiye'yi kızıl emperyalizmin kölesi haline getirmek için çalışan komünistler ise Türk Milliyetçiliğinin amansız düşmanlarının ön safhında gelmektedirler.

Bunların Türkiye'de durmadan tekrarladıkları iki öcü vardır. Biri «nazizm», diğeri de faşizm. Her fırsatta ayaklanırlar. «Faşizme karşı elele», yahut «Irkçılar, kafatascılar memleketi bölüyor» diyerek yaygara kopa-

rırlar. Böylece kendileri, hümanizmi (insaniyetcilik), demokrasiyi, eşitliği savunan bu kavramları korumak için çabalayan kişiler gibi gözükürler. Sol basın, sol'un kontrolundaki radyo ve yalınkat aydınlar da koroya katılıp faşizme ve nazizme karşıyız diye ver yansın ederler. Böylece komünizm meşru ve mubah hâle getirilmek istenir.

Faşizm, İtalya'ya mahsus, korporatif bir sistemdir, hem de Marxistlere karşı bir reaksiyon olarak eski bir Marxist tarafından kurulup yürütülmüş bir harekettir.

Nazizm, ise Avrupa milletleri arasında kökü hayli eskilere dayanan «Arî ırkın üstünlüğü» ve «Anti semitizm» ilkelerini siyasî bir tatbikat haline getiren Hitlerin Cermen ruhuna uygun doktrindir.

Manevî görüş bakımından faşizm katolik, nazizm antiklerikaldir. Dine karşıdır. Bunlar zaaf ve kuvveti ile başka cemiyetlerin başka milletlerin düzenleridir. Faşizm, XIX uncu yüzyıla kadar, Avusturya, Fransa, İspanya arasında veraset yoluyla el değiştirmiş, bir türlü devlet yapısına girememiş, bir milleti toparlamak ve istilâcı bir karaktere kavuşturmak emeliyle düşünülmüş prensiplerdir.

Cermenler Avrupayı istilâ ettikleri gündenberi başka milletler üzerinde hakimiyet kurmuş, onları hüküm altında tutmuş olmalarına rağmen kendileri tek bir devlet ve merkezi bir otorite etrafında toplanma vasfına ancak XIX ncu yüzyıl sonlarında Bismark'ın dehası sayesinde erişen bir millettir. Tek devlette yaşamıya alıştırmak ve bunun için de dışta ve içte düşmanlar olduğunu propaganda ederek millî tesanüdü sağlamak için ortaya atılmış bir görüştür.

Naziler, bütün iyi şeylerin Germen ırkı tarafından yapıldığını, Cermenlerden gayrı ırkların veya karışmış ırkların kötü vasıfta olduğunu iddia ederler, Dünya'ya dağılmış yahudilerin dünyayı fesada verdiğine inanırlar ve dünyayı düzeltmek için de fesad menbaı saydıkları yahudileri imha etmeyi ve diğer aşağılık kavimleri Cermenlere köle yapmayı düşünürler.

Antisemitizm (Yahudi düşmanlığı) bütün Avrupa'da ve Hıristiyan dünyasında yaygındır. İsa'nın «Allah'ın oğlu ve Allah» olduğuna inanan ve İsa'nın yahudiler tarafından çarmıha gerilmesini en büyük günah sayan Hıristiyanlığın ruhunda, bu günahın suçlularını cezalandırmak ve İsa'nın intikamını almak inancı 2000 senelik bir köke maliktir. Bu sebeple bütün Avrupa devletleri zaman zaman yahudi katliamları yapmış, kitle sürgünleri tertiplemiştir. Hitler ve Nazi erkânı, kendileri antiklerikal olmalarına rağmen, bu hissi, siyasi hareketlerinde manivela olarak kullanmışlardır.

Görülüyor ki, Nazizmin cermen cemiyetinde, faşizmin İtalyan cemiyetinde tarihî kökleri vardır ve bu kavimlerin sosyal - psikolojisi ile uyuşmaktadır. Türkler tek devlet fikir ve tatbikatına en erken erişmiş bir millettir. Millet ve milliyet şuuru, bölgecilik, aşiretçilik, mezhepçilik gibi meselelerin daima üstünde olmuştur. Hattâ Türklerin, Asya, Avrupa ve Afrika'da imparatorluklar kurduğu çağlarda bile devlet yine de tek olarak kabul edilmiş, doğudaki «Karakurum Han» bütün Türk âleminin büyük hakanı sayılmıştır. Fatih'in İstanbul'u fethini müteakip büyük Hakanlık Batıya geçmiştir.

16 ncı asırdaki İran seferleri, Özbek Hanı Muham-

met Şaybak, Safevi Şahı İsmail ve Osmanlı Padişahı Yavuz Selim arasında büyük hakanlık mücadelesinden ibarettir. Bazılarının iddia ettiği gibi bu savaşların temelinde ne şii-sünni çekişmesi vardır, ne de Fars-Türk rekabeti vardır. Şah İsmail'in en güçlü kumandanı olan Ustaşlı Oğlu Mehmet Han Beğdili boyundan bir sünnî Türkmenidir. Yavuzun ordusundaki yeniçerlier de Bektaşi idiler. Hatta Yavuz Selim'in Bektaşi olduğuna dair, kulağındaki tek küpeye dayanan rivayetler ileri sürülmüştür. Şaybak Han - Şah İsmail mücadelesinde Şah İsmail'in yanında yer alan Sultan Ahmet Tembel de bir sünni emiridir. Üstelik Şahın ordusunda bir tek (Fars) neferi de yoktur. Bu kavgalarda «İran» tabiri ancak bir zemin ve bir coğrafya ifade etmektedir.

Devlet mefhumu ve Milliyet şuuru bu derece sağlam ve köklü bir milletin dış tehditler icad ederek birleşme duygusu uyandırmaya da ihtiyacı olmamıştır. Onun için Türk Milliyetçiliği saldırgan da değildir. Savungan da değildir.

Türk Devletinin ilkesi ve Türk Milletinin ülküsü Cihan sulhü ve Nizam-ı âlem temininde tecelli etmiştir.

Nizam, adalet ve barış ülküsü ile cihad eden bir millet şüphesiz başka kavim, din ve ırklara düşmanca davranamazdı, onun için de davranmamıştır.

Katliâm (Jenosit) Türk tarihinde mevcut değildir, İspanyadan kovulan Yahudi, ülkesini kaybeden Polonyalı, mezhebi horlanan Rus (Malakan) Osmanlı Türk devletine sığınmış, himaye ve adalete mazhar olmuştur. Böyle bir tarihin eseri olan Türk Cemiyetinde başka din veya ırka mensup kimseleri imha etmek gibi

bir düşüncenin tatbiki mümkün değildir. Binaenaleyh Türk Milleti içinden bir «Nazi» hareketi doğamaz, kafasını taklide kaptırmış üç beş kişi çıkarsa, onlar da gülünç olmaktan başka bir netice elde edemezler.

Türk Milliyetçiliği her çeşit taklidden arınmış, kendi cemiyetinin değerlerine bağlı ve o değerleri geliştirici bir harekettir. Özentiye ihtiyacı yoktur.

18 nci asırda Türkler arasında dolaşmış bir İngiliz şöyle yazıyor:

«Türklerle aslında ikidebir çatışıyoruz, üstelik dinlerimiz de birbirine karşıt ama bana öyle iyi davrandılar ki doğrusu utandım. Herkes güler yüzlüydü. Herkes dostluklarını hareketleriyle fakat biraz da yukardan bakarak ortaya koymak istiyordu.»

Türk Milletinin vasfı budur; vakarlıdır, bencil, menfaatçi ve korkak olmadığı için, gaddar, saldırgan ve zalim değildir. Onun için de faşizm ve nazizmin yerleşmesine bizim cemiyetimizde imkân görmüyoruz.

Buna rağmen hâlâ komünistler, orta solcular ve sol dikta hayranları, faşizm, nazizm ve gericilik diye olmayanı ilânda devam ediyorlar.

Bir takım zaptiye kafalı yöneticiler de bu yaygaraları benimseyerek umacı yaratma gayretkeşliği gösteriyorlar. Türk Milliyetçileri bu oyunlara düşmekten kaçınmalıdırlar.

Bu ithamlar o dereceye vardı ki, komünistler Sıkı Yönetimin Kumandanlarına, eski Başveki lErim'e, Genel Kurmay Başkanına, Cumhurbaşkanına da aynı sıfatları taktılar. Hatta orta - sol partinin bir ileri geleni başka bir ileri geleni için gerici dedi. İnsanı şaşırtan şey bu ithamlar değil, bu ithama uğrayanların gerçeği

idrak etmeyip, birbirlerine aynı suçlamada bulunmaya devam etmeleridir.

Böylece sola karşı mücadeleye girişen kuvvetlerin sıklet merkezi dağılıyor, sol nisbi bir ferahlık kazanıyor, şimdilik güdülen başlıca gaye de budur.

Biz Türk milliyetçileri olarak, bu yalan ve iftiraları, kötü niyetli olarak bize yapıştırmak istiyenleri, maskelerini düşürerek gerçek yüzleriyle Türk Milletine tanıtacağız. Türklüğün her çeşit tutsaklık zincirinden kurtulması, yükselmesi hareketini azimle yürüteceğiz. Eskiden olduğu gibi ilimde, teknikte, medeniyette ve refahta dünya milletlerinin en ön safına çıkmış Büyük Türkiye'yi en kısa zamanda gerçekleştireceğiz.

Komünizme karşı milliyetçilik

Türkiye bugün doğudan komünist emperyalizmin, batıdan kapitalist emperyalizmin tesiri altında bulunmaktadır. Maddeci görüşün bu iki sisteminden komünizm; Türk Milleti'nin büyük bir kısmını esir olarak tutmakta, topraklarını gasbetmiş bulunmaktadır. Türk'e ezelden beri ters gelen bu sistem ve onun dünyadaki baş uygulayıcısı Sovyet Rusya'nın Türkiye'deki emelleri bilinirken, bugün yurdumuzda bu kuzey düşmanımıza yakınlık göstermek isteyen ve onun sistemini savunanlar vardır. Türk Milleti târihte hiçbir zaman maddeci bir görüşe saplanmamıştır. İslâmiyetle müşerref olduktan sonra ise böyle sistem ve düşüncelerle dâimâ mücadele etmiştir.

Bugün komünistler milletimizi birbirine düşman

kutuplara ayırmak çabası içindedirler. Bu bozguncu ve fesatçıların halkımızı birbirine küstürmesine, birbirine düşürmesine müsaade etmiyeceğiz.

Uzun zamandan beri anayasamızın getirdiği geniş hürriyet havası alabildiğine kötüye kullanılmaktadır. Bilhassa aşırı uca mensup bâzı kimseler çok hatâlı ve gerçeklere uymayan bir hava tutturmuş bulunuyorlar. Bunların kin ve garez saçan bölücü, yıkıcı propagandalarının başlıca hedefi Türk gençliği, Türk köylüsü ve Türk işçisidir. Memleketin içinde bulunduğu yoksul ve bakımsız durumun elverişli olması da cesaretlerini arttırıyor. Biliyoruz ki Türkiye iktisâden güç durumdadır. Halk yoksul, sermaye insafsız ve şuursuz, emek muztariptir. Sosyal adâlet sağlanamamıştır. Sefâletle cehâlet kolkoladır. İdâre edenle edilenler arasında derin bir güvensizlik uçurumu vardır. Bu yetişmiyor gibi çıkarcı ve hırslı politikacılar büyük halk kitlesini iki düşman kampa doğru zorla sürüklemektedirler.

Bu halden sıyrılmak, ayrı partilerde ve ayrı saflarda da bulunsak birbirlerini seven, sayan vatandaşlar olarak yanyana ve içiçe yaşamayı temin etmek için yeni çâreler, yeni tedbirler içinde olmalıyız.

Aşırı solcular: «Sistem bozuktur, bu sistemle çağdaş uygarlık düzeyine ulaşılmaz, tek çıkar yol kol ırgatlarının hâkim bulunacağı bir idâre kurmaktır...» diyorlar. Fakat, bununla neyi, nasıl çözebileceklerini söylemiyorlar. Bu iddiayı ortaya atanların hiçbirisi kol ırgatı olmadığı gibi, işçi ve köylülerimizin fakir ve yoksul yaşama muhitleri içinden yetişmiş veya bu çevrelerde yaşayarak halkın ıztıraplarını paylaşmaya yanaşan kimseler değillerdir. Çoğu İstanbul ve Anka-

ra'nın konforlu muhîtlerinden fakir halk muhîtlerine hiçbir zaman uğramayan ve aylık kazançları da onbinlerin üstünde olan kimselerdir. Her akşam toplantı yerleri Ankara ve İstanbul'un meşhûr lüks otelleridir. Bu insanlar revacta ve itibarda olan her düşünce ve temayülün içinde ve hattâ ön safında olma gayretindedirler. Dâimâ aşırıyı savunurlar. Maksatları normali zedelemek ve işleri şirazeden çıkarmaktır. Bunlar alabildiğine fanatik ve tenkide hiç tahammülleri olmayan kimselerdir. En küçük bir tenkit karşısında ileri sürdüğümüz fikirleri, fikirle karşılayacak yerde, iftirâ ve tezvîrlere başvurarak düşünen kafaları yıldırarak susturmak gayretine koyulmaktadırlar. Yetişmiş, kültür ve ilim sâhibi, düşünen aydın kimseleri susturma gayretine koyulmaktadırlar. Onlar için düşünen kafalar değil, kol ırgatlığı herşeyin üstündedir. Halbuki bizler medenî ve meslekî işbölümünün ve cemiyet hayâtının zarurî kıldığı zümreleşme ve sınıflaşmaların bir istismar ve tahakküm hiyerarşisine hak kazandırmadığı iddiâsındayız. Bizler ister kol ırgatı, isterse fikir ırgatı olsun, bütün çalışan insanların haklarının mukaddes bulunduğu ve bu hakların korunması gerektiği iddiâsındayız. Bizler bir milletin, bir devletin hayatının idâresinde, cemiyet faaliyetlerinin düzenlenmesinde ilim ve kültür sahibi, milliyetçi aydın kişilerin asıl söz sâhibi olması ve önderlik etmeleri gerektiği iddiasındayız. 450 kişilik parlâmento üyeliği için gösterdikleri adayların 291 inin kol ırgatı bulunduğunu iddia ederek övünenlerin tutumlarının yurt menfaatlarına aykırı olduğunu söylüyoruz. Bugün memlekette kol ırgatlarının sayısı iki milyon civârındadır. Bu da genel nüfusun 1/15 i de-

mektir. Eğer her sınıftan insanın parlâdentoda temsilcisi bulunması istenmekteyse nihayet kol ırgatı temsilcilerinin 30 kişi civarında olması gerekir. Halbuki aşırıların iddiâları ve hareketleri memleketi tek bir sınıfın; tahsil, kültür bakımından da devleti idâreye hazırlanmamış olan kol ırgatları sınıfının diktatörlüğü altına koymak istediklerini göstermektedir. Biz buna karşıyız. Memleketimizin kalkınması ancak herşeyden önce aydın kafaların söz sahibi olmasına bağlıdır.

Bu bakımdan, komünizmle yurdumuz içerisinde mücâdele etmek başta gelen bir vazifemizdir. Memleketi böyle bir yola sürükleyecek kimseler ve tutumların karşısına dikileceğiz. Onların yalan ve iftiraları bizi yıldıramaz. Türk Milletini kudretli, refahlı, medenî bir duruma yükseltme yolunda her engeli azimle aşacağız.

Beynelmilel komünizm ve anarşik faaliyetler

Beynelmilel komünizm, içerdeki satılmış hainlerle bağımsız son Türk Devletini yıkmak istemektedir. Millet ve vatan bütünlüğümüze kasteden bu hain eller mutlaka kırılmalıdır. Bu amaçla, milliyetçi bütün güçlerin millî bir ülkü etrafında toplanması şarttır. Küçük, tutarsız parti çıkarlarını bir tarafa bırakıp, Bizans entrikalarından vazgeçip, Türk Milliyetçilik ülküsüne sımsıkı bağlanmak vakti gelmiştir. Türklük ülküsü, milliyetçilik şuuru, her müessesenin tavizsiz bir şekilde uygulanıp savunacağı bir ideoloji olmalıdır.

Milletlerarası komünizmin uşağı, hain, satılmış anarşistler, Türk'ün ebedî vatanı bu ülkeyi parçala-

mak, bölmek, komünist bir toprak haline getirmek istemektedir. Ülke basit bir toprak, ruhsuz bir coğrafya parçası değildir. Ülke, ataların, çocuk ve torunlarına, tarihin binlerce yıllık seyri içinde millet denilen büyük varlığın devamı için kan ve ruhlarıyla meydana getirip emanet ettiği Kutsal Vatan'dır. Görevimiz, bu cennet vatanı korumak, kollamak, gerektiğinde onun için ölmektir. Zira, şairin belirttiği gibi, «Toprak, eğer uğrunda ölen varsa, vatandır». Asla unutulmamalıdır ki, Türk Vatanı, her çeşit emperyalizmin dış ve iç güçlerinin göz diktiği, bölmek istediği jeopolitik ve jeostratejik bir önem taşımaktadır. Orta Doğu'nun son yıllarda milletlerarası politikada kazandığı önem göz önüne getirilecek olursa, Millî Misak içindeki Türk Vatanı'nın önemi daha kolay anlaşılabilir.

«Tam Bağımsız Türkiye» sloganı altında anarşi yaratan komünistlerin gerçek niyeti, Türkiye'yi NATO'dan ayırıp, Varşova Paktı içinde Rusya'ya bağlamaktır. Biz her ülkenin millet ve toprak bütünlüğüne saygı duyuyoruz. Fakat, kendisiyle her devirde iyi komşuluk ilişkileri kurmak istememize rağmen, Rusya, gerek çarlık devrinde ve gerekse bugün komünist ideoloji içinde devamlı olarak gözünü Anadolu'ya çevirmiştir. Tarihe «Büyük Petro'nun Vasiyeti» diye geçen vasiyetnamenin 9., 11. ve 13. maddeleri çarlık Rusya'sının bu emelini açıkça ortaya koymaktadır.

Adı geçen maddelerin Türkiye ile ilgili kısımları aynen şöyledir: Madde: 9 — «İstanbul ve Hindistan'a doğru mümkün olduğu kadar genişlemeli ve ilerlemeliyiz. Kim bu noktaları bir defa eline geçirirse, dünyanın hakikî hâkimi olur. Bu gaye için, devamlı olarak ilk

defa Türkiye ile ve müteakiben de İran'la aramızda anlaşmazlıklar yaratmalıyız... Madde: 11 — «Türkiye'nin Avrupa'dan atılmasına Avusturya'nın alâkasını çekmek ve İstanbul'u ele geçirme hususundaki kıskançlığını... bertaraf etmek mecburiyetindeyiz.» Madde: 13 — «İsveç elimize geçip, Polonya boyunduruğumuz altına girdiğinde; İran ortadan kalkıp, *Türkiye işgal edildiğinde* ayrı ayrı ve gizlice önce Versailles sarayına ve sonra Viyana sarayına dünya hâkimiyetini bölüşmek üzere teklifler yapmamız lâzımdır...»

Rusya, çarlık devrinde, dünya hâkimiyetini kurmak, sıcak deniz ve iklimlere sahip olabilmek için kendisine ülke ve milletiyle büyük bir engel olan Türkler'i ortadan kaldıkrmak amacıyla, bize, 13 defa savaş ilân etmiştir. Dünya hâkimiyetini kurmak, Türkiye'yi ortadan kaldırmak amacı, 1917 komünist ihtilâlinden sonra da Sovyet Hükümetleri tarafından takip edilmiş, 1945'de ülkemizden toprak (Kars, Ardahan, Marmara boğazlarında üs) istendiği gibi, Ankara'da kendisine dost ve güvenilir bir hükûmet de istenmiştir. Ankara'daki hükûmetin «dost ve güvenilir» olabilmesi için, Sofya, Prag ve Bükreş'teki hükûmetler gibi olması söylenmiştir. Bu küçük açıklama, Sovyet emperyalizminin Türkiye hakkındaki emellerini her halde gösterebilmiştir.

Son beş altı yıl içinde yurdumuzda çok ciddi ve acıklı olaylar meydana geldi. 12 Mart 1971 de Türk Silâhlı Kuvvetleri tarafından verilen muhtıra, millet hayatında yeni bir safha açtı. Bu arada komünizme, bölgeciliğe, ve bölücülüğe kaymış olan pek çok genç ve okumuş koğuşturmaya uğradı. Silâhlı çeteler kurula-

rak partizan savaşlarına girişildi. Memleketimizde misafir bulunan yabancılar taarruza uğradılar, kaçırıldılar ve katledildiler. Bunları yapanların bir kısmı, devlet kuvvetlerine silâhla karşı koydukları bir sırada yapılan çarpışma sonunda vurularak öldüler.

Gençlerin bir çokları tutuklandı. Bunların tuttukları yolun ne kadar yanlış olduğu ve memleketimiz için zararlı, yıkıcı bulunduğu bellidir. Fakat gençler, yanlış dahi olsa, inandıkları bir ülkü için, hayatları dahil herşeylerini feda etmekten çekinmeyecek davranışlar göstermişlerdir. Memleketimiz için bu durum ne büyük acıdır ve Türk milleti için ne büyük kayıptır.

Niçin Türk milleti'nin yüzlerce genci ve bir kısım okumuşları vatan için zararlı olan bu yıkıcı akımlara ve hareketlere sürüklenmişlerdir... Niçin memleketimizin bu talihsiz çocukları Türkiye'yi bölgelere göre parçalayarak ayrı ayrı küçük devletler haline sokmak ihanetine sapmışlardır? Niçin Üniversitelerimizde yıllarca okuyup yetişmiş olan bu insanlar «Ben Türk değilim, müslüman değilim, Türkiye diye bir varlık tanımıyorum» şeklinde ifadeler vermişlerdir...?

Yurdumuzun evlâtları olan bu gençler Üniversiteye gelmeden önce, âile yuvalarında bulundukları zamanlarda, bu kötü ve yanlış fikirlere sapmış değillerdi. Hatta birçokları gerçek mânâda vatansever ve milliyetçi idi. Bunların millet için kaybolmalarının sebebi memleketimizin bir çok yıllardan beri içine yuvarlandığı fikir ve inanç boşluğudur. İnsanlar inançla, ülküyle yaşarlar, mutlu olurlar ve yükselirler. İnançsız ve ülküsüz bir kimse kendisini boşlukta bulur ve sadece iç-

güdülerinin tesiri altındaki olaylar içinde sürüklenir, davranışları ve hayatı tesadüflere bağlı kalır.

Yaşadığımız çağ herşeyden önce bir ideoloji ve kültür savaşı çağıdır. Kendi millî kültürünü geliştirme yoluna gitmeyen milletler ve kendi millî ülküsünü tayin edip, insanlarını bu ülküyle yetiştirme yoluna gitmeyen toplumlar, yabancı kültürlerin ve yabancı ideolojilerin esiri olurlar.

Türkiyemiz birçok yıllardan beri yabancı ideolojilerin ve yabancı kültürlerin taarruz ve istilâsına maruz bulunmaktadır. Yaşadığımız çağda düşman topu - tüfeğiyle gelmeden önce, kültür ve ideoloji ile düşünce ve inanç hayatımızı ve sanat dünyamızı istilâ etmeye girişmektedir. Bunda başarı sağladıktan sonra düşman silâhlı kuvvetlerinin devletimizi ve vatanımızı ele geçirmesi basit bir meseleden ibaret kalır.

1917 yılından beri Rus Emperyalizmi yeni bir örtüye bürünmüş ve yepyeni, aynı zamanda çok kuvvetli, hatta müthiş bir silâha sahip olmuştur. Bu silâh komünizm ideolojisidir. Bu ideolojiyi Rus emperyalizmi, sömürmek istediği milletleri ve toprakları yutmak için ustaca kullanmıştır ve kullanmaktadır.

Türkiye, devletler arasında sürdürülen gizli ve açık mücadelenin mihrakında bulunmaktadır. Bunun için yabancı kültür ve yabancı ideolojilerin en amansız saldırısının hedefidir. Türk milletini yok etmek amacı güden yabancı kültür ve ideoloji saldırıları hiç bir zaman durmayacaktır. Yeni şekillere bürünecek, yeni metodlar uygulayacak, yepyeni insanlar ortaya sürecek, savaşını devam ettirecektir. Bunlara karşı koymak ve Türk milletini, Türk devletini sür'atle güçlendirmek

için millî bir ideoloji ve millî bir kültür hamlesi ortaya konulmalıdır. Fikirler, ülküler ve inançlar silâh kuvveti ile, polis gücü ile veya kaba kuvvetle hiç bir zaman ezilemez, önlenemez ve yenilemez. Fikir, ülkü ve inançlar ancak kendilerinden daha doğru, daha güçlü, daha üstün fikir, ülkü ve inançlarla yenilgiye uğratılabilirler. Türk milleti için her çeşit yabancı ideoloji ve kültür saldırısına karşı dayanılacak kuvvet, *Türklük ülküsü ve Türk milliyetçiliği şuuru ile Türk milliyetçiliği ideolojisidir.*

Yabancı kültür ve ideolojilerin saldırılarından bahsederken yalnız komünizmi düşünmek eksik bir tutum olur. Türklüğün her alanda yükselmesini ve Türk milletinin güçlü bir toplum olarak, bağımsız bir kişilik içinde gelişmesini engelleyen her türlü yabancı kültür ve ülkü tesirini dikkate almak gerekmektedir. Yıkıcı akımlara, bölücü ve parçalayıcı propağandalara karşı korunmayı hedef alan reaksiyoncu bir tutumu benimsemek çok yanlış olur. *En iyi savunma taarruzdur. Türklük ülküsünü ve Türk milliyetçiliğine dayanan milli kültür gelişmelerini, yabancı kültür ve ideoloji saldırılarına karşı bir reaksiyon olarak değil, onları bastıracak şekilde yüksek ve asil inançlara dayanan bağımsız, güçlü bir hareket olarak düşünmek ve geliştirmek lâzımdır.*

DOKUZ IŞIK DOKTRİNİ

MİLLİYETÇİLİK VE CEMİYETÇİLİK

Çağımızın temel ideolojisi, Milliyetçilik Ülküsüdür. Bugün Afrika'yı, Güney Amerika'yı, Asya'yı ve hatta Avrupa'yı saran ideoloji, milliyetçiliktir. Anayasamız da başlangıç kısmında, bir çok maddelerinde Türk Milliyetçilik Ülküsünü, Devletin temel felsefesi saymıştır. Milliyetçilik Ülküsü, Türk Milletiyle bütünleşmek, Türk Milletinin büyük, güçlü iktidarını kurmak ülküsüdür. Savunduğumuz Milliyetçilik, İnsan sevgisine dayanan Demokratik Milliyetçiliktir. Demokratik Milliyetçiliği reddeden her sisteme karşıyız. Türk Milletini sınıf veya mezheplere, halklara veya bölgelere bölen, Türk Milletini «Türkiye Halkları» sloganı altında parçalamak isteyen yabancı ideolojileri şiddetle reddederiz. Totaliter sosyalizmin, komünizmin, sömürücü kapitalizmin ve her çeşit faşist sistemin amansız düşmanıyız. Milliyetçilik anlayışımız, manevî şuurlanmaya dayanır, millî sınırlarımız üzerinde Türklük şuuruna erişmiş, samimî olarak «Ben Türk'üm» diyen herkes TÜRKTÜR... Milliyetçilik ve Türk'ün tâyininde bölücü unsurlara, antropolojik ırkçılığa, mezhepçilik ve bölgeciliğe inanmıyoruz. Nazist ırkçılığın, komünist halkçılığın, mezhepçiliğin, emperyalist coğrafyacılığın karşısındayız. Mil-

liyetçilik ülkümüz, Millî Devlet fikrine inanır, her millî devletin, eşitlik ve bağımsızlığına, ülke ve millet bütünlüğüne saygı duyar, her türlü saldırgan ideolojiye, sosyalist ve kapitalist emperyalizme karşıdır.

Demokratik milliyetçilik

Demokratik milliyetçilik, millî bütünleşme ülküsüdür. Bu Ülkü, milleti bir bütün olarak kucaklar. Bu ülküde, marksist - sosyalistlerin yaptığı gibi, toplum, fertlerin üretim araçlarına ilişkisi yönünden, burjuva sınıfı, proleterya sınıfı olarak ikiye bölünmez. Demokratik Milliyetçilikte, çağı geçmiş, modern sosyal ilimlere aykırı sosyalist sınıf teorisi yoktur. «İşçi Sınıfının Devleti», «İşçi sınıfının hâkimiyeti», «İşçi sınıfının partisi» sloganına sığınıp, Türk işçisi üzerinde diktatörlük kurmak isteyen, Türk işçisini, parti üyelerinin sömürüsü aracı haline getirmek isteyen zihniyeti yıkacağız, yıkacaksınız. «İşçi sınıfı demokrasisi» deyip, «İşçi sınıfı üzerinde diktatörlük» kuran, işçinin kanını sömüren devletlerin varlığını asla unutmayınız.

Sosyalist, komünist sistem gibi, faşist, kapitalist sistem de işçi haklarını sömüren, işçinin, siyasî ve demokratik hürriyetlerini sınırlayan sistemlerdir. Faşist ve kapitalist sistemlerde de bir avuç patronun menfaatı korunur. Milletin büyük bir kesimi, bir avuç patron uğruna ezilir, horlanır. Türk işçisinin alın terini, hak ve menfaatlerini sonuna kadar savunacağız. Türk işçisini, bir avuç sosyalist - komünist partisi üyesine, bir avuç patrona soydurtmayacağız. Türk işçisinin kutsal

emeği, alın teri, sosyalist veya kapitalist mülkiyetin esiri olmayacaktır.

Demokratik milliyetçilik, sınıflar toplumu yerine bizzat *milleti*, sınıf mülkiyeti yerine de *millet mülkiyeti* fikrini savunur. Sınıf mülkiyeti kaldırıldığı gün, sınıf toplumları yerine millet geçer. O halde yapılacak iş, *sınıf mülkiyeti* yerine *millet mülkiyetini* koymaktadır. Millet, mülkiyete sahip olduğu zaman, iktisadî kararların alınmasına, eşit bir şekilde katılma imkânını bulur.

Mülkiyet - Demokrasi münasebeti

Mülkiyet dediğimiz zaman, birinci plânda üretim araçlarının mülkiyetini kastediyoruz. En basit anlamı ile üretim aracı demek, fabrika, makina, toprak ve işyeri demektir. Bugün dünya toplumlarına baktığımızda üretim araçlarının mülkiyetinin belirli sınıfların elinde olduğunu görürüz, böylece *sınıf mülkiyeti* denilen yeni bir mülkiyet tipi ile karşılaşmaktayız. Kapitalist sınıf toplumunda, fabrikaların sahibi bir avuç patrondur. Patronların dışında kalan fert ve sosyal dilimlerin üretim araçlarının mülkiyeti ile alâkası yoktur. Kapitalist sınıf toplumu karşısında komünist sınıf toplumu yer almaktadır. Sosyalist toplumda, mülkiyetin sahibi teorik bakımdan işçi sınıfıdır. Ancak bu sözdedir. Bizzat sosyalist ülkelerin anayasalarına göre, mülkiyetin sahibi devlettir. İşçinin, üretim araçlarının mülkiyeti ile hiçbir alâkası yoktur. İşçi çalışır, üretir, sosyalist devlet onu sömürür. Durumu basit bir misal-

le ele alırsak, bugün Sovyet Rusya'da ortalama işçi ücreti ayda 1000 liradır. Her işçinin ekonomiye aylık ortalama üretim katkısı ise 7000 liradır. Komünist Partisi, 7000 liranın sadece 1000 lirasını işçiye vermekte, kalan 6 bin lirasını ise gaspetmektedir. Bu misal bize Sosyailst sömürünün en tipik örneğini vermektedir.

Demokratik milliyetçiliğimiz millî demokrasi ülküsüne dayanır. Demokrasi en dar anlamında millet hâkimiyeti demektir. Demokrasi milletin, siyasi ve iktisadî yönetime katılması, siyasî ve iktisadî eğemenliğin millete ait olmasıdır. En geniş anlamında demokrasiyi, milletin siyasî ve iktisadî yönden kendi kendini yönetmesi, siyasî ve iktisadî kararların alınmasına eşit bir şekilde katılabilmesi şeklinde tarif edebiliriz. Millî Demokrasi anlayışımız, Siyasî Demokrasi — İktisadî Demokrasi olmak üzere ikiye ayrılır.

Siyasî demokrasi

Siyasî demokrasi, siyasî hürriyetler rejimidir. Siyasî demokrasi, milletin bütün fertlerinin, siyasî yönetime, siyasî kararların alınmasına eşit bir şekilde katılabilmesidir. Vatandaş siyasî kararların alınmasına, siyasî organlara seçme ve seçilme şeklinde katılır.

Demokratik Milliyetçilik gerçek siyasî demokrasiye inanır. Bu amaçla, milletin siyasî yönden tam temsil edilebilmesi için, Parlamentoda köylü milletvekillerinin, işçi milletvekillerinin, esnaf milletvekillerin, memur milletvekillerin, işveren milletvekillerin, serbest meslek mensupları milletvekillerinin bulunmasını savunur.

Böylece, siyasî demokrasi, sınıf demokrasilerinden ayıklanmış, hâkim sınıfların yönetim ve sömürüsünden uzaklaştırılmış olur.

İktisadî demokrasi

Siyasî demokrasinin varlığı, gerçek demokrasinin mevcudiyeti için kâfi değildir. Bir ülkede gerçek demokrasiden bahsedebilmemiz için, o ülkede siyasî demokrasiyi tamamlayan iktisadi demokrasinin de kurulmuş olması gerekir. İktisadî Demokrasi, bir milletin iktisadî meselelerde serbestçe oy sahibi olabilmesi, memleketin iktisadî kararlarına eşit bir şekilde katılabilmesidir. Eğer bir ülkede fertler ve sosyal dilimler, iktisadî kararların alınmasına eşit ve serbestçe katılamıyor, oy veremiyorsa, o ülkede iktisadî demokrasi yoktur. İktisadî demokrasinin varlığı, milleti meydana getiren sosyal dilimlerin, üretim araçlarının mülkiyetine sahip olmasına, kâr, zarar ve yönetime katılmasına bağlıdır.

Milletler mücadelesi ve millî doktrin

Tarih bir milletler mücadelesi tarihidir. Bu mücadelede zafere ulaşabilmek için, güçlü, her bakımdan kuvvetli bir millet olmak lâzımdır. Sosyal, siyasi ve iktisadî yapısını, millî şartlarına uydurmayan milletler bu mücadelede mağlûp olmaya mahkûmdur. Büyük milletimiz, yüzyıllardan beri kökü dışarda rejim ve ideolojilerle idare edilmeğe çalışılmaktadır. Millî olan bütün

değerler yıkılmak istenmektedir. Amaç, teşkilâtçı ve büyük devletler kurucu bu milleti tarih sahnesinden silmektir.

Türkiyemiz, Büyük Milletimiz, yıkıcı ideolojilerin yatağı haline gelmiştir. Bir yandan batı kapitalizminin, diğer yanda Doğu komünizminin emperyalist uşakları bu büyük milleti yıkmak için yarışa girmiştir. Onlara fırsat vermiyeceğiz. Bu fesat ve ihanet yuvalarına göz açtırmayacağız. Milliyetçi Türkiye'nin temeli atılmıştır, fikri, düşüncesi yüzde yüz Türk olan kafalar cepheye katılmıştır. Türkiye'nin en güçlü beyinleri safımızda yer almıştır. En güçlü hedefler, en dinamik ideoloji, en milli görüş çizilmiştir.

Bizleri Milliyetçi Türkiye'ye götürecek temel hedefler, Dokuz Işık görüşünde gösterilmiştir. Bu hedefleri gerçekleştirecek sistem, *milliyetçi toplumculuktur*. İdeolojimiz çağın en dinamik ideolojisi, Türk milliyetçiliğidir.

Milletler mücadelesinde Türk milletinin muzaffer olabilmesi, Devlet ve Milletimizin yeniden teşkilâtlanması ile mümkündür. Bu teşkilâtlanmada devlet, yeni bir yapıya sahip olacaktır. Bu yapının içtimaî, siyasî, iktisadî üç ana unsuru vardır.

MİLLETİN SOSYAL TEŞKİLÂTLANMASI

Türk Milletinin sosyal teşkilâtlanması, Altı Sosyal Dilimin *Toplum Güvenliği Kurumu* içinde birleştirilmesiyle gerçekleştirilecektir. Bugün kısmen işçilerimiz, kısmen de esnafımız bazı sosyal tehlikelere karşı sigorta edilmiş bulunmaktadır. Ancak, bu teşkilâtlanma eksik ve yetersizdir. Bu sebeple Milliyetçi Düzende, Altı Sosyal Dilimin sigorta ve güvenlikleri teminat altına alınacak, böylece İşçi Sigortaları gibi Köylü Sigortaları, Esnaf Sigortaları, Memur Sigortaları, İşveren Sigortaları ve Serbest Meslek Mensupları Sigortaları kurulacaktır. Bu sigortalar, sosyal tehlikelerle meslekî tehlikeleri karşılayacak, her vatandaş sağlık sigortası, hastalık sigortası, ihtiyarlık sigortası, analık sigortası, işsizlik sigortası, malûliyet sigortasına kavuşmuş olacaktır. Bu sistem, her Türk Vatandaşını kara gününde dayanışma ve bütünleşme içinde yarınından emin hale getirecektir. Altı sosyal dilimin sosyal sigorta ve güvenlik teşkilâtlarının kurulmasıyla ülkemizde yeni içtimaî tasarruf müesseseleri de doğmuş olacaktır. Sigortalıların bu teşkilâta ödeyecekleri primler her yıl milyarları bulacaktır. Bu tasarruflarla da yeni yatırımlar yapmak mümkün olacaktır. Ancak, bu teşkilâtlara ödenecek

primler bugünkünden farklı bir kaynak anlayışına dayanacaktır. Teşkilâtların malî kaynağı, sigortalı üyelerin ödeyecekleri prim yanında büyük oranda devletin de malî katkıda bulunmasını gerektirecektir. Sosyal güvenlik, en önemli bir sosyal politika tedbiri olduğu için, devletin buraya yardım etmemesi, onu millî sosyal devlet niteliğine aykırı düşer. Kuvvetli malî kaynaklara sahip olacak bu teşkilâtlar, yurdun her köşesinde dev hastahane ve sağlık tesisleri kuracak, buralarda bütün vatandaşlarımız parasız olarak tedavi göreceklerdir. Bu, sağlık hizmetlerinin millileştirilmesi sonucunu doğuracak, yediden yetmişe, erkek, kadın, çocuk, her Türk Vatandaşı sigortalı olacaktır.

Dokuz Işıkçı içtimaî yapı

Dünya'da mevcut sistemler, sosyal değer olarak şu üç esastan birini alır. Fert, sınıf ve millet. Kapitalist liberal yapıya sahip devletlerin temeli ferttir. Ancak bütün fertler değil, yalnız birkaç patron ve sermaye sahibi fertlerdir. Bunlar patron ve sermaye sahibi fertler olduğu ve bu sistem de bunlara dayandığı için sırf onları korumak amacı ile sahte bir ferdiyetçilik ortaya atılmıştır.

Komünist sistem, sınıfı esas alır. Bu sınıf sözde bir işçi sınıfıdır. Ancak uygulamada hâkim olan işçi sınıfı değil, bir avuç komünist partisi üyesidir. İşçi en az kapitalist sistemdeki kadar ezilmekte, horlanmaktadır. Dokuz Işık Doktrininin sistemi Milliyetçi - Toplumcu sistemde ise, esas alınan değer Türk Milletidir. Bura-

da ne bir kaç patron, ne de bir sözde işçi sınıfı söz konusudur. Çünkü millet, bir tarih, kültür ve soy birliğidir. Bunun sınıflara bölünmesi, belirli fertlerin hâkimiyetine terkedilmesi mümkün olamaz.

Biz Türk milletinin bütün fertlerini esas alıyoruz. Ancak, bu fertler sosyo - ekonomik yönden 6 sosyal dilime ayrılmaktadır. Bu Türk milletinin bir gerçeğidir. Kökü dışarda ideolojilerin eseri ve kopyası değildir. Söz konusu 6 sosyal dilim, işçi, köylü, esnaf, memur, serbest meslek sahibi ve işverenlerden ibarettir. Türk milletinin sosyal yapısı bu dilimlerden meydana gelmektedir. Bu sebeple moral, siyasî ve ekonomik kalkınmamızı bu millî gerçeklere uydurmak zorundayız. Aksi halde iki yüz yıldan beri olduğu gibi yerimizde sayar dururuz.

Millî bütünleşme

Milliyetçi Hareket, bütün davranışlarında, her türlü hareket ve düşüncelerinde bir tek gerçeği, bir tek sosyal değeri esas alır. Bu değer, *Türk Milleti*'dir. Bu anlamda partimiz, mutlak fertçi ve sınıfçı sistemlere her zaman karşıdır.

Temel felsefemiz olan millet hâkimiyetinin gerçekleşebilmesi, milleti meydana getiren fertlerin, sosyal dilimlerin bütünleşmesine ve kendilerini ilgilendiren kararlara katılmalarına bağlıdır. Bir cümle ile özetlemek gerekirse, ülkümüz, millî bütünleşme ülküsüdür. Millî bütünleşme, bir ülke üzerinde yaşayan insanların aynı millete mensup olma şuuru içinde siyasî, iktisadî

ve harsî yönden birbirleriyle birleşip kaynaşmalarıdır. Millî bütünleşme hareketinde, bölünme yerine birleşme, farklılaşma yerine kaynaşma fikri hâkimdir. Atatürk, «Sınıfsız, imtiyazsız kaynaşmış bir milletiz» cümlesiyle millî bütünleşmeyi anlatmak istemiştir. Millî bütünleşme, belirli bir millete mensup olma inancının, millî şuurun doğmasıyla gerçekleşir. Milleti meydana getiren fertlerin, sosyal dilimlerin siyasî, ekonomik ve kültürel yönden büyük ölçüde farklılaştığı toplumlarda millî bütünleşmeden söz edilemez.

Sosyal dilimler gerçeği

Millet, soyut bir kavram değil, sosyolojik bir bütündür. Bu açıdan bakıldığı zaman, milleti meydana getiren çeşitli sosyal dilimler vardır. Bu dilimleri, sosyo-ekonomik yönden, işçi, köylü, esnaf, memur, işveren ve serbest çalışanlar diye ayırmak mümkündür. Millî bütünleşmenin ve millet egemenliğinin gerçekleşebilmesi, bütün bu sosyal dilimlerin kendi kaderlerini ilgilendiren siyasî, iktisadî ve kültürel kararlara katılmasına, bu konularda söz sahibi olabilmesine bağlıdır. Her sosyal dilimin kendisini ilgilendiren kararlara katılma imkânının bulunmadığı bir düzende, millî bütünleşme ve millî hâkimiyet olamaz. Böyle bir düzende sadece belirli bir sınıf veya tabaka hâkim olur. Kapitalist ve marksist sistemler, sınıfçı sistemlerdir. Bu sistemlerde siyasî, iktisadî ve kültürel kararların alınmasına ya bir avuç işveren veya Komünist Partisi diktatörleri katılır.

Bütünleşmenin gerçekleşebilmesi, kararlara katılabilmekle olur. Katılma, sosyal dilimlerin kendi bağım-

sız teşkilâtlarını kurmalarını gerektirir. Her sosyal dilim kendi teşkilâtı içinde ve bunun aracılığıyle alınacak kararlara etkili bir biçimde katılma imkânını bulur. Teşkilâtsız sosyal dilimler, kendi çıkarlarını savunamazlar. Bu ise, kendilerini ilgilendiren kararlara katılamamaları ve dolayısiyle başka bir sınıf veya tabakanın diktasına tâbi olmaları sonucunu doğurur. Artık burada bütünleşmeden değil, ancak bölünmeden söz edilebilir.

Dokuz Işıkçı siyasî yapı

Milliyetçi Türkiye'nin siyasî yapısı, millî devlet espirisine dayanır. Millî devlette, her Türk, devleti meydana getiren yürütme, yasama, ve yargı organlarına doğrudan doğruya katılır. Türk tarihinde devlet, bir kuvvet ve otorite timsalidir. Devlet, kadife eldiven içinde demir bir yumruktur. Her Türk, devletine karşı güven ve sevgi beslemelidir. Güçlü, kuvvetli devlet, şahsiyetli, dirayetli Devlet Başkanlarıyle kaimdir. Bunun için biz, başkanlık sistemini getireceğiz. Çünkü cesur, âdil ve bilgili bir başkan, kuvvetli bir devlet yapısının ilk şartıdır.

Meclis, millî demokrasinin meclisi olacaktır. Millî bir meclis, ancak bütün Türk milletinin sosyal dilimlerini içine aldığı zaman millî olabilir. Bunun için, milletimizin sosyal yapısına uygun olarak, 6 sosyal dilimden gelen milletvekillerinden oluşan bir meclis kuracağız. Bu, mecliste, birbirlerine yakın sayıda, işçi, köylü, esnaf ,memur, serbest meslek mensubu ve iş veren tem-

silcileri bulunacaktır. Böylece marksist demokrasilerde olduğu gibi, ne sadece sözde işçi sınıfının temsilcisi olan bürokrat komünist partisi üyeleri, ne de liberal kapitalist sistemde geçerlik kazanan varlıklı sınıfların temsilcilerinden mürekkep bir sınıflar meclisi olacaktır. Tam ve sağlam bir *Millî Meclis* kurulacaktır. Bu Meclis tek yapılı olacaktır. Avrupanın krallık rejimlerinin bir kalıntısı olan Senato kaldırılacaktır. Tek yapılı millî meclis, sadece millî olmakla kalmıyacak, aynı zamanda bir uzmanlar meclisi olacaktır. Her sosyal dilimin meselelerini çözebilecek, bir sosyal dilimin diğerine hakim olmıyacağı bir meclis doğacaktır.

Milletin siyasî teşkilâtlanması

Kapitalizme göre, millet, burjuva sınıfından ibarettir. Halbuki yukarıda milletin, burjuva (kapitalist) sınıfı dışında beş sosyal dilimi de kapsadığını açıklamış bulunuyoruz. Bu itibarla, kapitalist siyaset teorisine göre, siyasî demokrasi, *Millî Demokrasi* değil, sadece sınıf demokrasisidir. Marksist siyaset teorisi de yalnız sözde bir işçi sınıfına dayandığından bu sistemde de parlemento sadece komünist partisi üyelerinden teşekkül eder. Binaenaleyh burada da millî demokrasi yerine komünist partisi diktatörlüğü söz konusudur.

Demokratik Milliyetçilik, milleti altı sosyal dilimden oluşan bir bütün olarak görür. Bu itibarla Millî Temsilde, parlamentoda altı sosyal dilimin temsil edilmesini öngörür. Burada parlamento ne sadece kapitalist sınıfın, ne de sadece sözde işçi sınıfının organıdır.

Parlamento bütün milletin organıdır. Bu sebeple siyasi demokrasi ve bütünleşmeyi gerçekleştirmek için, demokratik milliyetçilik, belirli sayıda *işçi milletvekilinin, köylü milletvekilinin, esnaf milletvekilinin, memur milletvekilinin, işveren ve serbest çalışanlar milletvekilinin meclise gelmesini savunur. Altı sosyal dilimin milletvekili meclise geldiği zaman, Türk Milleti bir bütün olarak siyasî kararaların alınmasına katılmış ve siyasî demokrasi gerçekleşmiş olur.*

Dokuz Işıkçı iktisadî yapı

İktisadî yapımız millîleştirilecektir. Kapitalist ekonomide iktisadî dengeler, bir avuç kapitalistin hizmetinde ve mülkiyetindedir. Millî toplumun diğer büyük çoğunluğu malsız, mülksüzdür. Komünist sistemde, bütün millet esir ve işçi durumunda olup, ekonomi komünist partisinin kapris ve menfaatlerine bırakılmıştır. Dokuz Işık görüşünün iktisadî sisteminde ise, ekonomi millîleştirilecektir. Millî sermaye ve servetimiz Türk milletinin bütün fertlerine mal edilecektir.

Milletler mücadelesinde tarih sahnesinden silinmemek için, hızlı kalkınmak, ağır sanayii kurmuş toplum haline gelmek zorundayız. Kalkınma, iki hareketten ibarettir. Birincisi tasarruf, ikincisi yatırımdır. Şu halde önce tasarruf edeceğiz, sonra da bu tasarruflarımızı, ağır sanayie fabrika yapan fabrikalara yatıracağız. Bu hareketi gerçekleştirebilmek için modelimiz Dokuz Işıkçı iktisat modelidir. Bu modelde, milletimizi meydana getiren 6 sosyal dilimi teşkilâtlandıracağız. İlk teşkilâtlandırma hukukî teşkilâtlandırmadır.

Milletin iktisadî teşkilâtlanması

Türk milletinin iktisadî teşkilâtlanması,. iktisadî demokrasî ve iktisadî bütünleşme ilkesine uygun olarak gerçekleştirilecektir. Kapitalist ve marksist iktisat sistemleri, iktisadî gelir kaynaklarına göre toplumu, kapitalist ve işçi sınıfı olarak ikiye böler. Bu sistemler bugün ilmen hatalı oldukları gibi, eskimiş, zararlı ve bölücü sistemlerdir. Modern sosyoloji, hukuk ve iktisat ilmi, toplumları, fertlerin sosyal statülerine göre analiz etmektedir. Bu analize göre, millet denilen en geniş anlamdaki toplum, köylü, işçi, esnaf, memur, işveren ve serbest meslek mensuplarından meydana gelmektedir. Modern toplumbilimde iki sınıf yerini altı sosyal dilime terk etmiştir.

İktisadî demokrasî, milleti meydana getiren sosyal dilimlerin iktisadî kararlara katılmasıdır. Eğer bir ülkede altı sosyal dilim, üretim ve gelir dağılımı sürecine katılamıyorsa, o ülkede iktisadî demokrasi yoktur. Altı sosyal dilimin üretim ve gelir dağılımına katılabilmesi, onların üretim araçlarının mülkiyetine ortak olmasına bağlıdır. Bugün ülkemizde Türk milletini meydana getiren bu altı sosyal dilim, üretim araçlarının mülkiyetine sahip olmadığı için, Türkiye'de iktisadî demokrasi yoktur. Millî ve iktisadî bütünleşmeyi kurmak için, altı sosyal dilimimizi; köylümüzü, işçimizi, esnafımızı, memurumuzu, işverenimizi ve serbest meslek mensuplarımızı, üretim araçlarının sahibi, ortağı yapacağız. Bunun için takip edeceğimiz iktisat siyasetimizin esasları şunlardır:

İktisadî kalkınma - İktisadî demokrasi

İktisadî demokrasiyle kalkınma ve sosyal adalet arasında yakın bir münasebet vardır. Kalkınacak Türkiye'de binlerce üretim aracı, fabrika yapılacaktır. Bu fabrikaların ürettikleri ürünler satılacak ve bundan meydana gelen gelir milletin fertleri arasında âdil bir şekilde dağıtılacaktır. Kalkınma, «tasarruf ve yatırım» adını verdiğimiz iki unsurdan ibarettir. Tasarruf, gelirin bir kısmının tüketilmeyerek artırılmasıdır. Artırılan bu gelir fabrikalara yatırıldığı takdirde, sermaye birikimi ve kalkınma gerçekleşmiş olur. Milliyetçi Hareket'in tasarruf ve yatırım politikası, altı sosyal dilimin katılmasıyla başarılacaktır. Bunun için hukuken teşkilatlandırılmış olan köylü, işçi, esnaf, memur, işveren ve serbest meslek mensuplarının gelirlerinin bir kısmı tasarrufa ayrılacaktır. Durumu bir misalle anlatalım: Meselâ İşçi Sendikalarımız içinde teşkilatlandırılmış iki milyon işçimizin her birinden ayda 50 lira tasarruf edilecek, her işçinin yıllık tasarrufu 600 lirayı bulacaktır. İki milyon işçiden yapılacak bu tasarruf yılda *bir milyar iki yüz milyon* lira edecektir. Bu, kalkınmanın tasarruf tarafıdır. Yatırım politikamızın esası ise, *Fabrika yapan fabrikalar kurmaktır*. Fabrika yapan fabrika, bize fabrika üretir. Bugün Türkiyemizin ihtiyacı budur. Halbuki ülkemizde henüz fabrika yapan fabrika yoktur. Çeşitli iktidarların tatbik ettiği iktisat politikasıyla daha uzun yıllar bunun olabilmesi de mümkün değildir.

Bir fabrika yapan fabrikanın maliyeti asgarî altı milyar lira olup, bunun yapılması yine en azından beş

yıl sürer. Şimdi işçilerimizden yılda bir milyar iki yüz milyon lira tasarruf ettiğimize göre, bu para beş yılda altı milyar lira yapar. Demek ki işçi tasarruflarımızla beş yılda fabrika yapan fabrika kurabiliriz Aynı tasarruf ve yatırım işlerini, köylü, esnaf, memur, işveren, serbest çalışanlarımızdan da yaptığımız takdirde, ülkemiz dev sanayi kuruluşlarına kavuşacak ve iktisadî bakımdan kalkınmış olacaktır.

Bu fabrikaların sahibi kim olacaktır? Kapitalist ve marksist iktisatlarda aynı tasarruflar çalışanlara yaptırılır, fakat fabrikaların sahibi, bir avuç patron veya komünist devlet olur. Bu, insanın insan veya devlet tarafından sömürülmesi, sosyal adaletsizliğin en tipik örneğidir. Türk Millî Demokrasisinde devlet, fert veya sınıf sömürüsü ortadan kalkacağına göre, *bu fabrikaların sahibi, Türk milletinin bütün fertleri; köylüler, işçiler, esnaf, memur, işveren ve serbest çalışanlar* olacaktır. Meselâ yukarıdaki misalde her işçimiz beş yılda ortalama üç bin liralık bir tasarrufta bulunacağından, her işçi fabrikanın mülkiyetine bu oranda ortak olacak, böylece Türk ekonomisi millîleşecektir. Milliyetçi düzende herkese hakkı, kanun hâkimiyeti altında verilecektir.

Sosyal adaletin gerçekleştirilmesi

Altı sosyal dilimimiz fabrikaların sahibi olunca, üretim araçlarının mülkiyetine, kâra ve işyerinin yönetimine de katılmış, ortak olmuş olacaktır. Bunun sonunda tam manasıyla *sosyal adalet* de sağlanıp, gerçekleştirilecektir. Tekrar yukarıdaki misale dönecek olur-

sak, her işçimiz her yıl sonu, fabrikanın kârından hisse senedi nisbetinde gelir elde edecektir. Böylece her işçi, işyerinin hem sahibi, hem işçisi olacak; aylık ücreti dışında fabrika kârından hissesini alarak ek bir gelir kazanacaktır. Böyle bir iktisadî düzende, gelir dağılımı da âdil olacaktır. Türk milletini meydana getiren altı sosyal dilim, fabrikaların mülkiyet ve kârına ortak olma yanında ayrıca yönetime de eşit bir tarzda katılacaktır.

Bu sistem, Türk milletinin iktisadî bütünleşmesini sağlayacaktır. Edirne'deki, işçi ve köylümüz, Hakkâri veya Kars'taki fabrikanın ortağı olacak, Hakkâri'deki bir köylü veya esnafımız Edirne'deki bir fabrikanın ortağı olacaktır. Böylece bütün vatandaşlarımız, aziz yurdumuzun her köşesine iktisadî alâka ile bakacak, millî servet bütün vatandaşlarımız tarafından korunacaktır. Millî serveti imhaya kalkışacak gözü dönmüş bir hain, bütün Türk milletini karşısında bulacaktır.

Yeni sektör - Millet sektörü

Altı sosyal dilimin üretim araçlarına sahip olmasıyla iktisadîyatımızda yeni bir sektör ortaya çıkacaktır. *Bu, millet sektörüdür.* Milliyetçi düzende Türk iktisadî, *üçlü sektöre dayanan yeni bir karma ekonomi düzeni olacaktır.* Bu sektörler, *devlet sektörü, özel sektör ve millet sektörüdür.* Bu vesileyle şurasını önemle belirtelim ki, Milliyetçi düzen, özel sektöre düşman değildir. Yalnız, özel sektör, bugünkü başıboş halinden

çıkartılıp millî menfaat ve plân hedefleri açısından daha verimli hale sokulacaktır.

Devlet sektörü de yeniden düzenlenecektir. Çağı geçmiş, eskimiş, ekonomiye ve milli kalkınmaya yük olan devletçilik yerine, çağdaş, modern, milli strateji hedeflerine yönelmiş bir devlet sektörü kurulacaktır. Bu düzende, devlet, ağır harp sanayii, alt yapı hizmetleri, maden sanayii gibi iktisadî hizmetleri görecektir.

Bankacılık, sigortacılık, iç ve dış ticaret hizmetleri, üçlü sektör yani, devlet sektörü, millet sektörü ve özel sektör tarafından koordineli bir tarzda yeniden ele alınıp düzenlenecektir.

Fabrika ve makinalara iktisat ilminde üretim aracı denilir. Kapitalist sistemde üretim araçları bir kaç kapitalistin elindedir. Milletin çoğunluğu bunlardan yoksundur.

Komünist sistemde, ise bu değerler, devletin elinde olup, ne işçinin ne de milletin bunlara sahip olması mümkün değildir. Bizim doktrinimizde ise, bu üretim araçları, işçinin, köylünün, esnafın, memurun tasarrufu ile yapıldığı için, bu fabrikalara, bu makinalara tasarrufları nisbetinde işçi, köylü, esnaf ve memur sahip olacaktır. Bu şekilde Türk servet ve iktisadı bütün Türk milletinin fertlerine ait olacaktır. Herkes mesut ve hür yaşıyacaktır. İşçi, köylü, esnaf, fabrikalara sahip olacak, onun mülkiyetini kazanacaktır. Böyle bir sistemde sömürme olmaz, aracılık, vurgunculuk, tefecilik, olmaz.

Bankaları, dış ticareti, millî üretim birliklerinin kontroluna vereceğiz. Milletimizin ve millî savunmamızın göz bebeği olan yeraltı servetlerini, madenlerimizi devletleştireceğiz.

Milliyetçilik, kuvvetli ve kalkınmış bir ekonomiye dayanır. İkiyüz yıldan beri kapitalizm Türkiyeyi kalkındıramamıştır. Bundan sonra da kalkındırması mümkün olamaz. Komünizm ise, baş düşmanımız, millî düşmanımızdır. Onun da Türkiyemizi kalkındırması kabil değildir. O halde hep beraber, Dokuz Işık görüşüne sarılalım. Aksi halde, yok olmak, varlığımızı kaybetmek tehlikesi ile karşı karşıya bulunmaktayız. Milliyetçiliğin esası, millet ve devletimizin bağımsızlığıdır. Milliyetçi hareketler, bağımsız ve egemen devlet esprisine dayanır. Bunu sağlamak ise, ancak ve ancak millî bir ülkü ile olur.

MİLLÎ EMEK VE SERMAYE SİYASETİ

Emek kutsaldır

Alın teri ve insan emeği kutsaldır. Bir milletin yükselmesinde yaşamasında ve korunmasında evlâtlarının alın teri ve emekleri başlıca kaynağı teşkil eder. Bununla beraber hürriyet insanların mutluluğunun birinci şartıdır. Milletimizin içinde bulunduğu sıkıntılardan kurtulması için yabancı doktrinleri taklit ederek almak faydalı olamaz. İkiyüz yıldan beri Türkiye'yi idare edenler, yaratıcı düşünceyi yok eden bir taklitçiliğin esiri olmuşlardır. Her milletin kendisine ait özellikleri bulunduğu gibi, içinde yaşadığı özel şartları da bulunmaktadır. Başkalarını taklit yerine, bu özel şartları dikkate alan ve modern ilmi, tekniği önder yapan millî bir sistem, millî bir idare usulü meydana getirmek lâzımdır.

Çağdaş iktisatlar karma iktisat niteliğini taşımaktadır. Karma iktisat klasik anlamda özel sektörle kamu sektörünün birlikte yaşadığı bir ekonomi biçimidir. Bu ekonomide üretim araçlarının mülkiyeti, fertlere ve kamu kuruluşlarına (devlete) aittir. Bu sebeple fertler özel sektör içinde, devlet ise kamu sektörü içinde iktisadî faaliyette bulunur.

Karma iktisat geçici bir mahiyete sahiptir. İkti-

dardaki elitin siyasî ve iktisadî tercihine göre, iktisadî faaliyetler, sonunda ya tamamen özel sektöre veya kamu sektörüne terkedilir. Siyasî iktidarın tercihi, kapitalist sistem yönünde ise, kamu sektörü özel sektöre; sosyalist sistem yönünde ise, özel sektör kamu sektörüne dönüştürülür. Böylece üretim araçlarının mülkiyeti tek elde, özel veya kamu mülkiyeti şeklinde toplanır.

Kapitalist ve Marksist sistemler ve hataları

Özel sektör, kapitalist ekonomi sisteminin, kamu sektörü ise sosyalist sistemin uygulama şeklidir. Her sistem gibi, kapitalist ve sosyalist sistemler de temelinde insan hürriyetini esas alırlar. Ancak buna rağmen kapitalist ve sosyalist sistemlerin bu amacı gerçekleştirebildiklerini iddia etmek mümkün değildir. Bu gün şu veya bu biçimde, dünyamızın çeşitli ülkelerinde kapitalist ve marksist sistem uygulandığı halde, insanlık hürriyete kavuşamamıştır. Bunun sebebi, üretim araçları mülkiyetinin her iki sistemde de, millî tabana, toplumu meydana getiren bütün fertlere, yani millete yayılamayışıdır. Kapitalist sistemde, üretim araçları mülkiyeti millî toplumun çok az bir kısmına bir kaç sermayedara aitken, sosyalist sistemde yalnız kamu kuruluşlarına, devlete aittir.

Mülkiyet kavramı ile hürriyet kavramı arasında çok sıkı bir bağlantı vardır. İçtimaî ve iktisadî adalet, hürriyet ve eşitlik sömürüden kurtulma, yabancılaşmadan uzaklaşıp, insanların maddî ve manevî kişiliklerini geliştirmesi, mülkiyet ilişkisine bağlıdır. İnsanlar sınıf-

lar ve toplumlar arasındaki farklılaşmanın, sömürü ve yabancılaşmanın temel sebebi, bazılarının mülkiyet sahibi olup, bazılarının olamamasıdır.

Sosyalist (marksist) sistem, kapitalizmin mülkiyetin dağılışını düzenleyemediği gerekçesi ile özel mülkiyetin kaldırılmasını, bunun yerine kamu veya devlet mülkiyetinin getirilmesini savunmuştur. Gerçekten sosyalizme göre kapitalist toplum yapısı, üretim araçlarının mülkiyetini sadece sermayedâra (kapitaliste) tanımış, işçi yığınları bu mülkiyetten yoksun kalmıştır. Toplumda bazı sınıflar üretim araçlarına sahip olup, bazıları olmadığı için, bir farklılaşma ve dolayısıyla sömürü meselesi ortaya çıkmıştır. Üretim araçlarına sahip olan azınlık, buna sahip olmayan çoğunluğu sömürmeye başlamıştır. O halde, sömürüyü ortadan kaldırmak için üretim araçlarının özel mülkiyetini ortadan kaldırmak lâzımdır. Özel mülkiyete son verip, üretim araçları kamulaştırıldığı veya devletleştirildiği takdirde hiç kimse mülkiyet sahibi olmayacağından farklılaşma ve sömürü de ortadan kalkmış olacaktır.

Sosyalizmin düştüğü hata, yukarıda belirtildiği gibi, mükliyet - hürriyet ilişkisini görememekte olmuştur. Mülkiyet hürriyetin garantisi ve istenen de insanlığın hürriyeti olduğuna göre, izlenecek yol, özel mülkiyetin kaldırılması değil, fakat bunu millî tabana, millete yayabilmek, herkesi mülk sahibi yapabilmektir. Mülkiyetten ve özellikle üretim araçlarının mülkiyetinden yoksun bir toplum, hür olamaz. Sosyalist toplumların hür olamayışlarının başlıca sebebi budur. Kaldı ki sosyalizm büyük bir tenakuz içindedir. Sosyalist ülkelerde mülkiyet ilişkisi ortadan kaldırılmış değildir. De-

ğişen sadece süjeler (malikler) olmuştur.

Eskiden fertlere ait olan üretim araçlarının mülkiyeti, şimdi devlete, kamu kuruluşlarına ait olmuştur. Eğer sosyalizme göre sömürünün ve farklılaşmanın kaynağı, üretim araçları üzerindeki mülkiyet ilişkisi ise bu sömürü ve farklılaşma şimdi de aynen devam etmektedir. Zira, sömürücü dün fert iken, bugün devlet ve kamu kuruluşları olmuştur. Ancak, marksist-sosyalist ülkelerde devletle komünist partisi birbirinin aynıdır. Komünist partisi, devlet, devlet de komünist partisidir. Böylece devleti ele geçiren komünist partisi, yönetici sınıfı teşkil etmektedir. Aslında, üretim araçlarının mülkiyetinin devletleştirilmesi, komünist partisinin emrine verilmesi anlamına gelmektedir. Başka bir deyimle, mülkiyet devletleştirilmemiş, *partileştirilmiştir*. Komünist partisi ise, komünist üyeler tarafından yönetilir. Şu halde sonuç itibariyle mülkiyet, komünist partisi üyelerinin inhisar ve hakimiyetine verilmiş bulunmaktadır. Bugün marksist - sosyalist ülkelerde *yeni bir sınıftan* bahsedilmektedir. Bu sınıf, komünist partisi üyelerinin meydana getirdiği bir sınıftır. Bu sınıf, kapitalist ülkelerde *Burjuva* adını alan sınıfın bir başka şeklidir. Komünist ülkelerde, *Yeni sınıf* veya *Bürokrat sınıf* adını alan bu sınıf, kapitalist burjuva sınıfından daha sömürücü, daha baskıcı ve ezici bir sınıftır. Sosyalistler, sınıfsız bir toplum isterken sınıf farkları daha da büyümüş, diktatör ve sömürücü bir sınıflar toplumu haline gelmiştir. İşçi sınıfı devleti olduğunu söyleyen marksist devlet, işçiyi ezen, sömüren müstebit bir devlet halini almıştır. Komünizm, işçi ve köylünün sırtında barınan, fakat onların kanını emen bir sistemdir. Bugün

çeşitli ülkelerde uygulanan marksist - sosyalist sistem, XVIII, XIX ve XX ci yüzyıldaki vahşi, insanlık dışı ve sosyal adaletten tamamen uzak liberal-kapitalist sistemin devlet kapitalizmine dönüşmüş zalim bir şeklinden başka bir şey değildir. Sovyet Rusya'da fertlerin gelirleri arasındaki fark 30 kattan daha fazladır. Komünist partili, imtiyazlı bu bürokrat yeni sınıf sadece iki milyon insandan ibarettir. 240 milyon diğer Sovyet vatandaşı kıt kanaat zorla geçinebilmektedir. Tarih, sınıf istismar ve sömürüsünün bu kadar zalim bir şekline başka bir devirde şahit olmamıştır.

Millet sektörü

Anayasamız sosyalist ve kapitalist diktatörlüklere kapalıdır. Anayasamızın kabul ettiği sistem ülkemizin şartlarını esas alan millî iktisat sistemidir. Millî iktisat sistemi de aslında karma ekonomiye dayanır. Ancak bu klasik karma iktisat değil, modern karma iktisattır. 'Modern karma ekonominin özelliği, ikili sektör, yani özel sektör, millet sektörü ve kamu sektörüdür. Burada klasik iki sektör arasında yeni bir sektör, millet sektörü yer almaktadır.

Hayatî önemdeki stratejik, ekonomik ana faaliyetlerin devlet eliyle yürütülmesi, milletimizin süratle kalkınması için ve Türkiye'nin gerçekleri yönünden zarurî görülmelidir. Ağır sanayi, yüksek fırınlar, rafineri, petrol işletmeleri, ulaştırma gibi ekonomik işlerin devlet elinde veya devlet kontrolünde yürütülmesi gereklidir. Bunların dışında malzeme imali ve hafif sanayi

özel teşebbüsün çalışacağı sahalar olabilir. Özel teşebbüs çalışmalarında işlerin daima toplumun yararına olacak şekilde gelişmesi devletçe kontrol edilmeli ve sağlanmalıdır.

İktisadî hayat kör bir kâr hırsına göre değil, topluma yararlı olacak kâr sağlama görüşüne göre yöneltilmelidir. Spekülâtif kazançlar ve murabahacılık yerine millete fayda sağlama prensibi esas olmalıdır.

Üretimi biteviye çoğaltmak ve kalitesini yükseltmek amaç olmalıdır. Sanayi ve ticarette taklitçilik değil, yeni buluşlar ve yaratıcılık başta gelen prensip olmalıdır.

Mülkiyet hakkı insan yaradılışının vazgeçilmez bir gereğidir. Mülkiyete hürmetkâr olmak ve her vatandaşı mülk sâhibi kılmak, refaha giden yolda önemle gözönünde bulundurulacak bir meseledir. Ancak mülkiyetin kötüye kullanılmasına ve diğer vatandaşların boyunduruk altına sokulması için bir vâsıta kılınmasına karşı konulmalıdır.

Mülk sâhipleri, mülklerini iyi bir şekilde yönetmek ve cemiyete fayda sağlayacak bir yolda işletmekten sorumludurlar. Böyle yapmayanların, devletçe mülklerinin işletilmesine gidilmesi ve kendilerine râyice uygun kirâ verilmesi, uygulanması gerekli bir yol olmalıdır.

Devlet ve özel teşebbüs

«Sosyal devlet» kavramının çerçevesi içinde iktisadî alanda özel teşebbüse, meşrû rekabete, işbölümüne taraftarız.

Özel teşebbüsün halk ve yurt yararına ihtiyaçları karşıladığı iktisadî alanlarında, kamu sektörünün sermaye yatırımlarına girişmemesi esastır.

Hîleli ticarete, sermaye istismarına ve haksızlıklar yolu ile aşırı kâra karşı kayıtsız kalamayız. Bunları önleyici tedbirler alınacaktır. Kişinin teşebbüs rûhunun, yaratıcı fikrin korunması, geliştirilmesi, desteklenmesi lüzumuna inanıyoruz.

Devlet, kişinin teşebbüs noksanlığı ve bilgi yetersizliğini eğitimle, geleneksel ve kanunî engelleri kaldırarak, gidermekle vazifelidir.

Üretime hizmet etmeyen servetleri verimli hale getirmek, halkı teşvik ve teşkilâtlandırarak, fertlerin küçük tasarruflarını bir araya getirmek, halk kitlelerini sermayedar kılmak, millî üretimi halk refahına faydalı hale getirmek devletin görevleri içerisindedir.

Millet sektörü. iktisadî yapımızın millîleşmesine, iktisadî kalkınmamızın hızlanmasına, üretim araçları mülkiyetinin âdil ve dengeli bir biçimde millî tabana (millete) yayılarak insanımızın hür olmasını sağlayacak bir sektördür. Millet sektörü, millî bütünleşme ve iktisadî demokrasinin temel şartıdır. Gerçekten modern demokrasi, bir bütünleşme rejimidir. Burada devlet düzenini tehdit eden sınıflararası çatışma ve sosyal mücadele, yerini sınıflararası kaynaşma ve sosyal barışa terketmiştir. Modern demokrasinin başarısı, siyasi demokrasi ile iktisadî demokrasiyi birleştirebilme şartına bağlıdır. Siyasî demokrasi, kısaca fertlerin yurt yönetimine dört yılda bir hür seçimlerle katılıp, tercihini bildirmesi, yöneticilerini seçmesi, iktisadî demokrasi ise,

kendi gelceeğini ilgilendiren iktisadî kararlara katılabilmesidir. Ferdin iktisadî kararlara katılabilmesi ise, ancak üretim araçlarına sahip veya ortak olmasıyle mümkündür. Diğer taraftan, ferdin siyasî ve iktisadî tercih ve kararlarını gerçekten verebilmesi, onun dış etkilerden uzak, güçlü ve teşkilâtlı olabilmesine bağlıdır.

Modern demokrasi; bir teşkilâtlar demokrasisidir. Burada fertler, aralarındaki sosyo - ekonomik bağa göre teşkilâtlanırlar. Kendi örgütü, içinde fert daha güçlü olur. Üyesi olduğu sosyal grup, onu diğer sosyal gruplara ve devlete karşı korur. Altı sosyal dilim şeklinde teşkilâtlanmasını teklif ettiğimiz Türk milletinin bu teşkilâtlanmasının hukukî cephesi şöyle olacaktır:

Milletin hukukî teşkilâtlanması

Marksist ve kapitalist hukuk teorisi, toplumu iki sınıfa ayırır. Bunlar, sermaye sınıfı ile emek (işçi) sınıfıdır. Kapitalist hukuk teorisi, sermayeyi esas aldığından, sermaye mensupları için tek ve mecburi teşkilâtlanmayı, işçi sınıfı için çokçu (plüralist) ve gönüllü teşkilâtlanmayı öngörür. Gerçekten, bu sistemde işverenler, bulundukları yerde kurulmuş olan meslek teşekkülüne üye olmak zorundadırlar. Bu üyelik, teklik ve mecburilik ilkesine dayanır. Böylece kapitalistlerin aynı yerde ikinci bir meslekî kuruluş kurmaları mümkün olmadığı gibi, mevcut kuruluşa üye olmayan da meslek ve san'atını icra edemez. Tek ve mecburî kuruluş, birlikten kuvvet doğar ilkesine dayanır. Kapitalizmin iste-

diği de esasen budur. Buna karşılık kapitalist sistem işçiler için tekçi kuruluş ilkesini kabul etmez. Çünkü tek bir kuruluşta birleşen işçiler, kuvvetli olacaklarından, sömürü imkânı azalır veya ortadan kalkabilir. Bu ise kapitalizmin felsefesine uygun düşmez.

Marksist hukuk teorisi ise, işçi sınıfının dışındaki sınıfları yok ettiğinden, bu düzende sadece işçi sınıfı teşkilâtlandırılır. Ancak, işçi sınıfının teşkilâtlanması, hürriyet ilkesine göre olmaz. İşçi, komünist partisinin emir ve baskısı, dolayısiyle sömürüsü altında tutulmak için teşkilâtlandırılır.

Bu iki teori de Türk millî menfaatlerine aykırı düşen, milleti sınıflara bölüp bunları birbirine düşman eden yabancı teorilerdir. Kaldı ki, bu teoriler modern ilim ve sosyal gerçeklere de uymamaktadır.

Altı sosyal dilimimizin hukuken teşkilâtlandırılması sonucu, *Türk Köylü Teşkilâtı, Türk İşçi Teşkilâtı (Sendikası), Türk Esnaf Teşkilâtı, Türk Memur Teşkilâtı, Türk İşveren Teşkilâtı ve Türk Serbest Meslek Mensubu Teşkilâtı* kurulmuş olacaktır. Böylece her sosyal dilim hukukî teşkilâtı içinde organize edilecektir.

Altı millî sosyal dilimimiz; işçi birliği, köylü birliği, esnaf birliği, memur birliği, serbest çalışanlar birliği ve işverenler birliği... Bu birliklerin kuruluş ve işleyişi tamamen demokratik usuller içinde cereyan edecektir. Her birlik, siyasî iktidara karşı bağımsız, özel hukuk tüzel kişiliğini haiz olacaktır. Birliğin yönetim ve denetim kurulları, birlik genel kurulu tarafından seçilecektir.

Hukukî yönden demokratik ve muhtar olan bu birlikler, iktisadî yönden iktisadî kalkınmamızda dinamik

bir rol oynayacaktır. Her birlik içinde bir iktisadî tasarruf ve yatırım sandığı kurulacak, her üyenin yapacağı mecburî tasarruflarla biriken kaynak, ağır sanayie, fabrika yapan fabrika sanayiine yatırılacaktır. Bu yatırımlar sonucu ekonomimiz yeni üretim araçlarına kavuşacak, kurulan fabrika ve işyerleri yeni bir sektör doğuracaktır. İktisadımızda yani doğacak olan bu sektöre millet sektörü adını vereceğiz. Kurulacak bu yeni düzende üretim araçları mülkiyeti, bunu kuran birliğin üyelerinin olacaktır. Her üretim aracı, yani fabrika ve işyerleri çeşitli hisse senetleri şeklinde, tasarruf yapan birlik üyelerine verilecektir. Böylece özel sektör ve kamu sektörü yanında üretim araçlarının sahibi olan üçüncü bir sektör; millet sektörü doğmuş olacaktır.

İşçi meselemiz

Emek ve sermaye münasebetlerinde, insan hakları ve adalet esaslarını göz önünde bulunduran anlayışlı bir tutumu hâkim kılmak gereklidir. Türk milletinin menfaatlerini herşeyin üstünde tutarak hareket etmek, her Türk vatandaşının başlıca görevidir. Edirne'den Kars'a kadar bütün Türk vatandaşlarını içine alan bir sosyal güvenlik teşkilâtı kurulması, toplumumuzun başta gelen ihtiyacıdır. İşsizliğe karşı korunma ve iş güvenliği, fırsat eşitliği düzeni gibi acele ihtiyaçların biran önce sağlanması gerekmektedir.

Toprakta çalışan çiftçi nüfusumuzun diğer iş alanlarına aktarılması, biran önce yapılacak işlerin başında gelmektedir. Bunun için geniş istihdam sahaları

açılmalıdır. Türkiye'de değerlendirilecek, henüz el sürülmemiş pek çok zenginlikler bulunduğu gibi bir neslin hayatına sığmayacak pek çok işler de vardır. Milletimiz için «*Yokluk*» yoktur. Bütün mesele ilim ve bilgiyi önder yaparak el ele verip hamlelere girişebilmektedir. Yabancı ülkelere memleketimizin insanlarını işçi olarak gitmekten kurtarmanın yolu kendi iş alanlarımızı açmaktan ibarettir. Bunun için teşkilâtçı ve liyakatlı yöneticileri işbaşına getirmek gerekmektedir.

İşçi hakları toplum nizamının temeli sayılmalıdır.

İşçilerimizin haklarının tam olarak sağlanması ve korunması toplumun kalkınması ve huzûru için başlıca amacımızdır. Diğer mesleklerde çalışan vatandaşlarımızın kazançlarıyla ve memleketin geçim şartlarıyla uygun düşecek biçimde işçilerimizin gündeliklerinin ayarlanması kesinlikle gereklidir.

Sınıf mücâdelesini ve tek sınıf düşüncesini, millet fikrine; ilim ve insanlık anlayışına aykırı buluyoruz. Bizim için asıl olan bütün çalışan insanların haklarının sağlanması, korunması ve âhenk içinde birbirlerini tamamlamalarıdır. Yurt ve dünya gerçeklerine bakış için başlangıç yerimiz, Türkiye ve Türk Milleti'nin yüksek varlığı ve menfaatlarıdır. Meselelere sınıflararası mücâdele tarzında bakarak, tek bir sınıfın kol ırgatlarının herşeyin sahibi ve hâkimi (!) olmasını istemek iddiasını, komünizme giden en kestirme yol olarak görmekteyiz. Bugünkü dünya ilim, teknik ve kültür dünyası olduğuna göre cemiyet hayatını idâre edecek insanların bilgi ile yetişmiş ve kafası ile çalışan aydın kişiler bulunması gerektiğine inanıyoruz. Cemiyet haya-

tının zarurî kıldığı medenî ve meslekî işbölümünün meydana getirdiği zümreleşme ve sınıflaşma, hiçbir zaman bir sınıfın lehinde bir tahakküm hiyerarşisi kurmaya sebep olmamalıdır ve olamaz. Biz böyle bir görüşe karşıyız. Cemiyet hayatını mutsuzluğa, düzensizliğe ve binbir derde götürecek bu davranışlarla daima savaşacağız.

Yurt dışına çalışmaya giden işçilerimiz için yeterli bir teşkilât kurmak ve onları yabancı diyarlarda korumak, desteklemek tedbirlerini almalıyız. Bugün yüzbinlerce işçi vatandaşımız yabancı ülkelerde perişan, dağınık ve yardımsız bir durumdadır. Bu vatandaşlarımız, çeşitli menfî propagandaların daima hücumu altındadırlar. Bunlar için acele tedbirler alınmasına ihtiyaç vardır.

Sosyal güvenlik

Memleketimizin içerisinde bulunduğu bu günkü ortamda ağır yükler altında ezilen vatandaşlarımızın başında işçiler ve köylüler gelmektedir. Köylerde yaşayan vatandaşlarımızın bin bir güçlüklerle elde ettikleri mahsülleri yok pahasına sattıkları ve emeklerinin karşılıklarını alamadıkları ortadadır. Köylülerimizin uzun yıllardan beri aracıların, tefecilerin, vurguncuların ve karaborsacıların elinde kaldığı açık bir gerçektir. İşçilerimizin de içerisinde bulunduğu bunalım en az köylü vatandaşlarımızınki kadar derin ve önemlidir. Fabrikaların sağlığa aykırı ve bunaltıcı havasında veya yerin yedi kat altında çalışarak emeklerini ortaya koymuş

bulunan işçilerin çoğu kez alın terlerinin karşılığı olarak, hak ettikleri ücretleri alamadıkları üzüntü ile görülmektedir.

Türkiye'de Sosyal Sigortalar Kurumuna bağlı işçilerin sayısının 1.5 milyonu aştığı ve bu işçilerin daha çok büyük şehirlerde ve gecekondularda yaşadığı her kesce bilinmektedir. Ankara, İstanbul, İzmir ve Adanada işçilerin % 57 - 78 arasındakilerinin bir tek odalı evlerde barınmak zorunda kaldığı ve sekiz, dokuz nüfusla, bunun son derece güç bir iş olduğu açıktır. Kötü barınma şartları içerisinde bulunan evlerin % 44 dünün işçi vatandaşlarımız tarafından kullanıldığı, işçilerin hastane kapılarında perişan bir şekilde bekletildiği ve çalışan kişilerin yarınlarından hiç bir zaman emin olamadıkları birer gerçektir. Bütün işçileri sosyal güvenliğe kavuşturmak ve bu sosyal güvenlik teşkilâtını milletimizin bütün fertlerinin istifadesine sunmak son derece zorunludur.

«İnsan emeği bir milletin hayatında en kutsal değerdir. Türkiye'de ortalama yaş erkekler için 54 ve kadınlar için 56 olduğuna göre işçilerin 60 ya da daha yukarı yaşlarda emekli olmasını istemek asla uygun olamaz. İşçi haklarının ve bütün yurttaşların sosyal güvenliklerini daima daha çok geliştirilmesi için çareler araştırılmalıdır. Türkiye'nin şartlarını bilmiyen yabancı uzmanların görüşleri her zaman isabetli kabul edilemez. Memlekette sosyal refahın tesisi, sosyal adaletin temini ancak inançlı kadroların iktidarı ile mümkündür. Yurdumuzda vurguncuların, aracıların, tefecilerin varlığını kim inkâr edebilir? Memleketimizde belli bir kesimin dışında hangi vatandaşımız çıkıpta diyebilir ki

«Ben yarınımdan eminim» ve kim iddia edebilir ki, işçiler emeklerinin karşılığı olan ücretleri noksansız olarak almaktadır. 1970'ler Türkiye'sinin gerçekleri bunlardır. Bu gerçekleri görmek ve kendimizi bu gerçeklerin ışığı altında memleketin meselelerinin çözümlenmesi yolunda seferber etmek mecburiyetindeyiz. Sömürünün ortadan kalktığı, aracının, tefecinin tepelendiği, işsizlik korkusunun yenildiği, insanın kıymet kazandığı bir düzenin özlemini çekmektedir, Türkiye... İşte Milliyetçi Hareketin iktidarı her türlü sömürünün ortadan kalktığı, bütün vatandaşların yarınlarından emin olacağı bir düzeni de beraberinde getirecektir. Milliyetçi Hareketin iktidarında aracılar, tefeciler, vurguncular olmayacaktır. Milliyetçi hareketin iktidarında, bütün vatandaşlar, ayırt edilmeksizin aynı sevgiyle kucaklanacak, insanın insanı horlaması, küçük görmesi mutlaka önlenecektir. Milliyetçi Hareketin iktidarında gücün yerine hakkın, anarşinin yerine hukukun üstünlüğü prensipleri alacak ve Edirne'sinden Kars'ına kadar bütün vatandaşlar millî ülküler etrafında omuz omuza verip iktisadî kurtuluş savaşına girişilecektir. İktisadî yönden gelişmemiş bir ülkenin bağımsız olması mümkün değildir. Siyasî bağımsızlığımızın teminatı iktisadî bağımsızlığı elde etmektir. Türkiye'nin geri kalmışlık zincirini kırıp, başkalarının pazarı haline gelme durumundan bir an önce kurtulması şarttır. Biz bunun kavgasını yapıyor, bunun savaşını veriyoruz. Bu savaşta işçisiyle, köylüsüyle, esnafıyle, memuruyle, serbest meslek sahibi ile, omuz omuza, el ele, gönül gönüle olmak ve millî birlik ve beraberlik içerisinde başlatılan bu kutsal iktisadî kalkınma savaşından zaferle çıkma-

nın yemini etmiş bulunmaktayız. Sınıfsız, imtiyazsız, ileri, medenî ve çelikten bir Türkiye'nin kurulması ancak ülkücü - milliyetçi kadroların iş başına gelmesiyle mümkündür. Milliyetçi Hareketin iktidarı milliyetçi düzeni kuracak ülkücü kadroların çalışmalarıyla mutlaka hedefi bulacaktır.

Sendikacılık ve milliyetçilik

Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu; Türkiye'nin kalabalık, dinamik ve milliyetçi bir işçi kitlesinin meydana getirdiği en büyük işçi kuruluşudur. Türk işçisi, daima milletimizi ve devletimizi tehdit eden menfur etmeleri en büyük propaganda hedefi olarak görülmüş, bu yolda istismarı için büyük gayret sarfedilmiştir. İşte, Türk—İş bütün bu yabancı ideolojilerle mücadelede ve elinde bulundurduğu kitleyi tehlikelerden muhafaza konusundaki gayretlerinde her türlü takdirin üstündedir.

Yalnız son zamanlarda bazı aşırı düşüncelerin hâkim hale getirildiği partiler, milliyetçi, vatansever Türk işçisinin yegâne temsilcisi durumundaki Türk—İş üzerinde oyunlar tezgâhlamak çabası içinde görünüyorlar. Türk işçisinin geleceği bakımından Türk sendikacılık hareketinin her türlü parti menfaatı ve çekişmesinin üstünde yürütülmesi şarttır. Türk—İş gene partiler üstü plânda; fakat tabanına yani Türk işçisine hâkim milliyetçi dünya görüşü istikametinde faaliyetini yürütmelidir. Eğer kitlede fikir işlenemediği ve boşluk kaldığı takdirde, bu boşluğun neyle ve nasıl doldurul-

duğunu 12 Mart öncesi hadisleri göstermiştir.

Bu sebeple zamanımızın en kuvvetli, en geçerli fikri olan milliyetçilik bu büyük kuruluşun resmî dünya görüşü olarak ilân edilmelidir.

Sendikacılık siyaseti ve basın sendikaları

Bugünkü dünyamızda toplumların hayatında dördüncü kuvveti teşkil eden basın gücü mutlu ve huzurlu bir düzenin kurulmasında en büyük yardımcıdır. Basınımızın birçok ağır dertlerle karşı karşıya bulunduğu görülmektedir. Milliyetçi Hareket'çilerin görüşü olarak Dokuz Işıkçı düzende Türk basını meselelerinin nasıl halledileceği konusu üzerinde durmak istiyorum.

Ötedenberi işçi haklarının tam olarak gözetilebilmesi için, her iş kolunda tek ve mecburi üyeliğe dayanan sendikacılığın kurulmasını öne sürdük. Özellikle dördüncü kuvvet olan basın iş kolunda millî, tek tip ve mecburî sendikacılığa gitmek, işçilerimizin olduğu kadar milletimizin de menfaatinedir. Maalesef bugüne kadar bu gerçekleştirilememiştir. Aynı işkolunda birçok sendikanın bulunması çalışanların zararına olmuştur. Bu itibarla bugün Türk basınında bir mesele olarak karşımıza çıkan işsizilk meselesi bu noktada düğümlenmektedir. Onun için biz, basının işsizlik meselesini millî, tek tip ve mecburî sendikacılık ile çözüleceği inancındayız. Bu konuda iktidarlara büyük görev düşmektedir.

Basınımızın çeşitli meselelerini yakından takip ediyoruz. Bugünkü siyasî düzende kendilerini işçilerin ha-

misi, onların sosyal güvenliği ve işgüvenliği gibi çeşitli meselelerinin savunucusu gibi gösterenlerin, bizzat kendi organlarında çalışan, hatta bu yüzden mahkûm olanları bile nasıl bir çırpıda kapı dışarı ettiklerini, fikir işçilerinin iş güvenliğini nasıl katlettiklerini hepimiz biliyoruz. Bu itibarla fikir ve fiilleri arasında böylesine büyük uçurumlar bulunanlara Türk basını itibar etmemelidir. Yüzlerce basın mensubunun yıllarını verdikleri mesleklerinden nasıl koparılıp atıldıklarını, bir fikir işçileri işsizleri kitlesinin nasıl yaratıldığını bilmezlikten, görmezlikten gelemeyiz. İşte savunmasını yaptığımız Dokuz Işıkçı düzen, sosyal sömürücülüğü ortadan kaldıracak, tarihî gelişimimiz içinde milletimizin bir bölümünü teşkil eden Türk işçisini insan gibi yaşamanın her türlü şartlarına kavuşturacaktır. Biz Milliyetçi Hareketçiler olarak milletimizin bütünlüğünü sağlıyacak olan sosyal barıştan yanayız. Fakat milletimizin güçsüz kesimini teşkil eden bölümlerin yarınlarından emin olarak milletimizin yükselmesi ve refaha kavuşması hamlelerine katkıda bulunmalarını sağlamak başta gelen hedeflerimizden birini teşkil etmektedir.

Türkiye'mizde artık işsizlik sigortası kurulmasının zamanı gelmiş geçmiştir. İşsizlik sigortasında basın iş kolunun, pilot kesim olarak ele alınmasını, daha sonra da diğer iş kollarına teşmil edilmesini istiyoruz. Basın iş kolu için kurulacak işsizlik sigortasının kaynağı vardır. Resmî ve özel ilânlardan kesilecek yüzde beş nisbetindeki bir meblağ bunu halletmeye yetecektir. Bu itibarla zaman zaman büyük üzüntü kaynağı olan basındaki işsizlik meselesi halledilmiş bulunacaktır. Bu ko-

nuda da hükümetlere büyük görevler düşmektedir.

Basında asgari ücret konusu halledilmedikçe işsizlik meselesi uzayıp gidecektir. Partimizin görüşü olan Dokuz Işıkçı düzen fikir işçisinin bir limon gibi sıkılarak özü alındıktan sonra işinden koparılmasına göz yumamaz. Bu itibarla her zaman Milliyetçi Türkiye'nin yaratılmasında şerefli yeri olan fikir işçilerimizin daima yanında olacağımızı belirtmek isterim.

Milliyetçi Hareket olarak ayrıca iş yerinde kurulacak sandıklar marifetiyle işçilerin, özellikle fikir işçilerinin işyerlerine muayyen bir nisbette ortak olmalarını, bu suretle kârdan hisse almalarını da Dokuz Işık düzeninin bir gereği olarak görmektedir. Bu suretle işçi - işveren anlaşmazlığı ortadan kalkacak, milletimizin kalkınma hamleleri büyük bir tempo ile gelişecektir.

Millî basınımız, özellikle fikir gazeteciliği, birçok Batı ülkelerinde olduğu gibi hükümet tarafından himaye edilmelidir. Basının kâğıt, dağıtım ve diğer teknik meseleleri mutlak surette ele alınmalı, devlet basınımıza cömert elini uzatmalıdır. Bu suretle Türk milletine ve devletine musallat olmak istidadını gösteren yabancı ideolojilerin basın mensuplarını tesir altında bırakmaları da önlenmiş olur. Ayrıca kamu yararına olan basın cemiyetlerinin birer yayın organına kavuşturulması konusu üzerinde iktidarlar büyük bir titizlikle durmalıdır. Bu da basınımızda zaman zaman görülen krizler neticesinde meydana gelen işsizlik problemini bir ölçüde önliyecektir. Basınımızın diğer bir konusunu da sırf basın suçundan mahkûm olmuş fikir işçilerinin cezalarının paraya çevrilmesi teşkil etmektedir. Milletimizi ve devletimizi yıkma çabasında olanlar hariç, ce-

şitli sebeplerle mahkûm olmuş fikir işçilerinin cezalarının para cezasına çevrilmesi hususunda basın kuruluşlarımızın yanında olduğumuzu, belirtmek isteriz.

Yurt dışındaki işçilerimiz ve meseleleri (x)

Çeşitli yabancı devletlerin istekleri üzerine, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerinin almış oldukları karar gereğince yurt dışına 15 seneden fazla zamandır işçi gönderilmekte, bu miktar 1971 yılında 700 bin civarında bulunmaktadır. İşçilerimizin yurt dışındaki çalışmaları her ne kadar Çalışma Bakanlığı ve ona bağlı kuruluşlar tarafından yapılmakta ise de, muhtelif tarihlerde bir vatandaş ve bir parlamento üyesi olarak Almanya, Hollanda vesair devletlerde çalışan işçilerimizle yapılan temaslar ve onların dertleriyle ilgili tanzim edilen raporlar, zamanında yetkili yerlere sunulmuş olmasına rağmen, bugüne kadar yurt dışında çalışan işçilerimizin talepleri hiç bir suretle yerine getirilmemiştir. Son defa ekim ayı içerisinde vaki davet lerini yerine getirmek için yurt dışına gittim. Yaptığım temaslar sonucunda,

1 — Yurt dışında çalışan işçilerimiz, diğer memleketlerden Almanya, Belçika vesair memleketlere çalışmak için gelen işçilere eşit haklara sahip olmadıkları

(x) Yurt dışında bulunan işçilerimizin durumlarının incelenmesi için 1—12—1971 günü Millet Meclisi Başkanlığına verilen önergedir.

vaki şikâyetler ve vesikalar üzerindeki incelemeler neticesinde açıkça anlaşılmıştır.

2 — Yurt dışındaki işçilerimizin dertlerini mahallinde tesbit ve esbabına tevessül etmek üzere muhtelif tarihlerde birçok Çalışma Bakanlarımız ve diğer Bakanlar yurt dışına gidip güya bu noksanları gidermek için seyahatler tertip etmiş iseler de bu tetkik seyahatlerinden bugüne kadar hiçbir netice alınmamış ve yurt dışında çalışan işçilerimizin durumu daha da ağırlaşmıştır.

3 — Yurt dışındaki işçilerimiz izinli olarak yurda döndüklerinde karayoluyla gelenler hudut, karakol ve gümrüklerinde tarifi imkânsız işkencelere maruz bırakılmakta ve alın teriyle kazandıkları paralarla efradi ailesine hediye olarak getirdikleri eşyalar adetleri birden fazla olmaması ve gümrük resmine tabi bulunmamasına rağmen müsadere edilmekte ve bu hediyelerin kurtarılması için kanun dışı teklifler ileri sürülerek elde edilmekte ve bazı gümrük memurları bu yüzden işçilerimizden kanunsuz menfaat temin etmektedirler. Nitekim bir kısım işçilerimizin şikâyeti olarak hududa gelindiğinde hediyelik bu eşyaların bir kısmı gümrüğe tâbidir diye ellerine makbuz verilip 2 gün sonra gelmeleri bildirilmekte ve 2 gün sonra bu işçilerimiz tekrar gümrüğe geldiklerinde makbuzu veren memurların bu makbuzun aslı olmadığının ve bu makbuzu kabul edemiyeceklerini ve gümrük idaresine bu makbuz karşılığı mal verilmediğini ileri sürüp sahte makbuzla gümrüklerde iş yapıldığı ve işçilerimiz bu yoldan da zarara maruz bırakıldıkları şikâyetlerden anlaşılmaktadır.

4 — Yurt dışındaki işçilerimiz Türkiye'deki yakın-

larına gönderdikleri paraların zamanında yerlerine ulaşmadığını söyleyerek şikâyetçi olmaktadırlar. Meselâ Almanya'daki bir işçimiz, Türkiye'deki yakınına gönderdiği bir paranın ancak 3—4 ay sonra mahalline ulaştığını ve paranın geç gelmesi sebebiyle bonosunun zamanında ödenmediğini ve bu cümleden evinin satıldığını beyan etmektedir. Bu işçimiz ilgili Alman posta idaresine yaptığı müracaat da zamanında paranın Türkiye'ye gönderildiğini ispatlamış ve bu havaleler P.T.T.'-nin ihmali yüzünden geç olarak işçilerimizin efradı ailesine ulaştığı tesbit edilmiştir.

5 — Yurt dışında vazife gören ilgili temsilcilerimizin bazıları vazifelerini ihmal etmekte ve işçilerimizle gereği şekilde ilgilenmemektedirler. İşçilerimiz konsolosluk kapılarında saatlerce bekletilmekte bu yüzden çalıştıkları yerlerden gündeliklerini noksan olarak almakta ve zarara uğramaktadırlar. Bu cümleden olarak çalıştıkları ülkelerin bayramları Türkiye'yi ilgilendirmediği halde konsoloslarımız Türk millî ve dinî bayramlarında kapalı olduğu gibi ayrıca bizi ilgilendirmeyen dış memleketlerin bayramlarında da kapalı bulunmakta ve vazife yapmamakla işçilerimizin işlerini takipsiz bırakmaktadırlar. Yine aynı cümleden olarak din görevlisi imam ve hatiplerin de işçilerimizin kesif bulunduğu yerlerde vazife görmeleri gerekirken bu şahısların konsolosluklarda kâtiplik vazifesiyle tavzif edildikleri ve vazifelerini yapmadıkları esefle müşahede edilmiştir.

6 — Yurt dışında çalışan kadın işçilerimizin durumu yürekler acısı manzara arzetmektedir. Bu işçilerimizi himaye eden hiçbir makam olmadığı gibi kadın

işçilerimiz kendi hallerinde bırakılmakta bu halleriyle de memleketimizdeki ailevî münasebetleri günden güne sarsılmaktadır. İrade terbiyesini sağlıyan uzun süreli bir hazırlık devresi geçirilmeksizin çok farklı bir sosyal ortamın içine giren kadın işçilerimizin bocalamalarına sebep olmaktadır.

7 — Yurt dışında çalışan 700 bin kadar işçimiz çalıştıkları yerlerde tahminen 100 bin civarında aileleriyle birlikte çalışmakta ve beraber oturmaktadır. Bu işçilerimizin çocukları okuma yönünden aynı haklara sahip Türkiye'deki çocuklarımızla beraber tahsil yaparak yetişmeleri tabiî hakları iken maalesef bu çocuklarımız hükümetlerin ilgisizliği yüzünden öğretmen gönderilmiyerek kendi hallerine terkedilmekte bu yüzden de bu yavrularımız millî eğitimden yoksun kalmaktadırlar.

8 — Yurt dışındaki işçilerimizin ana vatandan binlerce kilometre uzakta bulunmaları Türk radyo istasyonlarının teknik bakımından yetersiz olmaları Türk gazetelerinin dağıtımı ile ilgili bir merkezî teşkilâtın bulunmaması işçilerimizin mecburî olarak demir perde gerisi radyo istasyonlarının propaganda niteliğindeki Türkçe yayınlarını takibe zorlamakta, Alman radyo istasyonlarının diğer yabancı işçi gruplarına hitaben yaptıkları bu yayınların bizim işçilerimize uygulanmaması işçilerimiz nezdinde bir aşağılık duygusu yaratmaktadır.

9 — Yurt dışında çalışan işçilerimizin kazandıkları meblağ milyarlarla lirayı bulduğu halde işçilerimiz bu paraları Alman bankalarına yatırmakta ancak cüzî bir miktarı Türkiye'ye gelmektedir. Sebebi işçile-

rimize sorulduğunda sık sık, kazandıkları parayla Türk lirası arasında kur farkının olması ve bu yüzden bankalarımızın gösterdikleri formalite zorluğu ve işçilerin tasarruflarını Türkiye'ye yararlı bir döviz kaynağı haline getirmek ve bunları verimli yatırım projeleriyle ilgilendirmek üzere Türkiye'de hazırlanan plânlar çerçevesinde kendilerine rehberlik edilmemesi, ileri sürülmektedir.

10 — Yurt dışında işçilerimizle yaptığımız muhtelif temaslar sonucunda işçilerimiz memleketimizde yapılan seçimlere katılamadıklarından dert yanmakta ve kendileri gibi aynı yerde çalışan diğer memleketlerin işçilerinin memleketlerindeki seçimlere katıldıklarını bildirip Anayasanın vatandaşlara tanıdığı seçmek ve seçilmek hakkının yurt dışında da olsa aynen tatbikini istemektedirler.

Yukarıda sıralanan sebepler ile Yüksek Meclis huzurunda yapacağım konuşmada sunacağım diğer sebeplere binaen Anayasanın 88. maddesi gereğince yurt içinde ve yurt dışında ve gümrüklerde işçi sorunlarıyle ilgili Meclis Araştırması açılmasına karar verilmelidir.

MİLLÎ EĞİTİM — MİLLÎ KÜLTÜR

MİLLÎ EĞİTİM

Millî kültür savaşı

Bugün yeryüzünde ve milletler arasında adına sessiz savaş diyebileceğimiz kültür savaşı bütün şiddetiyle devam etmektedir. Bir ülkenin kaleleri fethedilebilir, orduları muharebeyi kaybedebilir fakat bir milletin gönlü ve zihni fethedilmedikçe o ülke asla yenilmiş sayılamaz. Tarih buna ait örneklerle doludur.

Büyük bir gerçektir ki *«Her hangi bir kimse bir kavme benzemeye çalışırsa o kavmin efradından sayılır.»* Milletler kültür savaşında başka milletlerin dilini, dinini, örf ve geleneklerini, millî ve manevî değerlerini yıkmayı ve kendi kültürlerini yerleştirmeyi hedef alırlar. Onun için kültür savaşı alfabeyi ezberleme ve ezberletme davası değil; nesillerin zihnini, gönlünü ve bedenini yetiştirme ve geliştirme davasıdır.

Bugün memleketimizde Millî Eğitim Bakanlığının plân ve proğramları milliyetçi bir gençlik yetiştirilmesi hedefinden uzaktır. Eğitim ve öğretime hizmet etmesi gereken müesseseler de gençliğin yetiştirilmesinde üzerlerine düşen görevleri tam ve doğru olarak yaptıklarını iddia ve ispat edemezler. Okullar, sadece bilgi unsuru olan ansiklopedik karakterden kurtarılmalı, öğ-

renciyi ilim, iman ve ahlâk yüceliğine ulaştıran bir ilim yuvası ve iman kaynağı haline getirilmelidir.

Memleket ihtiyaçlarına ve sınıf hacmine, sıra adedine göre öğrenci kabul etmek yerine öğrencilerin kabiliyetlerine göre üniversiteler açmak yoluna gidilmeli, geniş sahalar üzerine çağın ihtiyacına cevap veren modern ve büyük tesislerle üniversite şehirleri kurulmalıdır.

Uçağını, gemisini, atomunu kendi yapan bir millet olabilmek için sosyal denge ve gelişmenin diğer şartları yanısıra bizzat insanın beyin gücüne ihtiyaç vardır. Memleketin büyük imkânlarını israf ve çar - çur eden iktidarlar beyin gücünü yetiştirmek için geniş ve ciddî yatırımları esirgemişlerdir.

Uzun yıllardanberi devam eden yanlış eğitim siyasetinin diğer bir sonucu olarak bugün halkla aydın arasındaki damarlar tıkalı, bağlar kopuktur. Aydın halktan uzak, halk aydından ümitsizdir. Allah'ın bir lûtfu olan aklın her şeyden üstün bir cevher olduğu hatırlanmalı ve millî eğitim ilim, iman, ahlâk temellerine oturtulmalıdır. Unutulmamalıdır ki milletlerin gelişmesi ve mutluluğu; fertlerin beyin, kalp ve ruhlarını ilim, iman ve ahlâk ile doldurmak suretiyle girişilecek hamlelere bağlıdır.

Millî eğitim

Türkiye'nin az zamanda kalkınması için seçkin kabiliyetlerin mütehassıs zümre olarak yetiştirilmesi daha faydalıdır. Yalnız millî eğitim konusundaki görüşle-

rimizi bir yanlışlığa yer verilmemesi için biraz açıklamak istiyorum.

Türkiye'nin millî eğitim dâvası Cumhuriyetin kuruluşundan beri gayet plânsız ve çok yanlış bir şekilde yürütülegelmiştir. Bugün de aynı kör döğüşü sistem devam ettirilmektedir. Eğitim milletimizin sosyal ve iktisadî durumu ve ihtiyaçları dikkate alınarak Türkiye'yi en kısa zamanda kalkındıracak bir plâna bağlanması lâzımdır. Onun için de önce Türkiye'nin muhtaç bulunduğu elemanların sayısı, branşlarının tesbit olunması ve belirli süreler içinde ulaşılması gereken hedefler tâyin olunarak buna göre eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi gereklidir. Yani Türkiye'de halkın sağlığı için ne kadar doktora ihtiyaç var, ne kadar sağlık memuruna, ebeye, hemşireye ihtiyaç olduğu ve bunun gibi ne kadar makine mühendisine, inşaat mühendisine ve böylece nelere ihtiyaç olduğu neticesine ilmî bir şekilde varılmalıdır.

Bundan sonra da millî eğitimin buna göre plânlanması gerekir. İktisadî durumumuz ve ihtiyaçlarımızın da aynı şekilde dikkate alınması lâzımdır. Türkiye'de bugün uygulanan şekil ise şöyledir: Her tarafta alabildiğine ilk öğretimi sağlamak için ilkokullar açılmağa çalışılıyor. Ve bu ilkokuldan mezun olan öğrencileri okutmak için de ortaokullar açılmağa, ortaokulu bitirenler için de liseler açılmağa çalışılıyor. Böylece liseleri bitiren öğrencilerimiz üniversiteye sığamıyorlar. Liselerden mezun olan öğrencilere yetecek kadar üniversite kurulabilse dahi, bu üniversitelerden mezun olan çocuklarımız bu sefer de belli kapıları zorlama durumunda kalacaklardır. Ve en çok da devlet kapılarında vazi-

fe almak isteyeceklerdir. Bu kadar kalabalık üniversite mezununu da devlet kadrolarında yerleştirmek mümkün olmadığından başlıbaşına bir tedirginlik konusu ortaya çıkacaktır. Şimdiki halde liseyi bitiren çocuklarımızın hepsini birden üniversiteye alamıyoruz. Bu durum dahi birçok üzücü olaylara sebep olmaktadır. Kaldı ki, Türkiye'nin en önemli ihtiyaçlarından birisi de teknik eleman yetiştirmektir. Bunun içinde eğitimin yine memleketin sosyal ve ekonomik hedeflerine uygun olarak teknik eğitime yöneltilmesi zorunludur. Genel olarak bütün milletin yüksek eğitim görmüş hale getirilmesi elbette istenen bir amaçtır. Fakat bu çok geniş imkânlar gerektiren bir husustur. Onun için merhaleler tâyin etmek ve en kısa yoldan memleketi kalkındıracak bir plâna başvurmak gereklidir. Dünyanın bugünkü gidişatı içerisinde ilim ve teknik alanındaki büyük ilerlemeler milletlere geniş ufuklar açmıştır. Fakir, geri kalmış, nüfusu az, toprağı küçük milletler dahi ilim ve teknikte yüksek bir durum elde ettikleri takdirde, zengin nüfuslu, kalabalık ve kuvvetli milletlerle denge kurabilirler.

İlim ve teknikte geri kalmış bir milletin hızla yükselmesi için üç-dört bin kişilik ilim adamı ve teknisyen kadrosu hazırlanması onun için büyük imkânlar sağlar. Bu da milyonlarca nüfus teşkil eden bütün millet halkını üniversiteden geçirmeye kalkışmaktan çok daha kolay ve ucuzdur. Bu sebeple millî eğitim dâvamızın en faydalı biçimde çözümlenmesi için bizim görüşlerimizi şöyle özetleyebiliriz:

a) Seçkin kabiliyetler mütehassıs zümre olarak

ve memleketin sosyal, ekonomik ihtiyaçları, hedeflerine göre yetiştirilmelidir.

b) Eğitim, memleket ihtiyaçlarını karşılayacak bol sayıda teknik eleman yetiştirecek şekilde teknik eğitime çevrilmelidir.

c) Bütün halkın süratle eğitilmesini sağlayabilmek için bizim Dokuz Işık doktrininde de ileri sürmüş olduğumuz köy plânları sistemi uygulanmalıdır.

En çok meşgul olacağımız problem Türkiye'yi ilim ve teknik alanında süratle en yüksek bir seviyeye çıkarmak konusudur. Memleketimizin kalkınmasının birinci derecede buna bağlı olduğu inancındayım. Tabiî bunun için ziraatimizin modernleştirilmesi ve Türkiye'nin ağır sanayiinin kurulması hususları girmektedir. Dünya yeni bir çağın eşiğinde bulunuyor. Bu çağ, atom ve füze çağıdır. Buna ilim ve teknik çağı da diyebiliriz. Bu yeni çağ, nasıl ki sanayi hareketi onsekizinci yüzyılda başlayıp geliştikçe toplumların sosyal yaşayışları üzerinde büyük tesirler yapmış ise, aynı şekilde insanların hayatını da değiştirecektir. Bunu şimdiden görmek lâzımdır. Bu sebepten memleketimizde de ben 27 Mayıstan sonra ilk defa milletimizin asırlar üzerinden bir sıçrama yaparak atlamasını ve atom, feza çağına ulaşmasını ileri sürdüm. Bugün de aynı görüşteyim. Türkiye'miz varolup yaşayacaksa birtakım şekil ve gösterişlerle oyalanma, zaman ve varlığını israf etme yerine bütün gücünü buhar, elektrik çağlarının üzerinden aşıp atom ve feza çağına girmek için ilim ve teknikte güç kazanmaya harcamalıdır.

Bugün üniversite gençliğinde görmekte olduğum en büyük eksiklik ve kusurlar aynı zamanda Türk top-

lumunda da gördüğümüz kusurlardır. Bunları sırayla şöyle söyleyebilirim:

a — Gayesizlik, millî ülküden yoksun oluş,

b — Ciddiyetsizlik,

c — Disiplinsizlik ve bunlarla birlikte insanların haklarına karşı saygılı olmamak.

İnsanları sevmek ve bencil olmamak gibi vasıflarını kaybedişi, buhran içinde bulunuşudur. Bu saydıklarımıza bir de çalışmamalarını, tenbel oluşlarını ekleyebiliriz. Ayrıca ne pahasına olursa olsun sınıf geçmek ve diploma sahibi olmak zihniyeti memleketimiz için çok yıkıcı olmaktadır. Çocuklarımızda maalesef kopye yapmak bir âdet halinde olup çok kere de kahramanlık sayılmaktadır. Halbuki kopyecilik çok çirkin bir huy olduğu gibi âdi bir sahtekârlıktır da. Ne evlerimizde, ne de millî eğitim görevlilerimizin çalışmalarında çocuklarımızın bu mânevî eksikliklerini gidermek için gerekli ilgi görülmemektedir.

Son yıllarda üniversite gençleri arasında yayılan aşırı sol akımlar memleketimiz için ciddî bir tehlikedir. Gençlerimiz okullarımızda bir takım teorik bilgilerle yükletilmektedir. Fakat çocuklarımıza millî ülkü, millî bir hayat felsefesi, millî bir dünya görüşü verilmemektedir. Çocuklarımızın gönülleriyle kafaları çoğunlukla bu yönde boş bırakılmaktadır. Boş bırakılan her kaba ne rastgelirse o dolar. Onun için memleket evlâtlarına komünizmin sadece yanlış ve bâtıl olduğunu, kötü ve zararlı bulunduğunu anlatmaya çalışmak yetmez. Türkiye'nin kalkındırılması için komünizmin uygun bir

sistem bulunmadığını açıkça göstermek ve ondan sonra da Türkiye'yi hızla kalkındıracak millî bir sistemi, millî bir görüşü salık vermek lâzımdır.

Eğitim reformu

Millî olmayan, millî kültür, millî karekter ve millî şuuru yaratamayan bir eğitim sistemi çağ dışı, zararlı, iflâs etmiş bir eğitim düzeninden başka bir şey olamaz. Bugün ülkemizde yürürlükte bulunan eğitim sistemi, maalesef böyledir. Ancak, islah edilmek istenen eğitimimize getirilmek istenen islahatın millî şuur ve millî kültüre dayalı olduğunu görememenin ızdırabı içindeyiz. Eğitimden beklenen şudur: Bir ülke içinde yaşayan genç dimağları birbiri ile kaynaştırmak, onlara, tarihlerini, ülke şartlarını öğretmek ve millî kalkınmada lüzumlu insan gücünün faydalı bir biçimde yetişmesine dikkat etmektir. Başka bir deyimle eğitimin iki görevi vardır. Birinci görevi, millî kültür ve millî şuuru oluşturmak, ikinci görevi ise, bu kültür ve şuur içinde iktisadî kalkınmaya, çevre kalkınmasına, millî kalkınmaya katkıda bulunmaktır. Her sistemin kendine özgü modelleri vardır. Mesela marksist veya faşist ülkede bunlar, o sistemlerin esas aldığı değerlere göre tesbit edilir. Marksist bir düzende aslolan iktisadî kalkınma, iktisadî büyümeye katkıda bulunmadır. Bu sebeple marksist sistemlerde fertlerin eğitiminde sadece bu yön esas alınır. Bir de buna ilâveten marksist rejim ve düzene ihanet etmemek, buna bağlı kalmak şuuru verilir. Türk millî eğitim sistemi yukarıda da belirttiğimiz gi-

bi, iki ana hedefe yönelmiş olmalıdır: Evvelâ, genç dimağlara mensup oldukları milletin tarih, kültür ve değerleri anlatılmalı, onlar bunlarla yoğrulup, birbiriyle kaynaştırılmalıdır. Ayrıca ülke kalkınmasında üretici araştırıcı katkıları getirecek bir kafaya sahip olmalıdır. Bugün sadece bunlardan ikinci unsura önem verildiğini görmekteyiz. Oysa özellikle millî kültür, haslet ve şuuruna varamamış insanların iktisadî kalkınmaya katkıda bulunmaları mümkün değildir.

Paralı eğitim

Anayasamıza göre devlet, fertlerin eğitim ve öğrenimini sağlamakla yükümlüdür. Eğitimde fırsat eşitliği demokrasinin gereğidir. Eğitimde fırsat eşitliği meselesi ülkemiz insanının, iktisadî ve kültürel şartlarını iyi bilen, kadrolar tarafından çözümlenebilir.

Türk insanının, çağdaş yaşama seviyesine erişebilmesi, toplumun bütün sosyal dilimlerini kapsayan yaygın bir eğitim sayesinde mümkündür.

Millî Eğitim Temel Kanunu yüksek öğrenim konusunda, «*Eğitimde Fırsat Eşitliği*» ilkesini zedeleyen bir durum arzetmektedir.

Millî Eğitim Temel Kanununa göre yüksek öğrenim paralı olmaktadır. Gerçi bu tip uygulama, Batılı ülkelerin bazılarında yürürlüktedir. Fakat, ülkemizde, fert başına düşen millî gelir, Batılı ülkelere kıyasla çok düşüktür. Üstelik ülkemizde millî gelirin, fertler arasında dağılımı, fakir halk kitlelerinin aleyhinedir. Yüksek öğrenimi parayla satın alınabilecek bir meta

olarak kabul etmemize imkân yoktur. Yüksek öğrenim yapmak isteyen fakir gençlerimizin çoğu, bu durumdan ümitsizliğe kapılmaktadırlar. Fakir ve başarılı öğrencilere burs verileceği vaad edilmektedir. Burada fakir öğrenciden kasıt nedir? Fakirliğin ölçüsü ne oalcaktır? Parası olanda aranmayan üstün başarının, parası olmayanda aranması doğru değildir. Zaten, üniversiteye aday hazırlayan orta öğrenim kurumlarının çoğunun durumu, gerek gençlere verilen ön bilgi, gerekse, öğretmen kadrosu ve teknik yönden içler acısıdır. Buralardan gelen fakir halk çocuklarının, ilk anda başarılı olmaları beklenemez. Dolayısiyle gerekli parayı bulamayan gençlerimizin, çoğunun kafa yapıları ne olursa olsun, yüksek öğrenim yapmak için imkânları elvermiyecektir.

Eğitim ve öğretimde fırsat eşitliğini bozan, anayasamıza aykırı düşen böyle bir kanun memleketimizde devamlı tedirginliklere yol açacaktır.

renmeksizin, sadece dış görünüşünü şeklen taklit etmek ve kendisi gibi düşünmiyenleri gerici, medeniyetsiz diye nitelendiren kimselerin zavallılığı ibret verici bir durumdur.

Biz Milliyetçi Hareketçiler olarak her şeyden önce memlekette yeni bir ahlâk anlayışının hakim olmasının kavgasını vermekteyiz. Ahlâktan yoksun bir toplumda iktisadî meseleler ne kadar halledilirse edilsin, huzurdan söz etmek mümkün değildir. Memleketimizin insanlarının birbirlerini sevmesi, sayması, birbirlerine yardımcı olmaları, millî birlik ve beraberlik içerisinde ülkemizin iktisadî kalkınma savaşında sadece memlekete hizmet ve toplum yararına çalışmak ancak bu şekilde mümkün olacaktır. Materyalist toplumlarda yukarda işaret ettiğimiz hususların gerçekleşmesi mümkün değildir. Gerek kapitalist ve gerekse komünist düzenlerde ön plânda olan düşünce, maddî menfaat olduğu için, kişilerin toplum yararına çalışmalarda bulunmaları imkânsız gibidir. Biz bunun için diyoruz ki, kişilerin topluma yararlı olmaları ancak yüksek inançların aşılanması, manevî değerlerin yararlı olmaları ancak yüksek inançların aşılanması, manevî değerlerin geliştirilmesi ve yüksek bir ahlâkın toplumda geçerli kılınması ile mümkündür.

Ahlâk mücadelesi

Mücadelemiz her ne pahasına olursa olsun siyasî kazanç mücadelesi değil, ahlâk ve fazilet mücadelesidir. Bu mücadelenin karakteri yıkıcı değil, yapıcı ol-

maktır ve ergeç Türk insanının elinde zaferlere ulaşacaktır. Bu şerefli mücadeleye Büyük Türk Milletini dâvet ederim.

Kat'î inancımız şudur ki, Türkiye'nin kalkınma hareketi öncelikle ahlâk inşasından başlatılmalıdır. İşte Kurtuluş Hareketimizin temel felsefesi budur. Üzerinde büyük önemle durduğumuz ilim ve teknik de buna bağlıdır. Unutulmamalıdır ki, bir toplum içinde ahlâkta iştirak, şekilde bütün zıddîyetleri ortadan kaldırır. Büyük bir düşünürün dediği gibi, ilim ve hikmet de ahlâktan doğar.

Üzüntü ile ifade ederim ki; bugün rüşvet, iltimas, ihtikâr bir kanser gibi bütün ülkeyi sarmıştır. Toplum disiplini bozuk, devlet otoritesi zayıftır. Vatandaşlarımız en basit trafik muamelesinden, gümrükten, kredi müesseselerinden, hastahanelerden, ürünlerinin para etmeyişinden şikâyetçi, ter ve emeklerine cevap alamamaktan müteessirdir. Tefeciler kol gezmekte, nimetler gücü yetenlerin elinde, hizmetler ve yükler zayıfların sırtındadır.

Yüce Türk Milleti bugün kendine dönüşün ve yeni bir uyanışın gereğini ve gerçeğini duymaktadır. Bunun neticesi olarakta vatanımızın içinde bulunduğu buhrandan kesin olarak kurtuluşu ve milletimizin en ileri milletler seviyesine çıkabilmesi için tek çıkar yolun Milliyetçi Hareket olduğuna inanan ve idrâk eden geniş halk kitleleri partimize büyük teveccüh göstermeye başlamışlardır. Böylece milliyetçilik fikri bâtıl romantizminden kurtulmuş millet emrinde ve hizmetinde bir hareket haline gelmiştir. Bu hareket demokratik nizam ve anayasa çevresi içinde aziz milletimize hizmet yoludur. İnsan hak ve haysiyetine saygılı, hürriyet-

lerden taviz vermiyen Türk'lük gurur ve şuuru, İslâm ahlâk ve faziletiyle yuğrulmuş, Dokuz Işık görüşü de hareketimizin ışığıdır.

Milliyetçi harekete inananlar sosyal adaletin tesisinde hamiyeti başkalarının kesesinde arayanlardan değildir. Bizim tesis edeceğimiz nizamın adaleti, evvelâ nizamı getirenlerin feragati, ve nizama uymaları ile mümkün olacaktır. Çünkü devleti idare edenler ahlâklı, faziletli ve feragatlı olursa ve bu değerlerde taviz vermezse; ahlâk, fazilet ve feragât kademe kademe en aşağıdaki görevliye kadar intikal eder.

Dokuz Işık görüşünün bir umdesi de ahlâkçılıktır. Bizim ahlâkçılık anlayışımız da, ahlâkın Türk ve İslâm ölçüleri içinde değerleridir. Biz ahlâk telâkkimizi yabancıların telâkkilerinden ayrı kendi örf ve âdetlerimize göre sınırlandırmaktayız. Milliyetçi Hareketin değer ölçüleri aziz milletimizin kendi öz değer ölçüleriyle aynı olduğundan gelecekte Milliyetçi Hareketin iktidarı milletimizin kendi iktidarı ve şahlanışı olacaktır ve bu mes'ut akibete kimse mani olamayacaktır.

Dil dâvası

İleri müreffeh Türkiye'yi kurmada, ilim hayatını başlatmada genel millî eğitimin önemini tekrar belirtmek isterim. Millî eğitim kurumlarını yeniden kurma, teknik eğitimi genişletme kararındayız. Millet çocuklarına öğretimin her kademesinde kabiliyetlerine göre, yetişme ve yükselme imkânı, fırsat ve imkân eşitliği sağlamak hedefimizdir. Bu vesile ile öğrenim dili

ve dil dâvası görüşümüzü belirteyim. Dil dâvası, millet olarak varlık, bağımsızlık dâvasıdır. Türkçede vatanın birlik ve bütünlüğünü, millî tarihin devamlılığını görürüz. Türkçeyi anamız, ana vatanımız gibi sever ve koruruz. Dil davasında düstûrumuz, ilkemiz dilin konuşulan dil, halk dili temelinde gelişmesi, uydurma dile sapılmaması, yabancı dillerin zararlı, bünyeye uymayan tesirlerine düşülmemesi, meselelerin anlaşılmasında güçlük yaratılmaması, Türk dünyasında bir tek dil olarak gelişme hayatî hedefinden sapılmamasıdır.

Düşünce, öğretim ve bilim hayatında Türk dilinin egemenliği esastır. Üniversitede İngilizceyi, Türkçenin önünde resmî öğrenim dili yapan anlayış ve uygulamayı kültür emperyalizmine uyduluk ve çok zararlı bir gelişme görüyoruz. Bu hale son vereceğiz.

İlim dili: Türkçe

Bugün bir Türk gencinin ilk okuldan başlayarak üniversite sonuna kadar tamamiyle ingilizce öğrenimle yetişmesi mümkündür. Yalnız mümkün değil, artık olağandır. Bu şekilde bütün teknik sahalarda olduğu gibi bugün idarî ve toplumsal sahalarda bile böyledir. Bu eğitimden geçen bir genç mesleğinin Türkçe dilini bilmez, öğrendiği konuların Türkçesini de bilmeğe hiçbir devrede mecbur kılınmaz, Türkçe olarak bir sınav vermez. Bunun pek yakın bir zamanda sonu Türkiye resmî dilinin ingilizce haline gelmesidir. Bu, bu devirde hâlâ kabile hayatı yaşayan bazı Afrika ülkelerinde bile yadırganacak bir durumdur. Biraz haysiyeti olan hiçbir millet bunu kabul etmez, edemez. Gidiş zan-

nedildiğinden çok daha vahim, çok daha hızlıdır. Bugün Türkiye içinde bir Türk müessesesinden bir Türk müessesesine, bir Türkten bir Türke bir mektup ingilizce olarak gidebilmekte ve bu yadırganmamaktadır.

Bugün yabancı dil bilmek, iyi bilmek bir zarurettir. Fakat birçok konuları yalnız ingilizce olarak bilmek, kendi ana dilinde bilmemek haysiyet ve şerefin kaybolmasiyle ilgilidir.

Bütün okullarımız yalnız Türkçe öğretimi yapmalı, fakat yabancı dilleri ayrı konular olarak iyi öğretmelidir.

Türk okullarında ingilizce öğretim tuhaf bir takım durumlar da yaratmaktadır. Meselâ Ankara kolejinde Türkiye'nin en iyi kimya hocalarından bir hoca kimya dersi vermeğe devam edememekte, buna karşılık dışardan gelen kalitesiz yabancı hocalar yüksek maaşla fen dersleri vermektedir. Orta-Doğu Teknik Üniversitesi elemana ihtiyacı olduğu halde iyi Almanca veya Fransızca da bilen bir Türk profesörünü alamamakta, buna karşılık dış yardımla dışardan tayin edilen kalitesiz, memleketinde başka iş bulmayan bir barış gönüllüsünü almaktadır.

Türkçe hızla çığrından çıkmaktadır. İlimin Türkçe yapılamayacağı gibi gülünç bir iddia yayılmaktadır. Bu asılsızdır. Türkçe ilim dili için son derece uygun, kolayca yeni terimler doğurmağa ingilizceden çok daha kabiliyetli bir dildir. Birçok ilim adamımız yıllardır çeşitli sahalardaki yazıları ile bunu bol bol ispatlamışlardır. Fakat şimdi Türkçe ezilmekte ve ihanete uğramaktadır.

Türkçe tedrisat sadece bir dilcilik, hattâ milliyetçilik konusu değildir. Türk insanlarının haysiyeti, ken-

dilerine güvenmesi, aşağılık duygularına kapılmaması, şerefli, dünya milletleri arasındaki itibarı meselesidir.

Bugün Estonya, Litvanya ve Türkistan ülkelerinde emperyalist Rusya nasıl Rusça tedrisatı zorluyor, Türkistan milletlerinin benliğini yok etmek için uğraşıyorsa, Türkiye de aynı şekilde öz dilini, ana dilini ve onunla birlikte benliğini kaybetmektedir.

İngilizce öğretim nasıl yayıldı? Önce bu, kilise teşkilâtlarının ve yabancı hükümetlerin desteklediği Robert Koleji gibi yabancı okullarla başladı. Bu okullar öğrencilerini halk gözünde imtiyazlı, imrenilir bir zümre gibi göstermek için gayret sarfettiler. Mezunlarını otomatik olarak Amerika'ya gönderdiler, zengin çocuklarını aldılar. Arkadan bazı fakir durumda olan Türk özel okulları, rekabet etmek için Amerikan ve İngiliz okullarını taklide koyuldular. Bunun için bazı dış yardımlar da görüp teşvik edildiler.

Türk eğitimini geliştirmek için kurulan Türk Eğitim Derneği bu arada gayelerinin tam tersi, milleti içinden yıkacak yabancı tedrisat, yabancı öğretmen yolunu tuttu. Daha sonra Millî Eğitim Bakanlığı da özel kolejleri taklit etme yolunu tuttu. Maarif kolejleri kurdu.

Zonguldak Koleji, Konya Maarif Koleji gibi İngilizce öğretimli «Kolejler »kurdu. Bu okulların Amerikalı denetleyicileri (adviserlar) vardır.

Bu yabancı dilli eğitim faaliyetlerinin zirvesini Orta-Doğu Teknik Üniversitesinin özel bir kanunla kuruluşu teşkil eder. Öbür üniversitelerimiz gittikçe bir takım kırtasiyecilik ve güçlükler içinde boğulup giderken,

Orta-Doğu Teknik Üniversitesi mezunları yakında binleri bulacak şekilde geliştirilmektedir. Birkaç yıl içinde memleketin bütün kilit noktaları mesleklerini Türkçe olarak yürütmekte güçlük çeken gençler tarafından idare edilecektir.

Orta-Doğu Teknik Üniversitesi 7307 sayılı kanunla kurulmuş ve bu kanuna göre yürütülmektedir. Bu kanundan aynen şu maddeleri veriyoruz:

«Madde 1 — Gençliğin eğitimini temin etmek, araştırmalar yapmak ve bu kanun hükümleri dahilinde idare edilmek üzere Ankara'da Orta-Doğu Teknik Üniversitesi adı ile hükmî şahsiyeti haiz bir üniversite kurulmuştur.

Madde 2 — Orta-Doğu Teknik Üniversitesinin gayeleri şunlardır:

A) *Muayyen evsafı haiz Türk öğrencilerine* ilmî, teknik ve meslekî sahalarda umumiyetle ingilizce dilinde ileri bir öğretimi temin ederek geniş imkânlar sağlamak.

B) Diğer memleketlerin mümassil evsafı haiz öğrencilerine, müracaatlar; ve talebe olarak kabul edilmeleri üzerine eşit imkânlar temin eylemek,

C) *Türkiye ve Orta-Doğu'nun kaynaklarının inkişafına ve iktisadî meselelerinin halline bilhassa ehemmiyet verilmek üzere, Türk Milletine ve diğer milletlere fayda sağlayacak tatbikî araştırmalar yapmak.*»

Kanundaki bilhassa şu maddeye de çok dikkat ediniz:

«Madde 5 — Mütevelli heyeti, ilimde ve teknik öğretimde müstesna tecrübesiyle tanınmış ve temayüz

etmiş olan ve Türk vatandaşı *olmayan* bir kimseyi müşavir rektör seçer.

A) Müşavir rektör, ilmî, teknik ve meslekî araştırmalar ve öğretim hususlarında rektörün başlıca müşaviridir.

B) ....

C) ....

D) Müşavir rektör, akademik mertebede üniversite rektöründen sonra gelir.»

Bu maddeler üniversitenin kuruluşundaki, Rusların Çekoslavakyada kullandıkları metodlara benzeyen gizli gaye ve metodları belirtiyor.

Türk milletinin cebinden çıkan parayla yürütülen, başlıca gayesi Türk gençlerini eğitmek olan bir üniversitede mecburî olarak ingilizce tedrisat yapılıyor, ayrıca ortam kâfi derecede uyuşuk ve benliksiz bir duruma gelince bu Türk üniversitesi bir rektörün kamuflâjı altında asıl önemli bütün eğitim ve araştırma konularında bir yabancı müşâvir rektör tarafından idare ediliyor, yabancıların gayeleri dikte ediliyor.

Orta-Doğu Teknik Üniversitesinin gittikçe tedrici bir alıştırma ve uyutma tekniği ile yabancı ellerde hissettirilmeden istenilen yönlere sevkedildiği bir gerçektir. Şöyle ki: Önce üniversiteye hükümetiyle bir ilgisi yokmuş gibi görünen Ford Vakfı maddî yardımda bulunmuş ve bu yardımla dışardan yabancıların gelmesini sağlamış, fakat bunu yaparken üniversiteye baskı yapmaz görünmeğe çalışmıştır. Sonra birden bu yardım çok azaltmış ve tam yardım kesilirken A.İ.D.'den yani doğruca Amerikan hükümetinden daha büyük bir yardım teklifi gelmiş, dikkat edilecek bir nokta, birçok

şartlar koşulmuştur. Meselâ üç veya beş sene için bir milyon dolar olduğu gibi veriliyor, fakat bu yalnız Amerikanın göndereceği Amerikalı personelin maaşlarına gidecek. Ayrıca iki milyon dolar kredi veriliyor. Yani bunu Türkiye ödeyecek, fakat bu para yalnız Amerika'da imâl edilmiş malzeme satın almak için kullanılabilecek. Bu arada belirtelim ki, meselâ Türk malı bir malzeme veya Amerikadan daha ucuz Alman malı kendi paramızla alınmaz. Türk elemanlara imkân ve eşit haklar tanınmadığı, onların şerefine dokunduğu için Türkler dışarı kaçarken, düşük kaliteli ve Türk kültürünü yok etmek amacıyla gönderilen yabancı elemanlar gençlerimizi yetiştirecek; ayrıca üniversite yalnız teknik sahada yardımı kabul etmek istediği halde beşerî ilimlere de yabancı personel yardımına zorlanmış ve şart koşulmuştur.

Bu üniversitenin kuruluşunda halka yanlış intıbalar verilmiştir, bunun beynelmilel üniversite olduğu, beynelmilel fonla yürütüldüğü, onun için lisanının da ingilizce olduğu söylenmiştir. Bu iddialar asılsızdır. Beynelmilel Üniversite fikri güzel ve ileri bir fikirdir. Fakat Orta-Doğu Teknik Üniversitesi beynelmilel bir üniversite değildir. Bu bir oyundan ibarettir. Ayrıca, beynelmilel üniversite fikri bugün Amerika'da bile tatbik edilemeyen bir fikirdir. Yabancılar Orta-Doğu Teknik Üniversitesi ile bakın nasıl alay ediyorlar:

Amerika'da çıkan «Rotarian» dergisinin Yaz 1968 de çıkan yazısında şöyle deniliyor; «Waşington'da tamamiyle Rusça tedrisat yapan bir üniversite bulunduğunu farzedin. Bir de üstelik bunun parasını Amerikan hükümeti veriyor olsun.

Olmaz öyle saçmalık mı diyeceksiniz. Bu inanılmaz şey bugün cidden mevcuttur. Ankara'da tüm ingilizce tedrisatlı, Türk hükümetinden bütçeli Orta-Doğu Teknik Üniversitesi.»

O.D.T.Ü. binlerce Türk gencini eğitmektedir. Binlerce yabancıyı değil. Buna rağmen on binlerce Türk genci de sokakta kalmaktadır. Az oranda başka ülkelerden de öğrenci kabulü faydalıdır. Fakat bu fedakârlığı Türk kültürünü, dilini ve nüfuzunu yaymak için yapacaksak. Her ülke bunun için yabancı talebe alır, ona dilini öğretir. Üç beş yabancı talebe bahanesiyle kendi millî istikbalini ve şerefini kendi parası ile feda etmez. Dünyanın birçok memleketleri üniversitelerine yabancı öğrenciler almakta, fakat bunu millî bir politika içinde yürütmektedirler. Ancak böyle düşünüş ve politika içinde yapılan eğitimden milletimiz için faydalar sağlanır.

İstenilen Değişiklikler:

1 — Yeni bir kanunla 7307 sayılı kanunun 5. maddesi kaldırılmalı veya müşâvir rektörün yalnız Türk olabilmesi şeklinde değiştirilmelidir. Bu suretle en önemli bir üniversitemizin tamamiyle yabancı ellerden idaresi önlenir. Aksi halde zayıf bir rektör tâyin edilecek, o da yabancı müşavir rektörünü istettirecektir.

2 — Bütün tedrisat Türkçe olmalı, fakat yabancı dili gene çok iyi bilmek şart koşulmalıdır. Bu olmazsa üniversite dejenere olur. Bunun için de yabancı dil ihzarî sınıfı gene bulunmalı, dil bilmeyen öğrenci bir yıl İngilizce, ya Almanca, veya Fransızca öğrenmelidir. Ayrıca her yıl öğrenci seçtiği yabancı dilden ve meslek-

le ilgili konularda sıkı imtihan görmeli, her yıl ayrıca meslekî yabancı dil dersleri de görmelidir. Bu suretle yabancı dil meslek ve ilim kitaplarını takip edebilir. Fakat Türkçe de ölmez. Yabancı öğrencilere türkçe öğretilmelidir. Yabancı ilim eserleri bol bol Türkçeye çevrilmelidir.

3 — Üniversiteye alınan öğretim üyeleri gene şimdikine benzer esaslarla alınmalı, Orta-Doğu Teknik Üniversitesinin öbür üniversitelerden ileri tarafları korunmalıdır. Çeşitli memleketlerle, (bilhassa Japonya gibi) karşılıklı işbirliğine daha çeşitli şekilde yol açılmalı, fakat bunu yaparken millî istikbâl, şeref ve kültürümüz fedâ edilmemeli, başka memleketlerin gayelerine, (Ne Rusya'nın, ne Amerika'nın) âlet olunmamalıdır.

GENÇLİK

Gençlik konusu birkaç açıdan ele alınabilir. Eğitim açısından, kültür açısından, beden ve ruh terbiyesi açısından ve en önemlisi siyaset açısından. Bu sonuncu nokta ötekileri de kapsamına aldığı için üzerinde durulmalıdır. Üstelik siyasî bakımından gençlik günümüzün de önemli bir meselesidir.

Gneçlik derken her ne kadar bütün Türk gençliğini kastedersek de gerçekte, ancak etkili olabilen, sözünü geçirebilen bir gençliği göz önüne alırız.

Özellikle geri toplumlarda gençliğin siyaset ile uğraşması gerekip gerekmediği konusu tartışılmalıdır. Fakat hemen işaret etmeliyiz ki, gençlik geri bir halkın seçilmemiş temsilcisidir. Bu da demektir ki, seçilmiş temsilciler olan milletvekilleri halk hizmetinde beceriksizliğe, yolsuzluğa, hattâ kötülüğe saptılar mı, halkın çıkarlarını korumak görevi gençliğe düşer. Bu yüzdendir ki, gençlikle arası iyi olmayan siyasî partilerin halk hizmetinden çok kendi çıkarının peşinde olduğu sonucu çıkarılır. Vurgunculuğa niyetli olan yöneticilerin gençliğin çıkışlarından, halkı uyarmak için giriştiği çabalardan hoşlanmayacağı şüphesizdir.

Yarının yurt yöneticilerini yetiştirmek vatana ve millete yapılan iyiliklerin en büyüğüdür. Toplantı, konfe-

rans ve mitinglerde kendilerini alkışlatmak, muhaliflerini de yuhalatmak için etrafına genç toplamaya çalışanlar gençliği çığırtkan veya satın alınmış propagandist olarak kullanan çarpık kanaatli kimselerdir. Ve ne acıdır ki, bugüne kadar gençliğin gördüğü muamele bu olmuştur.

Kendi gideceği yolu görmeyen körler başkalarına nasıl yol gösterebilirlerdi ki? Kör köre yol gösterirse ikisi de çukura düşerler. Gerçekten bugün gençlik bu durumdadır. Basiretsiz yöneticiler kendileri gibi, bu arada Türkiye gibi gençliği de çukura düşürmüşlerdir. Mesele, şimdi gençliği kurtarmada, ona gideceği gerçek yolu, Türk ülküsü yolunu göstermededir. Gençlik Amerikan uşaklığının da, Rus uşaklığının da aynı kapıya çıkacağı gerçeğini bilmelidir. Komünist Rusyaya sempati duymak, efendi değiştirme isteğinden başka bir şey değildir. Türk ülküsü dışında ne olursa olsun hizmet etmek köleliktir.

Bu arada gençler de tamamen sorumsuz değildirler. Kendilerine gerçek yolu gösterenleri bulmaları ve bunları izlemeleri gerekir. Herkesin ülkücü olması beklenmese bile ülkücülerin yalnız bırakılmasından herkes, her Türk genci sorumludur. Kudretli ve mutlu Türkiye adlı kutsal anıtın yaratılmasında her nefer kendine düşen alın terini dökmelidir, demekle yetinmiyorum, dökmeye mecburdur, diyorum.

Yeni baştan bir toplum, yeni baştan bir millet ve yeni baştan bir tarih yaratmak görevini hakkıyla yerine getirmeyen her Türk genci atalarına, torunlarına ve Türk ülküsüne ihanet etmiş olacaktır.

Türk gençliği Türk halkına önder olmalıdır.

Gençlere hitap

Genç arkadaşlarım;

Aziz gençler; biz devlet idaresini Türk milletinin tarihî kıymet hükümlerine; maşerî vicdanlarına, islâmî ahlâkına dayandırmanın lüzum ve zaruretini dâvâ ediyoruz, bu unsurlara dayanarak güç ve kuvvet kazanacağımıza inanıyoruz. Daha da ileri giderek diyoruz ki, millî, ahlâkî, tarihi vasıflarımızı inkâr ederek, değiştirerek, kısacası Türklükten çıkarak kuvvet kazanılacaksa bunun karşısındayız. «Zira kurt karın doyurmak için köpekliğe razı olmaz.»

Aziz arkadaşlarım, Milletimiz tarihin hangi çağında kendinden başkalarına özenmiş, başkalarına benzemeğe gayret etmişse zaafa düşmüş ve devleti dağılmıştır. Ne zaman kendine dönmüş, kendi benliğinin cevherine dayanmışsa dünyayı titreten bir güç olmuştur.

Bilge Kağanın Orhun taşlarına kazdığı ebedî öğüt gerçeği bildiriyor.

«Ey Türk titre kendine dön.»

Kendine dönüş başlamıştır. Yıllar yılı suçmuş gibi görülen milliyetçilik yeniden parlamıştır. O kadar ki, 29 yıldır milliyetçiliği ağzına almayan ve genç subayları, ihtiyar âlimleri, üniversiteli aydınları milliyetçilikle suçlayıp Tabutluk işkencesine tâbi tutan kişiler bile «biz milliyetçiyiz» demek zorunda kalmışlardır. Hattâ oportünist, sosyalist, komünist, mason beynelminelciler bile millîyetçi görünmek mecburiyetinde kalmışlardır. Bu büyük bir zaferdir ve kazanılmıştır.

Savaştan galip çıkan biziz. Zira silâhımız Türkün tarihi, Türkün mâneviyatı, Türkün realitesi, hülâsa edelim; Türkün kendisi idi. Onların silâhı; ifsat, iftira, sövgü, yergi, menfaat, hırs, yalan, dolandı.

Anadolu'da «Yel kayadan ne koparır» derler. Tezvir yeli Türklük kayasına çarptı ve dağıldı.

Birinci merhale aşılmıştır, milliyetçilik, türkçülük dosta düşmana kabul ettirilmiştir.

Şimdi ikinci devre başlamıştır, milliyetçilik siyasî ve idarî tatbikata geçmelidir. Bunu da başaracağız. Bütün Türkler 100 milyonluk Türklüğün kudretini kalbimizde duyuyoruz.

Genç arkadaşlarım;

Hür, müreffeh ve kudretli bir Türkiye kurmalıyız. Hem de çok çabuk, çok hızlı, hiç vakit kaybetmeden. Heba edilen 200 yıldan sonra, 1960'dan bu yana geçen zaman da zaaflar, tereddütler, küçük oyunlarla heder edildi. Bu zaman, aşkıyle, imân ile, ilim ile girişilecek bir savaşı sona erdirmeğe yeterdi. Üzüntümüz budur. Millet hayatının yıllarını şahsî kaprisleri uğruna israf edenlere lânet ediyoruz. Dâvamız şahısları ile değil tutumları iledir.

Aziz arkadaşlarım;

Güçlenme yolundaki ilk yapılacak iş sanayileşmedir. Bugün dünya yüzünde nüfusu ve toprak sahası ne kadar küçük olursa olsun sanayii kuvvetli olan memleket kuvvetli memlekettir. Tekniğin ilerlemesi, atom ve füze silâhlarının harp sahasına girmesi buna sahip olanlarla olmayanlar arasında büyük farklar yaratmıştır. Biz dünya yüzünde çağdaşımız olan ileri tekniğin sahipleri ile bir hizaya gelmek mecburiyetindeyiz. Varlı-

ğımızın garantisini ilelebet müttefik yardımlarına bırakamayız.

Bu gerçek bir emniyet değildir. Yarın ya iç fesatçıların teşviki ile Natodan çıkmak veya bir Rus-Amerikan uzlaşması ile Nato dağılmak durumuna gelirse yeni ittifaklar mı arayacağız? Hayır arkadaşlarım, kendini savunur, kendi silâhını, kendine yeter bir millet olmalıyız. Bu sanayileşmekle kabildir. Devletin de, ferdin de bütün imkânları sanayie yönelecektir. Köylerde yaşayan nüfusun dörtte üçü sanayide olacaktır. Bu suretle hem boş duran, boş durduğu için birbirini kıran vatandaşlarımız iş bulacak, rahat edecek, emeğinin nimetini görecek, hem Türkiye istihsali artacak, kendine yetecek ve yabancılara satılacaktır. Hem ziraatteki nüfus azalarak bugün çiftçi başına (8) dönüm düşen toprak (250) dönümden aşağı düşmeyen aile çiftlikleri haline gelecektir.

Sanayileşen Türkiye'de dağınık köyler birleştirilerek yeni şehirler kurulacaktır. Bir fabrika, Karabük gibi 12 evlik bir köyü (55) bin nüfuslu bir şehir yapmıştır. Sosyal ve ekonomik kaide budur. Bir iş yeri 6 kişiyi başına toplar ve besler. Yeraltı madenleri ve yer üstü su enerjileri ile Türkiye kısa zamanda sanayileşecek imkâna sahiptir. Bu imkân kullanılmalıdır.

Mamul sanayi mallarımız için müşteriler hazırdır. İstihlâk haddi fazla, iştira kabiliyeti kuvvetli, tarihî, dinî, stratejik birliğe sahip olduğumuz petrolcü güney komşularımız kendileri için en ucuz malları Türkiye'den alacaklardır.

Bu sanayinin kurulma ve gelişmesi için eğitimin yönü, tekniğe çevrilecek her sene üniversite kapıların-

da ıztırapla inleyen gençlik, yeni yeni teknik ilimler öğreten fakültelere yerleşecek, yüzbinlerce mühendis ve teknisyen yeni Türkiye'yi, Büyük Türkiye'nin çekirdeğini kısa zamanda gerçekleştireceklerdir.

Kudretimizin kaynağı, ümidimizin mihrakı, yarınımızın teminatı sizlersiniz, aziz gençlerimiz.

Gençlik anlayışımız

Gençlik, hür düşüncenin ve beşer aklının varlığında yeni bir davranış ve gelişecek toplum yapısının temel güç, enerji ve ümit kaynağıdır. Gençlik, siyasî hedeflerini tahakkuk ettirici, yükseltici, ilerleticidir.

Biz Türkiye'de fikir, ruh ve beden sağlığı, fikri hür, vicdanı hür, ezilmeyen ve ezmeğe hevesli olmayan yüksek bir irâdeye sahip, devletin ve milletin geleceğini, sorumluluğunu taşımaya hazırlanan, nefsine güveni olan gençlik istiyoruz.

Bu ruh ve şuurla yoğrulacak Türk gençliğini sosyal, kültürel, iktisadî kalkınma dâvâmızın çözümcüleri, millî varlığı ayakta tutan, yücelten, bölünmezliğini sağlayan güçlü bir temel hareket varlığı olarak kabul ediyoruz. Gençliği geleceğin kuvvetli ve müreffeh Türkiye'sinin ana yapısını teşkil eden bir unsur ve yüksek idarecileri olarak görüyoruz.

Türk gençliği bölünmez bir bütündür, bölücü çabaların sermayesi ve oyuncağı değildir.

Gaye ve hedef

Türk gençliğinin gayesi, Türkiye'de insan hak ve hürriyetlerini, kişinin ve toplumun refah ve huzurunu, sosyal güvenliği gerçekleştirecek ve teminata bağlayacak bir devlet düzeninin ve yönetiminin bütün müesseseleri ile birlikte hızla kurulmasını sağlamak ve Türkiye Cumhuriyetinin hürriyet, barış, hizmet ve refah devleti olarak inşa ve gelişmesinde hareketli kitle halinde gelmektir. Hedef ise: Çağdaş insanlığın ortak medeniyetine yapıcı olarak katılmaktadır. Bu amaçla Türk gençliği olarak devletin bütün güç ve imkânlarının ileri bir hayat tarzı kurmak ve yaşatmak için seferber edilmesini, milletin çağdaş ilim ve tekniğe göre teçhiz ve teşkilâtlandırılmasını gerekli görmekteyiz. Devletin yönetiminde, toplum hayatında ve gençliğin yetiştirilmesinde ilmî düşünce ve plân ilkesinin egemenliğini istiyoruz.

Türk gençliği bu gayeye:

a — Millîyetçi, mâneviyatçı, sosyal, hukuk devleti ülküsüne;

b — Hürriyet, milliyet, ahlâk, ilim, toplumculuk, gelişmecilik, halkçılık, köycülük, teknikçilik ve sanayîleşme ilkelerine samimiyetle bağlanmakla ulaşabilir kanısındayız.

Türkiye'de gençliğin oranı, toplam nüfusun %40ını aşkındır. Türk gençliği diğer az gelişmiş ülke gençliklerine oranla daha fazla çağdaş medeniyet seviyesinde mes'elelerin güç ve daha nâzik duruma gelmiş olması idrâki içinde itici, hamleci kuvvet olma zorunluğundadır. Türk Milletinin birliği, Türk Vatanın ve Devletinin

hâkimiyeti ve bütünlüğü temel değerini korumak ve bunu bozmak için çaba gösteren fesat güçlere karşı savaşmak şuurunu ve heyecanını daima taşımalıdır. Doğu ve Batı ülkeleri kendi gençliklerinin önemli rolünü bilerek, gençlik siyaseti ve hedeflerini tahakuk ettirmişlerdir, ettirmektedirler. Bunun yanında dünya ülkelerinin gençliğine ve onun meselelerine kendi görüşlerini kazandırmak için, uygulanacak siyasetin tesbit, tatbik ve tahliline eğilmişlerdir.

12 Mart öncesi beliren ve Türk Gençliğinin bir kesimini kendi öz devletine isyana sürükleyen gerçek sebepleri ortaya koymak, buna göre gerekli güçlü ve muhtevalı tedbirleri almak lâzımdır. Yoksa, sathî ve meseleyi daha da karışık hale getirici tapma tedbirlerle bu millî ve hayati mesele geçiştirilemez. Türk gençliğinin bir kesimi kendi devletine açıkça ihanet ederken, öbür kesimi atalarına lâyık bir asalet ve kahramanlıkla devletini nasıl ve niçin savunmuştur? Aynı memlekette yaşayan, aynı tahsili görmüş, ayni milletin evlâtları; niçin ihanetle, vatanseverlik gibi en sert ve tehlikeli zıtlaşma içine düşürülmüşlerdir?

Memnuniyetle ifade edelim ki, vatanını savunan gençler, Türk milliyetçiliği ülküsüne bağlı oldukları için, ne empreyalizme alet olmuşlar, ne de Türklüğün son bağımsız biricik devletine baş kaldırmışlardır.

Milliyetçi Türk gençliğinin emperyalizmin öncüsü yabancı ideolojilere karşı, geçmiş yıllarda gösterdiği yüksek uyanıklık ve yaptığı feragatlı mücadele her türlü takdirin üstündedir. Onların fedakâr çalışmaları sayesindedir ki, Türkiye uçurumun kenarından kurtarılmıştır. Türk Milletine hizmet yolunda Milliyetçi Türk

Gençliği, emperyalizmin uşakları olan komünist çeteleri tarafından haince suikastlara uğramışlar ve şehitler vermişlerdir. Ömürlerinin baharında gözlerini dünyaya kapayan bu genç kahramanların aziz hatıralarını rahmetle anarak, kendilerine minnet ve şükranlarımızı sunarım.

Milliyetçi gençliğin uğradıkları büyük bir talihsizlik vardır ki, o da, komünist propaganda ve tesiri altında kalan kendi hükûmetlerimiz tarafından da anlayışsızlıkla karşılaşmış olmalarıdır. Bu yüzden gençler devamlı haksızlıklara, zulüm ve baskılara maruz kalmışlar ve kalmakta bulunmaktadırlar. Fakat gerçeklerin er-geç tamamıyle anlaşılarak takdir olunacağından ümidimizi kesmiyeceğiz.

Milliyetçi Türk Gençlerini yakından tanımış olmanın verdiği bir güvenle söyleyebilirim ki onlar milletimizin her çeşit güvenine ve teveccühüne lâyıktırlar. Onlardaki uyanıklığı, yüksek vazife duygusunu, yüksek ahlâkı gördükçe, milletimizin yarınına derin bir inançla bakmaktayız.

İhmal edilen gençlik

Memleket ve milletlerin bugün ve yarını için umut kaynağı olan gençlik, aynı zamanda, bir devletin devamlılık konusundaki güvenidir. Önemi büyüktür, yücedir.

Üzülerek belirtmek gerekir ki, bugüne kadar ülkemizde gençlik konusu bir millî dâvâ olarak ele alınmamış, gençliğe hizmet yolunda bir ûsül tesbit edilmemiştir.

Türk Gençliği, Türk Milletinin geleceğinin biricik ümidi ve kurtuluş kaynağıdır. Bu görüşle gençleri teşkilâtlandırmak, memleket kalkınmasında başarılı hizmetler yapmaları için hazırlamak ve yetiştirmek gereklidir.

Bugüne kadar yöneticiler tarafından gençliğin hamle gücü değerlendirilmemiş ve gençlik gelişi güzel bir atmosfer içinde içtimaî, iktisadî, siyasî, teknik imkânsızlıklar karşısında yapayalnız ve yardımsız bırakılmıştır.

Gençliğin ruh ve beden sağlığı büyük ölçüde ihmale uğramıştır. İyilik, doğruluk, güzellik, gerçek ülküsü ve ilmin meydana getirdiği sonuçlar sistemli bir şekilde gençliğe verilmemiş ve gençliğin temel eğitimi görüntüler ve tesadüflere dayandırılmıştır.

Devletin gençliğe ait yükümlülükleri yerine getirilmemiştir. Gençlik zümrecilik ve kaba particilik anlayışı içinde lider kadroların ülke yararına çizilmeyen dar fikirler hücresine kapatılmak istenmiştir. Partiler gençliği bir bütün olarak görmek ve ana programlar düzeni içinde bu millî dâvâyı çözümlemek yolunu seçmemiş, yabancı fikir ve siyaset akımlarını tesirinden doğacak zararlı sonuçları düşünmemiş, gereken tedbirleri almamıştır. Sonuç olarak diyebiliriz ki, gençliğin yetiştirilmesi cemiyet bakımından olduğu kadar keyfiyet bakımından da yetersiz bırakılmıştır.

Gençlik, yorgun ve yıpranmış yetişkinlerin baskı ve istismarına hedef kabul edilmiştir. Fakat bütün bunlara rağmen eğitimi eksik ve kusurlu olmakla beraber, genç nesillerin formasyonu yaşlı nesillerden ileridir.

Yarına güvenimiz de bundan doğmaktadır. Bunu mutluluk sayarız.

Bugün dünya nüfusunun üçte biri gençlerden müteşekkildir. Bu rakam küçümsenemez, hele az gelişmiş ülkelerde ise toplam nüfusun yarısını bulmaktadır. Bu ülkelerde gençlik, toplum meseleleri ile uğraşmakta ve daha aktif bir rol oynamaya hazırlanmaktadır.

Gençliğe taahhütlerimiz

Biz Türk Milletinin çağdaş medeniyete ulaşması için Türk gençliğinin :

a — Millî kültüre sahip kılınmasını, benliğinin korunması, nesilden nesile geliştirilerek ulaştırılmasını,

b — Fikrî ve fizikî gelişmesinin modern ilim ve yaşama düzeninde gerekli nisbette sağlanmasını, şart görüyoruz.

Bu amaçla:

1 — Kültür ve eğitim müesseselerinin ilim seviyesinde verimlilik ve rasyonellik ilkesine uyarak kurulmasını, cihazlandırılmasını, meslekî ve sosyal tertibinin modern milletler ölçülerine göre geliştirilmesini sağlamalıdır.

2 — Fırsat ve imkân eşitliği hiç şaşmaz hedefimizdir.

3 — Millet gençliğinin tümüne sosyal sigorta garantisi tatbik edilmelidir.

4 — Gençliğin tümüne parasız sağlık hizmeti temin edilmelidir.

5 — Çocuklar ve gençler çalışma şartlarında özel

olarak korunmalıdır.

6 — Eğitim ve kültür tesisleri yurt sathında dengesiz dağılmamalıdır.

Üniversite gençliği tek bir ülkü etrafında toplanmalıdır, o da: millîyetçilik, türkçülük şuurudur. Türkiye sınırları içinde yaşayan vatandaşlar bölge, kök, din, mezhep farkı gözetilmeksizin Türk Milletinin öz evlâtlarıdır. Bunların vatanın yükseltilmesi ve Türklüğün güçlü, ileri bir varlık haline getirilmesi yolunda el ele çalışmalarını sağlamak ve birleşik millî ülkümüze doğru koşturmak, Türk gençliğinin başta gelen ödevlerindendir.

Ayrıca gençliğin, millîyetçi görüşleri benimsemesi vatan ve milletin yararına hepimize çok, pek çok şeyler kazandırır.

Üniversite gençliğinin, maddî durumu çok iyi olanlar hariç, hepsinin iaşe, giyim, yatma külfeti ile bütün ders araç ve kitaplarının masraflarını devlet üzerine almalıdır.

Burslar bu amaçla geniş imkânlar ile genişletilmelidir. Bundan başka üniversite gençliği tatil devrelerinde halka ve köye, bunların mes'elelerine inmek ve dertleriyle dâvâlarını yakından bilmek, kavramak için aralarına girerek ve hattâ köy kalkınmasında fiilen, bedenen çalışması kat'i olarak gerekir.

Türk sporu

Büyük milletler sporcu milletlerdir. Türk milleti çok eski çağlardan beri sporculuğu ile ün yapmıştır.

Güreş, Cirit, Atıcılık, Kılıç-Kalkan ve Tomak oyunları ile Binicilik tarihe geçmiş olan millî sporlarımızdandır. Fakat bugün sporun bir milletin hayatındaki önemi Türkiye'de kavranmamış görülmektedir. Bu konuda devlet adamlarımızı ve yöneticileri ne kadar sorumlu tutsak yerinde olur. Türk gençliğinin, sağlıklı cesur ve yetenekli yetiştirilmesi sporla sağlanabilecek bir husustur. Halkımızın sağlığının geliştirilmesi ve çalişma gücünün arttırılması ile ruh gücünün geliştirilmesi de sporun halka yayılması ve mâledilmesiyle mümkündür.

Yıllardan beri sporculuk memleketimizde bir geçim vasıtası ve vurgunculuk yolu olmuştur. Bunun sonucu olarak milletlerarası temaslara gönderilen yeteneksiz ve iyi yetiştirilmemiş sporcular milletlerimizin şerefine gölge düşürmektedirler. Sporcularımızın dış temaslarda aldıkları sonuçlar ve orada Türk terbiyesine ve sportmenliğe aykırı davranışları bütün vatandaşları derin üzüntülere sevketmiştir. Hükümetlerin Spor ve Gençlik Bakanlığını partizan maksatlara alet etmekten korunmaları gereklidir. Spor eğitimi üzerine eğilmeli ve sporculuğun bezirganların elinden kurtarılarak milletin sağlığını ve şerefini herşeyin üstünde gözeten gerçek sporcu kadrolara teslim olunması sağlanmalıdır.

MİLLÎ İDARE — GÜÇLÜ İKTİDAR

MİLLÎ İDARE

Teşkilâtçı millet

Türk Milletinin iki büyük karakteri vardır. Bunlar, *«Teşkilâtçı Millet»* ve *«Asker Millet»* karekterleridir. Türk Milleti, teşkilâtçı millettir demek, Türk Milletinin, devlet kurmada dahip olduğu kabiliyet ve üstünlükler demektir. Gerçekten, dünya milletleri içinde Türk Milleti kadar büyük ve üstün devlet kurma yeteneğine sahip ikinci bir millet daha yoktur. Tarihte kurmuş olduğumuz 16 büyük imparatorluk, milletimizin, üstün devlet kurmaktaki özelliğinin en kesin delilidir. Bu kesin tarihî delil karşısında Milletimizin, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, yarının en üstün ve büyük devletlerinden biri yapacağından asla şüphemiz olmamalıdır. Zira milletimizin teşkilâtçı (kurucu) niteliğinde her türlü yaratıcılık unsuru mevcuttur. Bunlar arasında kültür ve medeniyet oluşturma özelliğimizden bilhassa bahsetmemiz gerekir. Yarının güçlü ve milliyetçi Türkiye'sinin çağdaş medeni milletlerden biri olacağına mutlaka inanmalıyız. Türk Milleti'nin ikinci karekteri, Asker-Millet oluşudur. Asker milletten amaç, disiplini, cesur ve kahraman bir millet olmaktır. Tarih, milletimizin bu özelliği hakkında da sayısız örneklerle doludur. Esasen, büyümek, bir dünya devleti olmak özlemimizin

en büyük garantisi, asker millet, cesur ve kahraman millet olma karakterimizdir. Manevî ve iktisadî kalkınmamızı sağladığımız gün, dünya politikasındaki hâkim yerimizi mutlaka alacağız. Buna bütün gönlümüzle inanıyoruz. Esasen bu bizim tabii hakkımız, tarihî misyonumuzdur.

Teşkilâtsız Türkiye

Türk cemiyeti teşkilâtlandırılmamış bir durumdadır. Eskiden halkımız vakıflar, loncalar ve ahî teşkilâtlarıyla içtimaî yönden teşkilâtlanmışlardı. Bu yıkılan teşkilâtların yerine yenileri kurulmadığı için bir başı boşluk sürüp gitmektedir.

Türkiye'yi içtimaî yönden teşkilatlandırılmadıkça kurulmuş olmuğu iddiâ edilen sistemin sıhhati dâimâ münakaşa konusu olacaktır. Türkiye'yi komünist istismarcıların elinden kurtarmak ve Türk halkını lâyık olduğu rahata kavuşturmak, yarınından emin duruma getirmek için bütün Türk halkını içine alan bir içtimaî teşkilâtın kurulması şarttır. Mevziî bâzı sosyal faaliyet ve yardımlaşmaların büyük bir faydası olacağına inanmıyoruz.

Halkımızın içtimaî ve iktisadî teşkilâttan mahrum bulunması yüzünden hergün pek acı durumlarla karşılaşmaktayız. Halkımız âdeta kadere terk edilmiş bir halde, himâyeden, destekten, yardımdan mahrum perişan bir vaziyettedir.

Bu duruma bir son vermek lâzımdır. Bütün Türk halkını içine alan bir Sosyal Güvenlik Teşkilâtı kurul-

malıdır. Halkımızı tefecilerin elinden kurtarmak ve bilhassa ziraat alanında üretimi arttırmak için Üretim ve Tüketim Kooperatifleri kurulması sağlanmalıdır. Küçük memur, esnaf ve sanatkârların sıkıntıdan, borçtan kurtarılarak verimli hizmete sevk olunması için bunların refahlarını sağlayacak tedbirlere gidilmeli, cemiyetin sağlam dayanakları olan bu guruplar için kolaylıklar sağlanmalıdır.

Gençliğin teşkilâtlandırılması ve yurt kalkınmasında görev alması gereklidir. Bilhassa tatil aylarında gönüllü hizmetlere sevkedilmeleri düşünülmelidir.

Millî idare sistemi

Türk halkı fikrî akımların çemberinde sıkılmak istenmektedir. Birçok adam çıkmış, yabancı milletlerin sistemlerini savunmuş, bu yolda çalışmışlardır. Bazıları başa geçmiş, zararlı olaylara sebep olmuşlardır. Meselâ devirlerinde Ziya Paşa ve Namık Kemal gibi aydınlar Fransa'daki meşrûtiyet idâresini memleketimizde yürürlüğe koymak için çalışmalar, bu olmuş, fakat târihimiz, geleneklerimiz, inançlarımız ve o günün şartları gözönüne alınmadan bu sistem kopya edildiği için Osmanlı Devletinin yıkılışını çabuklaştırmıştır.

Herşey bize uygun, millî bünyemize uygun olmalıdır. Bu düşüncenin dışındaki herşey, her düşünce atılması gereken, çiğnenmesi gereken şeylerdir.

Unutmamak gerekir ki, milletler tıpkı insanlar gibidir. Nasıl ki, kalbi, beyni ve kanı olmayan insan yaşayamazsa, milletler de kalbsiz, beyinsiz ve kansız yaşa-

yamaz. Bir milletin kalbi, onun kültürü; beyni, siyâsî düzeni; kanı ise iktisadiyatıdır. Tıb ilmine göre, bir insanın kalbi ve beyni başka bir insana nakledilmekte, fakat uzun süren yaşaması sağlanamamakta, bünye onu reddetmektedir. Canlıların en basiti olan fert başka bir ferdin uzvu ile yaşayamazken, bir millet başka bir milletin kültürü, iktisat ve siyâsetiyle nasıl yaşayabilir? Ne yazık ki, bu basit gerçek yıllardır anlaşılamamıştır. Türk kültürü, Türk iktisat ve siyâset sistemleri atılmış, yerlerine başkalarının kültürleri, yabancıları iktisat ve siyâset sistemleri getirilmiştir. Bu arada bir türlü farkedilmemiştir ki, bir milleti kalkındıran kendi öz sistemidir. Yabancı sistemlerle milletler kalkınmaz.

Millîyetçi Hareket, büyük, imanlı ve müreffeh bir Türkiye kurmak zaruretinden doğmuştur. Bu büyük Devletin temeli Türk kültürüne, Türk iktisat ve siyâset anlayışına dayanan millîyetçi bir doktrindir. Kuracağımız devletin temeli millî kültürümüz olacaktır. Millî kültür bir milletin yaşama tarzıdır. Millî kültür bir milletin fertlerinin asırlar boyunca birbirleriyle münâsebetlerinden doğan kıymetler bütünüdür. Millî kültür denince akla, bir milletin dini, ahlâkı, hukuku, örf ve âdeti, dili, san'atı gelir. Esefle belirtelim ki, bugün bu müesseselerden birçoğu millîlik vasfını kaybetmiştir. Zira bunların yerine Avrupa milletlerinin kültür müesseseleri getirilmiştir. Bu müesseseler ise Avrupa insanının dinî, ahlâkî, hukûkî ve siyâsî düşüncelerine dayanır. Avrupa milletlerinin dini Hıristiyanlık; ahlâkı maddecilik; hukukî ve siyasî düzenleri ise ferdiyetçiliktir. Halbuki Türklerin dini, dinlerin en mütekâmili olan İslâm dini; ahlâkı ise, İslâm ahlâk ve faziletidir. Bugün uygulanan hukuk da

Türk hukuku olmaktan uzaktır. Bu hukuk, İsviçre'den, Almanya'dan veya İtalya'dan alınmıştır. Keza eğitim sistemimiz baştan başa yabancı kültürlerin istilâsına uğramış, bunun sonunda münevverlerimizle halkımız, ana-babalarıyla evlâtlarımız, imam ile öğretmenlerimiz birbirine zıt kültürleri savunur bir hale getirilmiştir. Yok olmaktan kurtulmamız için millî kültürümüze yeniden sarılmak, ona bürünmek zorundayız. Bu kültür, İslâm felsefesinin süslediği, Türk târihinin şekil verdiği Büyük Türk Kültürü'dür. Bu sebepledir ki, iktidarımız millî bir kültür siyaseti uygulayacak, kültür müesseselerini baştan sona kadar türkleştirecek, millîleştirecektir.

Milliyetçi Hareketin dayandığı ikinci temel siyasî millîyetçiliktir. Siyasî milliyetçiliğimiz, dışa karşı büyük, bağımsız bir Türkiye, içerde ise Millî Demokrasi'dir.

Bugün Türkiye'de lirebal kapitalizmin getirdiği liberal demokrasi uygulanmaktadır. Buna karşı marksist sosyalistlerin sınıf demokrasisi getirilmek istenmektedir. Liberal demokrasinin de, marksist demokrasinin de kökü dışardadır. Liberal demokrasi, Avrupa sanayi kapitalizminin doğurduğu bir siyâset rejimidir. Amacı bir avuç patronu korumaktır. Liberal demokrasi, milleti meydana getiren zümrelerden yalnız patronları koruduğu için bir sınıf demokrasisidir. Ortanın solundayız diyenlerin savundukları Sosyal Demokrasi'de kökü Avrupa'da olan bir demokrasidir. Esası sanayi kapitalizmine dayanır ve yetersiz bazı sosyal politika tedbirleriyle işçileri oyalamayı öngörür. Aslında sosyal demokrasi, bir patronlar sınıfı demokrasisidir. Kominist

rejimlerin siyasî sistemi olan marksist demokrasi de bir sınıf demokrasidir. Uydurma bir işçi sınıfı yaratıp, onun menfatlerini korumak ister. Fakat gerçekte koruduğu işçi sınıfı değil, bir avuç komünist partisi üyesidir.

Milliyetçi Hareket'in, Dokuz Işık'çıların demokrasi anlayışları Millî Demokrasi'dir. Kurduğumuz devletler hiç bir zaman «sınıf devleti» olmamıştır. Millet, sadece patron veya işçiden ibâret değildir. Millet içinde patron ve işçiden başka, çiftçi, köylü, memur, esnaf ve diğer zümreler de vardır. Millî demokraside milleti meydana getiren bütün bu zümreler, yani patron, işçi, köylü, memur, esnaf ve serbest meslek mensupları birlikte korunur. Zira millî demokraside hâkimiyet yalnız patron veya işçi sınıfına değil, milletin tümüne âittir.

Milliyetçi Hareket,*millî bünyemize ve şartlarımıza uymayan, temeli Avrupa'nın liberal ve sosyal demokrasisine dayanan bugünkü anayasayı başından sonuna kadar değiştirecek, millî demokrasiyi bütün müesseseleriyle kuracaktır*. Bu cümleden olmak üzere parlâmenter hükûmet sistemi yerine *Başkanlık Sistemi'*ni getireceğiz. Bu sistemde Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık yetkileri bir tek şahısta toplanacak temelinde otorite, güven, disiplin olan bir hükûmet doğacaktır. Millî demokrasinin diğer müesseselerini, bilhassa TRT'yi, Anayasa Mahkemesini ,Danıştay'ı, Yargıtay'ı, Üniversite'yi, Yüksek Hâkimler Kurulu'nu millî menfaat ve güvenliğimize uygun olarak değiştirip yeniden kuracağız. Sadece Tabiî Senatörlüğü değil, fakat Senato müessesesini tamamen kaldıracağız. Böylece bu büyük milleti sınıflara ve menfaat gruplarına bölen sınıf de-

mokrasilerine bir son verip, Devlet'i, demokrasi'yi, anayasa'yı Türkleştirmiş, millîleştirmiş olacağız.

Yabancılaşma ve Türk devlet felsefesi

Türk Milleti milletler ailesinin şerefli bir üyesidir. Türk Milleti büyük, öğünmeye değer zengin bir tarih ve devlet felsefesine sahiptir. Türk Milletinin yüksek medeni vasıfları, kültür üstünlükleri vardır. Türk Milleti tarihi boyunca ve kıta üzerinde yayılan cihan devletleri kurmuştur. Türk Milleti, bu devletleri kurarken daima kendi devlet felsefesinden, kendi öz kültüründen ilham almıştır. Ancak, 200 yıldan beri milletimiz, devlet felsefemiz bazı zaaflara uğramıştır. Bunun sebebi, kendi millî kültür ve devlet felsefemizden uzaklaşmamız, yabancı kültür ve akımların istilâsına uğramamızdır. Devlet felsefesi ve kültürde görülen bu yabancılaşma, müesseseleri millî ülküden uzaklaştırmış, Türk Milleti, bugün millî sınırları içinde azgelişmiş bir ülke haline gelmiştir. Millî ülküsünden uzaklaşmış, millî kültürüne yabancılaşmış bir milletin, azgelişmiş, geri kalmış olması tabiidir. Son on yıl içinde ülkemizde görülen, anarşist komünizmin, bölücülüğün, mezhepçilik ve azınlık ırkçılığının, millî serveti imhaya kalkışan sabotajların, kundakçılığın sebepleri, millî ülkü ve kültüre yabancı nesillerin yetiştirilmiş olmasıdır. Vatan ve millet bütünlüğünü parçalayıp, bağımsız son Türk Devletini yıkmak, komünist emperyalizme bağlamak isteyen zihniyet, 200 yıldan beri yetiştirilmek istenen, köksüz, ruhsuz felsefenin bir sonucudur.

İnsan kişiliğinin gelişip şekillenebilmesi, hür ve demokratik rejimlerde mümkündür. Hür ve demokratik olmayan rejimler, insan şahsiyetine aykırıdır. Bu rejimlerde insana saygı duyulmaz. İnsan sevgisi yoktur. Milliyetçi Hareket, Türk insanını sevmek, saymak, onun yücelmesini istemektir. Bu sebeple hür demokratik düzene muhalif olan bütün rejimlere karşıyız, bunlara inanmıyoruz.

Milliyetçi Hareket, Türk Milletinin, Türk insanının yönetim yolunu, kader çizgisini, demokratik sistemde görür. Fertlerin bütününe hak tanımayan sistemlere inanmıyoruz. Millî doktrinimiz *Dokuz Işık* milletimize, insan sevgisini ve insan haysiyetine sonsuz saygıyı esas alan yeni bir yol işaret etmektedir. Bu yolun temel kaynağı; İslâm inancı ve Türklük şuur ve gururudur. Cihanın ufuklarından yeni bir güneş gibi doğacak olan Büyük Türkiye'nin meşalesi yakılmıştır.

Millî bütünleşme — Millî demokrasi

Türk Milletinin büyük, güçlü ve kalkınmış devletini yeniden kurabilmesi, onun kendi kültür ve devlet felsefesine yeniden dönmesine bağlıdır. Türk Milleti yabancı akımların tasallutundan kurtulup kendi öz devlet felsefesine yeniden döndüğü gün, büyük devlet vasfını tekrar kazanacak, dünya milletleri arasındaki üstün yerini alacaktır. Türk millî kültür ve devlet felsefesini savunma, bunu kendi anlayış ve programının temeli yapan tek siyasî kuruluş, Milliyetçi Hareket Partisidir. Millîyetçi Hareket Partisi'yle Türk millîyetçiliği

akımı, tarihte ilk defa siyasi bir partinin proğram ve dünya görüşü olmuştur.

Türk Milletinin kültür ve devlet felsefesi, Türk milliyetçilik dünya görüşü içinde, *Millî bütünleşme ve millî demokrasi* ülküsüdür. Türk Milletinin tarih ve töresinde bölünme, parçalanma, zümre veya sınıflara ayrılma yoktur. Devletin başı, barışta ve savaşta, tasada ve kıvançta yönettiği milletle aynı kaderi paylaşmıştır. Milleti sınıf veya zümrelere bölen, bir sınıfı diğer sınıfa ezdiren, yöneticileri milletten ayırıp ona tepeden bakmayı öğreten sistem ve ideolojiler, yabancı ve bölücü ideolojilerdir. Her Türk devlet felsefesi, millî ideoloji içinde, *Millî bütünleşme ve millî demokrasi* ülküsüne dayanır. Demokrasi en dar anlamında millet egemenliği demektir. Demokrasi milletin, siyasî, kültürel ve iktisadî yönetime katılması, siyasî, kültürel ve iktisadî hâkimiyetin millete ait olmasıdır.

Burada önemle belirtelim ki, millet kavramı; mücerret bir kavram değildir. Millet, ne kapitalistlerin savundukları gibi fertlerin maddî toplamından, ne de komünizmde olduğu gibi komünist partisi üyelerinden ibarettir. Millet bir varlıktır. Milletin haldeki bölümü altı sosyal dilimden; yani, *köylüden, işçiden, esnaftan, memurdan, işverenden ve serbest çalışanlardan* ibarettir. Bu itibarla hakimiyetin sadece işverene veya işçiye ait olduğu ülke ve sistem demokratik değildir. Bir ülkenin gerçekten demokratik olabilmesi için, siyasî, kültürel ve iktisadî kararların alınmasına bütün milletin; köylünün, işçinin, esnafın, memurun, işverenin ve serbest çalışanların katılması lâzımdır.

Siyasî demokrasi

Demokrasiyle hürriyet kavramı arasında çok yakın bir münasebet vardır. Demokrasi, genel anlamda hürriyet demektir. Hürriyet, bir şahsın başkasından emir almadan kendi iradesine göre karar verebilmesi, hareket edebilmesidir. Başkasının baskı ve etkisi altında olan insan hür değildir.

Siyasî demokrasî, siyasî hürriyetler rejimidir. *Siyasî demokrasî,* milletin bütün fertlerinin, siyasî yönetime, siyasî kararların alınmasına eşit bir şekilde katılabilmesidir. Vatandaş siyasî kararların alınmasına, siyasî organlara seçme ve seçilme şeklinde katılır. Siyasî organların başında parlamento gelir. Parlamento, siyasî temsil organı olduğundan, gerçek siyasî demokrasîden bahsedebilmemiz için, parlamentoda milleti meydana getiren bütün sosyal dilimlerin; köylünün, işçinin, esnafın, memurun, işverenin ve serbest çalışanların temsil edilmesi gerekir.

Milletin siyasî teşkilâtlanması

Marksist ve kapitalist siyaset teorisine göre, millet denilen toplum, birbirine hasım iki sınıfa bölünmüştür. Bunlar sözde bir işçi sınıfı ile kapitalist sınıftır. Kapitalist siyaset teorisinde, siyasî kararların alınmasına sadece veya çoğunlukla kapitalist sınıf katılır. Bu teoride milleti parlamentoda kapitalist sınıfla onun bürokratları temsil eder. Kapitalizme göre, millet, burjuva sınıfından ibarettir. Halbuki yukarıda milletin, burjuva

(kapitalist) sınıfı dışında beş sosyal dilimi de kapsadığını açıklamış bulunuyoruz. Bu itibarla, kapitalist siyaset teorisine göre, siyasî demokrasî, Millî Demokrasî değil, sadece kapitalist sınıf demokrasisidir. Marksist siyaset teorisi de yalnız sözde bir işçi sınıfına dayandığından, bu sistemde de parlamento, sadece komünist partisi üyelerinden teşekkül eder. Binaenaleyh burada da millî demokrasî yerine komünist partisi diktatörlüğü söz konusudur.

Milliyetçi siyaset teorisi, milleti altı sosyal dilimden oluşan bir bütün olarak görür. Bu itibarla millî temsilde, parlamentoda altı sosyal dilimin temsil edilmesini öngörür. Burada parlamento ne sadece kapitalist sınıfın, ne de sadece sözde işçi sınıfının organıdır. Parlamento bütün milletin organıdır. Bu sebeple siyasî demokrasî ve bütünleşmeyi gerçekleştirmek için, *Milliyetçi Hareket*, belirli sayıda *köylü* millet vekilinin, *işçi, esnaf, memur, işveren ve serbest çalışanlar meclise gelmesini savunur*. Altı sosyal dilimin mebusu meclise geldiği zaman, *Türk Milleti bir bütün olarak siyasî kararların alınmasına katılmış ve siyasî demokrasi gerçekleşmiş olur.*

Demokratik milliyetçi devlet

Demokratik Milliyetçi Devlet, aynı millete mensup insanların, siyasî ve hukukî yönden teşkilâtlanıp, içeride kendi kendilerini yönetmesini (millî demokrasiyi), kendi iktisadî kaynaklarına sahip çıkmasını (millî iktisadı); dışarıda ise, diğer milletlerle eşit hakka sahip ol-

masını (millî bağımsızlığı) öngörür. Millî Devlet deyimi ile milliyetçilik hukukî bir nitelik kazanır. Demokratik Milliyetçi Devlette, milleti meydana getiren fert ve sosyal gruplar kendi kaderlerini kendileri çizer, devlet yönetimine etkili bir şekilde katılır. Bu iç olaya, devletin demokratik unsuru (millî demokrasi) adı verilir. Her fert, siyasî iktidarın, özellikle yasama ve yürütmenin oluşumuna katkıda bulunur. Milletler, iç yönetimlerinde bağımsız olmak, kendi geleceklerini serbestçe kararlaştırmak hakkına sahiptir. Bu, millet hâkimiyetinin iç şeklidir. Millî Devlette, hâkimiyetin dış şekli ise, devletin diğer devletlerle eşit olması, onların baskı ve etkisi altında kalmamasıdır. Buna millî bağımsızlık adı verilir. Dış hâkimiyet, milletlerarası toplumda, devletlerin eşitliği ilkesine dayanır. Hiç bir devlet, eşit ve bağımsız olan diğer bir devlete müdahale edemez.

Demokratik Milliyetçi Devlet, milletlerin yalnız siyasî kaderlerini değil, iktisadî kaderlerini çizmek hakkına da dayanır. Millî Devlet, bu anlamda millî iktisada dayanan, iktisadını millîleştirmiş olan devlettir. Demokratik Milliyetçi Devlet olabilmek için, devletin, millî toplumun kendi öz kaynak ve kuvvetlerine dayanması gerekir. Millî bağımsızlık ve millî demokrasî, ancak millî gücün, ekonomik millî kuvvetin gelişmesi ve sağlanmasıyla gerçekleşebilir. «Kendi millî kuvvetine dayanan devlet» deyimindeki «millî kuvvet» millî iktisat ve millî savunma gücüdür. Millî Devlet, dışarıya karşı, kendi varlığını korumak ve devam ettirebilmek için, millî güçlerini birleştirmiş, seferber etmiş bir devlet biçimidir. Millî devletin en zorunlu şartı, kendi iktisadî kaynak ve güçleriyle kendi varlığını muhafaza ve de-

vam ettirebilmesidir. Millî güce dayanan devlet, prensip itibariyle ekonomik yönden kendi kendine yeten ve kendi varlığını koruyabilen bir ekonomiyi gerektirir. Yabancı ekonomilere muhtaç, yaşayan bir devletin millî olması mümkün değildir. Yabancı ekonomilere tam bağlı bir devletin, iç ve dış siyasetinde bağımsız olabilmesi mümkün değildir. İşte bu sebeple, millî devlet kendini yabancı güçlere sömürtmemek için, kendi iç kaynaklarıyla kalkınmasını tamamlamak, ekonomisini geliştirmek zorundadır.

Demokratik Milliyetçi Devlet, milletin bütün fert ve sosyal dilimlerinin yükselmesi, ekonomik ve moral kalkınması amacını taşır. Devlet, faaliyetlerinde bu amacı gerçekleştirmek zorundadır. Bir avuç ferdin veya belirli bir sınıfın menfaatini ön plânda tutan, fert veya sınıf diktasına dayanan devlet, millî devlet olamaz. Millî Devlet, milleti esas alan bir hizmet ve refah devletidir, milletin bütün fertlerine hizmet etmek, onların refahını gerçekleştirmek zorundadır.

GÜÇLÜ İKTİDAR

Tek başkan — Tek meclis sistemi

Milliyetçi Hareket, *tek başkan, tek meclis* sistemini savunur. Çağımız kuvvetli, adil ve hızlı icra çağıdır. Türk Milleti, dünya imparatorlukları kurduğu devirlerde, *kuvvetli, âdil ve hızlı icra* sistemini uygulamıştır. Kuvvetli ve hızlı icra, icra gücünün tek elde toplanmasıyla mümkündür. Bunun için tarih ve töremize uygun olarak, *Başkanlık Sistemini* savunuyoruz. İcrayı, Cumhurbaşkanlığı ve Başbakanlık olarak ikiye bölemeyiz. Her konuda bütünleşmeci olduğumuza göre, icranın başında da bütünleşmeci olmalıyız. Türk Tarih felsefesi ve tarihinde *icra organı,* hiç bir zaman bulunmamış yani, *tek bir başkan* tarafından yürütülmüştür. Milliyetçi Türkiye'de de Demokratik Millî Cumhuriyet ilkesi içinde başkan, Türk Milletinin yürütme organının tek başı olacaktır.

Tek başkan sistemine uygun olarak, yasama organı yönünden de *tek meclis sistemini* savunuyoruz. Avrupa krallık veya federal devlet rejimlerinin bir mirası olan Senatonun, Millet Meclisi yanında yasama işlerini geciktirdiği bir hüviyet taşıması dolayısiyle kaldırılmasını istiyoruz.

Siyasî demokrasinin varlığı, gerçek demokrasinin

mevcudiyeti için kâfi değildir. Bir ülkede gerçek demokrasiden bahsedebilmemiz için, o ülkede siyasî demokrasiyi tamamlayan iktisadî demokrasinin de kurulmuş olması gerekir. *İktisadî demokrasi,* bir milletin iktisadî meselelerde serbestçe oy sahibi olabilmesi, memleketin iktisadî kararlarına eşit bir şekilde katılabilmesidir. Eğer bir ülkede fertler ve sosyal dilimler, iktisadî kararların alınmasına eşit ve serbestçe katılamıyor, oy veremiyorsa, o ülkede iktisadî demokrasî yoktur. İktisadî demokrasinin varlığı, milleti meydana getiren sosyal dilimlerin, üretim araçlarının mülkiyetine sahip olmasına, kâra, zarar ve yönetime katılmasına bağlıdır. Bu bakımdan iktisadî hürriyet ve demokrasî kavramlarıyla mülkiyet ve yönetim arasında yakın bir münasebet vardır.

Reform ve reformculuk

Türkiye'nin içinde bulunduğu sıkıntı ve çalkantıların başlangıcı iki yüz yıl öncesine kadar uzanır. Dünyamızdaki değişen ve gelişen yeni şartlar Osmanlı Devletinin güç ve kudretini devam ettirmesini imkânsız hale getirdiği gündenberi, süratli bir gerileme dönemi başlamıştır. Ülkenin yönetimini elinde bulunduran kadrolar, münferit misâller dışında, bu kötüye, buhrana gidişi önlemeyi başaramamışlardır. Bizim görüşümüze göre, Türkiye'nin bugünkü perişan, güçsüz, dağınık durumunun önde gelen sorumluları, işbaşına gelmiş olan siyasî kadrolardır. Millî Kurtuluş Savaşı sonunda, «Kuvva-yı Millîiye ruhuyle» başlayan silkinme ve güçlenme

hamlesi hedefine ulaştırılamamıştır. İki dünya savaşına da girmiş ve toprakları düşman çizmeleri altında çiğnenmiş, vatanları harabeye çevrilmiş bulunan devletlerin pek çoğu, harbe girmeyen Türkiye'yi bugün çok gerilerde bırakmış bulunmaktadırlar.

Bu durumdan kurtulmak ve cemiyeti huzurlu ibr duruma getirmek için kısa bir süre içinde altı köklü reformun yapılması şarttır. Bunlar :

1) Millî kültür, ahlâk ve mâneviyât reformu (Millî Eğitim Reformu)
2) İçtimaî reform
3) İdâre reformu
4) Sanayi reformu
5) Tarım ve toprak reformu
6) Mâlî ve iktisadî reformdur.

Nesilleri millî kültürden nasiplendirilmemiş, inanç ve mâneviyât yönünden boş bırakılmış, ahlâkı sağlam olmayan bir cemiyetin huzur içinde olması mümkün değildir.

İçtimaî reformdan maksat, halkın taşıdığı yüklerin ve nimetlerin liyâkat ve kabiliyetlere göre adaletle dağıtılmasıdır. Şuna dikkat edilmelidir: Eşit olarak değil, âdil olarak... Bu yapılmazsa liyâkatlar belli olmaz, iş yapabilme kabiliyetleri söner. Tekrar etmek gerekirse, içtimaî adâlette göz önüne alınacak olan mezîyetler liyâkat, kabiliyet ve çalışkanlıktır.

İdârî reformdan amaç, bürokrasinin işlemez hale getirdiği devlet işletmelerini yeniden teşkilatlandırmak kırtasiyeciliği, terketmek, hizmetleri halkın ayağına götürmektir.

Sanayî reformunun hedefi, halkın ihtiyâcı olan araç ve gerecin yapılması ve yapılan işlerden daha çok randıman almalarını sağlamaktır.

Tarım ve toprak reformu ise, ziraattaki fazla nüfusu sanayie kaydırmak, modern tarım işletmeciliğine elverişli imkânları hazırlamak, toprak dağılımını ayarlamak, kısacası «Tarım Kentleri» projesi çerçevesinde bu mes'eleyi halletmektir.

Mâlî ve iktisadî reformdan maksat, iç ve dış ticarette büyük meblâğlara ulaşan vergi kaçakçılığını önlemek ,karaborsacılık, tefecilik ve her türlü spekülâtif faaliyetlere son vermek, iş hayâtını hizmet; emniyet, istikrar ve iş ahlâkı çerçevesinde düzenlemektir.

Reform çabaları

İdareciler kısır bir çekişme ortamına düşmüştür. Türkiye'nin nasıl bir kısır çekişme ve didişme ortamında bulunduğunu görmek için; son 15, 20 yılın tartışma konularını hatırlamak yeterlidir. Memleketin ana dâvâları üzerinde bir görüşü ve fikri olmayanlar, dikkatlerini yarattıkları bir takım «mit» ler üzerine çekmiş; her türlü çatışma ve tartışmalar bu «mit» ler etrafında toplanmıştır. Reformlar dizisi bu mitlerin karakteristik örneğini teşkil etmektedir. Reformlar, başta bulunan siyasî kadrolarla mânâ ve ehemmiyet kazanırlar. Başarısızlığı, ufkunun darlığı, kısır gündelik çekişmeler yüzünden, memlekette ve dünyada olup bitenlerden habersiz kaldığı, tecrübeyle sabit olan siyasî kadroların işbaşında bulunduğu bir dönemde, «Reform», yıkıcılık

haline dönüşmüştür. Nitekim, değiştirilen Memurin Kanunu ile personel rejiminde reform yapılmıştır. Haksızlıklar, keyfilikler almış yürümüş devlet hizmeti ağır darbeler yemiştir. Toprak reformunda da durum aynıdır. Bugün Türkiye'nin toprak dâvâsının temelini; 1 — Tarıma elverişli topraklarımızın, tarımdaki nüfusumuza yetmemesi, 2 — Tarım sektöründe verim düşüklüğü teşkil etmektedir. Bu meselenin tek çözüm yolu: Tutarlı ve uzun vadeli bir siyasetle; topraktaki nüfusu sanayie aktarmak ve toprağın verimini arttırıcı; sulama, gübreleme ve makinalaşma gibi temel tedbirlere eğilmektir. Halbuki, hükûmetler geçici, oyalayıcı ve sun'i çözüm tarzları peşinde koşmaktadırlar. Toprak ve Tarım Reformu Kanunu, 5, 6 yıl içinde tedricen tatbikatı konacaktır. Neticede, 500 bin civarında topraksız kimse toprağa kavuşacaktır. Bu uygulamanın malî portresinin 90 milyar Türk Lirasını bulacağı tahmin edilmektedir. Yani bugünkü devlet bütçesinin iki misline yakın. Toprakta çalışan 22 milyon insandan, sadece 500 binini 90 milyar TL. sına topraklandıracak olan bu kanun; 5, 6 yıl içindeki nüfus artışları ve miras yoluyla meydana gelen parçalanmalar sonunda tesirlerini tamamen kaybetmiş olacaktır. Bu tarzdaki bir reform, her şeyden önce maddeten tatbikatı mümkün olmadığı gibi, toprak meselesini temelden haletmekten de çok uzaklarda bulunmaktadır. Diğer reform konuları da aynen şöyledir. Millî Eğitim Reformu adı altında her yıl bazı değişiklikler yapılmalıdır. Yıllardanberi çeşitli hükûmetler gelmiş geçmiş, hiçbiri eğitimi *«Millî değerlere, millî ihtiyaca ve millî hedeflere»* göre islah etmek için gayret göstermemiştir. Millî eğitim alanında her şeyden önce öğretilenlerin yeniden düzenlenmesi gerek-

mektedir. Son yıllardaki silâhlı komünist isyanları, mekteplerdeki eğitimin, yanlış ve yetersizliğini, her türlü tereddüde meydan vermeyecek şekilde ortaya koymuştur. Ama, bundan ders alan ve meseleyi temelden halletmeye çalışan siyasî kadrolar nerede?

Türkiye'yi idare eden siyasî kadroların; yetersizliği, ufkunun darlığı ve gündelik geçici sun'i meseleleri ana meseleler sanması sonunda; iki asır önce başlayan gerilemenin önüne geçilemediği gibi; yeni yeni dertlerin doğmasına da sebep olunmuştur. Türkiye iktisadî bakımdan geri bir durumdadır. Buhrandan çıkış yollarının bulunamaması, siyasî patlamalara ve itsikrarsızlıklara yol açmaktadır. Millî bünyemiz, yıllardan beri devam eden sinsi propagandalar sonucu parçalanmış bir manzara arzetmektedir. Vatandaşların birbirine ve yarına güveni kalmamıştır. Vatandaşlar, hangi siyasî kadrolara bağlanmanın doğru olduğunu tayin edemeyecek bir duruma gelmişlerdir. Herkes arayış içindedir. Kültür ve manevî varlığımız yenilmişlik, yorgunluk ve ümitsizlik arzetmektedir. Vatandaşı bu ruh haline getirenlerin başında siyasî sorumluluk taşıyanlar gelmektedir. Meclislerde, basit ve yıkıcı çekişmelere yol açan tartışma konularının hiçbiri, incir çekirdeği doldıracak nitelikte değildir. Parti menfaatlerinin ve şahsiyet mücadelesinin ön plâna alındığı bir ortamda, memleket namına salim kararların alınmasına imkân kalmamıştır

Reformlar ve millî bütünleşme

Türk Devlet felsefesiyle Anayasa ilkelerinin temel esprisi, millî bütünleşmedir.

Önce, Hükümet Programlarında Anayasanın başlangıç kısmında yer alan «*Millî Ülkü*» belirlenmiş, bu ülküyü gerçekleştirecek ilke ve strateji gösterilmemiştir. Millî bütünleşmenin moral ve sosyopsikolojik unsuru «*Millî Ülkü*» ve «*Millî Şuurdur*» Millî ülkü ve millî şuurun dinamik özü, millî kültür, bir deyimle *kültür bütünleşmesidir.*

Kültürel bütünleşme yönünden eğitime çok büyük görev düşmektedir. Eğitim reformları bu bakımdan önemlidir. Her seviyede eğitim, millî şuur ve iktisadî kalkınmanın tabii okuludur.

Milliyetçi Hareket, eğitim politikasında «dikey» ve «yatay eğitim» i savunur. Dikey eğitimle seçkin (elit) yetiştirilir. Bu elit, devletin, milliyetçi — ülkücü, araştırmacı ve ilimci kadrosudur. Kendi millî elitini, ilimci ve ülkücü aydın kadrosunu, teknisyenini yetiştirmemiş bir milletin, kalkınması, varlığını devam ettirmesi mümkün değildir. Avrupa ülkeleri, Amerika ve hatta Rusya kalkınırken önce millî elitini yetiştirmiş ve halen de yetiştirmeye devam etmektedir. Ülkemizin az gelişmiş, kalkınmamış olmasının en önemli sebeplerinden birisi, iktidarların «millî elit» politikasına sahip olmayışıdır. Milliyetçi Hareket, «dikey eğitim» yanında «yatay eğitime» de önem verir. Bu eğitimle, milletimizin bütünü; köylümüz, işçimiz, esnafımız millî ülküyle bütünleşmiş olur.

İktisadî kalkınmamıza yönelen reformlar, yeterli

değildir. İktisadî kalkınmanın temeli, sınai kalkınmadır. Sermaye birikimini sağlıyamamış bir devletin, demokratik millî sosyal devlet niteliğini taşıması mümkün değildir. Bu açıdan bakıldığı takdirde reformlar arasında kalkınmanın iki temel unsuru olan tasarruf ve yatırımın meselelerine yeteri kadar yer verilmemiştir. Üretim sürecinde, sermayenin emeğe hâkim olduğu bir toplumda, bütünleşme değil, sınıflaşma doğar. Emek sermaye arasında millî barış ve dengenin kurulabilmesi için, iktisadî demokrasî şarttır. İktisadî kararlara katılamayan kimselere, siyasî katılma hakkının tanınması, şekilci bir demokrasiden başka bir şey değildir. Emeği sermayeye, sermayeyi emeğe sömürtmemek için, işçinin işyerinin mülkiyet ve yönetimine kâr ve zararına katılmasını sağlayacak reformlara ihtiyaç vardır.

Netice

Ezberlenen şeylerden biri de «Reform» sözüdür. Bir reform gerektir. İdarede, adliyede, tarımda, toplumda, ticarette ve sanayide bir düzenleme yapılmalıdır, ama bunun temel şartı, ana ilkesi ve tek hedefi şu olursa; *Türk için, Türke göre, Türk tarafından*... «Avrupa beğensin, eylemci sevinsin, tüccar ezilsin» gibi, aşağılık duygusu, korku tavizi ve zümre garezi esaslarına dayanırsa hasıl olacak sonuç ancak anarşi, ıztırap ve çöküş olacaktır.

Güçlü idare

Memleketimizde hüküm sürmekte olan iktisadî, içtimaî ve manevî buhranlara ilaveten kendini her geçen gün hissettiren bir otorite buhranı da bulunmaktadır. 12 Mart öncesi memleketimizde otorite diye bir şeyin kalmadığı bir gerçek olarak ortadadır. Zaman zaman ortaya çıkan otorite ve disiplin telâfisi mümkün olmayan bazı kayıplara sebep teşkil etmiştir. Millî bir devletin mutlaka güçlü bir iktidarı olmalıdır. Millî bir devletin bulunmadığı memlekette güçlü iktidarlardan söz edilemez. Millî devlet ise iç ve dış ilişkilerinde bağımsız olan bir devlet demektir. Devletin içerde egemen olması ülke üzerinde en üstün otoriteye sahip olması ve kimseden emir almadan emir verebilmesi demektir. Bugün devletimizin iç hâkimiyetini, millî bağımsızlığını sınırlayan bazı durumların varlığı bir gerçektir. Milliyetçiliğin temel şartı milletinin bağımsızlığı için çalışmaktır. Milletinin bağımsızlığı için, savaşmayan kimse asla milliyetçi değildir ve olamaz da.

Millî devletin yürütme gücünün başının ikiye bölünmesi otoriteyi zayıflatması bakımından son derece mahzurludur. Biz bu gerçeklerin ışığı altında Cumhurbaşkanı ve Başbakanı, Devlet Başkanı ismiyle birleştirmek ve yürütme organının sahibini tek kişi yapmak azim ve kararındayız. «Başkanlık sistemi» diye adlandırdığımız bu görüşümüzün tahakkuku halinde Devlet Başkanı referandum usulü ile bizzat milletin kendisi tarafından seçilecek ve böylece halkın yönetime katılması ve kendilerini iglilendiren konularda alınacak olan kararlara bizzat iştirak etmesi sağlanarak millî

demokrasî tesis edilmiş olacaktır. Çağımızın kuvvetli yürütme çağı olduğu ve Türkiye gibi az gelişmiş ülkeler bakımından bu durumun büyük önem taşıdığı herkes tarafından bilinmektedir. Kalkınma hızlı ve cesur kararlar almayı gerektirir. Milletin demokratik bir şekilde doğrudan doğruya seçtiği bir devlet başkanı ise, bu nitelikteki kararları kolayca alabilecektir.

Milliyetçi Hareketçiler olarak defalarca bugünkü çift meclis yerine «Tek Meclis Sistemi» nin getirilmesini ve Senato'nun kaldırılarak Millet Meclisinin 300 kişiden teşekkül ettirilmesini ve bunun memleketimiz için en yararlı bir durum olacağını ifade etmişizdir. Yasama gücünün tutucu ve işleri geciktirici durumdan kurtarılıp, millî toplumun ihtiyaç ve şartlarına göre düzenlenmesi ancak bu şekilde mümkündür. Az gelişmiş ülkeler, çok yönlü bir kalkınma durumunda oldukları için, seri ve hızlı kanunlar çıkaracak bir yasama organına şiddetle ihtiyaç gösterirler. Türkiye'de de tek başkan, tek meclis sisteminin kurulması geniş halk kitlelerini ilgilendiren konularda halkın temayülünü belirtecek referandum müessesesinin tesisi son derece kaçınılmaz bir zarurettir. Fakir milletin, alın terleri ile iki mecliste 600 ü aşkın vekilin beslenmesi hiç bir ölçüye sığmaz. Milliyetçi Hareketin iktidarı işçi, köylü, esnaf, memur, işveren ve serbest meslek sahiplerinden oluşacak 300 kişilik tek meclisi ilk plânda kuracak ve memleketimizdeki otorite buhranına son verip iktisadî sahada hızlı atılımlar yapılmasını sağlayacaktır. Böylece Millî devlet ve güçlü iktidar nazariyesini gerçekleştirecek olan Milliyetçi Hareket, Millî demokrasinin kurulmasının ve güçlendirilmesinin de teminatı olacaktır.

Anayasa değişikliği

Yapılacak Anayasa değişikliklerinde başlıca üç konunun dikkate alınması gerekmektedir.

Birinci konu, milliyetçilik ilkesinin açık seçik Anayasada yer almasıdır. Bilindiği gibi 1924 Anayasasında devletimizin kuruluş felsefesi olan «*Milliyetçilik*» temel ilke olarak alınmıştı. Bu ilke *Atatürk*'ün emri ile Anayasaya konulmuştu.

Her fırsatta Atatürk inkılâplarına saygılı olduklarını söyleyenler her nedense Atatürk'ün fikirlerinin özünü teşkil eden «*Milliyetçilik*» ilkesini unutmuşlardır. 1961 Anayasasının hazırlanması sırasında devletimize düşman çevrelerin etkisinde kalınarak, milliyetçilik ilkesi yerine «*Millî*» kelimesi konularak, Türk Milletinin kudret kaynağını ifade eden prensip Anayasadan çıkarılmıştı.

Modernleşmenin milletler arasındaki yarışı hızlandırdığı çağımızda, dünyamız milliyetçilik devrini yaşamaktadır.

Milliyetçi Hareket olarak bu gerçeklerden hareket edilerek, «Milliyetçilik» ilkesinin hiç bir şüpheye imkân vermiyecek şekilde yeni Anayasaya konmasını geleceğimiz için hayatî ehemmiyette görüyoruz.

Yaşatıcı, geliştirici, yükseltici ilke Türk Milliyetçiliği devletimizin temel kaynağıdır. Türk Anayasası Türk Milliyetçiliği esasını tanzim etmelidir. Milletimiz milliyetçi olduğu sürece ölümsüzdür.

İkinci konu, referandum müessesesi Anayasamıza konulmalıdır. Hayatî önemi haiz mes'elelerde doğrudan

doğruya halk oyuna başvurmak ve haktan taze kuvvet almak gereklidir.

Üçüncü konu, Senatonun kaldırılması ve millet vekili sayısının azaltılması mes'elesidir. Türkiye için Senatörlerden meydana gelen ikinci bir meclise lüzum yoktur. Ayrıca 450 milletvekilinden meydana gelen bir meclis de çoktur. Bunun için Senatoyu kaldırarak, üçyüz milletvekilinden meydana gelen bir meclis kurmak yoluna gidilmelidir.

Milliyetçi hareket

Milliyetçi Hareket, yukarıda açıklanan felsefesiyle her sahada, özellikle hukuk, iktisat, siyaset ve sosyal politika sahasında *millî bütünleşmeyi* sağlayıp, çağın en büyük demokrasî modeli olan *millî demokrasiyi kuracaktır*. Bunun sonunda Türk Milleti bütün fertleri ve sosyal dilimleriyle gerçekten hâkim, *hür* ve *karar sahibi olacaktır*. Milliyetçi Hareket, çok partili siyasî düzene candan inanır. Farklı siyasî ve iktisadî düşüncelerin savunulamadığı bir ülkede totaliter bir rejim, özellikle komünist veya faşist, nazist bir rejim söz konusudur. Bize göre, kapitalist ve sosyalist sistemler de Anayasamızın özüne aykırı sistemlerdir. Zira bu sistemler, siyasî ve iktisadî yönlerden, bir sınıfın diğer sınıf üzerindeki hâkimiyetine dayanır. Anayasamız, sınıf hâkimiyetlerini kesin olarak reddetmiştir. Esas niteliği *Demokratik Millî Cumhuriyet* olan devletimizin *ilham ve hız kaynağı Türk Milliyetçilik ülküsü* olduğuna göre, siyasî ve iktisadî hâkimiyetin kullanılmasını sadece sözde

biz işçi sınıfının veya bir avuç patronun inhisarına bırakan kapitalist ve sosyalist sistemler, anayasa dışı, antidemokratik sistemlerdir.

Türkiye'de siyasî iktidarlar, hiçbir zaman milletin bütün, sosyal dilimlerini kucaklamamış mahdut bir azınlığın tesiri altında kalmışlardır. Bugüne kadar ülkemizde iktidar olan partiler ve onların siyasî felsefeleri, kapitalist eğilimli olduğundan, Türkiye'miz kalkınamamış, az gelişmiş bir ülke olarak kalmıştır. Bu partiler iktidar oldukları sürece de, ülkemizin kalkınması mümkün değildir. Kapitalist eğilimli partiler, bilhassa ekonomik ve sosyal yönden eksik ve yetersiz olduklarından ve yığınlarının ihtiyaçlarını sağlayamadıklarından iktidarda zayıf ve âciz olmaktadırlar.

Bu yüzden de milletin, destek ve yardımlarından mahrum kalmaktadırlar. Bunun sonucu olarak, parlamento dışı muhalefet belirmekte, sokaklar, eğitim yuvaları, anarşi kaynağı haline gelmektedir. Bu partiler, böyle durumlarda zaaflarını kapatmak için, «Her demokraside bir parça anarşi vardır», «Yürümekle sokaklar aşınmaz» gibi gayri ciddî beyanlarda bulunmaktadırlar. Oysa gerçek sebep, millî bütünleşmeci ve milliyetçi olmayışları, milleti bir bütün olarak temsil edemeyişleridir.

Amacımız, *Demokratik Milliyetçi Türkiye'yi kurmaktır*. Bu yol çetin, bu dâva kutsal, bu ülkü büyük *Türklük ülküsüdür*. Ülkümüzün bayrağı açılmış, meş'alesi yakılmıştır.

MİLLÎ KALKINMA VE MİLLÎ İKTİSAT SİYASETİ

MİLLÎ KALKINMA

Temel meselemiz

Türkiye'nin bugün karşısında bulunduğu mesele sanayileşme meselesidir. Milletimiz tercihini yapmış, kararını vermiştir. Bu karar; çok kısa zamanda bağımsız bir sanayi ülkesi olmak, büyük milliyetçi Türkiye'yi kurmaktır. Milletimizin en büyük özlemi, iktisaden kuvvetli, gelişmiş, kalkınmış bir Türkiye olmaktır. Milliyetçi idare, iktisadî kalkınmayı bilen, bunda tercihlerini yapabilen bir idaredir. Milletimizin bir kaç yan reform tedbirleriyle kalkınması mümkün değildir. Kalkınma, sanayiye ve sanayileşmeye dayanan bir harekettir. Bugün ülkemizin kısa zamanda sanayileşmesini gerçekleştirecek bir reform ve program hareketini görmemekteyiz. İçinde bulunduğumuz çağda millî sanayiini kuramamış bir ülkenin yaşayabilmesi, bağımsızlığını devam ettirebilmesi mümkün değildir. Dünyanın büyük dev iktisatları en yeni teknolojiyi, en yeni sanai tesisleri kurarken, bizim yerimizde saymamız, yarınımız için tehlike arzetmektedir. Milletimiz, tarihin her devrinde büyük millet olduğu için, bugün de haklı olarak büyümek istemektedir. Milletimizin iktisadî büyüme özlemini gerçekleştirmek kaçınılmaz millî bir görevdir.

Zaman geçmektedir

Partimiz, büyük insan rahmetli Mareşal Fevzi Çakmak'ın uğurlu elleriyle 1948 yılında kurulmuş ve bugüne kadar memlekete değerli hizmetler yapmıştır. 1948 yılından bugüne kadar geçen dönem içinde, memleketin ana davaları sıhhatli bir çözüme götürülmemiş, artan ihtiyaçlar karşılanamamıştır.

Sorumlu yöneticiler, günlük hayattaki yavaş ve zaruri gelişmeleri, büyük hamleler gibi göstererek, aydınlarımızı, gençlerimizi ve halkımızı oyalamayı başarmışlardır.

İnsanlarımızın yanıltılması belki iktidar sahiplerine çıkar sağlamıştır, ama, milletçe karşı karşıya bulunduğumuz acı gerçeklerde lehimize her hangi bir değişme olmamıştır.

Sorumlu siyasetçiler, yıllardan beri Türkiye'de önemli merhaleler katedildiğini ileri sürerek bu görüşlerini doğrulamak için rakamlar vermektedirler.

Bizim onlara yönelteceğimiz tek soru; 25—50 yıl önce, gelişmiş ülkelerin hayat seviyesi ve gelişme hızlarıyla, Türkiye'nin hayat seviyesi ve gelişme hızı arasındaki açıklık, bugün azalmış mıdır? Yoksa artmış mıdır?

25 - 50 yıl önce gelişmiş ülkeler, uçak hızına, Türkiye ise, atlı araba hızına sahipti. Bugünkü durumda onlar füze, biz ise henüz tren hızına ulaşmış durumdayız. Kısacası gelişmiş ülkelerle aramızdaki mesafe azalmamıştır.

Ülkemiz, millî kalkınmasını gerçekleştirebilecek her türlü vasıtaya sahiptir. Yeraltı ve yer üstü kaynaklarımız, insan gücümüz fazlasıyla mevcuttur.

İdareler kararlarını, milletlerin tercihlerine göre vermelidir. Milletimiz, büyümek isteyen, iktisadî kalkınmasının tamamlanmasını arzulayan bir tercih içindedir. Aciz, isabetsiz iktisat siyasetlerinden vaz geçip, ülkemizin ihtiyaçlarına uygun millî bir iktisat siyasetini seçmek zorundayız. Bu iktisat siyaseti, iktisadî bağımsızlığımızı sağlayıp, dışarıya sınai ürünler ihraç edebilecek bir yapıya geçişi gerçekleştirecek bir siyaset olmalıdır. Bunun için sınai yatırımlara öncelik verilmelidir. Sınai yatırımları gerçekleştirebilmek için, her türlü tasarrufa öncelik tanınmalı, vatandaşın tasarruf arzusu teşvik edilmelidir. Tasarrufu ve kalkınması millî kaynaklara dayanmayan bir ülke, bağımsızlık iddiasında bulunamaz. Bağımsız bir sanayinin kurulabilmesi için gerekli ilk şart, makina yapım sanayinin kurulmasıdır. Gerçekten bir ülkenin iktisadî bağımsızlığa kavuşabilmesi veya bu bağımasızlığı devam ettirebilmesi, makina yapım sanayiini kurabilmesine bağlıdır. Makina yapım sanayii yanında, metalürji sanayiine, Petro - Kimya sanayii ve enerji üretim sanayiine de önem vermek gerekir. Millî sanayini kuramamış bir ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine çıkması mümkün değildir. Oysa büyük Türk Milleti her çağa rengini vermiş ve her çağda medeni olmaya hak kazanmıştır. Bu, onun engin tarihinde büyük kültüründe ve soyunda vardır.

Millî sanayiimizin hızla kurulması, istihdam meselemize de çözüm getirecektir. Bugün ülkemizde büyük bir açık ve gizli işsizler ordusu vardır. Ülke nüfusunun büyük bir kısmının işsiz olması, millî barış ve huzurun kurulmasına mani olmaktadır. İşsizliği giderecek en önemli yol, millî sanayi kollarının kurulmasıdır.

Bu suretle bir çok işyeri meydana gelecek ve buralar fazla nüfusu masedip bunlara çalışma imkânı sağlıyacaktır. İşsizliği gidermek için sınai tesisler yanında altyapı yatırımlarına da önem verilmelidir. Büyük yolların, kanalizasyonların, limanların, barajların yapımında atıl işgücünden yararlanılmalıdır. Altyapı hizmetlerini (tesislerini) yapamamış bir ülkenin, üst iktisadî yapı yatırımlarını yapması mümkün değildir. Bu itibarla bir yandan gizli ve açık işsizler ordusunu hizmet ordusu haline getirip millî kalkınmamıza katkıda bulunurken, diğer yandan da alım gücüne kavuşan vatandaşlarımız barış içinde yaşama imkânı bulacaklardır. Bugün ülkemizde, açık ve gizli işsizlik bazı mevsimde 10 milyonu bulmaktadır. Bu demektir ki, bazı aylarda ülkemizde 19 milyon insan işsiz kalmaktadır. Bu işsiz insanları, hizmet ordusu içinde birleştirip, memleketin kalkınması için istihdam etmek, tek millî istihdam politikasıdır.

Milletlerin kalkınması

Milletlerin yükselmeleri, gelişmeleri ve genişlemeleri her şeyden önce onların iç varlıklarının kudretlerine ve varlıklarını devam ettirme şuuruna bağlıdır. Hem kendisi için, hem de insanlık ailesi için faydalı olmak ancak iyilik ve güzelliği, hürriyeti amaç edinmek ve gerçekleştirmekle mümkündür.

Medeniyetler dâimâ daha iyiyi, daha mükemmeli elde etmek ve tabiat kuvvetlerinin tutsaklığından kurtularak onlara hükmetmek istek ve çabasından doğ-

muştur. Türk Milletini hızla çağlar üzerinden sıçratarak atom ve feza çağına bir an önce ulaştırmak ve ileri milletlerin safına sokmak lâzımdır. Bunu sağlayacak kuvveti kaynağı Türk milliyetçiliği şuuru ve duygusudur. Türk Milletinin kendi benliğini derinden duyması' ve kendine dönüş hareketine geçmesidir.

Bir milletin kurtuluş ve kalkınmasının ilk şartı iç birlik ve iç güvenliğinin tam olarak kurulmuş olmasıdır. İç birlik ve iç güvenliğe yöneltilecek her türlü bozguncu hareketlere karşı uyanık ve müsamahasız olmak gerektir.

Türk Milletinin bir an önce içinde bulunduğu perişan durumdan kurtulması için bir takım göstermelik fantazi fikirleri, hareketleri bir tarafa bırakarak ilim ve teknik ilerleme için seferber olunması lâzımdır. Uçaklarını, kamyon ve otobüslerini, vapurlarını, traktör ve tarım araçlarını, füzelerini, nükleer fabrikalarını, kısacası modern memleketlerin yarış halinde oldukları herşeyi kurması, geliştirmesi zorunludur. Milletlerin birbirlerine karşı kudretlerini ve üstünlüklerini daha modern ve daha faydalı araçlar yapabilme kabiliyetleri sağlamaktadır. Türk milletinin de bu kabiliyetleri bir an önce elde etmesi gereklidir. Bugüne kadar Türkiye'de girişilmiş olan kalkınma teşebbüsleri verimsiz olmuştur. Çünkü yatırımlarda yanlış bir strateji kullanılmıştır. İmkânların üstün kaliteli ilim ve teknik eleman kadrosu yetiştirmek için araştırma lâboratuvarları kurmak ve ağır sanayii yani, ana sanayii (demir çelik fabrikaları, enerji kaynakları, ulaştırma tesisleri) kurmak yolunda kullanılması gerekirken böyle yapılmamıştır. Bunun yerine gösterişli binalar inşa ettirmek,

içki fabrikaları kurdurmak ve diğer hafif sanayi yolunda kaynakları kullanma hatâsına düşülmüştür.

Sanayileşme bir ilim ve teknoloji işidir. Türk Devletinin çağdaş toplumlar seviyesine çıkartılabilmesi en modern ve en yeni teknolojinin sanayiye uygulanmasıyla mümkündür. Kalkınmış ülkelerle aramızdaki korkunç mesafeyi ancak böylece kısa zamanda kapatabiliriz.

Bunun da tek şartı devlet kadrolarına nemelâzımcı ve bürokrat kimseler ve iktidarlar yerine milliyetçi ve ülkücü aydınlar kadrosunun hâkim olarak olağanüstü bir gayret seferberliğinin başlatılmasıdır.

İlme ve ilmî araştırmaya büyük önem verilerek, memleketin ihtiyacı olan ilim adamı ve teknotrat kadrosu tesbit edilip mevcut başıbozuk sistem yerine bu hedefe uygun bir eğitim sistemi uygulanmalıdır. Üretimi arttırıcı tatbikî ve araştırıcı bir yönde ilim ve tekniğe ilk plânda yer verilmelidir.

Eğitim sistemi bu açıdan ülke gerçeklerine ve kalkınma hedeflerine göre yeniden düzenlenmelidir. Böyle bir eğitimle yetişecek üretici, araştırmacı uzman kafalar yurt dışına gitme mecburiyetinde bırakılmaksızın; kalkınmamızda baş köşe verilerek lâyık oldukları durum sağlanmalıdır. Beyin sömürü ve ihracı son bulmalıdır.

Özel eğitimle yetiştirilecek milliyetçi, ülkücü, araştırmacı, ilimci «Beyin veya Yönetici Kadro» diyebileceğimiz bu millî elit; yani *Ülkücü Aydınlar Kadrosu* kalkınmamızın temel harcı olacaktır.

Aksi halde milletin kalkınma, gelişme ve varlığını devam ettirebilmesi mümkün değildir.

KALKINMANIN TEMEL MESELELERİ

Batılılaşma çıkmazı

Şimdi, memleketimizin temel bir dâvasına, büyük gayretler sarfetmemize ve sayısız fedakârlıklarda bulunmamıza rağmen hâlâ halledemediğimiz bir derdimize temas edeceğim: Biliyorsunuz ki, Türkiyemiz, ikiyüz yıldan beri geri kalmışlığın acısını çekmekte, kalkınma çağının özlemini duymaktadır. Bu uğurda her şeye katlanmış, hattâ târihi geleneğimize aykırı düşen bir vaziyete bile girmişizdir. Öyle ki Türk Milleti çöküntüyü önlemek uğruna, öncülüğünü yaptığı bir dünyayı bırakmakta ve yabancı bir dünyanın takipçi, hattâ taklitçisi olmakta tereddüt etmemiştir. İdarecilerimiz, siyasetçilerimiz ve münevverlerimiz kalkınmanın yegâne çaresini batılılaşmakta görmüşlerdir. İkiyüz yıllık bir tecrübenin sonunda elimizde kalan nedir? Neler kazandık, buna karşılık neler kaybettik? Maddî ve manevî kayıplarımızın anlatılması çok uzun sürer. Kısa özeti böyledir: Koca bir İmparatorluk elimizden çıkmış, muazzam yeraltı ve yer üstü zenginliklerimiz başka milletlerin hizmetine girmiştir. Daha kötüsü millî benliğimizden uzaklaşmağa, mânevî üstünlüklerimizi yitirmeğe başlamışızdır. Peki ne kazandık? Çeşitli sebeplerle sorulmasına cesâret edilemeyen veya uyutucu cevaplar-

la geçiştirilen bu can alıcı soruyu biz cesaretle soruyor ve cevabını da çekinmeden veriyoruz: İkiyüz yıllık bir zamanı hemen hemen boşuna harcadık ve yapabileceğimizin yüzde birini bile yapamadık. Bu konuda tek, fakat kesin bir misâlin akıl, insaf sahiplerini tatmin etmek için yeterli olduğunu sanıyoruz:

Batılılaşma hamlelerine giriştiğimiz sırada gelişmiş ülkeler seviyesine mesafemiz ne kadardı, bu gün ne kadardır? İlmin şaşmaz ölçülerine ve araştırmaların tesbitlerine bağlı kalmak şartı ile, yukarıdaki soruya müsbet bir cevap vermek maalesef mümkün değildir. Yâni gelişmiş ülkelerle aramızdaki mesafe azalacağı yerde çoğalmıştır. Sayısız fedakârlıklara, hattâ milyonlara şehidin mübârek kanlarının bu uğurda sebil gibi akmasına rağmen, yerinde sayışımızın suçlusu kimdir? Şu kadarını söyliyelim ki, geriliğimizin günahını sadece idarecilerimizin sırtına yüklemek mümkün değildir. Asıl sebep şekillerin değişmesine rağmen kafaların değişmemesi, «Batı! Batı!» diye sayıkladığımız halde, «Batı» nın ne olduğunu anlamayışımızdır. Alıştığımız kalkınma ölçülerini bırakıp yeni ölçüleri benimsemeğe özenirken, hareket noktasını yanlış seçtik, kalkınmanın hangi temeller üzerine oturması gerektiğini bilemedik.

Kalkınmanın iki ana temeli vardır. Birisi «maddî temel» diğeri «mânevî temel» dir.

Kalkınmanın maddî temeli

Kalkınmanın maddî temeli, müsbet ilim zihniyetine ve teknik gelişmeye dayanır. Müsbet ilim zihniyeti-

nin mutlâka uyulması gereken icapları vardır. Bu icaplardan biri ve başlıcası, bir cemiyette istihsâl ve istihlâk faaliyetlerini tam bir ahenk içinde yürütmektir. Bir milletin istihsal hayatı hangi sisteme, hangi esaslara ve hangi anlayışa dayanıyorsa, istihlâk hayatı da aynı sisteme, aynı esaslara ve aynı anlayışa dayanmalıdır. Sevgili Türkiyemizi böyle bir açıdan seyrettiğimiz vakit, kahredici bir manzara ile karşılaşırız. Tüketimimiz Batı cemiyetlerinin ölçülerine uygun bir istikamet içinde gelişmekte, fakat üretimimiz tam bir Doğulu gibi olmakta, bulunduğu geri seviyeden asla kurtarılamamaktadır. Bir «Batılı» gibi giyiniyoruz, ama, o giyim eşyalarını yapacak fabrikaları kuramıyoruz. Batının medenî saydığımız vasıflarından istifade etmeğe çalışıyoruz. Otomobillerimizin, telefonumuzun, radyomuzun, çamaşır makinamızın, buzdolabımızın ve diğer modern vasıtalarımızın olmasını istiyoruz. Ama üretim tekniğimizi isteklerimize göre ayarlamasını beceremiyoruz. «Medenî vasıtalar» dediğimiz şeylerin pek çoğunu yapamıyoruz; mütemadiyen başkalarından satın alıyoruz. Eğer bir millet geri kalmış bir üretim tekniğine dayandığı halde, tüketim tekniği üstün olan milletler gibi tüketime alışılırsa, sonu ne olur? İlmin bu husustaki hükmü kesindir ve açıktır. Doğulu gibi üretim ve Batılı gibi tüketim eden milletler, iktisadî bakımından dâima sömürülmeğe, başkalarının yardımına muhtaç kalmağa ve daha kötüsü, mutlâka fakirleşmeğe mahkûmdurlar. Hem geçmişteki iktidarlar, hem de günümüzün iktidarı sevgili milletimizi artan bir hızla felâkete götüren bu ana dâvayı kavrayamamışlardır. İktidar hırslarına yenilmişler, kısır oy hesapları içinde vakit har-

camışlar, milletin itimadını kötüye kullanmışlardır. Biz ilk defa, dâvanın temeline inmenin, teşhisi koymanın, kalkınmanın çaresini arama ve göstermenin mutluluğunu yaşamaktayız.

Müsbet ilim zihniyetinin vazgeçilmesi mümkün olmayan diğer bir icabı da şudur. Hiçbir millet, başka milletlerin yapılarına ve şartlarına göre ayarlanmış sistemleri taklit etmekle kalkınamaz. Elbette ki, milletler de, insanlar gibi, birbirlerinin tecrübelerinden faydalanacaklardır. Ancak, başkalarının yaptığını aynen yaparlar ve kendilerinden hiçbir şey katmazlarsa aslâ iyi bir sonuç elde edemezler. Bir milletin nasıl kalkınacağı öz şartlarının incelenmesi, memleket imkânlarının doğru bir şekilde değerlendirilmesi, maddî ve mânevî yapısının özelliklerine uygun çarelerin araştırılması ile ortaya çıkar. Yabâncıların hazırladığı reçetelerden medet ummak, çok defa hastalığın artmasına, hattâ Allah korusun, ölmesine sebebiyet verir. Türkiyemiz, iktisadî kalkınmayı sağlamak için, kapitalist sistemi uygulamağa çalışıyor. Kapitalizm, Avrupa medeniyetinin yapısına ve Avrupalı milletlerin şartlarına göre düşünülmüş bir sistemdir. O Avrupa ki, bize benzemeyen ölçüleri bizim ölçülerimize uymayan, değerlerimize aykırı, yabâncı bir dünyadır. O Avrupa ki, içtimaî geleceği sınıf düşmanlıklarına dayanır. Türk Milletinin tarihinde «sınıf düşmanlığı» yoktur. Bütün bir milletin tek bir gaye etrafında kenetlenmesi vardır. O Avrupa ki, zenginliğinin büyük payını, başkalarını insafsızca sömürmesine borçludur. Biz, sömürülmemizi kolaylaştırmak için telkin edilen bir sistemle nasıl kalkınabilir? İşte bu yüzden, sadece fertlerimizi değil, milletimizi de fakirliğe mahkûm etmek isteyen kapitalizmi red ediyoruz.

Bilhassa son yıllarda, yine milletimize yabancı bir sistemin, görünüşte sosyalist, aslında komünist olan ikinci bir yolun tavsiye edildiğini görmekteyiz. Komünizmin Türk Milletine neler getireceğini merak etmek, «bari bir de şunu deneyelim» diyebilmek mevkiinde değiliz. Çünkü, elli yıllık bir uygulamanın sonunda, soyları, dinleri, dilleri ve kültürleri ile bizden olan 60 milyon Türk — İslâm kitlesine ne yaptığını gayet iyi biliyor, neler getirdiğini inkâr edilemez bir açıklıkla görüyoruz. Komünizm, o talihsiz soydaşlarımıza, hayvan katarlarına doldurulup vatanlarından sürülmeyi, kitle halinde imha edilmeyi, tarihini ve milliyetini unutmaya zorlanmayı, inançlarına saldırmasına katlanmayı, dilinin bozulmasına boyun eğmeyi, kültürünün bozulmasını, zenginliklerin çalınmasını ve hürriyetsizliği getirmiştir. Nihayet, bizim için komünizm, bir «İktisat» dâvası olmaktan ziyade bir «İstiklâl» dâvasıdır. Bu gerçeği unutmayacağız. Unutan gafillere dâimâ hatırlatacak, unutturmak isteyen hâinlerin mutlâka kökünü kazıyacağız. Şunu da belirtelim ki, kapitalizmle komünizm, birbirlerinden farklı bir görünüşte olmalarına ve mücadele etmelerine rağmen aslında aynı hamurdan mayalanmışlar, aynı kaynaktan çıkmışlardır. Çünkü ikisi de «madde» temeline dayanır, insanların sadece midelerine hitap ederler. Biz, kapitalizm ve komünizm gibi yabancı sistemlerin dışında millî bir kalkınma yolu teklif ediyoruz. Bu yol, çalınma doktrinlerinden değil, millî yapımızın ve başkalarına benzemeyen şartlarımızın incelenmesinden doğmuştur. Buna «Üçüncü Yol» diyoruz. «Dokuz Işık Yolu» diyoruz. Ve inanıyoruz ki, hizmetinde bulunmaktan sonsuz bir şeref duyduğu-

muz büyük Türk Milleti teklifimizi mutlaka kabul edecek ve böylece yeniden kendine dönecektir.

Kalkınmanın manevî temeli

Kalkınmamızın mânevî temellerine de dokunmak isterim. Kalkınmanın mânevî temelleri milliyetçilik, imân ve ahlâktır. Türklük gurur ve şuuru ile İslâm ahâlk ve faziletine, oy toplama endişesi ve siyâset riyakârlığının üstünde kalarak samimiyetle bağlıyız. Türklük gurur ve şuuru ile İslâm ahlâk ve fazileti, milletimizi meydana getiren mânevî unsurların tam bir âhenk içinde birleşmesidir. Maddî kalkınmamız ancak böyle bir yüce temel üzerinde yükselirse bir mânâ taşır, bir değer kazanır. Milliyetsiz bir yükselmenin, ahlâksız bir kalkınmanın hem imkânı yoktur. Sırası gelmişken çok ehemmiyetli saydığım bir hususu işaret edeceğim. Pek az olmakla birlikte, bazı kimselerin milliyetçilikle İslâmiyeti çatıştırmağa çalıştıklarını görmekteyiz. Böyle bir tutum yanlıştır, abestir, cahilliktir, şuurlu bir şekilde yapılıyorsa ihanettir, nifaktır. Mücadele farklı, hattâ birbirine düşman mefkûreler arasında olur. Halbuki Türklükle İslâmiyet, bin yıldanberi aynı mukaddes potada kaynaşmış, etle tırnak misâli ayrılması imkânsız bir hâle gelmiştir. Türk Milleti, müslüman olmakla içtimaî nizamın ve dinî hayatın en yüce değerlerini kazanmış ve müslümanlık, Türk Milleti ile, emsalsiz yiğitlik ve imân aşkına sahip bir mücâhit bulmuştur. Milyonlarca Türk evlâdı, «Bir gül bahçesine gi-

rercesine» gazâ meydanlarına koşmuş, şehâdet şerbetini içmiştir. «Türk müsün? Müslüman mısın?» gibi sorular cehâletten ileri geliyorsa aptalcadır. Aksi takdirde haincedir. Milliyetçiliği reddeden bir dincilik anlayışı ve İslâmiyete düşman bir milliyetçilik anlayışı bize yabancıdır, bizim dışımızdadır. Bu sakat görüşleri savunanlar bize mensup olduklarını ileri sürseler bile, bizimle bir ilgileri yoktur, bizden değildirler. Millet olarak yaşama istiyorsak, Müslümanlığımızı da, Türklüğümüzü de korumak istiyorsak birbirimizi sevmek, aslında hiçbir mânâsı olmayan uydurma ayrılıklar peşinde çekişmemek, münafıkların sözüne kanmamak zorundayız. Türk Milletini, mânen ve maddeten yükseltmek, düşmanlarla çevrili bir dünyada hür ve bağımsız olarak varlığını sürdürmesini sağlamak için güçlü bir cihada dâvet ettiğimiz bir sırada şer kuvvetlerinin oyuncağı olmamalıyız. Görünüşe aldanmamalıyız. Unutmamalıyız ki, İslâm Dünyasında fitne ve fesadı boşaltan Abdullah İbni Sebe'nin torunları zamanımızda da yaşamakta ve bizi biribirimize düşürmeğe çalışmaktadırlar.

İlim ve teknik

Ayrıca ve nihaî olarak şunu belirteyim ki, motiflerde, sembollerde, hayatiyet güç ve enerjisini kaybetmiş kalıplarda, mûcize gücü yoktur. Türk — İslâm dünyasının utanç ve ızdırap veren perişan hali önümüzdedir. Çağın hâkim medeniyetini temsil eden mağrur ve zalim kuvvetler, eski muhteşem medeniyet yurtlarında hüküm yürütmekte ve talihsiz ülkeleri zillet içinde tut-

maktadır. Bu ülkeler çocuklarının yurtlarını, varlıklarını korumak ve devam ettirmek için bulacakları çare ve yol ömürünü tamamlamış köhne kurumlarla, tozlu, küflenmiş motiflere şuursuzca sarılmak değil, hâkim medeniyetin üstünlük sebeplerine nüfuz ederek daha üstün bir hayat nizamı kurmak için çaba göstermektedir. Aklın, ilimin ve tekniğin rehberliğini kabullenmektir. Gönüllerin imanla, zihinlerin ilimle aydınlanmasını istiyoruz. Cehil, vehim ve şüphe karanlığını sileceğiz.

Türk ilim hayatını tesis ödevindeyiz. Aklın ve ilimin madde plânında, mutlak hâkimiyetini tesis zorundayız. Türk akademisini kuracağız. Türk üniversitelerinde cihanşümul itibar ve imkân sağlayacak bir düşünce ve hareket devresi açacağız. Dünyayı geniş bir imtihan alanı ve büyük bir mektep olarak kabul ediyoruz. Önalmış milletlerin kültür ve tekniklerinin kötü kopyecisi talebeler olmaktan çıkacağız. İlimde ve teknikte rehberliğe yönelecek bir seviyeye yükseleceğiz. Hal; zahmeti, yokluğu, utancı, zilleti ifade ediyor. Yakın yüzyıllar da böyledir. Zaman çarkı dönüyor. İleriye doğru dönüyor. Türklük için şan-şeref, itibar, gelecektedir, ilerdedir. Secîyesine, fıtratına uygun yeniden doğuştadır.

Millî kültür ve kalkınma

Bir toplum içinde aynı devrin çocukları aynı ruhu taşımıyorlarsa orada millet diye bir varlık yoktur veya varsa bile tehlikede demektir. İşte kültür ve san'atın önemi bu millî birlik ruhunu yaratmasında, aynı devrin

çocuklarını aynı ruhu taşımağa mecbur etmesindedir.

İnsanlardaki mizaç ve karakterin millet bakımından karşılığı kültürdür. Kültür bir milletin karakteridir. Ve bu bakımdan da millîdir. Nasıl, bir insandaki karakter onun bütün iç benliğinin bir tezahürü ise, bunun gibi, bir milletin kültürü de bütün müesseselerinin bir meyvesi, bir sonucu gibidir.

Benliğin yitirilmesi, züppeleşmek, yozlaşmak, soysuzlaşmak demektir. Taklitçilik ise insanı olduğu kadar milleti de maymunlaştırır. Kültür ile medeniyet arasındaki büyük farka dikkat etmek gerekir. Medeniyet, kültür gibi millî değildir, o millî sınırları tanımaz, evrenseldir. Bu noktanın önemini belirtmek isterim.

Kalkınmak ve ilerlemek fikirlerinin doğduğu tarihten bu güne kadar bir batılaşmak hastalığına yakalandığımız ve tıpkı otomobil ithal eder gibi batıdan siyasî ve iktisadî sistemler ithal ettiğimiz muhakkaktır. Bu gibi davranışların koyuna kurt dişi takmaktan veya bir hastayı süslü püslü elbiselerle donatmaktan hiç farkı yoktur. Bir hastalığa başka bir hastalığın ilâcını uygulamak kadar tehlikeli bir şey olabilir mi? Sözgelimi İngiltere siyasî veya iktisadî sistemi İngiltere'ye uygun düşüyor ve orada parlak sonuçlar doğuruyorsa, bu aynı sistemin Türkiye'de de olumlu ve verimli sonuç doğuracağına delil olamaz. Aksine orada çok iyi sonuç veren bir sistem, burada çok kötü bir sonuç verir. Çünkü İngilterenin sosyal şartları Türkiye'ninkinden çok farklıdır. Ve gene İngiliz kültürü Türk Kültürüne hiç benzemez. Bunları söylememiz sebepsiz değildir. Kültürün bir millet için taşıdığı önem göz önüne alınmadan taklit hastalığına kapılarak dışarıdan rejim ve sistem ithal

edilirse sonuç yıkım olur. Bazen aynı devrin çocukları aynı ruhu taşımalıdır derken kasdettiğim, bir milletin siyasî, iktisadî ve öbür müesseselerinin millî kültürle ahenkli olması gerektiğidir. Medeniyet ve teknik içinde aynı gerçeği ifade etmeliyim. Batıdan ithal edilen müesseseler bana bir kağnı arabasına uçak motoru takmak gibi çok mantıksız görünüyor. Ve bu hal bizi hazırlopçuluğa alıştırıyor ve tembelleştiriyor. Gene bu sebepten kendi öz yaratıcılık gücümüzü yitiriyor ve aşağılık duygusuna kapılıyoruz. Şeklî yönden batılılara benzemekle medenî olmadığımız şüphe götürmez bir gerçektir.

Bugünkü durumda Türkiye'deki medeniyet bir ithal malı medeniyeti, bir tüketim maddeleri medeniyetidir ve sadece sözdedir. Bizzat üretici ve yaratıcı olmayan milletler eritilmeye mahkûmdurlar. Üstelik ve her halde acısı, böyle milletlerin millî kültürleri de bir istilâya uğrar, yabancı kültürlerin etkisi altında erir ve yok olur. Medeniyet alanındaki gerilik millî kültürün ölümüne yol açar. Çağdaş dünya kanlı cephelerde döğüşerek değil, soğuk harpte zafer elde etmek peşindedir. Bunun için de başvurulan en tesirli yol kültür istilâsına girişmektir. Geri ülkelerin kültür istilâsına karşı çok uyanık olması gerektiğini özellikle belirtmek istiyorum. Dış düşmanlar artık zırhlılarla Çanakkale'ye çıkarma yapmağa lüzum duymadan, *sinsice* kültürümüzü soysuzlaştırmak, bizi millî benlik ve ruhumuzdan, yani kültürümüzden soğutmak amacı gütmektedirler. Bu hususu açıkladıktan sonra şu noktalara da işaret etmek isterim:

Türkiye'nin kalkınması herşeyden önce bir millî kültür ve millî uyanıklık mes'elesidir. Millî kültürün korunmasını ve yayılmasını, hattâ yaratılmasını üzeri-

ne almış olan aydınların ve sanatkârların Türk toplumunu rüyasından uyandırmaları, ona kendi öz benliğini hatırlatmaları çok kutsal bir hizmet olacaktır. Türkiye'de yaşayan insanların mutluluklarının, çözülmez bir birlik ruhu içinde birbirleriyle kaynaştırılıp yoğrulmasiyle gerçekleştirilebileceği inancındayım. Bunun için de gene kültür yaratıcılarına düşen görev büyüktür. Bunlar millî kültürü korumakla toplumsal orkestraya ahenk verecekler, müesseselerimiz aynı ruhu taşımaya mecbur edeceklerdir. Bu amaçları hızla gerçekleştirmek için güzel san'atların halk hizmetine yöneltilmesi ve millî fikir hareketlerinin yaratılması gerekir. Romanlarımızla, şiirlerimizle, tiyatro ve sinemamızla tek bir ülküyü, Türk Ülküsü'nü terennüm etmeliyiz. Öyle sanıyorum ki «biz bize benzeriz» diye millî kültürün önemini belirten atalarımıza lâyık olabilmek için, başkalarına benzememek zorundayız. Taklitçiliği bırakmak zorundayız. Bu uğurda çaba sarfeden herkese karşı duyduğum sevgi büyüktür.

Memleketimizin kendi gücü ile ayakta durabilecek hale gelebilmesi için câri harcamaları asgari hadde indirmek ve ziraat alanı ile sanayi alanında verimliliği sür'atle attıracak geniş ve büyük yatırımlara girişmek lâzımdır. Ayrıca hergün boşa gitmekte olan iş gücümüzü değerlendirmek için halk enerjisini seferber etmek gerekir.

İçinde bulunduğumuz çağ, ilim ve tekniğin büyük gelişmeler kaydettiği bir çağdır. İlim ve teknik bugün insan toplulukları için hakikî mucizeler yaratan bir imkân kaynağıdır. Bütçenin çeşitli bölümleri arasında, bu

konu için özel bir plâna ve faaliyete yer verdiğini görmedik.

Bütün bir milleti, kısa zamanda ilim ve kültür yönünden yükseltmek güç bir iştir. Fakat kısa zamanda 5-6 bin kişilik üstün kaliteli bir âlimler kadrosu meydana getirmek nisbeten kolay bir iştir. Böyle üstün kaliteli bir kadro da memleketimizi büyük hamlelere götürebilir. Geniş ilmî ve teknik araştırmalara girişilmesi ve Türkiye'nin ilmin önderliğinde hızla kalkındırılması yollarına başvurulması gereklidir.

%7 nisbetinde bir kalkınma hızı ve % 18 nisbetinde bir yatırımın, Türkiye için çok az olduğunu da önemle belirtmek isteriz. Japonya'nın %25 ve Çin'in %18 rakamını esas alması uygun olamaz. Yapılan yatırımların yalnız ve yalnız üretimi artıracak sahalara yöneltilmesini, kurtuluşumuz için esas olarak görmekteyiz.

Büyük imparatorluklar kuran, kıt'alara ve enginlere hükmeden ve her gittiği yere medeniyet ve ışık götüren bir neslin evlâtları olarak vazifelerimizi hakkıyla yapabildiğimizi iddia edemiyeceğiz.

Devletine itaatkâr, millî servetin âmili ve vatanî vazifesine «ya gazi, ya şehit» anlayışıyla giden Türk ferdi yarınından emin değildir. Geçimini temin etmek için kadın ve erkek yabancı devletlerin kapılarında kuyruğa girmiş vatan çocuklarının göstermiş oldukları manzara elem verici olduğu kadar, sosyal dayanışma ruhu bakımından da birçok mahzurlar tevlit eder. Vatan hasreti içinde mazide hükmettiğimiz insanlara muhtaç olarak yaşamak elem vericidir, bu itibarla kendi vatanımızda girişeceğimiz ileri hamlelerle sanayileşmemeğe yönelmek temel vazifelerimizden olmalıdır. Gizli

ve açık işsizliği yenerek müreffeh ve kuvvetli Türkiye'nin yaratılması için topyekün çalışma ve yarışma seferberliğine girmek zorundayız.

Esefle ifade etmek lâğzımdır ki, yol, okul, öğretmen, sağlık ve sigorta işleri plânı ve programlı bir şekilde ele alınmamış, gelmiş geçmiş siyasî iktidarlar rey endişesi içinde temel dâvalara yönelmemişlerdir.

Bölgecilik ve bölücülük gayretleri karşısında mefkûre duygusunun gösterdiği istikamette ve devlet vekarı ile bağdaştırılabilecek hiçbir ciddî adım atılmamıştır.

Türk halkı ile okumuşlar arasındaki fikir ve duygu âhenksizliği içtimaî bünyemizde telâfisi güç yaralar açmıştır. Bu durumdan ve meydana getirdiği buhrandan kurtulmak için ciddî bir millî eğitim reformu şarttır. Mevcut iktidarların böylesine temel tedbirlere girişemediğini görmek ıstıraplarımızın başında gelmektedir.

Türk siyaset hayatına, bunca elem verici hadiselerden sonra ciddîyeti ve hizmet şuurunu sokamamak gerçekten acıdır. Nemelâzımcılık ve mes'uliyetsizlik kahredici bir hal almıştır. Milletlerarası münasebetlerde millî izzeti nefsimizi kurtarmış sayılamayız. Üzerinde bulunduğumuz toprak parçasının jeo-politik ve stratejik durumu çok dikkatli olmamızı gerektirmektedir. Kıbrıs mes'elesi ıstıraplı bir mesele olarak, basiretsiz ve liyakatsiz ellerde gelecek yıllara bırakılmıştır.

Ziraat memleketi olan Türkiye'nin Amerika'dan buğday ithal etmesi ayrı bir yaradır. İthalât ve ihracat işlerinin millî menfaatler yönünden yeniden ele alınması gerekmektedir. İktisadî devlet teşekkülleri ve devlet daireleri millete hizmet etme ve verimli olmanın şuur ve metoduna henüz varamamışlardır.

«Bürokrasi», devlet teşkilâtını kanserleştirmiştir. Müesseselere günlük politikanın girmesi ise işleri büsbütün karıştırmış ve hizmet şuûrunu aksatmıştır.

Kalkınmanın mânası

Külfet ve nimet dengesinin kurulmadığı bir memlekette huzur olamaz. Komşusu açken tok uyuyan insanların çoğunlukta olduğu bir toplumda içtimaî adâletten söz edilemez.

Bize iktisadî görüşünüz nedir diye soruyorlar. Bunu defalardır açıkladık, gene açıklıyoruz... Türkiye, şimdiye kadar bir tarım memleketi olarak gösterilmiş ve yatırımlar devamlı bu yönde olmuştur. Dünyanın hiçbir memleketi tarım ile kalkınamaz. Eğer Türkiye'nin böyle kalkınacağını savunanlar hâin değilseler en azından gafildirler. Türkiye, kalkınmak için sanayie kaymak ve ziraatta çalışanları bu sahaya aktarmak mecburiyetindedir. Sanayi, bazılarının iddiâ ettiği gibi, şu ya da bu memleketten fabrikalar alıp işletmek mânasında değildir. Bugüne kadar sanayi hep bu şekilde gösterilmiştir. Nazilli ve Kayseri bez fabrikalarını kuranlar memleketi sanayie kavuşturduklarını iddia etmişlerdir. Sanayi bu değildir. Biz Türkiye'de dışarıdan alınan fabrikaların monte edilmesini değil, fabrikayı da yapan fabrikaların kurulmasını savunuyoruz. Türk devleti birinci safhada kendi kendine yeten bir devlet olmalıdır. Millî sanayiimizi baltalayan her engel ortadan kaldırılmalıdır. İnsan gücü ziraî sektörden sanayi sektörüne kaydırılmalıdır.

Plânlarımızın içinde yatırımları teşvik vardır. Halkın elindeki ölü sermaye, devletin öncülüğü ve kefaleti ile büyük yatırımlara yöneltilecektir. Türk işçisi çalıştığı fabrikanın hem ortağı, hem de işçisi olacaktır. Bu yatırımlar istihsali arttırıcı, döviz sağlayıcı, iş sahaları açıcı olacaktır. Taş binalara milyonları gömme devri artık kapanmalıdır. Türk milletinin ısrafçı ve ölü yatırımlara tahammülü yoktur.

Türk köylüsünün aldığı pahalı, sattığı ucuzdur. Onu bu durumdan kurtaracak istihsal - satış - istihlâk kooperatiflerinin kurulmasını zaruri görmekteyiz. Kooperatifçilik Türk milletine bir çok faydalar sağlayacak bir yoldur. Buna gereken önemin verilmesi, devletin öncü olması ve himaye etmesi şarttır.

Mülkiyet hakkı mukaddes haklardandır. Mülk insandan bir parçadır. Bunu böyle kabul ederiz. Fakat mülkü elinde bulunduranlar bunu diğer kişilerin aleyhine kullanamazlar. Buna izin vermeyiz. Mülk sahibi devletin gösterdiği yoldan yürümek, milletin menfaatlerini gözetmek zorundadır.

Yaygın sanayileşme

Sanayileşmenin başıboş, gelişigüzel ve tüketim malları imalâtına yönelmiş olması sanayileşmeden beklediklerimizi bize veremez. Zira müteşebbis zarurî olarak ulaştırma imkânının, bol pazarlamanın kolay, ihtiyacın tez sağlandığı bölgelere yönelmektedir. Bu bölgelerin bir numaralısı İstanbul - İzmit arasıdır. Ve bütün fabrikalar bu bölgeye yığılmaktadır.

Yatırımların büyük merkezlere yapılmasından ve sanayimizin belirli büyük merkezlere yığılmasından vazgeçilmelidir. Büyük merkezlerden çevreye doğru yayılma, tutumu zararlıdır. Şimdiye kadar bütün iktidarlar bu yanlış tutumda inat etmişlerdir. Sanayileşmeyi bölgelere adaletli şekilde serpiştirmek ve çevreden büyük merkezlere doğru yöneltmek Milliyetçi Hareket görüşün benimsediği yeni bir ilkedir. Ölü yatırımlardan kaçınılmalıdır.

Yanlış uygulamanın sürmesi yüzünden Anadolu'nun her yerinden iş aramak için çıkmış binlerce vatandaş büyük sanayi bölgelerine akmakta, zorla büyümüş olan bu şehirlerde kökünden kopmuş, örf ve âdetini yitirmiş, an'anelerinden ayrılmış yığınlar teşekkül etmektedir. Bu birikinti her çeşit kötülüğüe hazır bir ortam teşkil etmektedir.

Vatandaş iki fecaatten birini tercihe mecbur kalmaktadır. Ya iş bulmak için kökünden kopacak, yahut kökünden kopmamak için yoksulluğa razı olacak. Millet mutlaka bir kötülüğe maruz kalmaktan kurtulamayacak.

Bu açmazdan çıkmak için sanayiin yayılmasını sağlayacak tedbirler almalıyız. Bu tedbirleri ana hatlarıyla şöylece sıralayabiliriz.

a) Tarım yapısından sanayi yapısına geçmek için köyleri, en az beşbin nüfuslu kasabalar halinde birleştirmek.

b) Bu kasabalara alt yapı yatırımlarını (yol, su, elektrik) temin etmek.

c) Karabük ve Kırıkkale gibi yeni fabrika şehirlerimizi geri kalmış bölgelerimize serpmek.

d) Geri kalmış bölgelere tahsis önceliği tanımak

e) Ayrıca bu gibi bölgeler için vergi indirimi, gümrük muafiyeti, kredi yükseltilmesi, faiz düşürülmesini sağlamak.

Bu suretle vatandaşın iş imkânı kökünden kopmadan sağlanmış olur. Bu başıboşluk devam ettiği takdirde Türkiye'nin içinde bulunduğu buhranın artarak devam edeceği şüphesizdir. Bu tedbirler için geçirilen her saniye millî benliğin zararınadır. Sanayiin belli başlı bir iki bölgede yoğun bir şekilde yığılması Türk köylüsünün iş bulmak için bu bölgelere akmasına yol açmaktadır.

Böylece büyük şehirlerin çevresinde alabildiğine yayılan gecekondu mahalleleri, sefalet yuvaları meydana gelmektedir. Bu hal sosyal bir erozyona sebep olmaktadır.

Prensip olarak kalkınmanın büyük merkezlerden başlatılması hemen hemen bütün iktidarların işledikleri fecî hatâlardan birisidir.

Kalkınmanın büyük merkezlerden çevreye doğru değil, çevreden başlatılarak büyük merkezlere doğru yürütülmesi lâzımdır.

Anadolu'yu ele almak ve köylüyü kalkındırmak için bütün imkânları seferber etmek tek çıkar yoldur.

Sanayileşme ve Doğu Anadolu

Sanayi, gelişmiş bölgelere yığılmak temayülündedir. Bu tabiî ve beşerî bir haldir. Ancak bu halin devamı memleketin bir bölgesini geliştirirken diğer bölgele-

ri geriletmektedir. Sanayileşmiş bölgelere taşradan gelen nüfus akımı da bu şehirlerde kökünden kopmuş, örf ve âdetini yitirmiş, an'anelerinden ayrılmış yığınlar yaratmaktadır. Bu suretle meydana çıkan büyümüş şehirler içtimaî âfetlere hazır bir vasat teşkil etmektedir.

Türk vatandaşı kendi bölgesinde işsiz, iş bulduğu bölgede metruk bir halde ve büyük bir sıkıntı içindedir. Bir iş yeri 6 kişiyi besler, bu ekonominin kanunudur. (9000) işçi çalıştıran Karabük köyünde 55 bin nüfuslu bir şehir teşekkül etmiştir. % 7 kalkınma hızını takip ederek kalkınmaya uğraşmak, bugünkü Amerika seviyesine 250 sene sonra gelmeye razı olmaktır. Bu kadar ağır bir tempoya tahammül edilemez.

İşçiler sanayie ortak edilmeli, bütün milletin gücü büyük bir şevkle kalkınma hamlesine teksif olunmalıdır. Sermaye, emek ve bilgi devletin yol göstericiliği ile yurdu mamure haline getirebilir. Âciz iktidarların, şevkden ve imandan mahrum idarecilerin küçük hesaplarından uzaklaşmalıyız. İkinci Kuvay-ı Millîye ruhu ortaya çıkmalıdır. Emeğin de hissedar olduğu sanayi hızla kurulabilir. Ekmek parası için yâdellere düşmüş evlâtlarımız kendi vatanlarında daha aza râzıdırlar. Bu ümidi ve bu imkânı arzedecek çabayı göstermeliyiz.

Dün fatih olarak gittiğimiz ülkelerde bugün iş aramak zilletine düşmemeliyiz. Âtıl hükümetlerin millî haysiyetimizin zedelenmesine göz yummaları bir hacâlettir.

Bilhassa Doğu bölgesi, tabiatının verdiği büyük imkânlar içinde yoksulluk ve sıkıntı çekerek yaşamaktadır. Bu bölgenin imkânlarını milletin faydalanması-

na sunmak için elimizi toprağın bağrına daldırmalıyız. Özel bir fon kurarak Doğu kalkınmasına derhal başlamalıyız. Özel teşebbüse kredi aktarması, faiz indirimi, vergi indirimi tanıyarak doğuya sevk edilmesi temin edilmelidir. Bu suretle yeni kurulan fabrikalar etrafında yeni bir çağ doğacaktır.

İKTİSADÎ SİYASET VE SANAYİLEŞME

Memleketin kalkınmasında iktisat ve sanayileşme en önemli bir yer tutmaktadır. İnsan emeğinin kutlu olduğunu ve iktisadî faaliyetlerde esas unsurlarından biri olduğuna inanmaktayız.

Yurt servetlerinden en iyi şekilde verimli olarak faydalanmak, içtimaî ve iktisadî bünye geriliğinin doğurduğu kitlevî işsizliği yenebilmek, refah devrine girebilmek bağımsız bir millet olarak yaşayabilmek için sanayi inkılâbının süratle gerçekleştirilmesi ve ileri bir üretim düzeni kurulmasını zarurî buluyoruz. Türkiyemiz bugün için geri ve hasta bir bünyenin bütün belirtilerini taşımaktadır.

Siyasî bir bütün anlamını taşıyan vatan, iktisadî birlik ve bütünlük ifâde etmekten uzaktır. Halk millî iktisat çağının imkânlarından mahrumdur. Modern milletler, modern üretim tekniğine göre teşkilâtlanmış cemiyetlerdir. Kişi ve toplum için kalkınma yokluk, çaresizlik ve zaaftan varlık, kudret ve refaha ulaşmayı ifâde eder. Türk Milleti'nin bugünkü yapısı, yaşama ve çalışma düzeni değişmedikçe yokluktan, ıztıraptan, tabiî şartların istibdâdından kurtulamaz. Her meslekten yüzbinlerce hizmet ve ihtisas elemanına muhtacız, fa-

kat yetişenlerden de cemiyet yeterli fayda görememektedir. Mal üretilmekte, alıcı bulunmamakta; ihtisas yaratılmakta, fakat yaşatılmamaktadır. İktisadî yapı ve teşkilât bozukluğunun, millî gelir düşüklüğünün yarattığı yokluk, sıkıntı ve tehlikeler, bugünkü nisbetler düzen ve yapı değişmedikçe, yıldan yıla, nesilden nesile ağırlaşarak devam edecektir. Bu acı duruma bu millet lâyık değildir. Biz yurdumuzu aç hürler, tok esirler ülkesi görmek istemeyiz.

Bu amaçla tedbirler, köklü bir bünyevî inkılâba yönelecektir:

a — Milletin maddî ve mânevî imkânlarını millet hayrına plânlamak ve teşkilâtlandırmak,

b — Millî iktisadı modernize etmek,

c — Millî bünyede yeterli güç kazanamamış iktisadî, meslekî zümreleri geliştirmek ve yetiştirmek,

ç — İşsiz mesleksiz yurttaşları meslek, ihtisas ve iş sahibi kılmak, gerektiğinde yeni meslek ve ihtisaslara hazırlamak.

d — Mal ve hizmet üretimini devamlı kılmak; istihsal, dağıtım, istihlâkta devamlılık ve güven sağlamak,

e — İş hayatını, çalışma şartlarını düzenlemek,

f — Emeğin değerini elde etmesini sağlamak,

g — Ferdî teşebbüs ve bilgi yetersizliğini eğitimle ve kanunî engelleri kaldırarak gidermek,

ğ — Türkiye'nin nüfusça kuvvetli olması için «100 milyonluk Türkiye» ülküsünü gerçekleştirmek,

h — Anayasanın vaz ettiği karma iktisad prensiplerinin tam olarak uygulanmasını sağlamalıdır.

i — Özel teşebbüse millî kalkınma ve sanayileşme plânına uygun hizmet imkânı açılmalıdır.

Kalkınma çabasında bulunan memleketimizde yatırımların stratejisi kesinlikle tesbit edilmemiştir.

Devlet'in ve özel sektörün sahası kesinlikle tesbit edilmeli ve bu kesimlerde uzun vadeli işlere girişmek imkânı doğmalıdır.

Kalkınmanın ana stratejisine hâkim olabilmek için ağır sanayi enerji menbâaları, demiryolları devlet elinde kalmalı; hafif sanayi özel sektöre devredilmelidir. Halen devlet elinde bulunan bu tesisler herkesçe alınabilir hisse senetlerine bölünerek millete arz edilmeli, vatandaş vatanında mülk sahibi yapılmalıdır. Bu yoldan toplanan sermaye yeni yatırımların esasını teşkil edebilir, ve millet zamlar altında ezilme yerine, arzulu bir tasarrufa yönelebilir. Hafif sanayi sahasında devlet teşebbüsü, ancak, gelişmemiş bölgelerde öncülük vazifesi görmeli, devlet kapitalizminden kurtulmalıyız. Bugün devletimiz, anlaşılması güç bir zihniyetin eseri olarak, her şeyi devlete mal etme ve vatandaşları ırgatlaştırma politikasının kurbanı olmuştur.

Hazin olan şudur ki, 1924 ve 1961 anayasalarını hazırlayan, devlet düzenini iki defa bizzat kuran İ. İnönü ve partisi, kendi kurdukları bu düzenin bozukluğunu ileri sürenlerin başında gelmektedirler.

Sanayiinin % 85'i devlet elinde olan Türkiye'de devletçilik'in temposunu artırmak, «devlet patron, millet ırgat» ayırımlar doğuracaktır. Yapılacak iş devleti otelci, kunduracı, bezci, kasap ve meyhaneci halinden çıkartmak ve sanayiin nâzım sektörünü de kârcı, çıkarcı bir zihnîyetle işleyen kayırılmış dostlar tegallübünden kurtarmaktır.

Yetersiz iktisadî siyaset

Yürütülegelen iktisadî siyasetin, bir ekonomik bağımsızlık ve kurtuluş savaşının gerektirdiği şartları ve kutsal havayı taşıdığı söylenemez. Herşeyden önce devlet adamlarının iktisadî bağımsızlık ve kurtuluş savaşına gönülden inanmış ve bağlanmış olmaları, gerekli bulunduğu gibi, girişilecek çabaların sırası ve düzeni hakkında açık görüşlere sâhip olmaları gereklidir. Türkiye'nin iktisadî kurtuluş savaşının başarısı, ziraatı bir taraftan modernleştirirken, aynı zamanda, atbaşı beraber olarak sanayi inkılâbını başarmak ve memlekette ağır sanayii kurmaktır. Cumhuriyetin kuruluşundan bugüne kadar geçirilmiş olan yıllar, üzülerek söylemek lâzımdır ki zirâî ve sınaî üretimi sağlayacak yatırımlar yapmak yerine, keyfî ve fantazi yönlerde devlet gelirinin harcanması şeklinde olmuştur.

İktisadî bağımsızlık ve kurtuluş savaşı başarısı için en başta yöneticilerle halkın ve aydınlarla halkın birbirlerine inanmaları ve sonsuz bir güven duygusuyla bağlanmaları gelir. Bunun için yöneticilerin halk gibi yaşamaları ve halkla berâber büyük bir tasarruf, ferâgat davranışı içinde bir çok sıkıntıları da belirli bir süre göze alarak geceli gündüzlü çalışmaya girişmeleri gereklidir.

Halbuki, bugün partizanca davranışlar bütün başka diğer düşüncelerin üstünde yer almakta ve memleketi bir an önce tarım ve sanayi alanında üretici hale getirecek faaliyetler yerine siyasî nüfuz sâhibi olan kişilerin memnun olmasını sağlayacak icraat yapılmaktadır.

Devlet imkânlarıyla yapılan devlet yatırımlarının ıslahı mümkün olmayan ve randımansız bulunan kısımlarının sosyal veya başka önemli bir mahzur doğurmuyorsa, tasfiye edilmesi lâzımdır. Bunun dışında, devlet eliyle yapılan tesislerin ve işletmelerin muhâfazası en doğru yoldur.

Görüşlerimizi belirtirken, Türkiye'de ilk defa Devlet Plânlama Teşkilâtı'nı kuranlar arasında bulunmuş ve Plânlama Teşkilâtı'nın ilk kuruluş emirlerinin altında imzası bulunan bir kimse olarak bu konuda da birkaç noktaya işaret etmek isterim:

Plân teşkilâtını, herşeyi düşünerek icrâ edecek bir varlık olarak kabul etmek ne kadar yanlış ise, bu teşkilâtı sadece bir istişâre organı olarak görmek de o ölçüde isâbetsizdir. Hükûmet başkanı, plân hedeflerini, plân stratejisini ve faydanılacak imkânları tâyin edip göstermekle sorumlu olduğu gibi, icrâ sırasında da, plânı bütün kudretiyle desteklemekle görevlidir. Plânlama teşkilâtının başta gelen görevi, eldeki imkânların kullanılışında ilmî esaslara uygun öncelikler tâyin etmek ve bu öncelikleri disiplin ile uygulamaktır. Aynı zamanda, gerekli ilmî araştırmaları, incelemeleri yapmak ve hükûmet başkanının doğru kararlar almasını sağlamak üzere ona yardımcı olmaktır. Bunun için, başbakan'ın plân hedeflerinin tâyininden itibâren, en son işlere kadar plânlama teşkilâtı ile sıkı işbirliği halinde olması gereklidir.

Plânlamanın sadece kamu sektörüne uygulanması ve özel sektörün plân dışında bırakılması, Türkiye'nin şartlarına uygun bir tutum değildir.

İktisadî siyaset kökten bozuktur

Türkiye'nin kalkınmış bir ülke durumuna gelmesi sanayileşmeyle kabil olacaktır. Bu husus kamuoyunun da ortak görüşü olmasına rağmen Türkiye'yi yönetenlerin sanayileşme yönünde ciddi ilkeler benimsediklerini, kalkınmayı dar boğazlardan aşırarak hızlı kalkınma rayına oturtacak tedbirler alma yoluna gittiklerini iddia etmek her halde mümkün olmayacaktır.

Nitekim, sanayileşme mecburî bir siyaset olmasına rağmen, bütün gelirlerde iktisadî karar ve davranışlarda sanayi yönünde şartlandırma yapılmamıştır. Kazanç nispeti en yüksek olarak sanayi gelirlerini, ikinci olarak hisse senedi ve tahvil gelirlerini; mal üretimine yönelik ticari kazançları; üçüncü olarak bankacılık ve mevduat gelirlerini ve en düşük gelirli alan olarakta her nevi gayrimenkul iratlarını öngörmek ve gelirlere sanayileşme yönünde akış kazandırmak gerekirken bu önemli husus dikkate alınmadığı gibi hayati önemi olan bu konularda kamu oyunun basireti de bağlanmaya ve dikkatlar başka yönlere çekilmeğe çalışılmıştır. Halbuki sanayileşmeyi şartlandırmak isteyen ülkelerin üretken olmayan sektör ve alanlarda spekülatif kazançları kösteklemeleri şarttır.

Diğer yandan maliye politikası özellikle vergi sistemi tedbirlerinin de zaman zaman beliren mali zorlukların giderilmesi gayesiyle ortaya çıkan, genellikle sadece hazineye gelir sağlama amacı güden dağınık ve ahenksiz bir sistem olmak yerine;

— İktisadî politikayı düzenleyici,

— Tasarruf, kazanç ve kaynakların sanayiye akışını temin edici,

— Sektördeki gelişme hedef ve durumlarına uygun olarak kredi ve vergi siyasetinde değişen nisbetleri öngörücü,

— Gelir dağılımına sanayileşme lehine ve sosyal adalet ilkelerine göre düzenleyici,

— Üretken olmayan alanların kazançlarını, özellikle gayrimenkul iratlarını vadeli mevduat faizinden de aşağı seviyeye düşürücü, olması şarttır. Buna karşılık, maliye siyaseti umumiyetle gizli işsizliğin ve üretken olmayan cari harcamaların finansman vasıtası olmaktan öteye gitmemektedir.

Hızlı kalkınmanın yolu

Hızlı kalkınma gelirlere sanayileşme yönünde akış kazandırmakla mümkün olabileceğinden bunun da temel şartı gayrimenkul irat nispetlerinin sanayileşme ve mevduat faizi lehine daha düşük seviyeye indirilmesi, meselâ vadeli mevduat faizi % 9 ise, gayrimenkul iradının da en fazla % 7 olması, bunun yanında emlâk alım vergisiyle yıllık bina vergilerinin her ihtiyaç fazlası için katlı nispetlerde öngörülmesi zorunlu olmaktadır.

Kalkınma için en büyük kaynak gayrimenkul iratlarıdır

Gayrimenkul iradlarının vadeli mevduat ve hisse-senedi - tahvil gelirlerine nazaran daha avantajlı durumda olması ve iktisadî karar ve davranışlara yozlaştırıcı etkide bulunması dolayısiyle bütün gelişme yolundaki ülkelerin hızlı kalkınmalarında bu mesele önem taşımaktadır. Bu hususu ispatlamak için aşağıdaki matematik izaha başvurmak faydalı olacaktır.

Vaktiyle 40 bin liraya satın alınmış bir gayrimenkul bugün yılda 10.800 TL. kira getiriyorsa % 9 luk cari vadeli faize nazaran sermaye piyasası değeri $\frac{10.800 \times 100}{9} = 120.000.$— ve yıllık kazanç nispeti de $\frac{10.800}{40.000} = \% \ 27$ olmaktadır. Bu durumda kazançların sanayileşmeden sapacağı; banka mevduatına yatırılmıyacağı açıktır.

Önemli bir karşılaştırma usulü

Paranın değerinin fiyat artışlarıyle değerden kaybettiği; buna karşılık gayrimenkullerin değerlerinin en az fiyat artışları seviyesinde arttığı; bunun neticesi olarakta gayrimenkullerin değil yıllık iratlariyle fiyat artışlariyle kısa sürede kendilerini amorti ettikleri, do-

layısiyle tasarrufların enflasyonist gidişten müteessir olmaması için gayrimenkul yatırımlarına bağlanarak sigortalandıkları açık bir gerçektir.

Yandaki tablo Türkiye gerçekleri dikkate alınarak düzenlenmiştir. 100.000 liranın tasarrufa (mevduata) yahut gayrimenkule yatırılması halinde hangisinin daha avantajlı olduğunu ispat etmek gayesi güdülmüştür.

NOT : Vadeli faiz oranı % 7, gayrimenkul iradı 100.000 liralık kat için ayda 800 TL dan yılda 9600 dolayısiyle % 9,6 irat nisbeti, devre 10 yıl, ortalama fiyat artışı % 8 olsun.

MEVDUAT

+	100.000.—	Mevduat
+	70.000.—	faiz geliri (% 7)
—	44.500.—	On yılda % 80 lık fiyat artıştan satınalma gücündeki azalma
—	14.000.—	Faiz iradından 10 yılda alınan vergi (% 20)
+	111.500.—	On yıl sonraki değer toplamı
+	% 1,15	yıllık değer ve irat artışı

GAYRİMENKUL YATIRIMI

+	100.000.—	Gayrimenkul yatırımı
+	96.000.—	10 yıllık kira geliri
+	80.000.—	On yıllık değer artışı asgari fiyat seviyesinde.
—	6.000.—	10 yıllık % 6 lık bina vergisi
—	15.000.—	10 yıllık gelir vergisi (en fazla)
—	20.000.—	10 yıllık bina tamir masrafı (en fazla)
—	25.000.—	10 yıllık kalorifer masrafı.
+	210.000.—	10 yıl sonraki durum
+	% 11	yıllık değer ve irat artışı

Kaldıki bu on yıllık süre içinde gayrimenkul iratlarının sabit kaldığı farzedilmiştir. Üstelik bu on yıllık süre zarfında vadeli mevduat faizinin % 9 gibi yüksek bir seviyede tutulamıyacağı da açıktır. Buradan, gayrimenkul yatırımının tasarruf ve sanayi gelirinden en az 5 misli avantajlı olduğu ve spekülasyon alanı korunduğu sürece sanayileşme yollarının kapalı kalacağı açıktır. Genel durumda bu olduğuna göre, gayrimenkul alanı tasarruf ve sanayileşme lehine olarak cazibesini yitirmediği sürece kalkınma çabaları dar boğazlardan, fasit dairelerden çıkarılamayacaktır.

Mesken meselesini hal yoluna koymak zor değildir

Gayrimenkul irat nispetinin vadeli faiz seviyesinden aşağıya düşürülmesi ve emlâk vergilerinin kiracılara yansıtılmayacak tarzda ve katlı oranlarda düzenlenmesi halinde kâr saikiyle yapılan konut inşaatlarının önemli ölçüde darbe yiyeceği, konut üretimi için alternatif tedbirler de öngörülmediği takdirde büyük ve tehlikeli şekilde konut darlığının ortaya çıkacağı açıktır.

Ancak böyle bir sonucu önlemek için devletin en az yıllık şehirleşme ve şehirlerde ortaya çıkan ihtiyaç oranında konut yapımını Sosyal Konutlar Kurumunu kurarak üzerine alması ve sosyal sigortalara, Emekli Sandığına, Bağkur'a üye olanların gelirlerden konut primi kesmek suretiyle modern, ucuz konuta kavuştu-

rulması ve vatandaşı hayatı boyunca bir konuta sahip olmanın, çocuklarına mülk bırakmanın trajik gayret ve çilesinden kurtarması, zorunluluk olmaktadır. Kaldı ki böyle bir tedbirle çimento, demir, inşaat malzemesi, kereste olarak milyarlarla ifade edilebilecek millî üretimin gecekonduculuk ve benzeri ilkel konut inşaatları yolunda heder edilmesi de önlenmiş olacaktır. Ne var ki İmar İskan Bakanlığının ve Devlet Planlama Teşkiyonel insancı bir siyaset yerine hababam usulü müdahalelere itibar etmektedirler.

Hızlı kalkınma için büyük bir imkân yahut yeni bir sistem teklifi

Bugün işçi yahut memur maaşının % 30 - 50 (% 40 ını) sini kira, % 15 ini vergi, % 8 ini de sosyal güvenlik primi olarak ilk hamlede % 63 ünü elden çıkardıklarını ve % 37 gibi düşük bir nispetle geçindiklerini görmek zor değildir.

Kalkınma meselelerine kafa yoranlar için ister istemez bu meblağların hangi amaçla ve hangi yönde kullanıldığı sorusu akla gelecektir.

— % 40 lık kısmı gayrimenkul sahipleri tarafından spekülâtif amaçlarla heder edildiği,
— % 15 lik kısmının üretken olmayan cari harcamaların ve gizli işsizliğin finansmanında kullanıldığı,
— % 8 lik kısmı sosyal güvenlik kurumları tara-

fından iyi değerlendirilmediği ve genellikle de enflasyon ve spekülasyonların tahrik ve takviyesinde kullanıldığı,
tesbit edilecektir.

Halbuki bu meblağlar sanayileşme istikametinde değerlendirildiği ve yıllık % 6 lık bir üretkenlik kazandırıldığı takdirde en çok 15 yıllık bir süre sonunda Türkiye'nin mucizevî kalkınma gösteren ülkeler arasına katılmaması için sebep kalmıyacaktır.

Hal böyle iken, gündelik siyasetin spekülasyonunu yaparak kamu oyunun basiretini bağlıyan siyasîler yüzünden kalkınma konusunda dev adımlar yerine sadece arpa boyu kabilinden ilerleme olmaktadır. Bu kısır gelişmeye son vermek bakımından aşağıdaki siyaset ilkelerini zorunlu görmekteyiz.

Kalkınmada fiyat istikrarına önem vermek şarttır

● Paranın kalkınma çabasındaki görevlerini yerine getirebilmesi için tasarrufun fiyat hareketlerine karşı korunması ve dolayısiyle yıllık fiyat artışının vadesiz faiz nispetini geçmemesi bakımından hassasiyet gösterilmesi şarttır.

Tasarruf ve sanayi yatırımını cazipleştirmek zorunludur

● Kalkınma için yatırım, yatırım için de tasarruf gerekli olduğundan, tasarrufun teşviki ve gayrimenkul

alanına kaydırılmasının önlenmesi gayesiyle gayrimenkul iratlarının vadeli faiz nispetinden aşağıda tutulması kaçınılmaz olmaktadır. Diğer yandan emlâk alım ve bina vergisinin de her ihtiyaç fazlası için katlı oranlarda öngörülmesi ancak emlâk vergilerinin kiracılara yansıtılmasının önlenmesi de zorunluluk taşımaktadır.

Sanayiye yatırılmış hisse senedi ve tahvil gelirlerinin tasarrufun üstünde değer görmesinin temin edilmesi de şarttır.

Sermaye piyasası kanunu sürüncemede kalmıştır

● Sermaye piyasası kanunu ile işçi yardımlaşma kurumu kanununa önemli ölçüde ihtiyaç vardır.

Yabancı sermayeyi de daha olumlu şekilde şartlandırmak da zor değildir

● Yabancı sermayenin montajcılıktan imalâta geçmesi ve hayatî önemi olan parçaları imal etmesinin zorlayıcı teşvik yoluyla gerçekleştirilmesi gayesiyle yabancı sermaye teşebbüslerinden alınacak gelir yahut kurumlar vergisi nispeti ithal edilen parça oranında öngörülmelidir. Diğer yandan parçalar iktisadî önem derecelerine göre puanlanmalı ve vergi nispeti buna göre düzenlenmelidir. Parçalar yerli olarak imal edildiği zaman buna uyan puan değeri üzerinden vergi daha az tarh edilmelidir.

İşçi dövizleri taltif edilmelidir

● Bugün bina ve arsa payının yatırım sermayesinin bünyesindeki yeri gün geçtikçe büyüdüğünden dev-

let yurt dışındaki işçilerimizin kuracakları teşebbüslerin arsa ve inşaat payını bizzat karşılamalı ancak, cüzi kira yahut yıllık taksitlerle yaptığı yardımı geri almalıdır.

Dış ticaret rejimi sanayileşme yararına düzenlenmelidir

● Bugün dövize ve dışa bağlılığı azaltmak için fabrika üretiminin ve ara mallar sanayinin süratle gerçekleştirilmesi ve millî paranın kalkınma yolunda görev yapabilir ortama kavuşturulması şarttır, üstelik bu nevi sanayinin kurulması parakende fabrika ithal etmekten daha iktisadî ve ucuzdur. Halbuki, ithalatçı zümreye memleketi ve milletin refahını peşkeş çekercesine ithalatın her geçen gün daha da önem kazanmasına göz yumulmaktadır. Biz bu durumun izalesi için ithalâtın ve ihracatın devletleştirilmesini savunmuyoruz. Ancak, ithalat permisi için vergi ödemiş olmak ithalatı önleyecek sanayi yatırımlarına iştirakte bulunmuş olmak şart koşulmalıdır. Ayrıca ithalat müessesesinde limiti bu vergi ve iştirak miktarıyla doğru orantılı kılmak şartı kabul edilmelidir. Böylelikle memleketin aleyhine olan bu günkü durum kalkınma yolunda şartlandırılmış olacaktır.

İhracat gelirlerinin bir kısmının mecburi tasarruf şeklinde tutularak fabrika imal eden sanayilerin kurulmasına hasredilmesi de başlıca çıkar yol olarak görülmelidir.

Bankacılıkta da reform şarttır

Bugün yerden mantar biter gibi biterek çoğalan ve genellikle spekülasyonları ve üretken olmayan yatırımları finanse eden bankacılık ve merkez bankacılığı yerine emisyon ve kıymetli evrak muamelelerini üretimle kayıtlıyan bir sistemin geliştirilmesi ve bankaların öz ve yabancı kaynaklarının sanayileşme yönünde daha etkili kılınması şarttır.

Bankalarda tasarruf sahibine, yüksek faizli uzun vadeli tahvil yerine ikame olmak üzere *sanayi sermaye hesabı* denen yeni bir mevduat sistemi ihdas edilmelidir. Bu sistemde, mevduat sahibine faizden ayrı olarak prim de verilmeli ve bu tür mevduat iratları gelir vergisinden de istisna edilmelidir. Zira, vatandaş hisse senedi ve tahvil gibi matbu nesnelere itibar etmemekle bunlara bağlanan paralara elden çıkmış (heder olmuş) gözü ile bakmaktadır.

Batı ülkelerinde en ufak bir fiyat yükselmesi halinde yöneticiler paniğe kapılırken, Türkiye'yi yönetenlerin kıllarının kıpırdamadığı görülmektedir. Bunun başlıca sebebi şüphesiz bilgisizlik ve basiretsizliktir. Bu konu henüz ciddiyetle kavranılmamıştır.

Biz, enflâsyonların, başlıca tedbir olarak emisyon ve kıymetli evrak işlemlerinin muhakkak surette mal üretim ve mübadelesine istinat ettirilmesiyle önlenebileceği, yani bankaların ve Merkez Bankasının üzerinde yevmiye ve defteri kebir kayıt şerhlerini ihtiva etmeyen senetleri kabul etmemeleri gerektiği kanaatindeyiz. Bunun yanında, kıymetli evrak ve iskontolardan yararlanmada vergi ödemiş olma şartı da öngörülme-

lidir. Hatta kredi ve iskonto limitinde de ödenen vergi miktarı kriter olarak dikkate alınmalıdır.

Türk siyasîleri yatırımları ve istihdamı artırıcı, gizli işsizliği çözücü tedbirler düşünmek ve bu hususlarda hassasiyet göstermek yerine seçmenlerinin gönüllerini hoşedip basiretlerini bağlamak yolunu tercih ederek devlet dairelerinde ve teşebbüslerinde onlara iş bulmak maksadiyle umum müdürlük kapılarını aşındırmakta ve böylelikle vatandaşın basiretini bağlamakta (aldatmakta) sakınca görmemektedirler. Onlar için devlet teşebbüslerinin gereksiz işgücüne melce (imarethane) olması önemli değildir. Kaldı ki, bu tarz bir siyasetin, yani ihtiyaç olmadığı halde gereksiz istihdamı arttırmanın üretime katkısı olanların boğazından geçen lokmalara da tecavüz sonucu doğuracağı açıktır.

Kalkınmada bazı engeller

Güçlü ve kalkınmış bir toplum olmak, hızlı bir sanayileşmeye bağlıdır. Sanayi ve hizmet toplumu modern toplumun özelliğidir. Sanayi yatırımının tarımsal yatırıma nazaran çok daha üretken ve refah artışının sanayileşmeyle doğru orantılı olduğu bir gerçektir. Türk toplumunun geri bir tarım toplumu olmaktan kurtarılarak hızla kalkındırılabilmesi gayesiyle bütün kaynak ve imkânların sanayi yatırımları yönünde düzenlenmesi ve iş bulmadaki gelişmenin de sanayileşmey le yahut mol üretimiyle bağlı kılınması zorunlu olmaktadır.

Ancak, kamu sektöründe üretime hiçbir katkısı ol-

madan her geçen gün daha da büyüyen ve talep enflâsyonlarının başlıca sebebi olan ve lise mezunlarına işsizlik sigortasını teşkil eden ve devlet sektörünü imarethane (aşevi) haline getiren ve maliyeti vergilerle, zamlarla topluma yansıtılan; yatırım kaynaklarını tüketen bu günkü iş bulma siyasetinin şiddetle karşısındayız. Bu siyaset devlet teşebbüscülüğünün bürokrat derebeyliği pekiştirmesinden, halkın huzur ve refahını kundaklamasından başka bir mana taşımamaktadır.

Diğer yandan yatırım siyaseti üretici değil tüketicidir. Zira, göstermelik bir kısım önemli yatırımlar dışında kalanlâr, toplumun basiretini bağlayıcı cari harcamalar olmaktan başka birşey değildir.

Ayrıca, eğitim sistemi de üretime değil tüketime dönüktür. Mezunlar makina ve mal üretimi elemanı olmak yerine masa başı adamı olarak; toplum kaynaklarını tüketen korkunç bir mekanizmanın çarkına kapılmaktadır. Buradan eğitim siyasetinin kalkınma hedeflerinden tamamen tecrit edildiğini ifade etmek istiyoruz.

Bazı çareler

Bugünkü yatırım siyaseti üretici değil tüketicidir. Gösterişten öteye gidemeyen bir kaç yatırımın dışında olanlar toplumun basiretini bağlayıcı cari harcamalar olmaktan başka birşey değildir. Dikkatle tahlil edilirse toplumdaki üretgenlik yerine hakim olan tüketicilik aslında toplumun bir lokma, bir hırka felsefesinin yeni bir tezahürü olmaktan başka anlam taşımamaktadır.

Dar gelirli halk, modern imkânlara sahip olmayıp kıt kanaat ve mütevekkil bir yaşayışın akışına kendini kaptırmıştır. Tabir caiz ise ne onmakta, ne de ölmektedir. Sık sık ortaya çıkan fiyat patlamaları dolayısıyla halkın boğazından geçen lokmalara fütursuzca tecavüz edilmektedir. İktidarların ve sosyal refah devletinin gereği vatandaşını öldürmemek değil yaşatmaktır.

Sanayileşmenin esası makina ile makina imâl etmektedir. Bu itibarla makina imal edecek makinaları yapacak fabrikaların kurulmasına özel bir önem verilmelidir. Sanayileşme ülkenin bütün üretici iktisadî dallarının modern ilim ve tekniğin gereklerine göre yeniden düzenlenmesidir. Bu da ülkenin belli başlı iktisadî içtimaî, siyasî kudret ve imkânlarının ehil; dirayetli ve milliyetçi liderler tarafından seferber edilmesine, halkın isteyerek gerekli fedakârlık ve feragat yapmasıyla mümkündür.

Türkiye'de devlet bütçesi oldukça cılızdır. Buna rağmen ülkenin sanayileşmesi için gerekli olan sermaye sağlanabilir. Topluma yeni bir külfet yüklemeden hızlı kalkınma imkânı mevcuttur. Kalkınma imkânı halkın katlandığı ağır geçim sıkıntısında yatmaktadır.

Bu sebeple fiat istikrarına önem verilmesi yanında kaynak ve imkânların sanayii yönünde hızla değerlendirilmesi gayesi ile her nev'i gayri menkul iradının banka mevduat faizinden aşağı seviyeye indirilmesi amaç edinilmelidir.

Büyük sermayelerin ve halk tasarruflarının birlikte sanayie yöneltilmesine güven kazandırmak bakımından sermaye piyasası kanunu bir evvel çıkarılmalıdır.

Vergi nisbetleri kalkınma ve bölgesel yarar açısından değişen nisbetlerde ön görülmelidir.

Yatırımlara hız kazandırmak bakımından her sektör için makina fabrikaları kurulmalıdır.

Bankalar sanayii sermayesi mevduat hesabı adı altında faizden ayrı prim de veren yeni bir hesap ihdas edilmelidir.

Devlet, yurt dışındaki işçilerin kuracakları sanayilerin bina ve arsa bedelini kendi üzerine almalıdır.

Yabancı sermaye montajcılıktan imalata kaydığı ölçüde vergi nisbeti de hafiflemelidir.

Bugünkü başıboş bırakılmış yatırım politikamız ile bu zaaftan kurtulmamıza imkân yoktur. Yatırımları teşvik ve yararlı yöne çevirmek için devlet otoritesini kullanmak şarttır.

Bu otorite;

1) Kaliteli üretimin elde edilmesi,

2) Mutlak tasarruf,

3) Yatırımlar siyasetinin düzeltilmesi yolunda kullanılmalıdır.

Türkiye'de başıboş bir yatırımlar siyaseti hüküm sürmektedir. Teşvik edilmeyen tasarruf sâhipleri ellerindeki tasarrufu taş binalara yatırmaktadırlar. Yatırımlarda esas, önceliklere dikkat etmektir. Yatırımları üretimi arttıracak sahalara aktarmak şarttır. Gazoz fabrikaları kurarak Türk iktisadî hayatına yararlı oluyorum sanmak gafletten de ileri bir zavallılıktır.

Pahalı imar faaliyetlerine girişmek zararlıdır. Milyonlarca lira harcıyarak yapılan meclis binaları, belediye sarayları yerine, üretimi arttıracak motor fabrikaları ve ağır sanayiin kurulması için yapılacak yatırımları tercih etmek şarttır.

MİLLÎ DIŞ TİCARET SİYASETİ

Dünya ekonomisi ile rekabet edebilecek seviyeye gelebilmek için âcil tedbirler alınmalıdır. Dışardan lüks maddeler ithali yerine sanayimizi geliştirecek yarı mâmül ve mamül, üretim malları ithal edilmeli, sanayide gelişmiş devletler ile olan münasebetlerimizde millî iktisadın zedelenmemesine azami dikkat gösterilmelidir. Dışarıya para kaçırma gayretlerine mutlaka set çekilmelidir. Türkiye'de Türk insanının emeği ve alın teri ile elde edilen kazançların dışarıya kaçırılması ve bunlara müsamaha göstermek bize göre bir vatan ihanetidir. Biz ithalât ve ihracatın Türklerin elinde bulundurulmasını ve bu imkânı ellerinde bulunduranların vatan ve millete gerçekten bağlı ve gönlünde yabancı başka bir milletin özlemini yaşatmayan insanlar olmasını istiyoruz.

İthalât kalkınma hedeflerimize uygun olarak plânlanmalıdır. İhraç mallarımızın mahdut kalemlere inhisar etmesi de bizi düşündürmektedir. Bunun kalkınma plânına uygun olarak sayılarının arttırılmasını sağlamak mecburidir. Dış ticaret ödemeler dengesi açığının devam etmesi bizi âcil tedbirler almağa sevketmelidir. Millî istihsalin iç ve dış pazarlarda standart tipler ha-

line getirilmesi, belirli vasıflarda sürülmesi ve kalite kontrolü sağlanmalıdır. İhracatımızın ham madde ve tarım ürünlerinden, işlenmiş madde ve sanayi mamüllerine dönüşü süratle gerçekleştirilmeli, özellikle Orta-doğu ile ticarî ilişkilerimiz bu yönde süratle geliştirilmelidir.

Yabancı sermaye her memlekete para kazanmak için gelir. Bunun için ise aradığı şartlar yatırdığı sermayenin emniyeti, kısa zamanda sermayesini amorti etmek ve dışarıya daha çok para çıkartabilmektir. Hiçbir millet, başka bir millete iyilik olsun diye yardım yapmaz. Her millet başka bir milletle kendi menfaatlerini düşünerek ilgi kurar ve bu ilgiyi sürdürür, yâhut keser.

Yabancı sermâyeyi bu gözle görmek ve buna göre tedbirler almak gerekir.

İlk dikkat edilecek husus, yabancı sermaye ile birlikte siyasî nüfuzun da girmesini önlemektir. Yatırılacak sermâye, üretimi artıracak vasıfta olmalıdır. Bunlar tam olarak sağlandığı takdirde, yabancı sermâyeden bir süre faydalanmak zararlı değildir.

Bugün milletlerarası karşılıklı menfaatler, karşılıklı yardımlaşma imkânlarını da berâberinde getirmektedir. Gelişme çabasında olan memleketler, kendi hürriyet ve istiklâllerinden en küçük bir tâviz vermeden, bu yardımlardan faydalanabilmektedirler. Türkiye de elbette ki, aynı şekilde faydalanma yoluna gidecektir ve gitmelidir de. Ancak, bu muazzam borçların Türk nesillerine miras bırakılan ağır bir yük halini almaması için üzerinde bilhassa durulması gereken hususlar vardır. Bunları şöyle sıralayabiliriz:

1 — Borçların faizleri, taksitleri ve ödemesiz geçecek devreleri memleketimizin iktisadî şartlarına en uygun bir tarzda tesbit edilmelidir.

2 — Temin edilen kredilerin bir kısmı net döviz olarak verilmekte ve Türkiye bu krediyi istediği memleketten, istediği şekilde ithalâtta kullanabilmektedir. Bir kısmı ise, şarta bağlı olarak verilmekte ve sadece krediyi açan memleketten ithalâtın finansmanında kullanılmaktadır ki, bu ikinci şekil bir nevi aynî kredi mahiyetindedir. Diğer bir şekil de proje kredileridir.

Türkiye bu her üç şekildeki krediyi de kullanırken en ucuz fiyat ve üstün kalite esasını takip etmelidir. Aksi halde alınan kredi Türkiye'ye iki misline mal olur ve böylece, dış borçlardan hiçbir zaman kurtulmamız mümkün olamaz.

3 — Alınan krediler yıllık ithalât programının baliğ olduğu rakamla, ihracat gelirimiz arasındaki aleyhteki farkın, yani açığın, kapatılmasında kullanılır. O halde, açık verme pahasına yapılan bir ithalâta ait program hazırlanırken, memleketin ihtiyaçları sıhhatli olarak tesbit edilmelidir. Meselâ 1965 yılında 665 milyon dolarlık ithalât yapılmıştır. Bunun % 44,2 sine tekabül eden 294 milyon dolarlık kısmı ile yatırım maddeleri ve % 43,8 ine tekabül eden 291 milyon dolarlık kısmı ile ham madde ithal edilmiştir. Yani, yıllık programın % 88 i yatırım maddeleri ve ham maddeler ithalâtına tahsis olunmuştur. Meselâ 291 milyon dolarlık ham madde ithalâtına esas olan ihtiyaç nasıl tesbit edilmiştir? Bu rakam ihtiyaçtan fazla mı, yoksa noksan mı? Çünkü 1958 yılından beri 16 adet kotada aşağı yukarı hep aynı ithalât yapılmaktadır. Biz o kanıdayız ki,

ithalât programları hazırlanırken memleket ihtiyaçlarının ciddî bir envanterine dayanılmamaktadır. Daima bir evvelki kotadan verilen miktarlar, esas alınarak memleketin takribî ihtiyaçları hesaplanmaktadır. Eğer bu ihtiyaçlar sıhhatli olarak tesbit edilebilir, ham madde ve yedek parça ithalâtının Türk ekonomisinde kullanılma miktarları yakından incelenirse, görülecektir ki, her yıl lüzumsuz stoklar yapılmakta ve ihtiyaçtan fazla ithalâta gidilmektedir.

Yukarıdan beri sıralanan bu üç husus dikkate alınmadığı takdirde, Türkiye'nin yakasını alacaklılar elinden kurtarmasına imkân olmayacaktır. Bu takdirde, yarınki Türk nesilleri kendileri için uyguladığımız böyle bir kalkınma plânı dolayısıyla bizi sorumlu tutacaklardır. Bu hakikatlar karşısında, Türkiye için çıkar yol, Türkiye'nin tediye muvazenesini, bir an önce tesis edecek üretimi arttırıcı yatırımlara imkân verecek ithalâtın yapılması ve bu nevi tesislerin kurularak yaşatılmasıdır. Türkiye, üretmekte olduğu ham maddeleri mamûl ve yarı mamûl hale getirerek, dış memleketlere ihracına imkân verecek yatırımları sür'atle çoğaltmalıdır. Bu esas miktarlardan sonra, alınması gerekli önemli bir tedbire işaret etmek isteriz ki, yukarıda saydığımız tedbirler ancak bu sayede değerlenebilecektir. Şu anda azımsanmayacak bir nisbete varmış olan dış borçların hiç değilse, bugünkü durumu ile, çok elverişli bir devre için ertelenmek imkânları aranmalıdır. Şayet, böyle bir imkân bulunur ve bundan sonraki borçlanmalarda ve ithalât hesaplarında da saydığımız hususlara dikkat edilirse, Türk iktisadının dış borç taksitlerinin tazyikinden kurtarılması mümkün olur. İkti-

darın, mevcut dış borçları uzun vâdeli bir ertelemeye tâbi tutmak üzere, ilgili memleketler nezdinde teşebbüse geçmesini, Konsorsiyum çevresinde bu konuyu hiç değilse şimdiden gündeme aldırmasını tavsiye ve temenni ederiz.

Kalkınmamız için ileri modern memleketlerden faydalanmak zarûreti vardır. Hızlı kalkınmamızı sağlayacak ve üretim için lüzumlu şeyleri yapacak tesislerin kurulmasında yabancı sermâye ve yabancı teknikten faydalanmak gereklidir. Ancak, bu gibi hallerde azamî ölçüde Türk personel kullanması zarureti ve en az zarar verecek şartlar içinde olmalıdır. Kâr transferinin oranı, kurulan tesisin sağladığı üretimin döviz değerinin en çok % 10'u kadar olmalıdır.

Bir iktisadî kalkınma savaşının sadece dış yardım ve el yordamı ile gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Herşeyden önce o milletin kendi millî hedeflerini teşkil ederek bu hedefleri gerçekleştirmek için uygulayacağı plânlar çerçevesinde dış yardım sağlanması ve bu yardımları ilmî bir görüşle uygulaması gereklidir. Milletlerarasında karşılıklı menfaat alışverişleri ve yardımlaşmalar tarih boyunca olagelmiş şeylerdir. Hattâ bu yardımlaşmalar birbirine diş bileyen, can düşmanı rejimlerin idaresinde bulunan memleketler arasında dahi olmuş ve olagelmektedir. Asıl önemli nokta, yardım alan memleketin devlet adamlarının bunu yerinde ve isâbetli şekilde kullanmaları ve bu gibi müesseselerde millî bağımsızlığın ve millî kişiliğin çiğnenmesine meydan verilmemesidir.

Dış iktisadî ilişkiler

1.— Dış iktisadî ilişkilerde ölçü millî yarardır.

2 — Yabancı sermayeye karşı değiliz.

3 — Millî menfaatleri gereğince savunabilen millî bir iktidarı elinde yabancı sermaye millî ülkülerin gerçekleştirilmesinde bir araç olarak kullanılabilir.

4 — Dış ilişkiler, zayıf ünitelerin aleyhine sonuç doğurmıya müsait ve müstaittir. Bu bakımdan ilişkilerin bu istidada galebe çalacak tarzda ve özel bir itina ile düzenlenmesi esastır.

5 — Mücerret olarak bölgesel iktisadî organizasyonlara karşı değiliz.

6 — Millî ülkülere ters düşmiyen tek alternatifin, kısa dönemde uygulama kabiliyeti olmadığı için bölgesel iktisadî kuruluşların iktisadı aşarak içtimaî kültürel ve siyasî bütünleme aracı olarak kullanılmasına karşı açıkça vaziyet almayı millî bir görev sayar.

Ortak Pazara girişimiz sanayileşmemiz için ciddi bir engel teşkil edecektir. Kuruluş masrafları, tecrübe kazanıncaya kadar geçecek zaman gibi faktörler dolayısıyla sanayileşmeye çalışan memleketimizin ileri birer sanayi memleketi olan Ortak Pazar devletleriyle rekabet etmesi mümkün değildir.

7 — Yabancıların ülkenin istediği yerinde istediği ölçüde arazi ve imkân edinmelerine fırsat vererek Sevr Anlaşmasının dolaylı uygulamasına sebep olacağı, kültürel ve sosyal deformasyona yol açacağı ve millî sanayiinin gelişmesini engelleyeceği için ortak pazarın açıkça ve kesinlikle karşısındayız.

8 — Kalkınma için Bölgesel İşbirliği Anlaşmasının millî yararlar açısından geliştirilip genişletilmesinden yarar umuyoruz.

9 — Üçüncü Dünya ülkeleri, özellikle Ortadoğu ve Afrika'nın müslüman ülkeleri ve Kıta Çin'iyle ticarî ilişkileri geliştirmenin büyük yararlar sağlıyacağına inanıyoruz.

KALKINMADA DİĞER MESELELER

Sermaye birikimi

Kazanç ve tasarrufların sanayileşmede değer ifade edebilmesi ve kalkınma yatırımlarının hızlandırılabilmesi yatırım maliyet artışının düşük, buna karşılık kazanç ve tasarruf artışının daha yüksek olması zorunludur. Bu önemli hususu idrak edemeyen iktidarlar fiatların hızla artması karşısında kılları kıpırdamak şöyle dursun yangına körükle gitmişlerdir. Vatandaş ve müteşebbisin üzerindeki kambura bir de zamları eklemişlerdir.

Nitekim, müteşebbislerin yaptıkları tasarruflar, zorlukla temin ettikleri krediler yatırımlardaki hızlı maliyet artışını karşılayamamaktadır. Sermaye ve tasarruf sahipleri devletin kazdığı enflâsyon kuyusundan çıkamadıklarından, ellerindeki meblâğı üretken olmayan sektör ve hizmetlere yatırmaktadırlar. Bu sebeple kusurun yurttaşta ve sermaye sahibinde aranması yerine iktidar sorumlularının yakasına yapışmak ve hesabı onlardan sormak mecburiyeti vardır.

Para ve fiat siyasetinden anlamayanların memleket idaresine talip olmaları kadar hazin bir şey yoktur. Zira, enflâsyonun iktisadî sosyal politikadaki tahripkâr niteliğini anlıyamayan iktidar sorumluları basiret-

sizlik ve bilgisizlikleri sebebiyle halkı da enflâsyon psikolojisine sokarak bindikleri dalı kestirmişler; yani vatandaşın büyük meblâğlara varan tasarruflarını yine vatandaşın kendisine tahrip ettirmişlerdir. Buna karşılık, ticaret ve teşebbüs erbabının tahrip edilen sermaye ve tasarruflarının hesabını sormak konusunda gözlerini açacak basirete henüz kavuşamadıkları görülmektedir.

İktisaden geri kalmış ülkelerin kalkınmasında, sermaye oluşumuna özel bir önem vermek zorunluğu vardır. Türkiye'mizin kalkınması için halk tasarrufları, vergiler ve dış yardımlar ile halk enerjisini seferber etmek ve halkın emeğini teşkilâtlandırarak değerlendirmek suretiyle sağlanabilir.

Türkiye'de bankaların aracılık ettiği masraflar özellikle ithalat ve ihracat gibi ticaret kesiminde çalışanların hizmetine kısa vadeli yüksek faizli olarak verilmektedir. Bu suretle verilen para pahalı olmakta, ayrıca krediyi alan da tüketim kısmına sarf etmektedir.

Türkiye'de banka sayısı fazladır. Yönetim çok masraflıdır. Kredi maliyeti yüksektir. Kredi dağıtımındaki ölçü belirli kişilerin himayesi şeklindedir. Devlet bankaları da, ticaret bankalarının modellerine uydurulduğundan, devlet bankalarında da kaynak israfı vardır. Kaynak tüketen bu bankalar gerçek amaçlarına yeterli fon bulamamaktadır.

Dış yardımlar ve yabancı sermaye de Türkiye'de sermaye oluşumuna yararlı olamamaktadır. Bu yardımlar tüketimi artıracak ve dışarıya döviz gitmesini sağlıyacak yöne kaymaktadır.

Vergi politikası dar gelirli vatandaşları sıkıntıya sokacak şekildedir. Sermaye oluşumuna ters düşmektedir. Vergi adaletinin sağlanabilmesi için mümkün olduğu oranda vasıtalı vergilerden kaçınıp, doğrudan doğruya malların ve gelirlerin vergilendirilmesine gidilmesi ve gelirin büyüklüğü oranında vergi artırılması gerekmektedir.

Ticarî ve iktisadî konularda prensibimiz zengin millet, zengin devlet kavramıdır. Bundan vaz geçmeli, gerçekçi bir tutuma dönülmelidir. İthalat ve ihracaatın mutlak surette millet ve memleket şart ve menfaatlerine uygun olarak düzenlenmesine gayret edilmeli, fert ve müessese tekeline imkân verilmemelidir. Yeni pazarlar aranmalı, bilhassa Orta Doğu ülkelerine önem verilmelidir.

Sermaye piyasası kanunu biran evvel çıkartılmalı, bankacılıkta para spekülasyonuna yol açan mevzuat yeniden ele alınmalıdır. Sistem ve düzen zengini daha çok zengin yapmak için işlememelidir.

Deniz ticareti

Türkiye'nin çok hızlı kalkınma hamlelerine girişmesi gerekmektedir. Kalkınmanın sağlanabilmesi için ardı arkası kesilmeyen verimli, gelir sağlayıcı ve üretimi artırıcı büyük yatırımlara girişmek gerekmektedir. Yatırımlar ise, zengin sermaye birikimine ve geniş mali imkânlara ihtiyaç göstermektedir. Türkiye'de büyük sermaye birikimi bulunmadığına göre ihtiyacımız olan yatırımlar için çareler aramaya mecburuz. Çarelerin

başta gelen birisi denizciliğe önem vermektir. Vatanımızın üç tarafı denizlerle çevrili bulunduğuna göre Türk Milletinin denizci bir millet haline gelmesi zorunludur.

Uzun yıllardan beri Türkiye'yi idare edenler denizciliğin ve deniz ticaretinin önemini anlayamamışlar ve bu konu üzerinde gerekli icraatı yapmamışlardır. Bu tutumları yurdumuzun yoksulluk ve sefaletinin devam etmesinde başlıca sebeplerden biri olmuştur. Denizcilik ve deniz ticareti bizim için gerçek cankurtarandır. Sihirli bir kalkınma yoludur. Denizcilik konusunun belkemiği ise gemi inşaatçılık sanayiidir. Bunun üzerinde de çok önemle durulması ve bu sanayiin gelişmesi için gereken herşeyin yapılması lâzımdır.

Deniz ticaretinin milletlerin refahında ve iktisadî gelişmesinde en büyük faktör olduğu dünya ülkelerince de kabul edilmiştir. Devletler bu yönde amansız bir yarış içerisindedirler. Üç tarafı denizlerle çevrili ülkemizde ise bugün filomuzun yetersizliği sebebiyle ithalat ve ihracatımızın ancak cüz'i bir kısmı kendi gemilerimizle taşınmaktadır. İthalat ve ihracatın % 95 ini deniz yoluyla yapan memleketimizin kendi gemilerine düşen oranı maalesef üzüntü verici bir seviyededir. Ödemeler dengesi açığımız dış ticaret açığımızın önemli bir kısmını kapsamaktadır. 1966 yılında 7 milyon 840 bin 826 gros ton olan Yunan Deniz Ticaret filosu yüzde yüz artış göstererek 1971 yılında 15 milyon 441 bin 392 gros tona yükselmiştir. Dünyada beşinci sırayı işgal etmektedir. İhracat — ithalât filomuz ile gemi inşaat sanayi sektöründe 5 yıllık plânlarda genişliğine ve derinliğine yapılması gerekli işlemler sayılmış, fakat bu beyanlar

bir sonraki plân dönemine de aynı lâflarla aktarılmış, maalesef bugüne kadar dişe dokunur hiçbir ciddi icraat yapılamamıştır.

Bugün Türk navlun piyasası yabancıların elindedir. Bu piyasanın millî armatörlerimize kazandırılması gerekmektedir. Hali hazırda Türkiye kendi yüklerinin taşınması için hergün yabancılara 6 milyon lira döviz kaptırmaktadır. Bu yılda 2 milyar liradan fazla bir döviz kaybı demektir.

Türkiye güçlü armatörlere sahip olmadıkça dışarda pazar tutamaz. Bu da devlet himayesinde, dünya denizciliğindeki gidişe uygun koşulları gerçekleştirmekle olur. Bugün millî işletmelerimiz, hükümetlerin denizcilik sorunlarına sahip çıkmayışları ve denizciliğimize yön vermeyişleri yüzünden yabancı deniz işletmelerinin dümen suyuna girmişlerdir. Bu yüzden de, Türkiye ihracatını geliştirememektedir.

Bunun en somut örneği, Kanada'ya tarım ürünleri satan Avusturalya ile ülkemizin pazar savaşında açık seçik görülmektedir. Nitekim, aynı tür malı Avusturalya'ya göre % 15 daha ucuza verdiğimiz halde yabancı gemilerle yapılan taşımalardan ötürü, yüksek navlun sebebiyle Kanada pazarına mallarımız % 10 daha pahalı arzedilmektedir.

Kamu kesimi deniz işletmelerimiz gerçek anlamda armatörlük niteliğinden yoksun bulunmaktadır. Nitekim, bu yoksunluk sonucu, yaptığımız incelemede yalnızca iki dış hatta 1.156.000 ton yükü yabancı bayraklı gemilere, «taşısınlar» diye bırakan söz konusu işletmeler, aynı zamanda d e n i z c i l i ğ i m i z i en azından

223.370.000 lira tutarındaki dövizden de mahrum etmektedirler.

Limanlarımız sür'atle dünya standartlarına uyacak şekilde modern hale getirilmelidir. Ayrıca, ülke gerisi ulaşım yolları ve taşıma sistemleri arasında prodüktif bir koordinasyon kurulmalıdır.

Denizcilik eğitimi öncelikle ele alınmalıdır. Bu eğitim, her kademedeki personelin kendi alanında ileri teknolojisine uymasını sağlıyacak nitelikte olmalıdır.

Denizcilikte hızla ileri gitmenin tedbirlerine başvurulmadıkça Türkiye'nin güçlü bir iktisada sahip olması mümkün olmayacaktır. Milletimizin ve bütün ilgililerin dikkatini bu noktaya çekmek çok yararlı olacaktır.

Hükümetlerin ve diğer resmî makamların dışında özel sektör mensuplarını ve her Türk vatandaşının denizciliğimizin geliştirilmesi ve Türk Milletini geniş anlamı ile denizci bir millet haline süratle getirmek için faaliyet göstermesi gereklidir. Türkiye'mizin yükselmesi ve gelişmesi denizciliğin imkânlarının değerlendirilmesi ile denizlere açılmaya bağlıdır.

Enerji meselesi

Bugün, yurdumuzda karşılaşılmakta olan enerji sıkıntısı, aslında Türkiye'yi idare eden sorumluların içtimaî, iktisadî ve sınaî kalkınma dâvalarında yıllardanberi tâkip edegelmiş oldukları siyasetin tabiî ve ayni zamanda gayet tehlikeli olan sonuçlarından biridir.

Türkiye bu gidişle yalnız enerji sektöründe değil,

başta çelik, makina taşıt aracı ve benzeri şeyleri olduğu halde daha pek çok maddenin darlığını duymaktadır ve duymakta devam edecektir.

Ankara'da, İstanbul'da ve diğer şehirlerimizde baş gösteren yüz kızartıcı susuzluk, tabiatın tahribi ve çevre kirlenmeleri, halkın hayvanî proteinden yoksun beslenme düzeni, işsizlik, fakirlik hep yukarıda işaret ettiğimiz basiretsiz, düzensiz ve temelsiz kalkınma siyasetinin giderek milletimizi içine soktuğu çıkmazlardan sadece birkaç örnektir.

Batı medeniyetini dış görüntüsüyle taklit etmeyi bir marifet sanan ve bu taklitçiliği bütün toplum meselelerinin kökten çözüm yolu imiş gibi millete göstermeğe çalışan bu şuursuz politika, herşeyden önce, milliyetçi bir dünya görüşüne sahip olamamak gibi bir kusurun ağır sorumluluğunu taşımaktadır. Zira çeyrek yüzyıldanberi memleketimizde kurulmuş olan her fabrika veya elektrik santralı veya buna benzer bir tesis, üstü kapalı veya açık, mutlaka bir yabancı ülkenin verdiği borçla veyahut sağladığı yardımla meydana getirilebilmiştir. Bunu siyasetlerinin bir zaferi olarak halka sunanlar, Türk milletinin tarihinin akışına ve Türk halkının millî duygusuna ve gururuna ters düşen bu davranışlarda o derece ileri gitmişlerdir ki, dışardan yardım alınmadığı takdirde ülkemizde hiçbir şeyi yapılamıyacağı fikri ile âdeta beyinleri yıkamışlardır.

Böylece Türk milletinin kendi kaderine bizzat yön verme yeteneği körletilmiş, millî yaratıcı akıl gücü bir kenarda paslanmağa, küflenmeğe mahkûm edilmiştir. Eğer en çok muhtaç olduğumuz bir anda güçlü bir millî ağır sanayi teşkilâtından yoksun bulunuyorsak bu-

nun sebebini tâkip edilegelmiş olan iktisat ve sanayi siyasetlerinin temel millî çıkarları ön plânda gözeten milliyetçi bir felsefeden mahrum olmasında aramak icabeder.

Türkiye'de bugün herkesin bildiği ve gördüğü bir enerji sıkıntısı vardır. Bu sıkıntı giderek azalmıyacak, belki daha da artacaktır. Bu vaziyetin Türk millî kalkınma hamlesini can evinden vurması ve kalkınmayı kösteklemesi âşikârdır. Ufuklarda bu sıkıntının bugünden yarına çözümleneceğine ait bir işaret de yoktur. Çünkü, kendi makinalarını yapamayan bir toplumun, yirminci yüzyılın zorunlu kıldığı cihazlanma düzeyine başkalarının yardımları sayesinde ulaşması mümkün değildir. Ve bu yüzden de bunun tersini ispata yarayacak hiçbir olay henüz gerçekleşmemiştir.

Uzmanların ifadesine göre Türkiye'de günlük elektrik enerjisi ihtiyacının hemen hemen yarısı petrolden elde edilmektedir. Türkiye bir petrol ülkesi olmadığına göre bu hal, tek başına, değil yalnız bu ülkenin baş sorumlu idarecilerinin hattâ alelâde bir yurttaşın bile gece uykusunu kaçırmağa yetecek kadar endişe verici bir önem taşımaktadır.

Yarın herhangi bir sebeple petrol ithal edemiyecek olursak, bu yüzden bu memleketin şehirleri karanlıkta kalır, fabrikalarının çarkları durursa bunun sonucunun nereye varacağını kestirmek mümkün değildir.

Hal böyle iken Türkiye'de mevcutlara ilâveten daha başka petrol santrallarının inşa edilmesi için birtakım hazırlıkların olduğu anlaşılmaktadır.

Türkiye enerji darlığı içindedir. Aynı darlık çelik, makina, taşıt aracı için de söz konusudur. Şehirler su-

suzdur. Susuzluk artacaktır. Çünkü bütün bu dar boğazları aşacak büyük yatırımların yapılabilmesi için yığınla makinaya,motora, demire, çeliğe ve birçok temel yatırım malzemesine ihtiyaç vardır. Türk millî iktisadı ve sanayisi kendi kendisini büyütebilen ve dış yardımlara lüzum kalmaksızın kendi meselelerini çözümleyebilen bir olgunluk seviyesine eriştirilmemiştir. Çünkü uygulamada böyle bir seviyeye erişmek amacına yönelmiş siyasete hiç bir zaman yer verilmemiş, aksine son personel kanunu tatbikatı ile devlet hizmetindeki sunucu millî mühendislik hizmetlerinin de dış firmalara verilmesi imkânı yaratılmıştır.

En hassas bir nokta olması dolayısiyle bugün enerji kesiminde ortaya çıkmış olan tehlikeli durum Türk milletini son derece rahatsız etmektedir. Bu millet tarih boyunca büyük devletler kurmuş ve büyük devlet olmanın gurur ve hasretini, tarihî bir miras olarak, ruhunda taşımıştır. Bugün de taşımaktadır. Böyle bir milleti, milletler camiası içinde, ileri olma, büyük olma, iddiasını yitirmiş ve geri kalmışlığın mahcubiyetine terk edilmiş olarak hareketsiz bir halde tutmak ve bu tutumda ısrar etmek ve onu medeniyet yarışına katılmaktan alıkoymak, altından kalkılması güç bir tarihî sorumluluğu da beraberinde getirmektedir. Türkiye'de bugün karşı karşıya bulunduğumuz enerji sıkıntısının ardında yatan gerçek işte budur.

MİLLÎ NÜFUS SİYASETİ

Nüfusumuz, topraklarımızın yüzölçümü ve verim kabiliyeti gözönüne alınırsa düşüktür. Türkiye toprakları yüz milyon insanı rahatça geçindirecek zenginliktedir. Bu, bir görüş, bir iddia değil, ilmen isbat edilmiş bir gerçektir.

Bir başka durum da, komşumuz olan ülkeler nüfuslarının artışını teşvik etmekte ve artış oranları gittikçe yükselmektedir. Buna karşı Türk hükûmetleri ne yapmaktadırlar? Hali hâzır nüfusumuzu doyuramayan hükûmetlerimiz «doğum kontrolü» diye bir prensibi kabullenmiş görünmektedirler.

Bu görüşe göre nüfus artışımız kontrol altına alınacak ve bu yolla fert başına düşen gelir seviyesi artacak veya hiç olmazsa eksilmeyecektir. Bu, idarecilerin kendi beceriksizliklerini kabul ve ilân etmelerinden başka birşey değildir. Bütün devletler nüfuslarının artmasını teşvik ederken, Türkiye'nin nüfus kontrolu tatbik etmesini biz bir kasıt olarak kabul ediyoruz.

Bugün nüfus kontroluna yardım eden kimlerdir? Bunun için dış yardımlar almaktayız. Amerika'nın bir eyâletinden bir yardım derneği bu iş için bize teşvik yardımları göndermektedir. Bu bizi çok sevdiği için mi-

dir? Bunun arkasında başka maksatlar yok mudur?

Bunun arkasında sanayileşmiş, kendi atomunu kendisi yapan müreffeh Türkiye'nin korkusu gizlidir. Eğer bu milletler bizi gerçekten seviyor iseler bu yardımları nüfusumuzu kısıtlamak için değil, iktisadî durumumuzu sağlamlaştırmak için etsinler.

Memleketimizde hükûmetçe tatbik edilmekte olan doğum kontrolü, aslında Türk Milleti'nin varlığına, geleceğine ve Türk neslinin istikbaline bir hıyânettir, bir suikasttır.

Doğum kontrolü veya nüfus plânlaması altında yürütülen bu siyasetin esas gayesi Türk milleti'ni kuvvetsiz, âciz hâle getirmekten ibarettir.

Türkiye'nin düşmanları, Anadolu topraklarının rahatça besleyip geçindirebileceği yüz milyonluk kuvvetli bir Türkiye istemediklerinden hükûmetin sorumlularını «doğum kontrolü» yalanıyla aldatmaktadırlar. Türkiye Hindistan, Çin veya Japonya ile Amerika, Rusya değildir. Bu milletlerin nüfus çokluğu hem kendileri ,hem de dünya için bir mesele teşkil etmektedir. Fakat Türkiye'nin durumu böyle bir mesele yaratmamaktadır. Kırk yıl evvel nüfusumuz 13 milyon iken, kilometrekare başına 17 kişi düşüyordu ve en büyük ihtiyaç nüfus idi. Bugün de birinci ihtiyacımız gene nüfustur. Hollânda ve Belçikada kilometrekareye 300 kişi düşmektedir. Bu orana göre, Türkiye toprakları en az 150 milyonun üstünde insan barındırabilir.

Nüfus artışını önleyerek millî geliri yükseltmek çok hatâlı bir siyasettir. Halkın refâhı, memleketin yeraltı ve yerüstü kaynaklarını ilmî usûllerle işletmek ve insan emeğini israf etmeden değerlendirmekle sağlanır.

Türk milleti'nin çoğalması iktisadî kalkınma için büyük bir itici kuvvet teşkil eder. Kalkınmış olan bütün memleketlerde bu böyle olmuştur.

Ayrıca şunu da belirteyim ki, doğum kontrolü hem İslâmiyet'e, hem de millî çıkarlarımıza aykırı olduğu gibi, ilme de aykırıdır.

Doğum kontrolü yapılan her Türk kadını için doktor ve hemşirelere yabancı kaynaklardan temin edilen paralar ile prim ödenmektedir. Kökü dışarda olan hareket ve davranışlarda olduğu gibi, bu teşebbüste de Türk milleti'nin millî varlığına ve istikbâline suikast ile hıyânet edildiğini tesbit etmiş bulunmaktayız.

Türkiye'nin etrafındaki komşu milletlerde ve Balkanlarda, İsrail ve İran'da doğum kontrolü yapılmamaktadır. Bu durumda Türkiye'nin nüfusunu azaltmak siyasetini hedef tutan doğum kontrolünün bizde ısrarla devam ettirilmesi, üzerinde önemle durulması gereken çok acı bir gerçektir.

Yurdumuzda bugün kanunla uygulanmakta olan nüfus plânlaması milletimiz için çok zararlıdır. Geçmiş yıllarda sanayide ve iktisatta kalkınan tüm milletler aynı zamanda büyük bir nüfus artışı göstermişlerdir. Adetâ onlardaki nüfus artışı sanayileşme ve kalkınmalarını hızlandırmıştır. Bu böyle iken bizim nüfusumuzun artışını önlemeye çalışmak isabetli değildir.

Son olarak şunu da hatırlatayım ki, Türkiye'de «doğum kontrolü» maskesi altında yürütülen ve binlerce Türk kadının sağlığını da tehdit eden nüfus azaltma politikası lüzumsuzdur. Güvenliğimiz için, kalkınmamız için nüfusumuzun da sür'atle artması gereklidir.

KÖYCÜLÜK, KÖY REFORMU VE TARIM KENTLERİ

KÖYCÜLÜK

Köylerimizin durumu ve köycülük

Memleketimizin başta gelen meselesi köycülük dâvasıdır. Nüfusumuzun %70'i hâlen tarımla uğraşmakta ve köylerde yaşamaktadır. Köylerimizin devlet hizmetlerinin büyük bir yükünü taşımakla beraber, çok az ilgi ve yardım görmektedir.

Devlet kurulduğundan beri payına sadece sabır, tevekkül ve meşakkat düşen Türk köylüsü eti yene yene kılçığı kalan balık durumuna getirilmiştir. Çocuğunu okutabilmek, yavrusunu tedavi ettirebilmek için tarlasını ,ineğini ve kilimini satan bu çilekeş insanlar toprağa saçtıkları tohumları kurdun kuşun ağzından, zararlı böceklerden, bin bir zorlukla kurtarmağa çalışırlar. Fakat buğday evini tutmadan, meyve ağaçta ermeden, tütünler denk yapılmadan, harman yerinde tefeciler, tarla sınırlarında karaborsacılar, yollarda fırsatçılar pusuda onları bekler. Bütün bu savaşlar sonunda elinde kalabilen tarlası, ineği ve davarı da bankalara ipoteklidir. Köylü tapu sahibi, mülk sahibi görünür, gerçekte mülk sahibi değildir. Koyun onundur, fakat sütü başkasınındır. Buğdayı o yetiştirir, fakat payına düşen arpa ekmeğidir. Ne yazık ki hizmetler bu milyonlarca insanın sırtında, nimetler ise bir avuç insanın

elindedir. Türkiye'nin sahilleri fırsatçılar tarafından kapışılırken sahillerde barınan köylülerimiz dahi denizi uzaklardan seyredebilmektedir. Türk köylüsü nimetler bölüşülürken en arkaya itilmekte, hizmetler görülürken en öne çağırılmaktadır. İktisadî gelişme ve dengenin sağlanabilmesi için mülk üzerindeki tasarruf iyi niyet, ilmî metod, millî menfaat, ahlâkî hudutlar içinde yürümelidir.

Türk milletinin önünde büyük bir gerçeği bir kere daha ifade etmek ve sorumluları uyarmak isterim :

Bir ülkede yoksullukla zenginlik farkı çoğalınca açlarla toklar birbirinden uzaklaşınca sosyal ve iktisadî anlamda alçak ve yüksek basınç merkezleri teşekkül edince meydana gelen fırtınaların tahribatını önlemek mümkün değildir. Ve yine unutulmamalıdır ki sivrisineklerle mücadelede ilk hedef bataklıkların kurutulmasıdır. İşsizlik ile iltimasın, soygunculuk ile rüşvetin sokaklarda kol kola gezdiği, sefalet ile ümitsizliğin arttığı bir ülkede âdil bir nizamdan da bahsedilemez.

Yanlış köy siyaseti

Bugünkü köy politikası merkezden çevreye doğru yapılmaktadır. Bu, köy kalkınmasını imkânsız hâle getiren, şehirlere akını çoğaltan bir görüştür. Köy kalkınması, çevreden merkeze doğru yapılmalıdır. Anadolu'ya yapılacak yatırımlar ucuz işçilik sağlayacağı gibi, halkın köyleri boşaltması da önlenir. Büyük şehirlerimizi saran gecekonduların sebebi yanlış köy siyasetinden başka birşey değildir.

Köylü teşkilâtsızdır

Milletimizin %70'i köylülerden meydana gelmektedir. Köylülerimiz ise bugün yurdumuzda en teşkilâtsız ve sesini duyuramayan bir kitle durumundadır. Büyük şehirlerde yaşıyan dar gelirli zümreler, çeşitli kuruluşlar halinde teşkilâtlandıkları için hükûmetler üzerinde tesir ve baskı yapmaktadırlar. Bunun sonucu olarak ücret ve maaşlarda arttırmalara gidilmektedir. Bu durum ise memleketin üretimini arttıracak yatırımları azalatmakta ve yavaşlatmaktadır.

Esas olan köylü kitlesini teşkilâtlandırmak ve kalkındırmaktır. Bunun için tüketim iktisadından ziyade üretim iktisadına önem vermek gerekmektedir. Köylerimizi köy grupları halinde teşkilâtlandırarak tarım kentleri kurulmalıdır. Kooperatifçiliğin memleketimizin ve milletimizin özel durumlarına göre ayarlanarak halkımızı üretim ve tüketim birlikleri halinde teşkilâtlandırmak lâzımdır. Köylümüz de bu şekilde teşkilâtlandığı takdirde bir çok dertlerinin çözümlenmesi mümkün olacaktır. Bütün milletimizi üretim ve tüketim birlikleri halinde teşkilâtlandırmak ve meydana gelecek olan bu kurumlara yurdumuzun sanayileşmesi için gerekli yatırımları yaptırmak kalkınmamızı çok kolaylaştıracaktır.

Bazı tedbirler

Tarım siyaseti, tarımdaki imkânları değerlendirecek ve sınırlayıcı faktörleri ortadan kaldıracak şekilde

tesbit edilmelidir. Tarımdaki bünye bozukluğu ıslâh edilmeli ve iktisaden yaşayabilir aile işletmeleri kurulmali, bunlar bünye ıslâhatında temel unsur olarak kabul edilmelidir.

Türkiye'de gerek nebatî ve gerek hayvanî ürünlerin verimi son derece düşüktür. Bunun için tarımda verimlilik artırılmalı ve verimliliği artırıcı gübre, tohum, ilâç, damızlık, iyi beslenme ve sun'î tohumlama imkânları çiftçiye verimli bir şekilde zamanında verilmelidir.

Halkımızın daha iyi beslenmesi, ihracatın arttırılması, sanayiimizin tarım ham maddeleri ihtiyacının karşılanması, iç ve dış pazar şartları da göz önünde bulundurularak ürünlerimizin bu gayeler için üretilmesi plânlanmalıdır.

Topraklarımız yıldan yıla artan bir erozyon tehlikesi ile karşı karşıyadır. Meralarımızda aşırı otlatma ve başı bozukluk endişe vericidir. Çiftçinin hayvan başına verimi artırılması yerine, hayvan sayısını artırması bir ilerleme örneği değildir. Hayvan üretim seviyemiz de çok düşüktür.

Tarımda, devlet ve özel sektör yatırımları yeterli ölçülere çıkarılmalıdır. Memleketimiz geniş bir arazi varlığına sahip olup, her türlü mahsulün yetişmesine elverişli, çeşitli iklim özellikleri taşımaktadır. Buna rağmen ziraî krediler kifayetsizdir. Tarım kredi hacmi artırılmalı ve bir sisteme bağlanmalıdır. Ziraat Bankasının öz kaynakları takviye edilmeli, koordinasyonu sağlamak için Tarım Bakanlığına bağlanmalıdır.

Memleketimizde pazarlama hizmetleri hâlen ilkel

usûllerle yapılmaktadır. Çiftçinin, malının değerlendirilebilmesi için modern pazarlama usulleri tatbik edilmeli, çiftçinin eğitim ve öğretimi en geniş ölçüde ele alınmalıdır. Tarımda çalışan nüfusun fazlalığı ve gizli işsizlik bir gerçektir. Bu husus sanayie kaydırılırken, tarım sanayiinin göz önünde bulundurulması ve nüfusun tarım sanayiine aktarılması öncelikle düşünülmelidir.

Orman köylerimizin durumu da yürekler acısıdır. Bunun için orman bölgelerinde orman ürünleri sanayiinin kurulmasını hayatî bir önemde görmekteyiz.

Kooperatifçilik geliştirilmeli ve çiftçinin kooperatiflerde aktif görev alması temin edilmeli, her köyde bir kooperatif hayalinden vazgeçerek Tarım Kentleri dediğimiz ve üçüncü beş yıllık plânda merkez köy olarak geçen köylerde kooperatif birlikleri kurulmalı, asgarî 5 - 6 köy birbirine bağlanmalıdır.

Ayrıca memleketimizi sarmış olan tefecilik, vurgunculuk kesin şekilde önlenmelidir. Köylülerimiz ve üreticiler tefecilerin elinde ezilmektedir. Bunların kaldırılması için tedbir alınmazsa memleketimizin siyasî ve sosyal huzuru da sağlanamaz. Köylülerimiz lüks ve israfa dayanan tüketim iktisadının esiri ve kurbanı olmaktan kurtarılmalıdır. Tarım kentler iteşkilâtlandırılmalıdır. Hükûmetlerin bu konuya sür'atle yönelmesi lâzımdır.

Bankalarımızın, başta Ziraat Bankası olmak üzere, köylüye dönük faaliyetleri çok kısıtlı ve yetersiz bir durumdadır. Üreticiler tefeciler elinde ezilmekte ve büyük sıkıntı çekmektedirler. Tefecilik yurdumuzun her

tarafında ve toplum hayatının her safhasında milletimize zararlı bir faaliyet olarak yaşamaktadır. Halkı tefecilerin elinden kurtarmak en ivedi işlerimizden biri olmalıdır.

Bunun için, başta köylüler olmak üzere, vatandaşlarımızı teşkilâtlandırmak, kolay ve ucuz krediler sağlamak gerekmektedir. Köylerimizi tarım kentleri halinde ve üretim-tüketim birlikleri biçiminde teşkilâtlandırmak çok yararlı olacaktır.

Türk köylüsü ve üreticilerimiz bugün çok sıkıntılı bir durumda bulunmaktadır. Üreticinin yetiştirdiği ürünlere hükûmetin vermiş olduğu taban fiatları temelsizdir. Köylü ve üreticinin satın almak zorunda kaldığı bütün ana ihtiyaç maddeleri hızla pahalılaşmış ve pahalanmaya devam etmektedir. Buna karşılık hükûmetin tayin ettiği taban fiatlar düşük olduğu gibi, resmî fiatlar üzerinden üreticinin ürünlerini satması da mümkün olamamaktadır. Gerek iktisadî devlet teşekkülü, gerek alıcı durumunda bulunan devlet teşekkülü ve gerekse üretici tarafından kurulan üretim birlikleri yeterli krediye ve tesislere sahip bulunmadıkları için üreticinin bütün mallarını satın alamamaktadırlar. Bu durumda köylü, tüccar ve tefecilerin insafına terk edilmektedir .Tüccar üreticinin mallarını hükûmetin tayin etmiş olduğu resmî taban fiyat üzerinden değil, fiyatları daha aşağıya düşürerek satın almaktadır.

Tarım ürünleri fiat siyaseti umumî hükûmet politikasının bir parçasıdır. Hububatta hükûmet alımları mahdut kalmakta ve fiatlara pancar alımında olduğu gibi tam bir hakimiyet sağlıyamamaktadır. Bu da üreticinin aleyhine olmaktadır. Tek başına fiatlarla oyna-

mak, tarım ürünlerinin üretimini artırmaya yeterli değildir. Fiat tedbirleri ile ürünün birim başına düşen masraf azaltıcı olmalı ve diğer tedbirleri de beraberce alınmalıdır. Bunlar yapılmadığı müddetçe çiftçinin sağlığı, mülkiyeti ve riskinin emniyet altında olduğu söylenemez.

Orman köyleri

Özellikle orman köylerinde yaşayan köylülerimiz yürürlükte bulunan orman kanununun baskısından büyük dertlerle karşı karşıyadırlar. Orman köylülerini yeni geçim yolları sağlamaksızın sert kanunlarla âdeta açlığa veya mahkûm olarak hapishanelere düşmeye zorlayan bir durum ortaya getirilmiştir. Kuru yasaklarla ve şiddet kanunlarıyla meseleler çözümlenemez.

Türk milletinin kalkınması, ormanların korunması ve tarımın verimli hale sokulması büyük ölçüde ilmî bir yakıt siyasetinin uygulanmasına bağlıdır. Türk milletinin gübreyi yakıt olarak kullanmaktan kurtarılması ve gübreyi tarlaya dökmesi sağlanmalıdır. Memleketimizde zengin linyit yatakları bulunduğu gibi yakıt ihtiyacını karşılayacak başka imkânlar da vardır. Bir yakıt ofisi kurularak bu konuyu çözümleme faaliyetine sür'atle geçilmelidir.

Yakıt gazların fiatı düşürülmeli, kız ve kadınlarımızın çalı çekmek, tezek kurutmak külfetleri kalkmalıdır. Devlet fabrikalarında gayet kolay yapılabilen gaz ocakları ucuz fiyatlarla köylüye dağıtılmalıdır. Bu suretle hem ormanlar korunmalı, hem de rahatlık sağlanmalıdır.

KÖY REFORMU

Toprak reformu mu, köy reformu mu?

Millî bütünleşmemizin gerçekleşebilmesi, nüfusumuzun çok büyük bir kısmını içine alan köy toplum yapısının düzeltilmesine bağlıdır. Köy toplum yapısının düzeltilmesi, çok yönlü içtimaî, iktisadî ve kültürel tedbirlerin alınmasını gerektirir. Köy kalkınması, dar kapsamlı bir toprak reformuyla gerçekleştirilemez. Bugünkü köy nüfusu ve bunun yıllık artış hızı ile dağıtılabilecek toprak miktarı karşılaştırılacak olursa, tek başına toprak reformu hareketinin yanıltıcı bir tedbirden başka bir şey olmadığı anlaşılır. O halde yapılacak iş, bir yandan dar anlamlı toprak reformunu gerçekleştirirken, diğer yandan da köy reformunu gerçekleştirmektir. Bugün ülkemizde 60 bin civarında köy vardır. Bu köylerde 25 milyon insan yaşamaktadır. Köyde yaşayan insanı, insanca yaşamak imkânına kavuşturabilmek için, her köye alt ve üst yapı tesislerini, mektep, hastahane gibi kültürel ve içtimaî tesisleri götürmek şarttır. Ancak, 60 bin köye bu tesisleri götürmek mümkün değildir. Bu durum karşısında köyleri, içtimaî, iktisadî ve kültürel hizmetler bakımından birleştirmek şarttır. Bunun için aynı bölgede kurulmuş köyler arasından en müsait olanı seçilir. Buna *«Merkez köy»* adı

verilir. Bütün alt yapı tesisleri, sosyo-kültürel hizmet ve kurumlar bu köyde toplanır. Böylece hizmet bizzat köye götürülmüş ve köyler kentleşmiş, şehir haline gelmiş olur. Merkez köye, civar köyler çeşitli yönlerden bağlanır. Bu köy, bir iktisat ve kültür merkezi olacağından, buradaki tesis ve işletmelerde çalışacak, memur, işçi ve müstahdem, belirli bir oranda öncelikle civar köylerden alınır. Böylece köyde birikmiş açık ve gizli işsizlik ordusuna istihdam imkânı bulunmuş, köydeki fazla nüfus sanayi ve hizmet sektörüne aktarılmış olur.

Bize göre diğer reformlara ihtiyaç bulunduğu gibi, acele bir toprak reformuna da ihtiyaç vardır. Fakat toprak reformunu ziraat reformundan, sanayi reformundan ve nüfusun dağılışının yeniden düzenlenmesi konusuyla, sosyal ve hukukî reformlardan ayrı olarak düşünmeye imkân yoktur.

«Ziraat reformu» ile toprakların analizini, her toprağın en yüksek rantabiliteyi sağlayacak ziraata tahsis edilmesini, ziraatta toprakü̈stü suları ile toprakaltı sularından faydalanılmasını, erozyonu önleyici tedbirlerin alınmasını, ziraat araç ve gereçlerinin kullanılmasını sağlayacak teşkilâtlanmaya gidilmesini, ilâç ve gübre kullanılmasını, ziraat ürünlerinin sigortalanmasını, satış, ulaştırma ve dağıtım sisteminin kolay ve iktisadî bir hale sokulmasını ve tefeciliğin önlenmesini dâva ve iddia konumuz yapmış bulunmaktayız.

«Toprak reformu» ile, 8 - 10 ve daha ziyade köyün sahibi bulunan ağaların güçlerinin yok edilmesini ve toprağa bağlı bulunan köylülerin sosyal durumlarının düzeltilmesini, diğer taraftan miras yoluyla gayrı iktisadî bir işletmeciliğe sebep olan toprak bölünmeleri için

hukukî ve iktisadî tedbirler alınmasını, ayrıca, nüfusun yüzde 25 ve hattâ daha fazlasının sanayie ve diğer sektörlere aktarılması tedbirlerini şümûlü içine alacak işlerin yapılmasını öngörmekteyiz.

Sanayileşme ve toprak reformu

Türkiyenin dertlerinin temelinde, eğitim ve sanayileşme meselesi yatmaktadır. Bunlar çözüme kavuşturulmadıkça diğer işlerin yoluna girmesi mümkün olamaz. Toprak reformu meselesi de bunlarla ilgilidir.

Tarım ve toprak reformu sanayileşmeyi takip etmelidir. Devlet büyük işletmeler kurmalı, özel teşebbüsün gayretlerini teşvik etmeli ve sanayi'in çekeceği nüfus yüzünden seyrekleşen toprakları işletmek, verimli işletmek, rasyonel işletmek için de her bölgede en küçük işletme birimini tesbit etmelidir.

Bunun ölçüsü, çiftçinin sadece karın tokluğu için kaç kuruş kazanması değil, âlet, malzeme ve emek israfını asgarî hadde tutarak en yüksek verimin ne kadar sahadan alınabileceğine göre konulmalıdır.

Sanayileşmeden önce yapılacak toprak reformu içtimaî, iktisadî, siyasî badireler doğuracaktır. Dünün ihmali bugünkü anarşinin sebebidir. Bu günün hesapsızlığı da yarınımızı karıştırabilir.

Toprak reformu çalışmaları

Toprak reformu, kısaca tarif etmek gerekirse, tarım ürünlerinin artırılması ve topraksız, ya da yeteri

kadar toprağı olmayan köylüye toprak verilmesidir. Türkiyemiz tarım iktisadına dayanan bir ülkedir. Tarım iktisadına dayanan ülkeler iktisadî yönden geri kalmış ülke adını alır. Böyle ülkelerde nüfusun büyük bir çoğunluğu köylerde yaşar. Gerçekten bugün köylerimizde nüfusumuzun üçte ikisine yaklaşan vatandaşımız yaşamaktadır. Hükûmetin öngördüğü toprak reformuyla köylü nüfusumuzun içtimaî refaha kavuşması, insanca yaşayabilmesi mümkün değildir.

Bugün Türkiye topraklarının yekûnu 776 bin kilometrekaredir. Bu, 776 milyon dönüm demektir. 30 milyon köylümüze bu toprakları bölüştürsek, adam başına 30 dönüm bile düşmez. 776 milyon dönümün içine Van Gölü ile Ağrı Dağları, Konya çölleri ile yaptığımız evlerin arsaları da dahildir. Türkiye'nin ekilebilen arazisinin yekûnu 160 milyon dönümdür. Bunu 30 milyon köylümüzün arasında paylaştırsak adam başına 8 dönüm arazi düşer. Demek ki, bunların savundukları usulle de meselemiz halledilmeyecektir. Toprak reformu, en radikal bir toprak dağıtımı şeklinde mütâlea edilse bile, eldeki toprakları 150 bin köylü ailesine dağıtmak mümkün olabilir. Oysa toprağı olmayan, ya da yeteri kadar toprağı bulunmayan köylü ailemizin miktarı, 3 milyon civarındadır. Bunun için biz diyoruz ki, toprak reformu tek başına yeterli bir tedbir değildir.

Toprak reformunu savunan bir partiyiz. Buna rağmen değer toprak reformunu savunan partilerden farklı bir biçimde savunuyoruz.

Bugün tarımda çalışan nüfusumuz, genel nüfusumuzun yüzde yetmiş ikisidir. Bir memleketin hele sanayileşmemiş bir memleketin tarım ile refaha erişeme-

yeceği bir gerçekken, ille de biz tarım memleketiyiz diye direnmek gülünçtür. Türkiye toprakları yeraltı ve yerüstü servetleriyle jeopolitiğimiz bizi sanayileşmeye zorlamaktadır. Nüfus sanayie aktarılmaya başlanmadan yapılacak bir toprak ve tarım reformu başarıya ulaşamayacaktır. Bu fikir temel olarak kabul edildikten sonra, tapu ve kadastro mes'elesi halledilmeli ve kooperatifleşme nizâma sokularak köy veya bizim adlandırmamızla *«Tarım Kentleri»* mes'elesi halledilmelidir. Kollektivizme geçiş merhalesi teşkil etmeyen, akıllıca yapılan, üretim ve verimliliğe müsbet yönde tesir eden sanayileşmeye yardımcı olan bir tarım ve toprak reformuna taraftarız.

Toprak toplulaştırması

Toprak reformu sadece toprak dağıtımından ibaret değildir. Toprak dağıtımı, toprak reformunun yalnız bir unsurundan ibarettir. Toprak reformunun diğer iki önemli unsuru, ufak toprakların toplulaştırılması ve toprağın bölünmesine mani olmaktır. Ülkemizde toprakların %87'si 100 dönümden daha küçük parçalara bölünmüştür. 100 dönümden küçük tarım işletmesi, iktisadî olmaktan uzaktır. Bu itibarla yapılacak ilk reform, küçük parçalara bölünmüş toprakların toplulaştırılmasıdır. Toprak toplulaştırılması mecburî olmalıdır. Bugün Belçika gibi demokratik ülkelerde mecburî toprak toplulaştırılması yapılmaktadır. Gönüllü toplulaştırılmanın gerçekleştirilebilmesi mümkün değildir. Ayrıca miras dolayısıyle toprakların bölünmesine ma-

ni olacak hükümlerin konulması da şarttır. Toprak dağıtımında özel mülk arazi yönünden üst sınırın tayini çok önemli bir meseledir. Tarım iktisadında büyük işletme daha verimli olmaktadır. Ülkemiz şartları yönünden dağıtılacak özel mülk arazi çeşitli bölgelerin nüfus şartları göz önüne alınarak, sulu toprakta 1250, kuru toprakta ise 2500 dönümden yukarı araziyi kapsamalıdır. Mülk sahibine daha küçük arazinin bırakılması, toprak reformundan beklenen iktisadî faydayı ihlâl eder. Diğer taraftan toprak reformunda Güneydoğu ve Doğu bölgesine öncelik tanınmalıdır. Zira bu bölgelerde 700 köy; kişi veya aile mülkiyetindedir ve bu milletimizin demokratik yaşama biçiminde, insanlık haysiyetine aykırı düşmektedir.

Kooperatifleşme

Kooperatifleşme, toprak reformunun tamamlayıcı bir unsurudur. Tarım işletmeciliği, teknoloji, sermaye ve pazarlama ister. Küçük çiftçilerin tek başlarına bunu başarmaları mümkün değildir. Bunlar yalnız birleşme ve dayanışma yoluyla gerçekleşebilir. Bu da ancak iktisadî bir kuruluş olan kooperatifler yoluyla sağlanabilir. Ancak demokratik düzende hürriyet asıldır. Hürriyetin garantisi ise özel mülkiyettir. Bu sebeple kooperatife girecek köylü, toprağının özel ve ferdî mülkiyetine sahip olmalıdır. Mülkiyet hakkının kooperatife tanınması, Sovyet modelinde olduğu gibi kolhozların doğmasına yol açar.

İnsan haysiyetine yakışır bir yaşama seviyesine ka-

vuşacaktır. Tarım kentleri ile köylü bir taraftan suya, elektriğe, yola, okula, hastahaneye, kısaca insanca yaşama şartlarına kavuşurken, diğer taraftan da artan tarım üretimi ve bunun karşılığında kendisine kalacak büyük gelir sayesinde yapacağı tasarruflarla iktisadî kalkınmamıza katkıda bulunacaktır. Tarım kentleri hareketinde ağırlık noktası, köy sanayi düzeninin kurulmasıdır. Böylece tarım kentleri, ülkemizin, dolayısıyle köylülerimizin sanayileşme amacını gütmektedir. Köy sanayii, köylülerin tasarrufu ve devletin yapacağı yardımla finanse edilecektir. Tarım kentleriyle bir yandan köylü ve köylerimiz sınaî tesislere kavuşurken, diğer yandan da, verimli toprak reformunun yapılması imkânını doğuracaktır. Bizce toprak ve tarım reformu dört hareketten ibarettir; bunlar, tarım topraklarının bölünmesine mani olmak, ufalanmış tarım toprak ve işletmelerini toplulaştırmak, belirli bir büyüklükten sonra özel mülk araziyi bedeli karşılığında kamulaştırıp, topraksız, ya da az topraklı köylüye dağıtmak ve nihayet emek ve mülkiye tesasına dayanan, marksist ülkelerdeki kooperatifçilikle ilgisi olmayan, tamamen köylünün iradesini yansıtan kooperatifleşme hareketidir. Bu dört hareketi bünyesinde taşımayan bir toprak ve tarım reformu başarısız kalmağa mahkûmdur.

Kadastro meseleleri

Toprak reformu kapsamına girecek arazi yönünden bahçe ve bağları hariç bırakmak gerekir. Çünkü bahçe ve bağlar, büyük bir yatırımı, büyük bir emeği

gerektirir. Toprak Reformu Ön Tedbirler Tasarısı bağ ve bahçeleri de toprak reformu kapsamına aldığı için, hatâlı bir görünüm arzetmiştir. Fakat geçici komisyonun bu maddeyi isabetli olarak çıkartmış olduğunu görmekteyiz. Bağ ve bahçe toprak reformuna girdiği takdirde bunların sahipleri büyük emek ve yatırım sonucu meydana gelmiş ağaçları sökecekler, burayı tarla haline getireceklerdir. Kaldı ki tarım topraklarımızın sadece %2'si bağ ve bahçeden ibarettir ve bunların miktarı çok küçük üniteler şeklindedir: Yarım dönüm, bir dönüm, üç dönüm, beş dönüm, en fazla 50 dönüm, 100 dönüm halindedir. Diğer taraftan, toprak reformu ön tedbirler kanun tasarısında yer alan, zilyedlik yoluyla mülkiyetin kazanılmasına mâni olan maddenin de ülke gerçeklerimize uymadığı kanısındayız. Devlet, kendisine düşen kamu hizmetini yapmadan, vatandaşları suçlayamaz. Devletin, toprak yönünden en önemli hizmetlerinden bir tanesi de toprakların tapu ve kadastrosunu yapmaktır. Ülkemizde bu teşkilât gereği gibi kurulamadığı için halen topraklarımızın sadece %30'unda kadastro işlemi yapılmış, %70'i kadastro görmemiştir. Gerçek ve sıhhatli tapu niteliğini taşıyan topraklarımız da sadece %40 civarındadır. Şu halde Toprak Reformu Ön Tedbirler Kanununun getirmiş olduğu madde uygulanacak olursa %60'ı tapusuz olan ve zilyedliğe dayanan toprakların mülkiyeti devletleştirilmiş olacaktır. Burada şu noktayı belirtelim ki, devletleştirme, sosyal bir reform değli, sosyal bir ihtilâldir. Hukuk devletlerinde ihtilâller değil, reformlar düzeltmeler ,ıslahat yapılır. Kaldı ki toprak reformunun sosyal yönü gereğince topraksız veya az topraklı köylü-

lere toprak verileceğine göre, tapusu olmadığı için devletleştirilecek topraklar acaba kimin zilyedliği altında bulunmaktadır? Hemen belirtelim ki, bu topraklar, fakir köylülerimizin elindedir. Köylülerimiz fakir ve cahil bırakıldığı, buna karşılık devletin bir kamu hizmeti olan tapulama ve kadastro hizmeti yerine getirilmediği için, bu topraklar köylülerin elinden hem de bedelsiz bir şekilde alınacaktır. Bu, ülkede sosyal barış değil, sosyal huzursuzluk yaratacak ve toprak reformunun temel mânasına, esprisine ters düşecektir. Diğer taraftan unutulmamalıdır ki, tapusu çıkartılmış toprakla toprak reformunun kapsamına sokulmak istenen büyük toprak sahiplerinindir. Şu halde, kanunda yer alan zilyedlikle gayrimenkul mülkiyetinin kazanılamayacağı yolundaki madde, faydadan çok zarar getirecek, bu münasebetle de içtimaî huzursuzluğu artıracaktır.

TARIM KENTLERİ

İktisadî demokrasinin kurulmasında en önemli meselelerden birisi de köy ve köylü meselesidir. Bugün nüfusumuzun üçte ikisi köylerde yaşamaktadır. Köy sayısı 60 bin civarındadır. Köylümüz, Türk insanı olduğuna göre, insan haysiyetine yaraşır bir hayat seviyesine kavuşması gerekir. Oysa köylerimizin pek çoğunda en iptidaî hizmetler dahi mevcut değildir. Her köye, yol, su, elektrik, hastahane, okul, kütüphane açmak, doktor, ebe, öğretmen bulmak imkânı yoktur. Bu ise, köylümüzün ilkel bir şekilde yaşaması sonucunu doğurmaktadır. Buna ,bu ülkede hiç kimsenin, hiç bir iktidarın hakkı yoktur. Köylerimizi, cazibe merkezleri etrafında hizmetler yönünden toplayıp, tarım kentlerini kurmak zorundayız. Yıllardır savunduğumuz bu görüş, 3. Beş Yıllık Plâna alınmış olmakla birlikte, mevcut siyasî iktidarların bu projeyi gerçekleştirebileceğine inanmıyoruz. Bunlar, uyutma ve savsaklama politikalarıdır. Tarımkentleriyle köylülerimizin sosyal ve ekonomik yapısı değişecektir. Her tarım kentinde fabrikalar, atölyeler, küçük imalâthaneler, modern okul ve hastahaneler kurulacaktır. Tarım kentlerin kuruluşunda köylerimizin tasarruflarından istifade edilebileceği gibi, devlet de

teşvik ve kredi tedbirleriyle bu kuruluşlara öncelik tanıyacaktır. Unutmamamız gerekir ki, Türk Osmanlı İmparatorluğu en yüksek siyasî ve iktisadî seviyesine ulaşmış olduğu 16. yüzyılda köy sayısı 8 ilâ 10 bin arasında değişmekteydi. Kalkınmış toplum ve ülkelerde küçük ve parçalanmış köy yapısı yerine, büyük, kalkınmış köy yapısı bulunmaktadır. Tarım kentleriyle köylerimiz, büyük iktisadî, sosyal ve kültürel merkezler haline gelecektir.

Tarım kentleri ve kalkınma

Bugün Türkiye'de 40.000 köy - muhtarlık - ve 62.000 yerleşme birimi mevcuttur. Bu durumda her muhtarlık için asgarî ihtiyaç olan bir mektep, bir cami, bir ebe, bir sağlık memuru, bir çeşme, iki öğretmen, bir imam ve köyü birbirine bağlayan yol şebekesi hesap edilirse, şu neticeye varıyoruz :

40.000 Cami,
40.000 Mektep,
40.000 Çeşme,
40.000 İmam,
40.000 Ebe,
40.000 Sağlık memuru,
80.000 öğretmen ve 40.000 köyü birbirine bağlayan yol şebekesi, asgarî ihtiyaçtır.

20.000.000 köylü nüfusunu 40.000 köye taksim edersek, Türkiye'de köyler vasatî olarak 500 nüfusludur. Köyler arasındaki mesafe ortalama 5 Km.'dir ve asgarî 200.000 Km. yol bulmak icab etmektedir.

Bu şartlar tahakkuk etmeden vatandaşın köyde yaşaması, onun tabiata terkedilmiş olmasıdır. Bunları da tahakkuk ettirmek muazzam bir masrafa mal olacaktır.

Köyler arasındaki mesafe 5 km. olduğuna göre, iki köyün sınır kavşağı köy merkezinden 2,5 km. mesafede teşekkül etmiş olur. Bu mesafe sağırla, çiftçinin yarım saatlik zamanında en uzak tarlaya gitmesi demektir. Bugün makinalı ziraata geçersek, yarım saatlik mesafe traktörle 10 - 12 km. tutacaktır. Şu halde, 8 - 12 köyün bir araya toplanması makinalı ziraatın tabiî neticesidir. Köylerin birleşmesi ile bütün ihtiyaçlar onda bir'e inecek ve yol şebekesi 80.000 km. ile halledilecektir. Yalnız yol şebekesinden yapılacak tasarruf bu yeni köyleri - Tarım kent - devlet eliyle yapmayı sağlayabilir. Bugün köy evlerimizin %99'u dört duvar, bir damdan ibaret sıhhî ve fizikî sağlamlıktan nasipsiz perişanlık sembolleridir.

5000 nüfuslu Tarım kent'leri, el sanatlarının ve yeni kurulan sanayinin buralara kayması temin edilerek gecekondu teşekkülünü önleyecek, her evinde akan suyu, seyyar bütan gazı, elektriği ile mamur ve müreffeh Türkiye'nin doğmasını sağlayacaktır.

Bir meydanın etrafında, camii, mektebi, dispanseri, tarım âlet kooperatifi, idare binaları, muntazam sokakları ve çarşısı ile bir mamure teşekkül edecek, köy ve şehir ayırımı kalkacak, ziraattaki nüfusun 3/4'ü sanayi ve hizmetlere kayarak güçlü millet, mamur vatan hedefine varılacaktır. Seyyar hekimler her hafta, her köye uğrayacaktır. Ziraatçı ihtiyaç duyduğu ziraat

âlet ve araçlarını, mahsul derildiği zaman ödemek üzere faizsiz olarak kiralayacak, her çeşit gübre ve tohumu da aynı şartlarla temin edecektir.

Bu safhaya varıldığı zaman Türkiye'de ortalama 4 milyon nüfus ziraatla iştigal eder hale gelecek ve asgarî 250 dönümlük aile işletmelerinden müteşekkil çiftlikler meydana gelecektir .

Bütün bu prensipler şüphesiz bir zaman içinde ve coğrafî ve iktisadî şartlara göre uygulanacaktır. Bu merhaleye varışta hep rıza ve iyiyi tercih faktörlerine dayanılacaktır.

Türkiye yukarıda izah edilen teşkilâtlanmaya geçerken memur ve öğretmen konutu kendiliğinden hallolacaktır.

DIŞ SİYASET

MİLLİYETÇİLİK ÇAĞI VE DIŞ SİYASET

İçinde yaşadığımız çağ, milliyetçilik çağı olmaya devam etmektedir. Dünya üzerindeki milletler ve devletler arasındaki münasebetleri yalnız ve sadece millî menfaatlar ayarlamaktadır. Devlet halinde teşkilâtlı topluluklar olarak yaşamakta ve birbirleri ile olan temaslarını ayrı, ayrı milletler kimliği içinde sürdürmeye devam etmektedirler. Henüz hiç bir toplumun falan ülkenin halkı veya halkları adıyla ortaya çıktığı görülmemektedir. Buna karşılık, milletler kendi içlerinde belirli zümrelerin yararına bir idare içinde olmak yerine, halk yığınlarının refâhını, yükselişini, kalkınmasını öngören bir zihniyeti esas alan bir yönetim peşindedirler.

XIX. yüzyılın son yarısı ile XX. yüzyılın ilk yarısı içinde sınıfçılık görüşünün yeryüzünde hâkim olacağı, millet ve milliyetçilik anlamının kalkacağı ve bunun yerine proloterya sınıfının hâkim olduğu, beynelminelci hümanist bir sistemin kurulacağı bir çok kimseler tarafından iddiâ edilmiştir. Bu görüşlere rağmen, olaylar başka türlü gelişmiştir. Hiç bir ülkede, proloterya sınıfının dışında kalan diğer sınıflar, yok edilerek ortadan kaldırılamamış olduğu gibi, milliyetçilik görüşünde ayrı bir sistem de gelmemiştir.

Kominist rejimlere sahip olmalarına rağmen, bir çok komünist memleketler millî menfaat çatışması yüzünden birbirleri ile kanlı, bıçaklı düşman haline gelmişlerdir. İlk önce Yugoslavya ile Sovyetler Birliği arasında başgösteren, millî menfaat çatışmalarının sebep olduğu düşmanlık daha sonra Arnavutluk'la Sovyetler Briliği arasında ve Macaristan'la Sovyetler Birliği, Çekoslovakya ile Sovyetler Birliği arasında da meydana gelmiştir. Batılıların yakın desteğini sağlayan Yugoslavya Sovyet tecavüzünden kurtulabildiği gibi, Arnavutluk da coğrafî durumunun sağladığı imkân dolayısı ile kendini koruyabilmiştir. Fakat Macaristan kanlı bir şekilde Rus tankları tarafından ezilmiş ve daha sonra Çekoslovakya da kuvvet zoru ile işgale uğramıştır.

Bu sıralarda iki büyük kominist blok olan Sovyetler Birliği ile Çin'in arası da, millî menfaatlerinin çatışması yüzünden açılmış ve iki taraf arasında kanlı hudut çarpışmaları meydana gelmiş ve hâlâ da aralarındaki gerginlik devam eder olmuştur.

Buna karşılık, kapitalist bir ülke olan A.B.D ile, Batı Avrupa devletleri ve yine kapitalist bir ülke olan Japonya ile gerek komünist Çin ve gerekse Sovyetler Birliği çok yakın münasebetlere ve antlaşmalara gitme yolunu tutmuşlardır. Komünist Çin'le komünist Rusya'nın arasında önümüzdeki 15 yıl içinde büyük bir savaşın çıkması çok muhtemel gözükmektedir. Taraflar şimdiden bunun için siyâsî, askerî, iktisadî büyük bir hazırlığa girişmiş bulunmaktadırlar.

İşte yukardan beri kısa olarak özetlenmeye çalışılan durumlar dolayısı ile çağımızın, milliyetçilik çağı olduğu iyice anlaşılabilir.

DIŞ SİYASET NE DEMEKTİR?

Giriş

Takdir olunan bir husustur ki, milletler dünyâ yüzünde tek başlarına yaşayamazlar. Daha pekçok milletlerin meydana getirdikleri dünyâ toplumu içinde, onlarla münâsebet hâlinde yaşarlar. Bu yönden dış siyaset ilişkileri bir devletin, bir milletin, hayâtı, gelişmesi, yaşaması, korunması yönünden gayet önemlidir ve tesâdüflere bakılmaması icâbeden bir ilim konusudur.

Konumuza girince dış siyaseti çok zamanlar yurdumuzu idare edenlerin hafife aldıklarını üzülerek göreceğiz. Dış siyaset her canı isteyenin el atıp yapacağı, yürüteceği ve altından kalkabileceği bir konu değildir. Bunun için özel bilgi, ilim, gayret, yetişme ve tecrübeye ihtiyaç olduğu gibi bundan başka da bu işi yürütecek olanların ayrıca kabiliyetli, ihatalı ve sağlam karakterli, yetişmiş olduğu memleketin özelliklerini bilen, onun millî ruhuyla dolu, millî tarihini iyi bilen, millî hedefleri hakkıyla tesbit etmiş olan kimseler tarafından ancak başarı ile yürütülebilir.

Dış siyaset ne demektir?

Dış siyaset demek, bir milletin yabancılarla olan münasebetlerinin azamî derecede millî menfaat sağla-

yacak şekilde düzenlenmesi ve yürütülmesi faaliyetleri demektir.

Bunu çeşitli şekillerde tarif edenler vardır. Başka birçok tarifleri de vardır. Bunlardan meşhur bir tanesini de ifade etmek faydalı olur. Bazıları da «siyaset, içinde bulunan imkânları ve şartları en çok yarar sağlıyabilecek şekilde kullanmak san'atıdır» diyorlar. Bir devletin siyaseti o memleketin jeopolitik durumuna, yani coğrafyasının zorunlu kıldığı bir takım şartlara uymak zorundadır. O milletin millî ülküsü ne ise ona göre şekillenmesi lâzımdır. Millî tarihine, kendi toplumsal durumuna ve o milletin yaşama felsefesine göre şekil alır, yön alır. Yaşama fessefesini, hayat görüşü, siyasî, rejim görüşü hepsi bunların içinde yer almıştır. Siyaset bir milletin elde etmek ve elde bulundurmak istediği millî hedeflerine göre tâyin edilir.

Millî hedeflerin başında ne gelir?

Millî hedeflerin başında birinci olarak o memleketin bağımsızlığının ve toprak bütünlüğünün korunması gelir. Demek ki dış siyasetin daima koruyacağı her çeşit tehlikeyi önceden görüp tesbit ederek önleyeceği birinci mes'ele, o milletin, o memleketin bağımsızlığı ve toprak bütünlüğüdür. Bundan sonra, daha büyük siyasî, askerî, iktisadî menfaatler temini için gerekli faaliyetlerin ayarlanması, düzenlenmesidir.

Medeniyetler, büyük hareketler insanların daima daha çok şeyler elde etmek arzusundan, iradesinden doğar. Medeniyetler, büyük hareketler insanların daima daha iyiyi bulmak, daha güzeli elde etmek, daha çoğu,

daha mükemmeli, daha büyüğü bulmak, ona sahip olmak arzu ve iradesinden doğar. İnsanlığın içinde mevcut olan bu duygu çıkarılırsa, insanlar olduğu yerde kalır, birçok medeniyetler gömülürdü. Ondan sonra da yeni medeniyetlerin doğması mümkün olmazdı. Siyasî faaliyetler de böyledir. Milletler, devletler daima daha çok refah elde etme, daha çok kazanç elde etme, daha çok kudret sahibi olmak, daha çok nüfuz sahibi olmak, daha çok büyümek, genişlemek arzusuyla, iradesiyle, duygusuyla hareket ederler. Tarih boyu meydana gelmiş olan olaylar ve çeşitli milletlerin hayatları incelenirse bunun böyle olduğunu görürüz. Bu duygu ve görüşü kaybettiği zaman bir toplum medeniyette yavaş yavaş söner, çöker, Siyasî hayatta da aynı şekilde düşmüra uğrar, zayıflar ve yıkılır. Demek ki, dış siyasetin birinci hedeften sonra düşüneceği şey; daima kendi milletinin, kendi memleketinin daha büyük siyasî, askerî, iktisadî menfaatlere sahip olmasını sağlamak ve onu devam ettirmek hususu olacaktır.

Bunun için tarih boyu birçok imparatorluklar, bir çok devletler kurulmuş, birbirleriyle mücadele etmişlerdir. Yirminci yüzyılın başından itibaren emperyalizm büyük darbeler yemiştir. Milletlerin uyanması, insanların uyanması, sömürülmeye karşı mücadele açılmasına vesile vermiş ve emperyalist imparatorluklar yer yer yıkılmışlardır. Fakat olayların tesiriyle emperyalizm ve sömürgecilik şekil değiştirmiştir. Bugün çok revaçta olan şekli, kültür yayılması ve dostluk yoluyla sokulma şeklidir. Birçok yerlerde yabancı devletler hastaneler, mektepler açarlar, birçok kurumlar meydana getirir hayır işleri yaparlar. İncelediğimiz zaman kendi

memleketinin de daha birçok hastahaneye, pek çok okula ihtiyacı olduğunu görürüz. Peki, bize karşı gösterilen bu kadar sevgi neden? Bugünün dünyasında iktisaden gelişmiş memleketlerin diğer memleketlerden menfaat temin etmede başvurdukları yeni bir usul kültür yayılması ve dostluk yoluyla sokulma yoludur. Bunlara karşı eğer milletler uyanık bulunmazlarsa tabiî ki, bu şekilde pek çok kayıba, pek çok zarara uğrarlar. Uyanık bulunurlarsa bunlara karşı tedbir alınır. Bu bir yarış gibidir, bir mücadele gibidir. Kim daha şuurlu olur, kim daha enerjik, daha diri olur, daha tedbirli olur ve mücadele ederse, kendi hakkını korur, çiğnetmez. Ve kendi milletinin, kendi memleketinin menfaatlerini temin eder.

İki siyaset tarzı

Millî menfaatlere göre bir devletin siyaseti iki ayrı faaliyet halinde yürütülür. Bunlardan birisi ana siyasetidir. Diğeri ise günlük siyasettir. Ana siyaset millî hedeflerini gösteren, uzun vadeli bir plândır. Uzun vadelidir. Üç günlük, iki haftalık, üç aylık, altı aylık beş yıllık değil; en az 50 yıl, 100 yıl, 200 yıl uzun vadeli... Devekuşu gibi başını kuma sokup, yarınını hiç hesaplamadan bir siyaset yürütmeye kalkan devletler birdenbire çok sürprizlerle karşı karşıya gelirler ve çok şeyler kaybederler. Demek ki ana siyaset millî hedefleri gösteren uzun vadeli bir plândır ve o açığa vurulmaz. Ana siyasetin gizli tutulması, açığa vurulmaması ve nesillere devredilerek yürütülmesi gerekir.

Günlük siyaset ise; ana siyasetin gerçekleştirilmesi için, içinde bulunulan şartlara göre plânlı bir şekilde yürütülen faaliyetlerdir. Günlük siyaset ihtiyaçlarının gerektirdiği bir süre ana siyasetten farklı veya ona aykırı gibi olabilir.

Buna Balkan Savaşı'ndan bir örnek verebiliriz. Biliyoruz ki, 1912 - 1913 Balkan Savaşı'na Balkanlı devletler bir ittifak yaparak girmişlerdi. Yunanistan, Sırbistan, Karadağ, Bulgaristan Osmanlı Devleti'ne karşı ittifak yaptılar. Halbuki kendilerinin ana siyasetleri itibariyle birbirlerine karşı birçok istekleri, birtakım menfaatları vardı. Fakat Osmanlı İmparatorluğuna karşı o günkü hal ve şartlara göre kendi ana siyasetlerini bir kenara koyarak birleştiler. Osmanlı Devleti'ni mağlup ettikten sonra bu sefer birbirleriyle harbe tutuştular. Demek ki Osmanlı Devleti'ne harp açıp netice alıncaya kadar, birbirlerine karşı olan ana siyasetlerini tehir ettiler. Ondan sonra birbirlerine karşı savaşa giriştiler. Bilindiği gibi, Bulgaristan'ın elinden bir kısım toprakları geri aldılar.

Dış siyaset ve iç siyaset

Dış siyaset ile iç siyasetin çok sıkı bir ilgisi vardır. Bir devlet içte birlik halinde, birbirine tutkun, bağlı, şuurlu, huzurlu bir durumda bulunmazsa onun dış siyaseti çok zayıf olur. Bir devlet içte ne kadar istikrarlı, ne kadar huzurlu, sağlam, halkı birbirine sevgi, saygı ile bağlı, elele, aynı ülkü, aynı millî hedefler arkasında birleşmiş durumda olurlarsa o devletin dış siyaseti de,

o ölçüde çok kuvvetli ve başarılı olur. İç siyaset ile dış siyaset karşılıklı olarak birbirlerinden kuvvet alırlar ve birbirlerine tesir ederler.

Siyaset ile strateji ve münasebetleri

Klawzeich adlı meşhur Alman generali -ki, bu zatın dünya siyaset ve askerlik edebiyatında, klâsikler arasına girmiş, eserleri vardır. «Harbe Dair» adlı bir eseri, «Harb Prensipleri» diye başka bir eseri vardır ki, bütün dünya memleketlerinde, gerek siyasî bilgiler veren okullar, gerek askerî okullarda klâsikler arasında incelenir - harb için: «Harb; siyasetin kuvvet zoruyle devam ettirilmesi halidir.» diyor. Yani, esas, siyasettir; millî hedeftir. Bunu barış yollarıyla bir sonuca ulaştırmak imkânını görmeyip de, kuvvet yolu ile yürütmeye kalkarlar. Barış ise silâhlı vuruşmalara girişmeden devam ettirilen çeşitli münasebet ve faaliyetlerdir. Başarı için stratejinin ve harb sevk ve idaresinin siyasetin emrinde olması gereklidir. Bu böyle olmakla beraber siyasetin yürütülmesinde stratejik mecburiyetleri dikkatten kaçırmamak lâzımdır. Buna, tarihten bir misal gösterebiliriz: 1940 yılında Almanlar'ın Fransa'ya karşı girişmiş oldukları meşhur askerî harekâtı hatırlarsak; Hitler, İngilizleri kuşatan Alman ordularını Anvers'e 30 km. kala durdurmuştur. Durdurmasının sebebi de psiko-politik bir düşüncedir. «İngiliz ordularını burada imha edersek, İngiliz gururu derinden yaralanmış olur ve İngilizler bizimle barış yapmaya yanaşmazlar» düşüncesine saplanmıştır. Halbuki strateji hiç durmayıp

sonuna kadar devam etmek ve denize döküp İngiliz ordularını orada imha etmeyi emrediyor. Bütün kumandanları, bütün generalleri bunun üzerinde ısrar ediyorlar. Fakat Hitler «hayır» diyor. Tabiî ki harpten sonra varılan sonuçlara göre, bunun büyük bir hata olduğu tesbit edilmiştir. Binaenaleyh bunları yürüyetecek devlet adamlarının çok iyi yetişmiş, bunları çok iyi hesaplamış, ölçmüş olması icabeder. Çünkü, karşılıklı hepsinin birbirine tesiri vardır.

II. CİHAN SAVAŞINDAN SONRA DIŞ SİYASET ORTAMI

Dünya yüzündeki siyaset değişikliklerinin ilim ve teknikteki gelişmelerle büyük ilgisi vardır. İkinci Cihan Savaşı'nın sonunda A.B.D., atom çekirdeğinin parçalanmasından yararlanarak yapılan atom bombasına sahip bulunmakta idi. Komünist cephe ise konvansiyonel kuvvetler bakımından üstündü. Fakat atom silâhının kitle tahrip kudreti karşısında komünist blokun bu üstünlüğü kullanması mümkün olamıyordu. Böylece yeryüzünde Sovyetler Birliği ile A.B.D.'nden ibaret iki süper devlet belirmiş durumda idi ve bu iki süper devletin birisi çok kudretli, üstün teknik bir silâha sahip, diğeri ise sayı ve vasıf bakımından üstün konvansiyonel kuvvetlere sahip bulunuyordu. Diğer devletler, bu durum karşısında bu iki büyük süper devletin çevresinde kümelenmek zorunda kalmışlardı. Sovyetlerin İkinci Cihan Savaşı sonunda fiilen işgal etmiş oldukları ülkeler ,onun kendilerine emrettiği rejimi kabullenmek ve hegemonyasına girmek durumunda idiler. Kendi hürriyetlerini ve bağımsızlıklarını korumak isteyen Batı Avrupa demokrasileri ise komünist tehlikesi karşısında A.B.D.'nin etrafında toplanmayı millî menfaatlarının gereği saydılar. Böylece dünya iki büyük blok ha-

linde karış karşıya gelmiş oldu. Bunların dışında, hiçbir taraftan olmadıklarını iddia eden dördüncü, beşinci sınıf devletler bulunmuşsa da bunlar, gerçekte her zaman Batının tesir sahası içinde bulunan ülkeler olmuşlardır.

İkinci Cihan Savaşı'nın yeryüzünde açtığı yeni çağ, insanları iki büyük tehlike ile karşı karşıya getirmiştir. Bunlardan birisi «atom ve nükleer silâhlar« diye adlandırılan kitle tahrip silâhlarının meydana getirdiği tehlikedir. Bilindiği gibi bu silâhların üç türlü öldürücü ve yıkıcı tesiri vardır. Bunlardan birisi basınç ve çarpma tesiri, diğeri ısı ve yakarak yok etme tesiri, üçüncüsü de radyasyon ile meydana getirdiği öldürücü tesirdir. Bu silâhların tesirleri yüzlerce, hattâ binlerce kilometre uzunluğunda ve genişliğinde alanlara yayılmaktadır. Böylece bir şehir bölgesine atılacak bir veya birkaç bomba ile sayıları milyonlara varan insanı çok kısa bir zamanda yok etmek mümkün olabilecektir. İşte bu silâhlara sahip olan memleketlerin bir savaş halinde bu silâhları kullanmaya kalkışmaları yeryüzünde bütün insanlığın ve medeniyet âlemlerinin yok olmasına yol açabilecektir.

Nüfus ve dış siyaset

Diğer tehlike ise dünya nüfusunun gittikçe artan bir hızla çoğalmakta oluşudur. Eskiden beri yapılan araştırmalara ve çalışmalara göre yeryüzünde yiyecek maddeleri *adedî silsile* (aritmetik dizi) ile çoğalmaktadır, buna rağmen insan nüfusu *hendesî silsile* (geo-

metrik dizi) ile çoğalmaktadır. Böyle devam ettiği ve hiçbir tedbir alınmadığı müddetçe, ilerdeki yüzyıllarda yeryüzünde insanlara yetecek yiyecek maddeleri bulunamayacak ve bunun sonucunda insanlar arasında anlatılması güç, acı olaylar meydana gelecektir. «Bu tehlikeyi önlemek için şimdiden «doğum kontrolu» ele alınarak üreme hızı düşürülmelidir» denilmektedir. En çok üreyen ülkelerin başında Hindistan, Çin ile Güney Amerika ve Afrika memleketleri gelmektedir. Bunlara eklenecek başka ülkeler de vardır. *Türkiye için bir doğum kontrolü düşünmek abestir ve zararlıdır.*

Bloklaşmalar

A.B.D. etrafında toplanan Batı demokrasileri, NATO kısa adı ile anılan Kuzey Atlantik Paktı ittifakını meydana getirdiler. İkinci Cihan Savaşı'nın bitiminden Rusların atom bombasını imâl etmeye başladıkları tarihe kadar, iki blok arasında «Kılıç-Kalkan» stratejisi hüküm sürdü. Buna göre komünist blok sahip olduğu sayı üstünlüğüne dayanarak konvansiyonel kuvvetlerle saldırıya geçerse, bunu, sayıca az; fakat dengeli NATO konvansiyonel kuvvetleri karşılayacak, savunma yapacak, zaman kazanacak, bu sırada A.B.D. sahip olduğu atom silâhları ile Rusya'ya taarruz edecek ve onu büyük tahribata uğratarak zaferi kazanacaktı. Bu strateji «Kılıç-Kalkan» genel anlamda barışı korumayı sağladı. Sovyetler atom bombasına sahip olduktan sonra A.B.D. bazı yönlerden üstünlüğünü devam ettirmekle beraber, kendi toprakları atom saldırısına

uğrama tehlikesi ile karşı karşıya geldi. Böylece iki taraf arasında bir *dehşet dengesi* meydana geldi. Bu dehşet dengesi yeryüzünde genel bir barışın devamını sağladı. Fakat iki taraf da millî menfaatlerinin sağlanması için yeni usûller bulmakta gecikmediler. Kendilerini tehlikeye sokacak genel nükleer cihan savaşı çıkarılmasına meydan vermeden, bölge savaşları çıkararak veya yeraltı savaşları yaptırarak yahut *ideolojik partizan* hareketler, isyanlar, ayaklanmalar düzenleyerek siyasetlerini yürütmeye devam ettiler. Kore savaşları, Vietnam savaşları, Birmanya'daki yeraltı hareketleri, İsrail-Arap savaşları, Afrika'daki isyanlar, ayaklanmalar ve iç savaşlar, diğer memleketlerdeki kışkırtmalar birbirini kovaladı ve hiçbir zaman durmadı. Amansız ve çetin bir *propaganda savaşı* sürdürüldü. Yutulmak ve baş eğdirilmek istenen memleketlerde halkı parçalayıcı kışkırtmalar ustaca yapıldı. Bu kışkırtmalar din, mezhep, ırk ve bölgecilik kışkırtmaları olarak yürütülmektedir. Meselâ, Yugoslavya'da Hırvatların ve Makedonyalıların arasında yapılan kışkırtmalar çok dikkate değer bulunmaktadır. Ayrıca İrlanda'daki mezhep çatışmaları ile İspanya'daki bölge çatışmaları bu uygulanan yeraltı (subversiv) hareketlerin nerelere kadar götürüldüğünü göstermektedir. Bu arada CENTO ve SEATO ittifaklarının önemli bir üyesi olan Pakistan'ın Bengal halkı arasında yapılan kışkırtmalar, Hint-Pakistan savaşına ve Pakistan'ın parçalanmasına kadar götürülmüştür.

Başlangıçta Anglo-Sakson memleketleri; yani Amerika ile İngiltere'nin elinde bulunan atom ve nükleer silâhlar, daha sonra Rusya'nın da imal ettiği ve sahip

bulunduğu silâhlar haline geldi. Bu durum karşısında NATO'nun önemli müttefiklerinden biri olan Fransa da atom ve nükleer silâhların kendisine de verilmesini istemeye başladı. Fakat bu istekler Anglo-Sakson devletler tarafından kabul edilmedi. Bunun üzerine Fransa Eski Cumhurbaşkanı general De Gaulle, NATO ittifakının meydana getirilmesine sebep teşkil eden komünist blokun elinde bulunan atom bombasına ait bilgilerin ve silâhların NATO'nun üyelerinden saklanmasının ve esirgenmesinin mânâsızlığını ileri sürdü. Ve «Fransa'nın Atomik Kulübe mutlaka üye olarak girmesi gerektiğini» belirterek bir taraftan Fransız millî atom silâhlarını imal etme faaliyetine girişti. Diğer taraftan da NATO'nun askerî yükümlülüklerini üzerinden atarak daha esnek ve bağımsız bir siyaset yolu seçti. Kısa zamanda Fransa Devleti de atom silâhlarına ve atom füzeleri taşıyan denizaltılara sahip oldu. Böylece üç devletin tekelinde bulunan silâhlar, dört devletin tekeline geçmiş oldu. Kısa bir müddet sonra da Komünist Çin atom bombası tecrübeleri yapmaya başladı ve atom silâhlarına sahip dünyanın beşinci devleti oldu. Bunların yanısıra henüz atom silâhları yaptıkları belli olmayan, fakat istedikleri her an atom silâhları imal edebilecek ilmî, teknik ve ekonomik kudrete sâhip ülkeler olarak Japonya, Hindistan, Almanya ve İsrail gibi devletler, siyasî gözlemciler tarafından dikkatle işaret olunmaktadır.

İktisadî birleşmeler

İkinci Cihan Savaşı'nın sonunda çok yorgun ve fakir durumda savaştan çıkmış olan Batı Avrupa dev-

letleri, kısa zaman içinde kendilerini toparlamaya muvaffak olmuşlar, önce Fransa, İtalya, Almanya, Lüksemburg, Belçika, Hollanda'nın teşkil ettiği bir iktisadî birlik meydana getirmişlerdir. *«Ortak Pazar» adı ile anılan bu iktisadî işbirliği teşkilâtı, aynı zamanda, siyasî anlamda bir «Avrupa Birleşik Devletleri» kurma düşüncesinin de öncüsü olmuştur.* İlmî ve teknik çalışmalarını, sanayilerini yeniden canlandırmaları sayesinde, Batı Avrupa memleketleri gittikçe A.B.D.'nin tesirinden kurtularak ona rakip büyük bir kuvvet haline gelmişlerdir. Bu arada Japonya da ilmî, teknik ve sanayi yönünden büyük bir hamle yaparak Batı Avrupa'ya ve A.B.D.'ne rekabet edebilecek büyük bir iktisadî ve siyasî güç olarak ortaya çıkmıştır. Böylece içinde bulunduğumuz şu günlerde yeryüzünde siyasî arenada eski iki süper kuvvetin yanısıra üç süper kuvvet daha belirmiş bulunmaktadır. Böylece dünya A.B.D., Sovyetler Birliği, Batı Avrupa, Çin ve Japonya'dan meydana gelen beş süper kuvvetin siyasî ve iktisadî münasebetlerinin tesiri altında çok yönlü bir siyaset dönemine gelmiştir.

Milletlerarası siyaset günümüzde büyük gelişmelerin eşiğindedir. Dünya kuvvet dengesi değişmekte, yeni süper devletler ortaya çıkmaktadır. Eskiden dünya kuvvet dengesi, Amerika Birleşik Devletleri ve Sovyet Rusya arasındaki dengeye dayanmaktaydı. Bugün bu iki süper devlet yanında Birleşik Avrupa, Japonya ve Komünist Çin gibi yeni üç süper varlık ortaya çıkmıştır. Dünya kuvvet dengesi, bu beş süper devletin ilişkilerine göre yeniden kurulmaktadır. Bu süper devletler arasında, Türk Devleti'nin durumunu yeniden gözden

geçirip, millî menfaatlerimize en uygun olan tercihi yapmak gerekir. Avrupa, Birleşik Avrupa ülküsüne doğru hızla ilerlemektedir. Bu amaçla Dokuzlar diye bilinen Avrupa'nın kalkınmış ülkeleri, kendi aralarında Ortak Pazarı kurmuşlardır.

TÜRKİYE VE NATO İTTİFAKI

Kuruluşu ve görevi

İkinci Cihan Savaşı'ndan sonra kurulan Kuzey Atlantik İttifakı (NATO) tarihin kaydettiği büyük ittifaklardan biridir. Bu anlaşma başlangıçta, 10 Avrupalı ve 2 Amerikalı devlet tarafından yapılmıştır.

Stalin'in; yanmış yıkılmış, perişan Batı Avrupa'yı komünizmin kucağına düşürmek için ve Orta Doğu'yu ele geçirerek Afrika'ya uzanmak üzere saldırıcı ve yutucu faaliyetlerine karşı, savunma maksadıyle Amerika Birleşik Devletlerinin öncülüğü altında batı demokrasilerini bir araya getirmiştir.

Berlin ablukasının yeni bir Cihan Savaşı'na sebep olma ihtimali ortaya çıktığı ve Sovyet işgali altında bulunmayan Batı Avrupa ile Orta Doğu memleketlerinde komünizm propagandalarının, yeraltı faaliyetlerinin hızla yürütüldüğü günlerde meydana getirilen Nato ittifakı, hür memleketler için büyük bir destek olmuştur. Kuzey Atlantik Teşkilâtı, komünist bloktan gelecek saldırılara karşı meşru savunma maksadiyla kurulmuş olup, anlaşmanın yazılı maddelerinde bu özellik açıkça belirtilmiş ve anlatılmıştır.

Tarihte pek çok defalar çeşitli devletler, müşterek düşmanlarına karşı ittifaklar yapmışlardır. Milletler-

arasındaki münasebetlerde esas olan, devletlerin millî menfaat alış verişleridir.

Kuvvetli düşman tehditleri karşısında kendi varlığını korumak için her devletin kuvvet dengesini kurmak üzere menfaatleri uyan diğer devletler ile imkân ve kuvvetlerini birleştirmesi olağan ve tabiî bir harekettir.

Memleketimizde komünistler zaman zaman -Türkiye'nin kendi imkânlarıyla yetinmeyerek Nato ittifakına girmiş olmasını büyük bir hatâ- olarak göstermekte ve devletimizin her çeşit ittifakların dışında kalması gerektiğini ileri sürmektedirler. Halbuki başta Sovyet Rusya olmak üzere komünist memleketlerin çoğunluğu siyasî ve askerî ittifaka girmiş bulunmaktadırlar.

Fayda ve zaafları

Savaşlar çoğunlukla taraflar arasındaki kuvvet dengesizliğinin yarattığı saldırı hevesinden doğmaktadır. Aralarında kuvvet dengesi bulunan ve saldırıya geçtiği takdirde kazanma ihtimali olmayan devletlerin savaşa girmeleri beklenemez. İkinci Cihan Savaşı'nın ağır yıkıntıları ve kayıplarının tesiri altında ezilmiş olan Batı Avrupa memleketleri sosyal, iktisadî ve siyasî bir güçsüzlük içerisinde, Sovyet Blokunun saldırı ve istilâ heveslerini kamçılamakta idi. İkinci Cihan Savaşı'nın sebep olduğu sefaletler ve sıkıntılar, Batı Avrupa memleketlerinde komünizm kışkırtmalarına ve propagandalarına geniş imkânlar vermekte idi. İşte böyle bir

durum içerisinde güçlerini ve imkânlarını birleştirerek Nato ittifakı içerisinde bir araya gelen, on iki devlet komünist blokun saldırıcı kuvvetlerine karşı bir kuvvet dengesi meydana getirdiler. Böylece barışın korunması mümkün hale geldi. Karşısında saldırılara karşı kendilerini savunmaya azmetmiş, bir ittifak meydana geldiğini gören, Stalin ve Kruşçef adımlarını hesaplı atmaya mecbur kalmışlardır.

Ayrıca İkinci Cihan Savaşı'ndan yorgun ve bitkin çıkmış olan Batı Avrupa milletleri Nato ittifakı sayesinde ümitsizlikten ve yeisten kurtulmuşlar, yalnız olmadıklarını görerek güven duygusuna kavuşmuşlardır. Bu da üye milletlerin hızla çalışıp, kalkınma çabalarına girişmelerine imkân vermiştir.

Bütün ittifaklarda önemli olan baş mes'ele, üye devletlerin karşılıklı menfaatlerinin birbiri ile uyuşturulması ve iyi bir koordinasyon ile samimî bir iş birliğinin sağlanabilmesindedir. İttifaklar içerisinde yer almış bulunan kuvvetli devletler, daima diğer zayıf müttefiklerini kendi bildiği yönde sürüklemeğe çalışır. İttifaklarda üye memleketlerin birbirlerine karşılıklı olarak güven duymaları ve bu güveni devam ettirmeleri çok önemlidir. Bunu sağlayabilmek için ittifakların yönetilmesinde, sorumlulukların üyelerin imkân ve kabiliyetine göre, siyasî yetkililerinin ise eşitlik esasına göre, bölüşülmesi gereklidir. Askerî alandaki yetkiler ise, coğrafya bölgelerine göre tayin edilmelidir.

Nato ittifakının kurulduğu ilk günlerden itibaren sorumluluklar nisbetsiz olarak verilmiş, buna karşılık siyasî yetkiler, büyük devlet, küçük devlet görüşüne

göre tayin olunmuştur. Meselâ Nato'nun kuruluşundan son zamanlara kadar askerî teşkilâtın en üst kademesinde daimî grup adı ile bir karargâh kurulmuş idi, bu karargâhın içerisinde Amerika, İngiltere ve Fransa üçlüsünden kurulu bir yönetici komite her şeye hâkim bulunuyordu ve daimî grup karargâhının subayları da yine bu üç devletin silâhlı kuvvetlerinin mensuplarından alınmaktaydı. Böylece Nato'nun yüksek stratejik plân çalışmaları ve kararları üç büyük devletin arzusuna göre şekilleniyordu. Bu durum Nato içerisinde uzun süre diğer üyelerin itirazlarına ve hoşnutsuzluklarına sebep olmuştur. Bunlardan başka üyeler arasındaki rekabetler ve Avrupa bölgesi dışındaki sahalara ait menfaat çatışmaları Nato'yu zaman zaman bunaltmıştır.

İkinci Cihan Savaşı'nın yaralarını kısa zamanda sarmayı başaran Batı Avrupa milletleri içinde millîyetçilik şuuru yeniden gelişmiş ve kuvvetlenmiştir. Bunun sonucu olarak her milletin kendi çıkarlarını azâmî ölçüde sağlamak ve büyük devlet olma çabası Nato içerisinde Amerikan otoritesi ile çatışmaya yol açmıştır.

Amerika Birleşik Devletlerinin nükleer silâhların yayılmasını önlemek maksadıyle Sovyetler Birliğinin de içinde bulunacağı bir nükleer kulüp kurmaya çalışması Nato dahil üye memleketler arasında şiddetli çatışmalara yol açmıştır. Müşterek düşmana karşı aynı ittifakın üyesi bulunan Fransa'ya, düşmanın dahi sahip bulunduğu nükleer sırların verilmemesi ve ondan nükleer silâhlara ait bilgilerin kıskanılması, ciddî çekişmelere sebep olmuş ve sonunda Fransa'nın Nato'nun askerî işbirliği alanından çekilmesine ve sadece siyasî

mânâda ittifak içerisinde kalmasına yol açmıştır. Bunlar yetmiyormuş gibi Amerika Birleşik Devletlerinin Küba buhranı sırasında Sovyetler Birliği ile giriştiği pazarlıkta Türkiye'deki jüpiterleri Türk Hükûmetini dikkate almaksızın söküp götürmesi, daha sonra da Sovyetler Birliği ile silâhların sınırlandırılması ve azaltılması üzerinde bir anlaşma yapmak için pazarlıkta bulunması Nato üyeleri arasında güveni sarsmıştır. Ayrıca Amerika Birleşik Devletlerinin dünyanın dört bir tarafına dağılmış olan ilgi ve dikkati ve Avrupa'yı üçüncü bir Cihan Savaşı'nda sadece bir kalkan gibi görmesi müttefiklerin şikâyetlerine sebep olmaktadır: Sovyetler Birliği'nin Nato ittifakını çözmek ve dağıtmak maksadı ile devam eden çalışmaları ve propagandaları da üye memleketler üzerinde tesirsiz kalmamaktadır. Meselâ: Sovyetlerin daima tekrarladıkları «nükleer silâhlardan arınmış bir bölge» kurulması ve üslerin kaldırılması ile yabancı memleketlerde bulunan kuvvetlerin kendi topraklarına çekilmesi gibi teklifleri, barışçı ve iyi niyetli insanları avlamaktır. Hakikatte ise bu, Avrupa'daki Amerikan ve Kanada kuvvetlerinin Atlantik Okyanusunun batısına çekilmeleri, buna mukabil Sovyet kuvvetlerinin Vistül nehrinin doğusuna alınmaları demektir. Böyle bir durumda Sovyetler Birliği'nin gayet kazançlı çıkacağı aşikârdır.

Yukarıda sayılan güçlüklere ve aksaklıklara rağmen Nato'ya üye bulunan 15 millet, birbiri ile bağdaşmaları mümkün olan benzer görüşlere sahip, çıkarları da uyuşturabilecek olan varlıklardır. Nato ittifakının kurulduğu zamandaki şartlar bugün mevcut değildir. Sovyet Bloku'nun davranışında ve politikasında büyük

yumuşama ve değişiklikler olmuştur. Uzak Doğu'da Komünist Çin gibi büyük bir kuvvetin ortaya çıkması Amerika ile Rusya'yı müşterek tehlikeler ve tehditler karşısında bırakmıştır. Kalabalık Çin için nüfusu az, zengin bir Sibirya bir taşma sahasıdır. Fakat komünist doktrinin saldırıcı ve fanatik tabiatı, komünist olmayan memleketler için daima dikkate alınması gereken bir husustur.

Sorumluluklarda üyelerin imkân ve kabiliyetlerini hesaba katan ve siyasî yetkilerde eşitliği ve her memleketin coğrafyasının özelliğini dikkata alan yeni şartlar ile Nato ittifakı devam edebilir ve edecektir.

Böyle bir büyük ittifak daha geniş milletlerarası işbriliği ve anlaşma için temel teşkil eder.

Türkiye'nin Nato siyaseti

Türkiye 1945 - 1946 yıllarında çok ağır ve ciddî tehditlere maruz kalmıştır. Bunun sonucu olarak kuvvet dengesini sağlamak üzere ittifaklar aramağa mecbur olmuştur. Uzun çalışmalardan sonra nihayet 1951 yılında Nato ittifakına üye olarak girmeğe muvaffak olmuştur. Bu ittifak Türkiye'ye siyasî güven sağlamıştır. Askerî alanda da geniş yardımlar elde etmesini mümkün kılmıştır. Bu sayede o zamana kadar atlı arabalar, manda arabaları, deve kolları gibi araçlar ile donatılmış olan Türk Silâhlı Kuvvetleri modernize olmak imkânlarını bulmuştur. Yeni araştırma ve gelişmeler hakkında bilgi mübadelesi yapmak, Türk Silâhlı Kuvvetleri mensuplarını modern eğitimlerden geçirmek,

Türkiye için küçümsenecek kazançlar değildir.

Nato'ya girdiğimiz ilk günden itibaren Türkiye'yi yönetenler, Nato ittifakını anlamakta ve ondan yararlanmakta büyük yetersizlik göstermişlerdir. Bir kere, o sıralarda bütün Türk Silâhlı Kuvvetlerini Nato emrine vermeyi, Amerika'dan ve diğer batılı memleketlerden azamî yardım alabilmek için iyi bir yol zannetmişlerdır. Gerek Amerika'nın, gerekse diğer batılı devletketlerin direnmelerine rağmen sorumlu Türk devlet adamları Türk Silâhlı Kuvvetlerini tümüyle Nato kuvveti yapmak için çırpınmışlardır. Onlara göre Nato emrine girecek olan kuvvetlerin modern silâhlar, araçlar ve gereçler ile donatılması ve bakımının da Nato'ya ait olacağı ve böylece Türkiye'nin yük altına girmeksizin büyük kazançlar elde edeceği düşünülmüştür.

Nato anlaşmalarına göre her üye milletin hava savunması kendi millî sorumluluğu altında olduğu halde Türkiye kendi hava savunmasını da Nato'ya ait bir sorumluluk haline getirmek için çalışmıştır.

Ordumuz bağımlı mı?

O günlerde üzerimizde bulunan ağır Sovyet baskısına karşı Amerika'yı ve diğer batı memleketlerini angaje etmek isteği başlıca çabayı teşkil ediyordu. Böylece Amerika'nın Türkiye'ye askerî yardım ve destekte bulunmak üzere Türkiye'de üsler ve tesisler kurması istenilmekte idi; bunların yanı sıra yapılmış olan ikili anlaşmalarla da geniş imtiyazlar tanındı. Kısacası, Türkiye askerî yönden o derece demode kuvvetlere sa-

hip bulunuyordu ki, ağır Sovyet tehditlerinin etkisiyle Nato ittifakına üyeliği tam bir teslimiyet mânâsında değerlendirmek hatasına düşülmüştür. Bütün bunlara rağmen komünist çevreler tarafından Nato aleyhinde yapılan propagandalar yalandır ve Türkiye için zararlıdır.

Bir kere Türk Silâhlı Kuvvetlerinin millî kuvvet olmadığı, Nato emrinde bulunduğu ve Nato kumandanlığının müsaadesi olmadan kullanılamayacağı iddiaları boş sözlerden ibarettir. Türk Silâhlı Kuvvetleri, Türk Genel Kurmay Başkanlığı'nın, kuvvet komutanlarının ve en küçük birliğe kadar Türk komutanlarının emrindedir. Türkiye'nin millî menfaatlerinin gerektirdiği yönde ve şekilde her zaman kullanabilirler. Elverir ki, başta bunu yapabilecek dirayette ve iradeye sahip devlet adamları bulunsun... Diğer Nato üye devletleri, Nato dışı sahalarda Nato kuvvetlerini zaman zaman kullanmışlardır. Türkiye lüzum gördüğü takdirde kuvvetlerinin bir kısmını veya hepsini istediği zaman Nato emrinden çekebilir.

Nato ittifakını değerlendirmede jeo-politik ve modern stratejik gelişmelerin bilinmesine ihtiyaç vardır.

Üçüncü bir cihan savaşı'nda hasım taraflar için ilk taarruz hedefi; karşı tarafın nükleer silâh mevzileri ve nükleer sanayi merkezleri, diğer harp sanayi merkezleridir. Yani Rusya için ilk taarruz hedefi Amerika'daki nükleer silâ hmevzileri ile nükleer silâh sanayi merkezleri ve diğer harp sanayii merkezleridir. Bundan sonra ikinci hedef Batı Avrupa bölgeleridir. Bugün Ay'a ve Venüs'e füzeler atılmakta, Dünya'nın etrafında uydular dolaştırılmaktadır. Bunun için yakın üslere sa-

hip olmak ihtiyacı kalmamıştır. Nato'ya dahil bir üye olduğu için Türkiye'nin üçüncü bir cihan harbinde Sovyetlerin ilk taarruz hedefi olması stratejik görüşlere uygun değildir. Sovyetler'in Amerika'yı saf dışı bırakma gayretlerini zayıflatacak her hareket makul kabul olunamaz. Sovyetler Birliği için ana stratejik kaide, bütün imkânları ile Amerika'nın üzerine çullanarak onu sür'atle saf dışı etmektir. Amerika saf dışı olduktan sonra acaba Türkiye'nin veya herhangi başka bir devletin Sovyetlere karşı durabilmesi mümkün olur mu?

Üçüncü bir cihan savaşına girişmeksizin Nato'ya üye devletlere karşı bölgesel harpler yapmak mümkün değildir. Bölgesel olarak başlatılan bu gibi harplerin kısa zamanda üçüncü bir dünya savaşı halini alacağından kimse şüphe edemez.

Nato Türkiye için yararlı olmuştur: Devlet adamlarımız daha dikkatli ve uyanık bulunsalardı bugün mahzur diye sayılan birçok durumlar meydana gelmemiş olurdu. Nato yeni şartlar ile düzenlenmek suretiyle devam etmelidir. Türkiye de eşit şartlar ile daha sağlam garantilerle Nato üyesi olarak kalmalıdır.

Hem Kıbrıs meselesinde, hem de Türk menfaatlerini bugün en iyi şekilde sağlamak için ittifaklarımızı iyi kullanarak, şahsiyeti olan bir siyaset gütmeliyiz.

Nato ile ikili anlaşmalar, hükümetin başında liyakatli devlet adamları bulunduğu takdirde kısıtlayıcı olamaz. Türk Silâhlı Kuvvetleri her zaman için Türkiye'nin millî kuvvetleridir. Üst tarafı kendi gizli maksatlarını veya beceriksizliklerini gizlemek için bir takım kişilerin ortaya attığı hikâyelerden ibarettir.

Komünistler ve dış siyaset

Memleketimiz bugün büyük çalkalanmalar içinde bulunmaktadır. Halkın çoğunluğu yokluklar, sıkıntılar içinde çeşitli dertlerle uğraşmakta ve kendisine aydınların, özellikle devlet idaresini elinde bulunduran idarecilerin el uzatmasını beklemektedir. Büyük çoğunluğu köylü olan Türk halkı, işçisi, esnafı ve memurları ile aydınlara, hükümete ve yöneticilere doğru; işbirliği için elele birlikte harekete geçmek için, yıllardan beri ellerini uzatmış beklemektedir. Fakat ne yazık ki iyi niyetli ve büyük kalbli Türk Milletinin elleri daima boşlukta kalmış ve bugün de boşlukta sallanmaktadır. Hükûmetler ve yöneticiler bugün de bu elleri tutmamakta, bilgisiz, düşüncesiz, çıkarcı bir vurdum duymazlığın havası içinde aylar, yıllar harcanıp gitmektedir.

Bütün güçlükleri yenmede ve başarının sağlanmasında en önemli olan şey birlik ve beraberliğimizin korunmasıdır.

Halka hürmetle bağlı bulunmak ve halka hizmet ihtirası taşımak, faziletlerin en büyüğüdür. Hakikî bir demokrasi, kişilerin ve partilerin böyle bir fazilete sahip olmaları sayesinde mümkün olabilir. Partizanlık uğruna oy avcılığı için birlik ve beraberliğimizi yıkıcı davranışlar, kardeşi kardeşe düşman edici tutumlar, vatandaşların namus ve şerefleri aleyhine uydurulan iftira ve yalanlar, vatan ihanetinden başka birşey değildir. Bunları yapan mideci ve satılmış siyasîlerin milletçe başını ezmek vazifemizdir. Ve ezeceğimizden de kimsenin şüphesi olmamalıdır.

Bugün Türk Milleti kendisini yok etmek isteyen dış tehlikelerle karşı karşıya olduğu gibi içerde de parçalayıcı, ayrıca fesat ve hıyanet hareketleriyle karşı karşıya bulunmaktadır. İçimizde yürütülmeye çalışılan fesat ve hıyanet hareketlerinin başında komünizm, bölgecilik ve mezhepçilik akımları gelmektedir. Aslında bunların hepsi de komünizmle ittifak halinde yürütülen akımlardır. Üzülerek söylemek lâzımdır ki, Türkiye'de kurulmuş bir çok komünist teşkilâtları vardır. Bu teşkilâtlar komünizmi iktidara getirmek için çalışmaktadırlar. Adları ne olursa olsun ve kanunlara göre kendilerini ne kadar peçelemiş bulunurlarsa bulunsunlar tam bir komünist faaliyeti içinde bulundukları görülmektedir. Bunlar Türkiye'yi parçalayıcı bir görüş taraftarı ve tahrikçisidirler. «Türkiye'nin bazı bölgelerine muhtariyet vermek lâzımdır,» teranesiyle birçok gençleri zehirlemek çabasındadırlar.

Komünistler memlekette bütün millî değerleri dejenere etmek için her şeyi yapmaktadırlar. Bunların en çok hücum ettikleri meselelerden birisi de dış siyasetimizdir. Özellikle Nato ve Batı dünyası ile ve Amerika ile dostluk ittifakımız daima çürütmeğe ve gözden düşürmeğe çalıştıkları bir konudur. Hiç şüphesiz milletlerin münasebetlerinde esas olan kendi millî menfaatlarıdır. Ve millî şuur sahibi haysiyetli bir devlet, daima şahsiyeti olan ve kendi millî menfaatlerine en uygun bir siyaset izlemelidir. Geçmiş devrelerde çeşitli partilere mensup hükümetler dış siyasetlerde pasif, hatalı ve herbiri ayrı ayrı gaf ve gaflet olan davranışlarda bulunmuşlardır. Bunların başında yeni bağımsızlığına kavuşan Asya ve Afrika devletlerine karşı gösterilen ilgisizlik ve hayırsızlık gelir.

Ayrıca Arap memleketlerine ve Cezayir'e karşı uygulanmış olan menfî politika ne tarihimize, ne de millî haysiyetimize uygun düşmemiştir. Fakat bizden Kars, Ardahan, Artvin ve Boğazlar'ı isteyerek hayatımıza kasteden Stalin Rusyası'na karşı, bize yardım elini uzatan Batı devletlerine ve Amerika'ya doğru dostluk göstermekliğimiz ve Nato ittifakına girmekliğimiz isabetli bir politika olmuştur. Türkiye, hürriyetine, bağımsızlığına, namus ve şerefine düşkün bir devlettir. Bunun için Silâhlı Kuvvetlerine güvenmeyi esas kabul eder. Modern askerliğin gerektirdiği tankları, füzeleri, jet uçaklarını, savaş gemilerini ve diğer silâh ve gereçleri Türkiye kendisi yapabilecek durumda değildir. Bunları kendi parası ile de alabilecek halde değildir. Bunları ancak ittifaklarla, karşılıklı menfaat alışverişleriyle sağlamak durumundadır. İşte Nato ittifakı ile ve Amerikan yardımı sayesinde bunları bugüne kadar temin etmiş bulunuyoruz. Gerçi elde ettiklerimiz, bizi tatmin edecek ölçüde ve vasıfta olmamıştır. Ve bu münasebetlerin idaresinde de büyük hatâlar yapılmıştır. Fakat bu haller, esas prensibin yanlış olduğunu göstermez. Bunlar ancak Türkiye'yi idare edenlerin yetersizliğini gösterir. Türkiye ittifaklardan, dostluklardan faydalanarak sanayileşmek ve özellikle ağır sanayiini kurmak yolunu takip etmelidir. Bu arada da kendi ihtiyaçlarını karşılayacak harp sanayiini kurmalıdır. İşte geçmiş hükümetler Nato'ya girdikleri için ve Amerika ile ittifak yaptıkları için değil, kendi sanayiimizi kurmak için yeter gayret göstermediklerinden dolayı ve şahsiyeti olan ileri görüşlü bir siyaset takip etmedikleri için kınanmalıdır. Bugünkü şartlar devam ettiği müd-

detçe de Türkiye'nin Batı devletleri ve Amerika ile sıkı dostluk ve ittifak siyaseti gütmesi, kendi menfaatleri icabıdır. Bu arada gerek Sovyetler Birliği ve gerekse diğer memleketlerle de dostluk münasebetlerini devam ettirmek siyasetimizin diğer bir yönünü teşkil etmelidir.

Netice

İkili anlaşmalar yeniden gözden geçirilmeli ve Türkiye'nin millî menfaatlerine ve millî haysiyetine göre düzenlenmelidir.

Türkiye daima uzağı gören çok taraflı, enerjik ve esnek millî bir dış siyaset izlemelidir. İçerisinde yaşadığımız gerçekler, Türkiye'nin imkânları ile imkânsızlıkları gözden kaçırılmamalıdır. Nasıl Sovyetler Birliğine karşı iyi komşuluk esaslarına dayanan dostça bir siyaset izlemek gerekli ise, en az Amerika'ya karşı da aynı şekilde bir siyaset izlemek mecburiyetinde olduğumuz unutulmamalıdır.

Son zamanlarda komünist tahrikleri ile memleketimizde körüklenen Amerikan düşmanlığı siyaseti memleketimiz için çok tehlikeli ve zararlıdır. Ne üstünlük, ne de aşağılık duygusuna kapılmaksızın, gerçekçi olarak olayları incelemeli ve uzağı gören, plânlı uzun vadeli bir dış siyasetin sahibi olmalıyız.

Türk hükümetleri Nato'ya girdikten sonra dış siyasette âdeta bir kış uykusuna yatmışlar ve gerek Nato'dan azâmî istifade sağlamak için, gerekse diğer dev-

letlerle tesirli münasebetler içine girmek için bir çaba göstermemişlerdir.

Özellikle Müslüman Orta Doğu memleketlerine ve Asya, Afrika'nın yeni uyanan milletlerine karşı büyük bir ilgisizlik, gaflet ve hattâ zararlı karşı koyma davranışları göstermişlerdir. Kardeş bir memleket olan Cezayir halkının bağımsızlık almak için yaptığı mücadelede o zamanki Türk hükümetinin yardımcı ve destekçi olması şöyle dursun, onlara karşı cephe alması, Türk Milleti için çok üzücü ve haysiyet kırıcı bir davranış olmuştur.

Bize göre Türkiye'nin dış siyaseti Batı dünyası ile olan ittifaklarımızı sadaketle devam ettirmekle beraber komşularımızla da samimî bir dostluk ve iyi komşuluk münasebetleri esasına dayandırılmalıdır. Bununla beraber Müslüman memleketlerde sıkı kültürel, iktisadî ve siyasî dostane münasebetler kurarak yakın işbirliği teşkil olunmalıdır. Ayrıca, diğer Asya ve Afrika milletleri ile çok taraflı yakın ve sıkı münasebetlere geçilmelidir. Kısacası Türk Milleti gibi büyük bir tarihin sahibi olan büyük bir milletin siyaseti daima olayların ilerisinde bulunan cihanşümul, çok taraflı, esnek, enerjik, uyanık, uzağı gören bir dış siyaset olmalıdır.

MİLLÎ MÜCADELE VE DIŞ SİYASET

Türk Millî Mücadelesi, biliyoruz ki Birinci Cihan Savaşı'ndan mağlûp çıkıp mütareke yapan Türkiye, daha sonra ordusunu terhis edince, sömürgeci devletlerin yapılmış olan mütareke anlaşmasını hiçe sayarak Türklerin son kalesi bulunan ve tam bir Türk yurdu olan Anadolu'ya asker çıkarmaları neticesinde, yorgun olmasına rağmen bütün milletin kendi varlığını korumak, bağımsızlığını kurtarmak için girişmiş olduğu bir savaştır. Bu savaşı devlet açmamıştır. Bu savaşı o zamanın hükümeti açmamıştır. Bu savaşı kendi bağımsızlığına daima titizlikle bağlı olan Türk Halkı kendisi, yer yer silâhlanarak, köyünden, evinden çıkarak; çiftesini, kılıcını alarak açmıştır.

Bu çok önemli bir olaydır. Her milletin tarihinde kolay kolay görülmez. Çünkü günün hükümeti «Aman hadise çıkartmayın, sakın mukavemet etmeyin, ateşle karşılamayın, düşmana kolaylık gösterin» diye emirler verirken, ortada ordu yokken, kuvvet yokken Aydın'da, Manisa'da, Alaşehir'de, Ayvalık'ta, Karadeniz kıyılarında, Doğu Anadolu'da, her tarafta halkımız kendileri silâha sarılmışlar, çeteler kurmuşlar ve Millî Kurtuluş Savaşı'nı kendileri açmışlardır. Daha sonra gelen

kumandanlar, devlet adamları, idareciler bu halk kıyamını teşkilâtlandırmış, bunları bir düzene sokmuş ve ondan sonra düzenli bir harbi yürütmüşlerdir. Millî mücadelemizde devletler, Türkiye'yi parçalamak görüşünü savunmuşlardır. İngiltere; Boğazlar bölgesine yerleşmek ve kendi himayesinde bulunan bir Yunanistan'ın Batı Anadolu'ya sahip olması siyasetindedir. İngilizler de Irak'ı işgal ettikten sonra, onlar da daha kuzeye doğru mütareke şartlarını çiğneyerek çıkmışlar. Musul'u v.s. yi işgal etmişler, Fransızlar ve İtalyanlar da bir pay peşinde. Fakat, bunlar bu pay peşinde koşarken menfaatleri birbirine takışmış. Meselâ: İtalyanlar Batı Anadolu'yu, İzmir'i isterken, daha önce de kendilerine vaad edilmişken Yunanlılara verildiğini görünce, bunlar iyice muğber olmuştur. Kendileri de zaten Türklere karşı bir mücadele yürütecek kabiliyette olmadıkları için karşılaştıkları mukavemet dolayısiyle de neticede Türklerle kısa zamanda bir anlaşmaya giderek işgal ettikleri yerleri bırakmışlar, çekilmişlerdir. O sıralarda Sovyet Rusya'da ihtilâl devam ediyor, kanlı mücadeleler sürüyor. Çarlık ordularıyla komünist kuvvetler arasında ölüm kalım savaşı sürüp gidiyor. Çarlık kuvvetlerini de İngilizler, Fransızlar destekliyor, himaye ediyor. Bu durum karşısında İngiltere'nin desteklediği bir Yunanistan'ın Türkiye'ye çıkarma yapması ve Türkiye'nin böyle bir Yunanistan'la mücadeleye girmesi karşısında, Sovyet Rusya kendi menfaatleri yönünden İngiltere'ye bağlı, İngiltere'nin kullanacağı bir Yunanistan'ın işgalindeki Türkiye yerine, kendi bağımsızlığını almış, ne de olsa gücü ve kabiliyetleri sınırlı olan bir bağımsız Türkiye'yi kendi siyasetine uygun görüyor.

Ve bu uygun görüş dolayısıyla Türk millî mücadelesini destekliyor. Halbuki Rus coğrafyası Türkiye ve Türk Boğazları tarafından açık denizlere ve açık dünyaya karşı kilitlenmiş olan bir coğrafyadır. Yani Rusya'da ister Rus milleti yaşasın, ister X milleti yaşasın ve Türkiye'de ister Türk Milleti, ister Y milleti yaşasın, bu coğrafya bu iki milleti karşı karşıya getirir. Fakt, daha önce de temas ettiğim gibi ana siyaset, günlük siyaset konusu, burada günün şartları Sovyet Rusya'yı Türk millî hareketini desteklemeğe ve Türkiye de varlığı büyük tehlikede olduğu için oradan destek almağa gidiyor. Ve oradan destek alıyor. Daha sonra Millî Mücadelemiz bildiğimiz gibi zaferle sona eriyor ve Lozan antlaşması yapılıyor. Lozan antlaşması uzun uzun incelenmesi icabeden bir konudur. O günkü tarihî belgeler araştırılınca günün başbakanı merhum Rauf Orbay'la, Lozan müzakerelerini, görüşmelerini idare eden başdelege ve o günkü Türk Dış İşleri Bakanı merhum İsmet İnönü'nün arasında büyük bir görüş ayrılığı ve mücadele olduğu meydana çıkar. Bu bakımdan Lozan antlaşması üzerinde o günkü Büyük Millet Meclisinde de birçok tartışmalar cereyan etmiştir. Bunu ilim adamlarımızın, tarihçilerimizin elbette ki gelecek günlerde belgelerin ışığı altında her çeşit siyasî düşüncelerden sıyrılarak gerçekleri tesbit etmek üzere araştırıp, gerçekleri önümüze getirip serecekleri muhakkaktır. Bu uzak değildir. Lozan antlaşması yapılırken Türkiye'nin «Millî Misak» dediğimiz bir kararı var. Bu millî misak, daha Millî Mücadele başlamadan önce, İstanbul'da dağıtılmazdan önce karar almış olan son Osmanlı Millet Meclisince tesbit edilmiştir. Türklerin yaşadığı bölgele-

rin sınırlarını çizen ve bunu bütün dünyaya ilân eden ve bunlardan hiçbir fedakârlık yapamayacağımızı belirten bir karardır. Millî Misakın içerisinde Hatay vardı, Musul vardı, daha birçok bölgelerimiz, yerlerimiz vardı. Fakat şartların zoru, memleketin içinde bulunduğu sıkıntılar, Hatay meselesini o zaman yapılan antlaşma gereğince 20 sene sonra, Hatay halkının oyuna başvurulmak suretiyle çözüm yapılma şartına bağlamıştı. Musul'u da ayrıca İngiltere ve Irak'la Türkiye arasında görüşülerek çözümlenmek üzere geriye bırakmıştı. Lozan'dan sonra Türkiye'nin izlediği siyaset kendi iç işleriyle uğraşmak üzere dışarıda sükûneti, barışı temin etme kolmuştur. Fakat Türkiye kendisi Millî Mücadelesine başladığı zaman çok asil bazı ilkeleri kendisine bayrak edinmişti. Bunlardan birisi «fertlere hürriyet, milletlere istiklâl» ilkesi idi. Bunun için Türkiye kendi istiklâlini teminat altına aldıktan sonra dış siyasetini yürütürken de bu ilkeyi daima göz önünde bulundurması ve bu ilkeye; tutsak bulunan çeşitli milletlerin kendi bağımsızlıklarını kazanmak için giriştikleri mücadeleleri, giriştikleri hareketleri sempati ile karşılayıp, onlara bu sempatisini her fırsattan istifade ederek göstermesi, hattâ Türkiye'nin menfaatlerine zarar getirmediği takdirde, bu gibi hareketlere yardımcı olması gerekir idi. Gördük ki, gelişen zaman akımı içinde Türkiye bu ilkeden zamanla geri durmuştur. Meselâ; Cezayir, kendi bağımsızlığı için mücadele eder, çırpınır. Türk dış siyaseti bağımsızlığını almak için savaşanları sempati ile karşılayıp, onlar lehinde oy kullanmak, onlar lehinde konuşmalar yapmak icabederken, bunları yapmamış, hattâ çekimser kalma yoluna dahi

gitmemiş, «bunlar bağımsızlık almasın, bunlar bağımsızlık almaya liyakat kazanmamışlardır, bunlar henüz benim idaremde kalmak ihtiyacındadır, mecburiyetindedir» iddiasını savunan sömürgeci devletlerin arkasında, onlardan daha çok sömürgeci gibi davranarak, «evet, bunlar bağımsızlık almağa henüz liyakat kazanamamışlardır. Onun için bağımsızlık almamalıdır» şeklinde konuşmuş ve onların aleyhinde oy kullanmıştır.

Dış siyaset demek, kabil olduğu ölçüde her milletin, her devletin, her toplumun sempatisini, iyi niyetini, dostluğunu kazanmak ve kendi millî menfaatlerimizin kolaylıkla sağlanması yolunda bu dostluklardan, bu iyi niyetlerden, bu sempatilerden faydalanmak demektir. Türkiye bunu ihmal ettiği için Afrikada'da, Asya'da yeni uyanan, bağımsızlıklarını alan, almaya çalışan, müslüman, müslüman olmayan çeşitli milletlere karşı ilgisiz, hattâ sömürgecilerin, onları kendi idareleri altında tutan devletlerin tarafını tutup, onların arkasında böyle körü körüne bir siyaset güttüğü için bu milletlerin sempatisini, güvenini, sevgisini kaybetmiş ve bunun sonucunda da bir çok zararlara uğramış olmakla beraber daha ne kadar zarara uğrayacağımızı kestirmek mümkün değildir. Bunun neticesidir ki, Kahire'de toplanan bir Asya-Afrika Konferansı Makarios lehinde ve Türkiye aleyhinde karar alıyor. Türkiye Lozan antlaşmasından sonra Hatay Fransızların idaresi altında tutulduğu halde, 20 yıl bu konuyu bir mes'ele yapmamıştır. Bu konuyu unutmuş görünmüştür. Bu konudan habersiz görünmüştür. Fakat zamanı geldiği zaman şartlar da elverişli görülerek, Hatay'ın bizim ol-

duğu ileri sürülmüş ve Fransa'dan bize geri verilmesi istenmiştir. Bunun için yöneticilerimizin büyük gayretleri, büyük mücadeleleri olmuştur. O zaman denmiştir ki; «Bizim bugünkü sınırlarımızın dışında bir karış toprakta dahi gözümüz yoktur.» Şartların elverişli olduğu ve zamanın gelmiş olduğu görülür görülmez hemen mücadele bayrağı açılmıştır ve o günün en kuvvetli devleti tanınan Fransa'dan Hatay talep edilmiştir. O günlerde Almanya ile Fransa arasında gerginlik artmakta ve Avrupa'da ittifak blokları meydana gelmekteydi. Fransa da Almanya'ya karşı Rusya ile yakınlık kurmuş durumda idi ve biz Hatay meselesini açtığımız zaman Sovyetler tarafından bu meseleden vazgeçmemiz yolunda bir takım işaretler, bir takım tavsiyelerle karşı karşıya geldik. Fakat bunlar hiçbir zaman kaale alınmamıştır. Ve siyaset gayet güzel tespit edilmiş, gayet güzel yürütülmüş, neticede Hatay bildiğiniz şekilde anavatana bağlanmıştır.

Bundan önce cereyan etmiş olan diğer bir olaydan, Musul meselesinden de kısaca bahsetmek yerinde olur. Musul meselesi İngiltere ile aramızda bir hayli mücadeleye, diplomatik alanda çekişmelere sebep olmuştur. Fakat İngiltere Birinci Cihan Savaşı'ndan çok yorgun çıktığı için ne İngiltere halkı, ve ne de dominyonlardaki, müstemlekelerindeki insanlar, yeni bir harbi arzu etmiyorlardı. Türkiye de bu meselede ağır bastıkça İngiltere bu meseleyi kendi lehine halletme çareleri aradı. Ve Türkiye'de meşhur Şeyh Sait isyanı patlak verdi.

Daima karşılaşılan durumlardan birisi budur. Bir devlet, diğer bir devletin meşru, haklı isteğinin karşısına çeşitli yollarla dikilir. Bunlardan en müessir, en kes-

tirme netice veren yol, o memleket içinde, kendi halkı içinde ayrılık, fesat, isyan, karışıklık çıkarmak yoludur.

İngiltere geniş istihbaratıyla, kaynaklarıyla para akıtarak bu bölgedeki bir takım cahil, hattâ masum insanları, kendi vatandaşlarımızı, kendi insanlarımızı kandırarak ayaklandırmıştır. Ve üzülerek söylemek icabeder, bu yüzden Musul gitmiştir. Bu gayretler üzerine devlet bu işi «İngiltere ile uğraşmak, başa çıkmaz, tehlikeli bir yoldur» görüşü ile bir uzlaşmaya götürmek ihtiyacını duymuş ve halkı Türk olan bu bölge de elimizden gitmiştir.

Hatay meselesi ortaya çıktığı zaman da böyle bir durumla karşılaştık. O sırada Tunceli bölgesinde Seyit Rıza isyanı denen bir isyan çıkmıştı. Bu isyanın bastırılması sırasında isyancıların elinden ele geçirilmiş olan vesikalar, mektuplar ve silâhlar Fransız silâhları idi. Fransızların teşviki ile, onların tertibi ile bu isyan tertiplenmiştir. Niçin? Bizim haklı Hatay dâvâmızın bir sonuca ulaşmaması ve kendi ellerinde kalmasını sağlamak için. Bunlar ibretle hatırlayacağımız, üzerinde titizlikle düşünceğimiz tarihî olaydır. Daha sonra Türkiye, İkinci Cihan Savaşına doğru İtalyan ve Alman tehditleriyle karşı karşıya geldi. Özellikle faşist İtalya'nın devamlı tehdidi, devamlı tazyiki ile karşılaştı. Bunun sonucunda Türkiye ile İngiltere ve Fransa arasında bir ittifak anlaşması yapıldı. İkinci Cihan Savaşının başında bu ittifak anlaşmasını yaparken, Türkiye, kendi coğrafyasının zorunlu kıldığı durumu dikkate alarak yapılan bu ittifaka, Türkiye'yi herhangi bir durumda ve zamanda, Rusya'ya karşı harekete mecbur edeme-

yeceği kaydını koydu. Türk diplomasisi İngiltere ve Fransa ile yapılan bu ittifak anlaşmasını yaparken yardımlaşmayı kabul edeceğini, faşist İtalya'nın, nazi Almanyası'nın tecavüzüne karşı İngiltere ve Fransa ile birlikte hareket edeceğini antlaşmaya koyarken, bu antlaşma sonunda herhangi bir durum icabı olarak Rusya'ya karşı harekete mdecbur tutulmayacağı kaydını koydu. Neden? Çünkü bu sıralarda Ruslar nazi Almanyasıyla antlaşma yapmışlardı. Ve İngiltere'nin Rusya'ya karşı da Fransa ile beraber hareketler tertiplemesi ihtimali vardı. Fakat Türkiye kendi şartlarını, kendi imkânlarını, kendi gücünü ve coğrafyasının zorunlu kıldığı durumu dikkate alarak antlaşmaya böyle bir kayıt koydu. Bunu zikredişimin sebebi vardır. Biraz sonra geleceğimiz başka konular vardır. Onun için zikrediyorum. Yani Türkiye'miz daha dikkatli, barışçı ve kendi komşularına karşı onları kışkırtmadan uzak, iyi niyetli siyaset takibettiğini göstermek için buna dokunuyorum. Çünkü, biraz sonra göreceğiz, İkinci Cihan Savaşı'nın sonunda Türkiye Sovyet Rusya'nın Türkiye'den arazi talepleriyle, arazi istekleriyle, bir takım isteklerle karşılaşacaktır.

Siyaset demek çok uzakları görmek, 5-10 yıl değil, 50-100 hattâ yüzlerce yıl ileriye uzanacak tedbirleri düşünebilip almak demektir. İkinci Cihan Savaşından sonra, yenilen taraf, yenen taraf belli. Bunun sonunda Türkiye günün birinde Sovyetler tarafından Kars, Ardahan, Artvin illerinin Rusya'ya verilmesi ve İstanbul, Çanakkale Boğazlarında, Rusya'ya askerî üsler verilmesi isteğiyle karşı karşıya kaldı. Tabiîdir ki, Türkiye kendi bütünlüğüne karşı, kendi bağımsızlığına, ken-

di hükümranlığına karşı yöneltilecek suikastları, hangi taraftan gelirse gelsin, ne kadar kuvvetli bir devlet tarafından yapılırsa yapılsın, bunlara karşı kat'iyen boyun eğmeyi kabul etmez. Bu, Türk Milletinin şeref anlayışına aykırıdır. İkinci Cihan Savaşından Sovyetler Birliği galip çıkmış olmasına rağmen, Türkiye, bu çirkin, bu alçak taleplere karşı derhal red cevabını vermiştir. Bundan sonra tabiî ki, bu Türkiye üzerinde bir tazyik meydana getirmiştir. Siyasette usul olduğu gibi, bir devlet ya yalnız kendi gücü ile kendini korur, kendi isteklerini sağlar; veyahut kendi menfaatlarına uyan başka devletlerle güç birliği, kuvvet birliği, iş birliği arar. Bunları bulur ve bunlarla kendi varlığına kasteden tehlikeleri karşılar. İşte bunun sonucu olarak da Türkiye kendisine müttefikler aramıştır ve o sıralarda 1949'da kurulmuş olan Nato ittifakı, biliyorsunuz, Avrupa'da faaliyete geçmişti. Türkiye de bu ittifaka girmek için teşebbüse geçmiştir. Ve birçok çalışmalardan sonra bu ittifaka girmiştir. Bu Türkiye'nin tabiî, meşrû bir hakkıdır. Türkiye bağımsız bir devlettir. Kendi varlığını korumak için menfaatları kendi menfaatlarına uygun olan başka memleketlerle, karşılıklı menfaatler ölçüsüyle anlaşarak güç birliği yapar. Yalnız bu güç birliğinde dikkat edilecek bazı önemli noktalar vardır. Bu önemli noktalardan birincisi; yağmurdan kaçarken doluya tutulmamak, hükümranlığını, varlığını korumak için bir ittifaka giderken, o ittifakın ittifak yoluyla hükümranlığımıza, varlığımıza zararlı olmasına hiçbir zaman müsaade etmemek, meydan vermemek lâzımdır. Yoksa, hangi rejime sahip olursa olsun, devletler mutlaka karşılıklı birbirleriyle menfaat alış verişi yapmak zorundadırlar, birbirleriyle ittifak yapmak

zorundadırlar. Birbirlerinden askerî, iktisadî yardımlar almak, vermek zorundadırlar. Bunları Türkiye'nin aleyhinde olaylar gibi görmek, düşünmek, iyi niyetli olmamak işareti kabul edilmelidir. Ama, bu ittifaklarda, bu menfaat alış verişlerinde bizim devlet adamlarımız Türkiye'nin millî varlığına, millî haklarına aykırı gelen, millî haklarını zedeleyen, durumlar meydana getirmişler, antlaşmalar imza etmişlerse sorumludurlar. İttifakların tam bir mütekabiliyet, tam bir karşılıklı saygı, anlayış ve dostluk içinde kurulması, yürütülmesi lâzımdır. Bu hâtalar Birinci Cihan Savaşında Almanya ile ittifak edildiği zaman Osmanlı Devletinde de çok görülmüştür.

ORTADOĞU VE TÜRKİYE

Osmanlı devletinin rolü

Türkiye Cumhuriyeti on altı imparatorluğun devamı ve Osmanlı Devleti'nin mirasçısıdır. Osmanlı Devleti Kırım'dan Yemen'e, Kafkasya'dan Cezayir'e kadar uzanan sahadaki milletlerin barış ve huzur içinde yaşadığı bir İmparatorluktu. Bu devlette Türk Hakanlığı - İslâm Halifeliği - Roma Kayzerliği birleşmiş, tebaa hukuk ve imkân eşitliği içinde hür yaşayışlarını sürdürmüş idiler. İmparatorluğu teşkil eden bölgelerden hiçbirisi sömürge değildi. İktidarın indinde hiçbir kavim diğerinden aşağı tutulmamıştı. Osmanlı ordusunda bir Konyalı subayın emirberi Cezayirli, bir Libyalı subayın postası Bağdatlı olabilirdi.

Devlet bu hür, âdil ve müsamahakâr vasfı ile üç kıt'anın bağlantı yerinde barışı kuruyor ve koruyordu. İmparatorluğu teşkil eden bölge milletleri de kendilerinin olan devletin her bölgesini aynı kuvvetle savunmaya çalışıyorlardı.

Doksanüç Savaşı namıyla anılan 1877 Rus - Türk Harbinde Filistin alayının bütün erleri, bir tanesi dönmemek üzere, Plevne'de şehit oldular. 1911 İtalyan tecavüzünde Mustafa Kemal, Enver Paşa, Fethi Bey gibi subaylar Libya'lı aşiretlerle ve Libya Kralının ceddi

olan Şeyh Sunusî ile birlikte Trablus Garbı korumuşlardı.

Devlette içtima etmiş milletler ve bölgeler, hiçbir ayrılık gayreti göstermemişlerdir.

Ancak sanayi inkılâbının bölgede geç idrak edilmesi, sanayileşmiş devletlerin bu büyük blok üzerinde iştiha duymalarına sebep olmuş, bu devletlerin sanayici güçleri ile Rusya'nın emperyalist emelleri birleşerek bu blokun dağılmasına âmil olmuşlardır. Dünya barışının kurulması ve korunması için büyük bir denge unsuru olan ve Akdeniz emniyetini sağlayan Osmanlı kudreti kendini teşkil eden milletlerin menfaat ve iradesi hilâfına dış tesir ve tazyiklerle Birinci Dünya Savaşı'nda yıkılmış ve Lozan barışında bu yıkılma bize de tasdik ettirilmiştir.

İmparatorluğu teşkil eden bölgeler İngiltere Fransa ve İtalya tarafından bölünmüş ve hakikî sömürge hayatı başlamıştır. İkinci Dünya Savaşının sonunda bölgelerin milletleri istiklâllerini kazanarak bugünkü statü teşekkül etmiştir.

Bu bölge ticârî, iktisadî, askerî ve manevî bir bütün teşkil eder. Üç kıt'a arasındaki deniz, kara ve hava yolları bu bölgeden geçer ve eski dünyanın irtibatlandığı yerdir.

Demir, kömür, pamuk, buğday, petrol gibi onsuz olunmaz maddeler bölgede kendine yetecek ve dünya piyasasını etkileyecek miktarda mevcuttur.

Türkiye demir-kömür ve diğer madenleriyle bölgenin ağır sanayi mamûllerini; Irak ve Suriye buğday ve pamuğunu; İran, Kuveyt, Bahreyn ve Suudî Arabistan petrolünü temin ederek bir iktisadî bütün teşkil

ederler. Karadeniz, Akdeniz, Kızıldeniz ve Hint Denizi ile çevrili olan bu saha milletlerarası siyasette bütün stratejik manevralara müessir ve kendisi üç kıt'aya ve dolayısiyle dünya muvazene ve mücadelesinde ihmali mümkün olmayan bir ağırlık teşkil eder.

Bu bölge insanlarının hepsi İslâm dinindedirler. 1300 senedir aynı kıbleye yönelir, aynı kitabı okur, aynı duayı ederler. 400 sene aynı bayrağı başta taşıdılar. 400 sene Türk bayrağı Kâbe'ye çekildi. Bunun meydana getirdiği mânevî ve hissî birlik her çeşit hesabın ötesinde bir kuvvettir. Netice olarak diyebiliriz ki, yukarıda sayılan şartlar Ortadoğu devlet ve milletlerini birbiri için vazgeçilmez tamamlayıcılar haline getirmiştir. Bu devletler arasında tahakkuk edecek bir müşterek siyaset sulh, sükûn ve refah âmili olacaktır.

Bazı garip düşünceli kimseler teokratik devletlerle işbirliğinin layikliğe aykırı olduğu iddiasında bulunmaktadırlar. Bunlar eğer kasıtlı değilse, mânâsız mütalâalardır. Zira Türkiye, teokratik İngiltere ile ittifak halindedir.

Devletlerarası münasebetler milletlerin yararına göre düşünülür.

Kapitalist Amerika ile komünist Rusya, emperyalist İngiltere İkinci Dünya Savaşı'nda ittifaktan kaçınmamışlardır. Şu veya bu prensip uğruna millet menfaatlarını haleldar etmek devlet adamlığı ile kabili telif değildir.

Hükümetin dış siyaseti heveskâr ziyaretlerle yönetilir, sanılmaktadır. Ortadoğu memleketlerini tâciz ve tehdit eden Mısır; Yunanistan ve Kıbrıs Rum yönetimi ile menfaat birliği kurmuş Yugoslavya ile işbirliği

teşebbüsleri plâtonik bildiriler teminine bile güç yettiremez.

Türkiye hükümetleri diplomatik deneme ziyaretleri ile dış münasebetler kurulamayacağını bilmelidirler. Tecrübeli diplomatların hiç de az bulunmadığı Hariciye Vekâleti teknisyenlerinin mütalâalarına itibar edilmeli ve siyasîlerin tecrübe noksanı onların bilgisiyle tamamlanmalıdır. Türkiye kuvvetli, müstakar ve iyi niyetli bir güney siyaseti tatbik etmelidir. Millî menfaatlarımız bu yöndedir.

Ortadoğu, jeo-politik durumu ve iktisadî zenginlikleri ile, temsil ettiği medeniyeti ve etnik yapısıyla dünya istikrar ve barışının kilididir. Bugünkü durumu ile Ortadoğu, Afrika kıt'asıyla beraber, Batı Avrupa'nın sebze, meyve bahçesi, zahire anbarı, maden ve hammadde kaynağı, Avrupa sanayiinin muhtaç olduğu ucuz insan gücü kaynağı ve sanayiinin çıkardığı malların elverişli pazarı durumundadır. Ortadoğu'nun huzûr ve barış içinde bulunması dünya barışı için şarttır. Bu bölge, eski zamanlardan beri Batı dünyasının ilgilendiği bir bölge olmuştur. İkinci Cihan Savaşı'ndan önce büyük ölçüde İngilizlerin ve onun yanısıra Fransızların kontrolünde bulunmuştur. İkinci Cihan Savaşı'ndan sonra Nato ittifakı içerisinde yer alan bu devletlerle berâber, A.B.D.'nin kontrolü altına girmiştir. Fakat Sovyetlerin değişen deniz stratejisi ve İsrail-Arap zıddîyetinin Arablarda meydana getirdiği tepki dolayısiyle Mısır, Suriye ve Irak'ta Sovyet Rusya'nın tesir ve kontrolü başladı.

Ortadoğu içerisinde Türkiye, coğrafya yapısı bakımından bölgeye gelen ve bölgeden çıkan bütün yollara

hâkim bir kale durumundadır. Osmanlı Devleti, birleşik bir Orta Avrupa, Balkan devleti ve Ortadoğu ile Kuzey Afrika devleti olarak kurulmuş ve faaliyet göstermiş bulunan bu İmparatorluk, bölgede barış, huzûr ve büyük kalkınma sağlamıştı. Birbirlerine zıt çeşitli milletleri ve insanları ahenkli bir idâre içinde, onları ezdirmeden yaşatmış ve refaha ulaştırmıştı. İkinci Cihan Savaşı sonunda belirmiş olan Sovyet saldırısı ve tehditleri karşısında A.B.D. ve Batı dünyası Türkiye'nin sağladığı koruyucu örtü ve savunma gücünden yararlanma yolunu tuttular. Yunanistan'la birlikte Türkiye'yi Nato ittifakına alarak, Ortadoğudaki menfaatlerini bu iki devletin yardımı ile güvenlik altında bulundurma yoluna gittiler. Bu sırada Filistin'de İngiliz ve Amerika'lıların da yardımı ile bir İsrail Devleti kuruldu.

İsrail devleti ve Ortadoğu

İsrail Devleti'nin kuruluşu, Arapların şiddetli tepkileriyle karşılandı. İki bin yıldan beri bir Arap yurdu halinde kalmış olan Filistin'e dünyanın dört köşesinden Yahudi göçmenleri getirip yerleştirilerek, yeni bir devletin kurulması, burada yaşayan Arabların yersiz yurtsuz bırakılarak başka ülkelere kaçırılması, Ortadoğu'yu karıştırdı ve büyük sarsıntılara yol açtı. Bu durum karşısında Araplar yeni İsrail Devleti'ni ortadan kaldırmak için silâha sarıldılar. Fakat müşterek bir komutanlığın koordineli sevk ve idaresinden mahrum oluşları, gerekli şekilde eğitim görmemiş bulunmaları ve modern silâhlardan yoksun oluşları sebebiyle başarılı

olamadılar. Yalnız bu savaşlarda Arablar dâimâ Türkiye'den yardım beklediler. Hattâ Türkiye'nin askerî kuvvetleri ile müdahelede bulunmasını istediler. Arablara din, kültür, tarih ve coğrafya bakımından derin bağlarla bağlı bulunan ve Arap Milletini *karşılıksız* bir sevgi ile seven Türk Milleti, Birinci Cihan Savaşı'nda Arapların din kardeşliğini hiçe sayarak, müslüman olmayan yabancılarla Türkler aleyhine işbirliği yapmasından çok kırgındı ve bu olay Türk Milleti'nin kendi sınırları içerisinde bağımsız ve barışçı bir tutumla dış olaylardan uzak bir siyaset izlemesinin de sebeplerini teşkil etti. Araplarla İsrail arasındaki anlaşmazlık, 30 yıla yakın bir zamandan beri sürüp gitmektedir. Bugün İsrail Devleti bir realite olarak Ortadoğu'da yer almıştır. Bütün dünya Yahudiliğinin destek ve himâyesindedir. Arablar henüz ilimde, teknikte ve içtimaî alanlarda kalkınmış değillerdir. Araplarda yeterli bir birlik ve koordinasyon da kurulamamıştır. Bu durumda yabancı büyük devletlerin tesiri altında kanlı savaşlara girişmeleri ve devam etmeleri doğru değildir. İnsanlarını eğitip yetiştirmek, ilimde, teknikte ileriye gitmek, sanayileşmek ve iktisadî kalkınmalarını sağlayabilmek için zamana ve barış içinde plânlı çalışmaya ihtiyaçları vardır. İsrail ile her iki tarafın şerefini ve menfaatlerini koruyan bir barış antlaşmasının çarelerinin bulunması hem Arablar için, hem Ortadoğu ve dünya barışı ve huzuru için çok yararlı olacaktır.

Türkiye'nin gücü ve görevi

Türkiye'nin Ortadoğu'daki durumu hiçbir ülke ile kıyaslanamayacak derecede önemli ve üstündür. Hem Karadeniz ve hem de Akdeniz'de kıyıları bulunması, iki deniz arasındaki Boğazlar'a sahip olması, doğusuyla Kafkasya, batısıyla Balkanlı ve Avrupalı bir devlet oluşu, çevresindeki ülkelere hayat veren nehirlerin kaynak ve depolarının Türkiye'de bulunması Türkiye'yi her hususta söz sahibi yapmaktadır. Topraklarının çeşitli iklim şartlarını toplamış olması, küçük bir kıt'a niteliği taşıyacak ölçüde genişliğe ve derinliğe sâhip bulunması, kıyılarının geçit vermez, yüksek ve sarp dağlarla kaplı olması onu askerî yönden de çok güçlü yapmaktadır. Memleket nüfusunu teşkil eden Türk halkının sâhip olduğu meziyetler ve vasıflar da dikkate alınınca, Türkiye'nin siyâsî ve askerî ağırlığı ve tesirleri daha çok değerlenebilir. Komşuları Rusya ve İran ârâzisi hariç tutulduğu takdirde, Türkiye'nin diğer komşularının toprakları Türkiye ile birlikte mütalâa edilmedikçe askerî mâna ifade edemezler. Meselâ Yunanistan topraklarını ele alacak olursak, bu toprakların bir kısmı deniz ortasında dar ve açık adalardan, ada olmayan kısımlarsa dar ve elverişsiz yarımadalardan, ince uzun arazi şeritlerinden meydana gelmiştir. Bu topraklarda üs kurmak ve bu üslerden savaş zamanında yararlanmak Türkiye ile işbirliği yapılmadıkça mümkün olamaz. Yunan topraklarında askerî üslerin gizlenmesi, saklanması ve korunmsaı çok zordur. Gerek Akdeniz'e çıkış için, gerek Karadeniz'e geçiş için ve ge-

rekse Basra Körfezi ile Süveyş Kanalı istikâmetine başarılı bir harekât yapabilmek için, Kafkasya ve Rusya yönünden veya Balkanlar'dan hareket yapabilmek için Türkiye'yi kontrol altında bulundurmaya ve Türkiye ile işbirliği yapmaya zorunluluk vardır. Bu geniş imkânları ne Yunan toprakları, ne de Suriye toprakları kendi başlarına sağlayabilir. Diğer bütün komşu memleketlerin toprakları da aynı durumdadır.

Türkiye'nin durumu ve önemi yukarıda belirtilen kısa çizgilerle göz önüne alınınca, son yıllarda karşılaştığımız çeşitli olayları anlamak kolaylaşır. Birbirleriyle mücadele halinde bulunan büyük kuvvetler (A.B.D., Sovyetler Birliği, Batı Avrupa) Türkiye'yi kendi kontrolleri altında bulundurmak istemektedirler. Bunun için de gizli, açık bir çok tedbirlere başvurmaktadırlar. Nato üyesi bulunan ve Batı ile birlikte saf tutmuş olan Türkiye'yi bu durumdan çıkararak Sovyetler Blokuna katmak için, Sovyetler geniş faaliyetler düzenlemişlerdir. Memleketimizde başgöstermiş olan komünist anarşinin hedefi, Türkiye'yi Nato'dan çıkararak bir Demirperde memleketi yapmak olmuştur. Girişilen şiddetli propagandalar, sokak hareketleri, silâhlı faaliyetlerin hepsi bu amaca yönelmiş teşebbüslerdir.

Türkiye'nin yapması gerekli faaliyetler

Türkiye çok enerjik ve olaylara ön alan bir siyaset izlemeli ve sür'atli kararlar alarak sür'atli tedbirlere gidebilecek şekilde hazırlıklı bulunmalıdır. Dünyamız gayet hızlı değişmeler ve gelişmeler içinde bulunmakta-

dır. Amerika Birleşik Devletleri ve Batı Avrupa devletleri ile Sovyetler Birliği arasında son zamanlarda meydana gelen hızlı yakınlaşma hareketleri, diğer siyasî münasebetleri üzerinde de tesir gösterecektir. Sovyetler Birliği ile adı geçen batılı memleketler arasında hergün çoğalmakta olan ticarî ve iktisadî münasebetlerin cinsi, yönü ve ölçüsü, bu devletlerin siyasî hedeflerini ve niyetlerini oldukça aydınlık bir şekilde belirtmektedir. Girişilen yeni pazarlıklarda ve menfaat alış-verişlerinde, Türkiye'nin sırtından oyunlar oynanmaması için, yeni plânlar hazırlayarak çok taraflı çalışmalara girişmek zarureti vardır.

Türkiye, yabancı propaganda merkezlerini çok yakından izlemeli ve bu merkezlerle sıkı bağlantı kurmalıdır. Bu merkezlerin, Türkiye'ye zararlı olmayacak faaliyetler yönünde bulunmalarını sağlamaya çalışmalıdır.

Ayrıca, çok faal bir diplomatik çalışmaya girişilmelidir. Gerek müttefik ve komşu memleketlerle ve gerekse paktlar dışındaki devletlerle yakın dostluk, işbirliği ve propaganda faaliyetleri yürütülmelidir. Başta Amerika Birleşik Devletleri olmak üzere, bütün milletlerin hükûmetleri üzerinde etki ve baskısı bulunan iç teşekküller hakkında bilgi toplamak ve bunlardan faydalanmak yoluna gidilmelidir.

Dış siyasette başarılı olmak için Türkiye'nin içeride tam bir birlik ve beraberlik içinde bulunması ve kuvvetli modern silâhlı kuvvetlere sahip olması şarttır. Bu amaçla yurt içinde, milletle müesseselerin ahenkli bir anlayış içinde oluşturulması ve çalıştırılması dikkate alınmalıdır. Türkiye, Ortadoğu'nun nizam ve huzûrunda en tesirli kuvvettir. Kendine düşen rolü ve görevleri bugüne kadar çeşitli hükûmetlerin yanlış de-

ğerlendirmeleri ve hareketsizliği yüzünden yapamamıştır. Bunları yapabilmesi için etraflı bir plânlamaya ve hazırlığa girişilmesi gereklidir. Özellikle Türk Silâhlı Kuvvetleri'nin her yönden en yeni silâh, araç ve gereçlerle donatılmış olması ve eğitilerek her an göreve hazır bulundurulması çok önemlidir. Hava gücünün milletlerin savunmasındaki hayatî önemini belirtmekte fayda vardır. Son zamanlarda gerek Hava Kuvvetlerimizi ve gerekse Deniz Kuvvetlerimizi güçlendirmek için kurulmuş olan vakıflar, çok hayırlı ve isabetli hareketler olmuştur. Ancak yalnız başına «Güçlendirme Vakıfları» ile millî savunmamızın ihtiyaçlarını karşılamak ve özellikle savaş sanayiini kurmak mümkün olamaz. Hükûmetlerce sivil alanda Türkiye'nin geniş ve sür'atli bir şekilde sanayileşmesi başarılmadıkça millî savunma gücümüz büyük güçlükler içinde bulunmaya devam edecektir. Yurdumuzda ağır sanayi, motor sanayii ve bunların ayrılmaz bölümleri olan diğer sanayi kolları kurulmadıkça savaş sanayiimiz, temelsiz, dayanaksız ve gelişme imkânından mahrum kalacaktır. Onun için meseleyi, ana hatları ile kuşbakışı kavramak için, bunun herşeyden önce bütün millet hayatını kapsayan bir hükûmet ve devlet görevi olarak düşünülmesi gereklidir. Türkiye bu işleri kısa zamanda başarabilecek imkânlara sahiptir.

İnanıyoruz ki, milletimizin yüksek kabiliyetleri ve meziyetleri ile sağduyusu sayesinde, Türkiye'nin birliği ve beraberliği, her çeşit kışkırtmalara rağmen sağlam olarak korunacaktır. Türkiye yükselmeye ve gelişmeye devam edecektir. Türkiye'nin güçlenmesi ve kalkınması, gerek Ortadoğu için, gerekse dünya huzur ve barış için çok yararlı olacaktır.

DIŞ TÜRKLER MESELESİ

Bugünkü Türkiye sınırı dışındaki Türkleri ne yapacağız? Bu zamana kadar milleti idâre eden kişilerimiz dış Türklerle ilgilenmeyi hep zararlı bulmuşlardır. Bu yanlış bir görüştür. Dünyanın neresinde Türk varsa, Türk milliyetçilerinin ilgileri içindedir. Dış Türkler için elden ne gelirse yapmayı Türk milliyetçilerinin boynuna borç sayarız.

Fakat bunun için şartlarımız vardır. Baş şart Türkiye'nin tehlikeye sokulmamasıdır. Çünkü bütün dış Türklerin kurtuluşu Türkiye'nin varlığına bağlıdır.

Dış Türkleri kurtarmak istemek bazılarının savunduğu gibi emperyalizm değildir. Emperyalizm, yabancı devletleri işgal etmektir. Dış Türklerin kurtuluşunu, hür olmalarını istemek bizim meşru hakkımızdır. Ve bu hak, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı tarafından korunmaktadır.

Çağımızda, milletlerarası münasebetlerde, kültür yayılması ve dostlukla sokulma hareketleri geniş uygulama görmektedir. Her devlet kendi kültürünü kabil olduğu kadar geniş sahalara yaymak için gayret harcamaktadır. Bu sayede büyük iktisadî, stratejik ve siyasî menfaatler sağlanması kolay olmaktadır. Biz de imkân-

larımız ölçüsünde bu konu üzerinde durmalıyız. Bunun ilk safhası Türk kültürüne bağlı toplulukları desteklemek, kuvvetlendirmek ve onlarla sıkı münasebetler içinde bulunmaktır. Buna karşılık da, yabancı kültürlerin yurdumuzda yayılmasına karşı dikkatli ve plânlı olmalıyız.

Bu cümleden olmak üzere, TRT'nin daha kuvvetli ve yeni tesislere kavuşturulmasının önemini belirtmek isteriz. Bugünkü durumu ile, yurdumuzun bazı bölgelerinde TRT yayınları güçlükle dinlenmekte ve bizim yayınlarımızın yerini, yabancı, kötü maksatlı yayınlar almaktadır. Yayın programlarımızın da daha etraflı düzenlenmesi gereklidir. Sınırlarımız dışında bulunan Türk kültürüne bağlı topluluklar için özel ve devamlı yayınlar yapılmasına önem verilmelidir.

Dış Türklere ilgisizlik devam etmektedir

Türk Milleti tarihin en eski çağlarından bu yana, hatta doğduğundan beri esaret hayatını kabul etmemiş, hiç bir düşmana boyun eğmemiş, şan ve şerefiyle yaşamış bir millettir.

Birinci Cihan Savaşı sonunda millettaşlarımızın büyük bir kısmı, çeşitli andlaşmalarla eskiden bizim topraklarımiz olan şimdiki Bulgaristan, Yunanistan ve Rusya'da kalmışlardır. İlk sulh zamanlarından bu yana, esir olmayan ve esir sayılmayan bu Türk-Müslüman kardeşlerimize yapılan işkence ve eziyetler gün geçtikçe artmaktadır. Bilhassa Rodop Türklerine yapılmakta olan insanlık dışı zulümler artarak sürmektedir. Daha

bundan 50-60 sene önce Batı Trakya'daki nüfus nisbetimiz % 85 olduğu halde bugün bu oran % 15'in çok altına düşmüş bulunmaktadır. Yunan idaresi altında bulunan vatandaşlarımıza benliklerini unutturma siyaseti güdülmektedir. Bu amaçla da günlerce su içinde bekletme, namuslarına tecavüz, dil ve burunlarını kesme ve daha nice akıl almıyacak işkenceler yapılmaktadır. İsmini değiştirmiyenlere diploma verilmemekte, Türk çocukları gerekli kültürün bir zerresini dahi alamamaktadırlar. Bizden yardım, destek ve güven istiyorlar. Durum defalarca ilgili makamlara iletilmiştir. Hükûmetlerimizin hâlâ bu konuda ne düşündüğünü açıklaması ve Yunan hükûmetine «dur» emrini vermemesi veyahutta az da olsa misilleme yapmaması bizleri son derece şaşırtan ve o nisbette de üzen bir durumdur.

Oysaki Lozan andlaşmasıyla Yunanlılar; buralara Yunan nüfusunu yerleştirmek yoluna gitmeyecekler, nüfus nisbeti değişmeyecek, Türklere baskı yapılmayacak, onların yaşayışına müdahale edilmiyecek, Türkçe serbestçe konuşulacak, Türk okulları açılabilecek, okullarda Türk kültürü'nün verilmesi engellenmiyecekti.

Şu durumda Lozan andlaşmalarının bütün maddeleri ihlâl edilmiş bulunmaktadır. Meseleye eğilecek milyetçi hükûmetlere ihtiyaç vardır.

KIBRIS MESELESİ

Doğuşu, gelişimi ve mevkii

Kıbrıs Adası, 1571 yılında Türkler'in idaresine geçmiş ve 1914 yılına kadar, hukuken de 1923 Lozan antlaşması yürürlüğe girdiği tarihe kadar Türklere ait bulunmuştur. 1879 da Kıbrıs'ta İngilizler tarafından yapılmış olan nüfus sayımına ait istatistikler elimizdedir. Bu sayıma göre o zaman Kıbrıs'ta Türk nüfusu çoğunluktadır. Rum nüfusu azınlıktır. Kıbrıs, 1877 - 1878 Osmanlı - Rus Harbi neticesinde İngilizler'e «geçici olarak işgal etme» müsaadesi ile işgal altına verilmiş bir adadır. İşgal müsaademizin de dayandığı mucip sebep, Ruslar İskenderun istikâmetinde Osmanlı topraklarına bir taarruz yapacak olurlarsa, yakın mesafeden, yakın bir üsten, Osmanlılara yardım etmelerini mümkün kılmak için bu ada geçici olarak İngiltere'ye verilmiş, müsaade edilmiştir. İngilizler girdikten sonra adaya her iki - üç yılda bir yeni İngiliz valisi tayin olup geldiği zaman adanın Rum ruhanî reisi, yahut Arşbişop dedikleri metropoliti gider, valiyi karşılar ve valiye bir dilekçe, bir arîza sunardı. 1878'den itibaren bu dilekçede papaz, Kıbrıs'ın Yunan olduğunu, ve Kıbrıs adasının Yunanistan'a verilmesini rica etmeye başladı. Yunan hükümeti, Yunan devleti de bu istikâmette devamlı ola-

rak ada Rumları ile irtibatta bulunur, Yunanistan'dan öğretmen, yardımcı herşey gönderilir. Kültür münasebetleri, kültür birliği temin edilmiş bir durumda, işler yürütülürdü.

Osmanlı Devleti çeşitli gailelerle yuvarlanırken tabiî bunlarla uğraşma imkânını bulamamıştır. Fakat Lozan andlaşmasından sonra da biz, tamamiyle kabuğumuza çekilmiş durumda bulunduk ve oradaki Türklerle ve adanın durumu ile de faal bir şekilde ilgilenemedik. Lozan andlaşması gereğince adadaki Türklere üç yıl müsaade tanındı. Bu müsaade gereğince; Türkiye'ye gitmek ve Türk vatandaşı olarak yaşamak isteyenlerin malını mülkünü satıp, göç etmesi, gitmek istemeyenlerin de İngiliz tebaalı olacağı bildirildi ve Lozan antlaşması gereğince Türkiye'den çıkarılan Rum göçmenleri Kıbrıs'a sevkedildi. Ve Kıbrıs'a getirilerek yerleştirildi. Bunlar Anadolu'dan hınçla Kıbrıs'a gelmişler ve orada yerli Rumları da azdırarak Türklere karşı her fırsatta çeşit çeşit taşkınlıklar, çeşit çeşit tazyiklere, tecavüzlere de girişmişlerdir. Zaten hassas olan ve yabancı boyunduruğundan hoşlanmayan Türkler, kendilerine tanınmış olan bu üç yılı kullanmak için âdetâ birbirleriyle yarışa girmişlerdir. Rum muhacir akını karşısında da adada oturmak arzusunu iyice kaybetmişler ve adaya rum muhacirleri gelirken, adadan Türk muhacirleri çıkmış, Türkiye'ye göç etmiştir. Bugün bir tahmine göre Mersin'den -Mersin dahli- İzmir'e kadar olan kıyı bölgemizde Kıbrıs'tan gelmiş göçmenlerden 250 - 300 bin insan bulunmaktadır. Bundan sonrar zaman akmış, Rumlar ve Yunanlılar bu faaliyetlerine devam etmişlerdir. Nihayet İkinci Cihan Savaşı'ndan

çıkılmış ve Yunanlılar Oniki Ada'ya talip olmuşlardır. Harp esnasında bize işgal teklif edilmiş, fakat biz buna yanaşmamışızdır. «Ne bir karış toprak veririz, ne bir karış toprak alırız.» «Aman etmeyin, gitmeyin, alın şunu işgal edin.» «Yok, hayır efendim, ne olur ne olmaz.» Yunanlılar buna talip çıkmışlar. Yunanistan'a bu Oniki Ada 1947 Paris antlaşmasıyla veriliyor ve Türk hükûmetinden bir söz dahi çıkmamıştır. «Efendiler, kimin malını kime veriyorsunuz, bunlar bize aittir. Şimdi bizi dinlemezsiniz, bu antlaşmayı kabul etmem, saymam, söz hakkımı mahfuz tutuyorum.» denilmemiştir. Oniki Ada bu şekilde gitti, bundan sonra artık bütün Yunan faaliyetleri Kıbrıs'a yöneldi. Şimdi, Kıbrıs'la birlikte bütün adaların durumunu kısaca gözden geçirmemiz icabetmektedir.

Yunan faaliyetleri ve Kıbrıs

Yunanistan istiklâl alıp mikroskobik devlet halinde doğduğu andan itibaren kendinden çok çok büyük hulyalar, dâvalarla uğraşmıştır. Çok büyük... Ama böyle yapması, acaba kendisi için zararlı mı olmuş? Böyle hareket etmesi acaba hatâlı mı olmuş?

Şunu söylemek isterim ki, her hakikat evvelâ beyinlerde, kafalarda bir nazlı hayal olarak doğar ve yaşar.

Osman Gazi, Osmanlı Beyliği'nin başına geçtiğinde İstanbul'u, Rumeli'yi, Suriye'yi, Irak'ı düşündüğü zaman bunlar onun kafasında birer hayaldi.

Bu mikroskobik devlet meydana geldiği anda bü-

yük Bizans İmparatorluğunun vârisi ve onu ihya etmek dâvacısıdır. Bu faaliyetlerin de kaynadığı kazan, sevk ve idare edildiği yer, Yunan kilisesidir. Yunanistan'da Yunan kilisesini, Yunan politikasından ayıramazsınız. Bütün ihtilâllerini, bütün isyanlarını Yunan kilisesi hazırlamış, o sevk ve idare etmiştir. Hattâ, o kadar ki, Mora isyanı başladığı zaman, işte ilk defa bağımsızlık almak için ayaklandıkları, Sultan Mahmut zamanı, Etnik-i Eterya denen cemiyet idare ediyor. Bu cemiyeti sevk ve idare eden de İstânbul'daki patrik. Öyle de bir suikast hazırlıyor ki, Türk askeri üniformalı Rum kuvvetleri, Yunan kuvvetleri hazırlanıyor. Bir taraftan Mora kıyımı olacak, bir taraftan da bunlar İstanbul'da ayaklanacaklar. Ve İstanbul'u işgal edecekler. Bizans ihyâ edilecekti. Tabiî bu durum zamanında haber alınıyor. Bunlar bastırılıyor ve petriği, işte o orta kapı dediğimiz-ki ördüler, bugün hâlâ örülü, açmıyorlar-orada asılıyor. Asılması gayet tabiîdir. Bir devlet gösterin ki, o devlette, o devletin bir vatandaşı, bir tebaası kendi devletine karşı hıyanet eder, isyana kalkışır ve buna mukabil o devlet ona «Aferin, iyi ettin» der. Böyle bir devlet var mı yeryüzünde? Bundan dolayı niye Osmanlı Devletini suçluyorlar? Onun yerinde kim olsa yapması icabeden hareket buydu.

Bundan sonra daima bu devlet, bu fikri, bu hayali takibetmiştir. Ve üzülerek ifade etmek lâzımdır ki, bu hayalin Rumeli tarafındaki kısmını büyük ölçüde ve Ege Denizindeki adalar kısmını baştan aşağı gerçekleştirmişlerdir. Bizim tedbirsizliğimizden, başımızdaki devlet adamlarımızın idaresizliğinden ve liyakatsizliğinden dolayı, bunlardan faydalanmışlar, zaman za-

man, safha safha bunu gerçekleştirmişler, hattâ İstiklâl Savaşımız sırasında Anadolu'nun da bir parçasına sahiplenmeğe çalışarak iyice bunu kurmak durumuna girmişlerdir. Şimdi haritaya baktığımız zaman Çanakkale boğazının ağzında, Midilli adası, diğer Yunan işgalindeki adalar, aşağıya doğru Ayvalık'ın karşısı, Burhaniye'nin karşısı, daha aşağıda Foça, İzmir, İzmir'in karşısı, Kuşadası, daha aşağısı Bodrum, Güllük v.s... böyle. Bütün Türk kıyıları Yunanlıların ele geçirdikleri adalarla tıkanmış vaziyette. Türkiye'nin neresi var? Akdeniz kıyıları var, Akdeniz bölgesi var ki orada nisbeten serbest. Kıbrıs? Kıbrıs İngilizlerin elinde, başka bir devletin elinde. Şimdi bunlar uzun zamandan beri bu adayı hedef almışlar. Ve diyorlar ki:

«Burasını alacağız ve Yunanistan üç kıt'a üzerinde bir devlet haline gelecektir. Aynı zamanda hem Balkan memleketi, hem Ortadoğu memleketi olacağız,» diyorlar. Ne ile? Kıbrıs'la. Kıbrıs'ın öneminin çok kimseler henüz tam farkında değil. Memleketimizde onu, sadece orada bulunan 125.000 Türk'ün durumuna bağlıyoruz. Hayır, orada hiç bir Türk bulunmasa da Türkiye için, Kıbrıs dâvası vardır. Bu coğrafî bir mecburiyettir. Türkiye'nin kendi varlığını korumak, kendi güvenliği bunu zorunlu kılıyor. Kaldı ki, orada 125.000 Türk'ün bulunuşu bu durumu bir kat daha önemli hale getiriyor. Şimdi Yunanistan bu meselede de diğer mes'elelelerinde olduğu gibi bize kıyasla çok ustaca, plânlı ve uzağı görerek hareket etmiştir. Dünyanın her tarafına serilmiş olan Yunan propaganda ağı, Yunan diplomatik faaliyetleriyle el ele beraber olarak işlemiştir. Bunlar olurken biz tek kelime ile hiç bir şey yapmadık. Onlar evve-

lâ İngilizlere karşı mücadele açmışlardır. İngilizlerle bu mücadeleleri danışıklı döğüş gibi bir şeydir. Çünkü zaten onu besleyen, onu himâye eden, onu pohpohlayan İngilizler olmuştur.

Girit'ten Kıbrıs'a

Bugüne kadar tarihî bir olaya göz atarsak Kıbrıs meselesini daha iyi canlandırmak, anlamak mümkün olur. Bu olay Girit olayıdır. Girit de bundan yüz yıl önce bir Türk adasıydı. Ve adada en az Rumlara denk sayıda Türk nüfusu vardı. Fakat böyle bir böceğin yaprağı kemirmesi gibi, kemirmeye başlamış, oraya da el atmıştır. Girit'te de aynı Kıbrıs'ta olduğu gibi faaliyetlere girişmişlerdir. Orada da evvelâ çeteler faaliyete geçmiş, çeteleri bastırmak için nizamı, asayişi, kanunu korumak için, biz oraya kuvvet gönderince de «Eyvah! Türkler bize zulmediyor, Türkler Rumları katliam ediyor, kesiyor, yetişin!» diye yaygarayı basmışlardır. Hemen o zamanın büyük devletleri dediğimiz İngiltere, Fransa vs. gelmişler, Rusya'da beraber, adaya asker çıkarmışlar, adayı işgal etmişler ve işi -pek benzeyiş var arada, onun için söylüyorum- evirmişler, çevirmişler, demişler ki: «Burası muhtariyet olsun...» «Yani gene sizin olsun ama, Rum halkı kendi toplum işlerinde, kendi cemaat işlerinde, bağımsız olsunlar. Bir de Yunanlı bir vali bulunsun adada, sizin valiniz, size rapor versin...» Sizin valiniz Yunanlı. Kim olacak bu? Yunan krallık ailesinden olsun, bir prens... Böylece Girit Adası muhtariyetle idare edilen bir ada oldu. Yani Kıbrıs'ın

bağımsız cumhuriyet olması gibi. Bunlar adımlardır. Yunanistan'a doğru gidiş adımları. Şimdi bunları ortaya koyunca Türk Devleti adamlarını daha iyi tartabileceğiz. Olan oldu, Girit adası muhtar oldu. Yunan krallık ailesinden bir prens de Osmanlı valisi oldu. Kime hizmet ediyor? Osmanlılara değil mi? Osmanlılara hizmet ediyor?!... Ve, Girit günün birinde gitti. Bizim muzaffer olduğumuz; galibiyetle, muzafferiyetle bitirdiğimiz bir harbin sonunda. O da 1897 Türk - Yunan Harbinin sonunda. Biliyorsunuz, 1897 Türk - Yunan Harbi yine Yunanlıların taşkınlığı ile, münasebetsizliği ile patlak vermişti. Onlar ve Avrupalılar zannetmişlerdi ki, Yunanlılar muvaffak olacaklar ve Osmanlı ordusunu yenecekler, toprak kazanacaklar. Fakat müthiş bir bozguna uğramışlardır ve Türk ordusunun Atina'ya girmesine ramak kalmıştır. Hemen araya yine büyük devletler girdi: «Aman barışı koruyacağız, barış elden gitmesin, falan» diye, bizi durdurdular. Yunanlılarla aramıza girdiler. Ondan sonra o zamana kadar söz de bizim olan Girit Adası, temelli olarak Yunanistan'ın oldu.

İşte Kıbrıs Adası da böyle. 1950'den bu yanı alalım: Zamanın Dışişleri Bakanı kıymetli bir ilim adamımız Prof. Fuat Köprülü. Soruluyor kendisine: «Kıbırıs meselesi için ne düşünüyorsunuz?». «Türkiye için bir Kıbrıs meselesi yoktur» diyor. Bunu hatırlayanlarımız vardır. Aradan zaman geçiyor. Belki İngilizlerin de teşviki var, tavsiyesi var. Fakat burada asıl rahmetle anmamız icap eden Sedat Simavî Bey. O, tek başına kendi gazetesinde (Hürriyet) bu mes'eleyi bayrak yapıyor. «Kıbrıs Türkiye için çok önemli bir konudur. Kıbrıs

Türkiye'nindir, Türkiye'ye aittir. Bu hariciye Vekili ne diyor?» diyor ve Fuat Köprülüye karşı bir kampanya açıyor. Dışişleri Bakanı, Sedat Simavî Bey'i kendisine karşı hakarette bulunmak vs. şekline iddialarla mahkemeye de veriyor ve hükûmet de bu meseleyi ele alıyor. Hükûmet «Kıbrıs bütünüyle bizimdir, bize aittir.» Şimdi daha önce Dışişleri Bakanı «Bizim böyle bir meselemiz yoktur.» «Bu İngiltere'ye ait bir meseledir.» derken biraz sonra Başbakan'ın ağzından Türk milleti diyor ki, «Kıbrıs bütünüyle bize aittir.» Aradan pek az bir zaman sonra da, bu sefer «Ya taksim, ya ölüm» diyorlar. Daha sonra «Bağımsız Kıbrıs» diyorlar. Öteki taraf ne diyor? Bir söz söylüyor «Enosis de enosis!» Başka bir şey söylemiyor. Pekiyi, Kıbrıs bağımsız olacak, o sıralarda 27 Mayıs olmuş. Antlaşma gereğince mahallî memuriyetlerin %38'i Türklere ait olacak, %62'si Rumların olacak. Rumlar buna itiraz ediyorlar; «Türklerin» diyorlar «Adadaki nisbetleri %18'dir. Nasıl olur? %38 memuriyetler bunlara ait olur?» Bir takım pürüzler... Türkler, Türk cemaati ayak direr. Onlar işi yokuşa sürer, mütemadiyen. İskenderun'da bizim alay beklemektedir. Bir türlü anlaşma olmuyor ve Kıbrıs Adasına askerler çıkmıyor, çıkamıyor. Manzara bu. Hemen cemaatin ileri gelenleriyle temas ediliyor ve deniyor ki, «Esas mesele Türk askerinin adaya ayak basmasıdır. Bunu sağlayın. Diğer şartları sonra zaten halledeceğiz.» Karşı taraf zaten maksatlı olarak yokuşa sürüyor. O bu antlaşmadan memnun değil. Adaya Türk askerinin çıkmasını istemiyor. Adaya Türk askeri çıkarılıyor ve olacak şeyler bellidir. Bunun için birtakım hazırlıklara da girişiliyor. Hazırlıklar nelerdir? Şimdi öğreniyoruz; Yunanlılar ne yapmış-

sa, aynı şeyleri yapmak yoluna gidiyoruz. Aradan zaman geçiyor, hükûmetler değişiyor. Çeşitli hükûmetler geliyor... Burada dertlerimizin analizini, teşrihini yapıyoruz. Şahısların bizim için önemi yok. Çünkü şahıslar kim olursa olsun, bu memleketin vatandaşı. Biz herbirimiz, birbirimizden sorumluyuz ve birbirimizin varlığını, refahını koruma ödevini taşıyan insanlarız. Bu memleketin insanlarıyız. Binaenaleyh asıl hastalığı, asıl noksanları, kusurları çıkarmaya çalışıyoruz, ki bundan sonraki faaliyetlerimizde daha isabetli olalım. Çeşitli hükûmetler geliyor. Rumlar adaya silâh taşıyorlar. Hazırlık yapıyorlar ve bir taraftan da Türkiye'nin iç durumunu, dünya siyasetini gayet dikkatle takip ediyorlar ve devamlı olarak propagandalarını yürütüyorlar, diplomatik faaliyetlere girişiyorlar. Türkiye ne yapıyor? Hiç!

Kıbrıs olaylarının bu şekilde gelişeceğini kestirmek, tahmin etmek çok güç bir mesele midir? Tarihi bilen, bu konular üzerinde tecrübesi olan insanlar biraz derin, biraz etraflı düşündüğü takdirde bunları kestirmek imkânsız şeyler miydi? O halde, Türk hükûmetleri niçin uyumuştur? Niçin Yunan propagandasına karşı, mukabil plânlı bir propaganda açmamıştır? Niçin Yunan diplomatik faaliyetlerine karşı, o diplomatik faaliyetleri boşa çıkaracak diplomatik faaliyetlere girişilmemiştir?

Nihayet 21 Aralık 1963 olayları patlak veriyor. Türkler birçok yerlerde katliama uğruyor. Orada bulunan Türk alayındaki vazifeli Türk subaylarının aileleri tecavüzlere uğruyor. Katliama uğruyorlar. Doktor binbaşımızın eşi ve çocuklarının resimleri hâlâ gözleri-

mizin önündedir. Bu olaylar patlak veriyor. Zürich ve Londra antlaşmasının dördüncü maddesi, garantör devletlere, ki bunlar; Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'dir, Kıbrıs'a müdahale hakkı tanımıştır. Orada asayişi temin etmek için, anlaşma ile kurulmuş olan düzenin bozulmaması için müdahale yetkisini vermiştir. Türkiye müdahale etmiyor. Neden? Müdahale için hazırlık lâzımdı, deniyor. Niye hazırlanmadı? Hiç akla gelmedi mi, bir gün acaba bu adada birşey olur ve buraya müdahale etmek icabederse, edebilir miyim, edemez miyim? Etmek istersem neredeki kuvveti, ne şekilde oraya sevk edip, müdahale edebilirim? Bunu düşünmek, plânını yapmak lâzım değil mi? Müdahale edemedik, etmedik. Edilebilir mi, edilemez mi? Ben olsam (bu olur, olmaz), Türkiye'nin neresinde bir tabur, bir alay elime geçerse doğru adaya gönderirim... Bunu yaparken aynı zamanda, Yunanistan'la İngiltere'ye: «Çok sevgili dostlarım, Kıbrıs'ta asayiş bozulmuş, iki cemaat birbirine saldırı haline girmiştir. Antlaşma gereğince asayişi temin etmek üzere oraya polis kuvvetleri sevkettim. Fakat benim kuvvetlerimin bu çatışmayı durdurmaya yetmeyeceği kanaatindeyim. Sizden de, çok rica ve istirham ediyorum, beni takviye etmek üzere acele polis kuvveti gönderiniz.» Çünkü onlar da adada antlaşmanın meydana getirdiği durumu korumak, asayişi temin etmekle görevli olan garantör devletlerdir. Amma ben, onlardan evvel bunu yapmak suretiyle onlar oraya yetişinceye kadar istediğimi orada yapmak imkânını elde edebilirdim. Ya tersine işler ise işler? Efendim, Amerika, İngiltere, Rusya «çık oradan» derlerse: «aman beyler, ben buraya iyi niyetle geldim. Madem çık di-

yorsunuz, çıkıyorum.» Amma, çıkıncaya kadar!...

Önceden görmek, önceden tedbir düşünmek, hazırlıklı olmak; en mühim konu budur. Yoksa, günü gün ederek bir tırtıl gibi, bir böcek gibi yaşamakla memleketin hayatı teminat altında bulundurulamaz. Uzağı görmek, ne olabilecek diye daima araştırmak. Yunanistan'da, Kıbrıs'ta elçilerimiz var, istihbaratımız var; İngiltere'de de var, Fransa'da da var, Amerika'da da var, her yerde var... Siyasetin çeşitli taktikleri vardır. Siyasetin birçok kaideleri vardır. Eskiden kullanılan kaidelerden birisi de blöf yapmaktır. Fakat bu çağda, bilhassa büyük güce sahip olmayan devletlerin siyasî blöflere gitmesi doğru değildir. Hiç bir zaman başarı sağlanmaz. Aksine çok zararlı olur. Türkiye, yakın tarihinde bunun iki defa tecrübesini yapmış, iki defa bundan büyük zarar görmüştür. Bunun bir tanesi, 1957 - 1958 yıllarında, o günkü hükûmet tarafından Suriye'ye karşı yapılmıştı. Diğeri de Kıbrıs meselesinde yapılmıştır. İskenderun'da asker toplanır, donanma Mersin'e geldi, İskenderun'a geldi. Domuz Burnu'nda tatbikat var. Çıktık, çıkıyoruz. Bir takım arkadaşlar geliyor. Heyecanla yeminler ediyorlar. «Vallahi billâhi bu akşam, yarın sabaha çıktık, oradayız.» Yok. Ve, durum bütün yeryüzünde bizim memleketlerde alay konusu olmamıza, sebep olmuştur. Böyle bir iş yapılacaksa, bu, kabil olduğu kadar gizlenir. Dünya bunu ancak çıkıldıktan sonra haber almalıdır. Yoksa, çıkılmadan önce böyle, davul, zurna ile ilân ederek «Ben buraya asker topladım, topluyorum, çıktım, çıkacağım, açılın yoldan, savulun, geliyorum!» Bu iş güzel plânlanır, tertiplenir ve baskın tarzında oraya çıkılır. Çıkıldıktan sonra dünyanın haberi olur.

Ondan sonra devlet adamlarımızdan çeşitli mazeretler dinledik: «Ben şunu yapacaktım ama, falan önüme geçti, bırakmadı.» Yani ne bekliyorduk? Falan kapıları açacak, sırtımızı okşayacak, «haydi göreyim seni!» Böyle der mi? Türkiye Nato'da bir üye devlet ise, Yunanistan da bir üye devlettir. Diğer devletler kendi menfaatlerini düşünürler ve kendi menfaatlarını temin etmek üzere siyasetlerini yürütürlerken, onlar hem Yunanistan'ı, hem Türkiye'yi elde bulundurmak isterler. Bunun yolunu ararlar. Yunanistan nasıl oraya 600 mil mesafeden 10.000 kişi, bir ordu kuvveti sevketmiş, çıkartmış ise, nasıl ordaki yerli Rumları silâhlandırmış, teşkilâtlandırmış ise, ve kendi lehine oldu-bittiler yaratmış ise, Amerika'nın, Rusya'nın, Mısır'ın, diğer devletlerin durumlarını hep hesaplayarak ve onların durumlarında kendi lehine şartlar meydana getirerek nasıl bunu yapmış ise, Türk diplomasisine, Türk devlet adamlarına da düşen vazife, Türkiye'nin menfaatlerini sağlamak üzere böyle hazırlıklar yapmak, böyle durumlar meydana getirmek ve Türk menfaatlerini temin etmekti. Bu yapılmıyor, sonra «falan önüme geçiyor!...» Evet, geçti ve geçtiği için tabiî onu da yazmamız lâzım. Ama, bunu devlet adamı önceden görecek, önceden hesaplamalı, bilmelidir. Bundan sonra üçüncü koalisyon, dördüncü koalisyon hükûmetleri geliyor. Hepsinin izlediği siyaset birbirine benziyor. «Bekle, gör» siyaseti her gün öbür taraf yer kazanır.

Kıbrıs olayı, pek basit bir olay değildir. Türkiye çok önemli durumlarla karşı karşıyadır. Bu önemli durumlar, baştan bazı olayları açıklarken belirttiğimiz gibi iç meselede tesir gösterebilir. Onun için Türk dev-

let adamlarının, Türk gençliğinin çok uyanık olması lâzımdır. Biz kendimiz barışçıyız. Kendimiz iyi niyetliyiz. Fakat, bu iyi niyetlilik, kendi varlığımızı emniyette bulundurmak için yeterli değildir. Herşeyden önce uyanık olmalıyız, bize karşı girişilen bu alçakça, bu sinsice faaliyetlere karşılık vermeliyiz ve karşılık göstermeğe hazır olmalıyız.

Kıbrıs meselesinin önemi çok büyüktür. Ben bu meselenin ciddî ihtilâflara konu olmasından endişe duyuyorum. Türkiye'nin prestiji ile ve güvenliği ile çok yakından ilgilidir. Bunun yanısıra daha önce temas ettiğim gibi, orada bulunan 125.000 Türk'ün varlığı, hakları ve hayatı ile de ilgildir. Kıbrıs meselesi Türkiye - Kıbrıs meselesi mi, yoksa Türkiye - Yunanistan meselesi mi? Zaman zaman Türkiye'de bu iki fikir tartışılmıştır. Bazı devlet adamları bunun bir Türkiye - Yunanistan meselesi olduğunu ve bunu Türkiye - Yunanistan meselesi olarak ileriye sürmenin Türkiye'nin menfaatlerine uygun bulunduğunu iddia etmişlerdir. Bu bir siyaset taktiği konusudur. Fakat, özellikle bu işin başlangıcında bu meseleyi bir Kıbrıs konusu olarak, zahirde bir Kıbrıs konusu olarak tutup ona göre bir davranış içinde bulunmakta faydala olacağını, ihtilâfarı azaltabileceğini sanırdım. Bugün, tabiî, tamamiyle iş yaygın hale gelmiştir. Kıbrıs meselesinin elverişli çözüm yolu nedir? Bunun üzerinde düşündüklerimi etrafı ile açıklamayı uygun görmüyorum. Yalnız, ana hatlarıyla bazı şeyleri ortaya koymakta fayda vardır. Kıbrıs konusunun elverişli bir çözüme ulaştırılması için, Türkiye'nin barış durumundan ayrılmaksızın Kıbrıs'ta Yunanistan'ın yaptığı usul ve yol ile, mutlaka fiilî bir du-

rum yaratması icabederdi. Ve nihayet 1974 temmuzunda fiilî durum yaratıldı.

Kıbrıs Türkiye için çok büyük önemi bulunan bir toprak parçası olduğunu daha önce belirtmiştik.. Kısaca özetlersek: Jeolojik yapısı itibariyle Anadolu'dan kopma bir toprak parçasıdır. İskenderun körfezinden Akdenize doğru uzanmış, Torosların deniz içinde yükselmiş olan bir bölümüdür. Ayrıca coğrafya durumu yönünden de Türkiye'nin İskenderun körfezi, İçel körfezi ve Antalya körfezlerini tamamıyle kontrol ve tesir altında bulunduran bir adadır. Ada ayrıca Suriye kıyılarını, Mısır kıyılarını, Süveyş kanalını; kısacası Doğu Akdeniz'i kontrol eden bir jeo-politik duruma sahiptir. Bununla beraber Kıbrıs adası Türkiye'nin stratejik güvenliğinin önemli bir unsururudr. Yunanistan'dan havalanan bir uçak bugün Ankara veya Erzurum'u bombardıman ederek kendi üssüne dönemez. Fakat Kıbrıs'ta üslenecek olan askerî uçaklar Ankara'yı, Erzurum'u veya Türkiye'nin herhangi bir yerini bombardıman edip dönme imkânına sahip olur. Bu askerî önemine ilâveten Kıbrıs adası'nın iktisadî durumu üzerine de birkaç söz söylemek faydalı olur. Kıbrıs adası Anadolu'nun bütünlüğü içinde bir toprak parçasıdır. Yani Kıbrıs Anadolu'dan beslenmedikçe, Anadolu'dan takviye edilmedikçe ve Anadolu'ya eklenmedikçe, kendi başına iktisadî yönden yeterli olma ve yaşama imkânına sahip değildir. Anadolu'dan ayrı kaldığı sürece de Türkiye'nin iktisadî hayatında eksiklik meydana getiren bir tesire sahiptir. Bütün bu yönleriyle Kıbrıs adası Türkiye için var olma, yok olma dâvası durumundadır. Türkiye'nin askerî savunması yönünden, Türkiye'nin iktisa-

dî yönünden Türkiye için hayatî önem taşımaktadır. Bu duruma ilâveten, yüz yirmi beş bin Türk'ün orada bulunması da Kıbrıs'ı Türkiye için ayrıca önem taşıyan bir toprak parçası haline getirmektedir. Bunların yanında Kıbrıs'ta Türk Milletinin tarihî hakları da mevcuttur. Kıbrıs hiç bir çağda Yunan hâkimiyeti altına girmemiş, Yunan toprağı olmamıştır.

Türk Milletinin hâkimiyetinde 400 yıl yaşamıştır. Ancak 1923 Lozan andlaşmasıyla Türkiye Kıbrıs üzerindeki hükümranlığından vazgeçmek zorunda kalmıştır. Bu yönden de, Türk Milletinin Kıbrıs üzerinde hakları vardır. Bütün bunların hepsini göz önüne aldığımız zaman Kıbrıs'ın Türkiye için çok büyük önem taşıdığı ortaya çıkmaktadır.

Türkiye'den zorla gasbedilmiş, Türk Milletinin elinden onun dar bir zamanında, sıkıntılı bir zamanında baskı ile «geçici işgal» adı altında alınmış ve daha sonra asıl sahibi olan Türk Milletine geri verilmekten kaçınılmıştı. Bunu böylece ortaya kıyarak Kıbrıs'ın el değiştirme durumu ortaya konulduğu takdirde, bunun yine eski sahibine verilmesi gerektiğini iddia etmek; Türkiye için gayet mâkul ve haklı bir istek olurdu. Ama o kadar acıdır ki, zamanın Türk hükûmetleri hiçbir zaman bu yola yanaşmamışlardır. Türkiye'nin bir Kıbrıs meselesi bulunmadığını, Kıbrıs'ın İngilizlere ait bir iç mesele olduğunu söylemekle veya Kıbrıs'a çıkarma yapacak güce sahip olmadığımızı ifade etmekle yetinmişlerdir. 1974 temmuzuna kadar bu böyle devam etmiştir. Diğer taraftan Yunanlılar dünyanın her yerinde devamlı olarak Kıbrıs'ın Yunanistan'a ait olduğunu, İngilizlerin haksız olarak Kıbrıs'ı boyundurukları altında

bulundurduğunu, Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmesi icap ettiğini, İngiltere için askerî yönlerden Kıbrıs'a ihtiyaç varsa, Yunanistan'ın İngiltere'nin askerî ihtiyacını karşılayacak üsleri İngilizlere vermeye her zaman hazır olduğunu, ama Kıbrıs'ın idaresinin Yunanistan'a gerektiğini propaganda ederek iddia etmişler ve böylece dünya kamuoyunu yıllarca Kıbrıs'ın Yunanlı olduğu ve Yunanistan'a verilmesi gerektiği hususunda hazırlamaya gayret göstermişlerdir. Bu propagandaları boşa çıkmamıştır. Zaman zaman Kıbrıs'ta ayaklanmalar ve İngiliz idaresine karşı gerilla savaşları açılmıştır. Bu savaşlar Yunanistan'ın teşvikiyle ve Yunanlıların gizlice adaya soktukları silâhlarla donatılan yerli Rumlar tarafından gönderilmiş olan Yunan subaylarının idaresinde yürütülmüştür.

Yunanistan; İngiltere'nin dostu ve müttefiki bulunduğu halde, millî haklarını, millî hedeflerini elde etmek için silâh kullanmaktan dahi çekinmemiştir. Buna karşılık Türkiye yine sessiz ve pasif kalmıştır. Tâ ki İngiltere «Türkiye'yi de ortaya çıkarırsam Türkiye'nin de ada üzerinde hak iddia etmesi karşısında Yunan baskılarına, Yunan isteklerine karşı bir denge sağlayabilirim ve böylece ada üzerindeki hâkimiyetimi devam ettirebilirim» düşüncesiyle Türk hükûmetini de el altından ada üzerinde talepler ileri sürmeye teşvik edinceye kadar bu böyle devam etmiştir.

Hariciyemiz ve Kıbrıs meselesi

O kadar gariptir ki 1949 yılında C.H.P. hükûmeti iktidarda bulunduğu sırada o günün Dışişleri Bakanı mer-

hum Necmettin Sadak'a, İstanbul'a gidişinde Haydarpaşa'da gazeteciler soru soruyorlar. Diyorlar ki: «Kıbrıs'ı Yunanlılar istiyorlar. Türkiye'nin de Kıbrıs üzerinde hakları vardır. Bu hususta ne düşünüyorsunuz?» Bu soruya Sadak: «Türkiye'nin Kıbrıs meselesi diye bir meselesi yoktur. Bu mesele tamamıyle İngiltere'ye aittir» diye kestirip atmıştır. Ondan kısa bir zaman sonra iktidar değişikliği olmuştur. D.P. 1950 seçimlerini kazanmış ve iktidara gelmiş. D.P. nin o zamanki Dışişleri Bakanı merhum Fuat Köprülü'ye aynı sorular sorulduğu zaman Fuat Köprülü de «Türkiye'nin Kıbrıs meselesi olmadığını, bunun İngiltere'ye ait bir mesele olduğunu» iddia etmiştir. Cumhuriyet hükûmetleri o günlerde bu millî topraklar, bugünkü sınırlar dışında kalmış olan, kendi topraklarımız üzerinde böylesine korkak ve şuursuz, böylesine pısırık davranışlar ve tutumlar göstermişlerdir. Fakat bundan sonra İngilizlerin de takındığı tavırdan cesaretlenerek Türk hükûmeti Kıbrıs'ın Yunanistan'a verilmeyeceğini, Kıbrıs'ın Türkiye'ye verilmesi gerektiğini ortaya atmıştır. Bunun üzerine Kıbrıs'ın Türkiye'ye verilmesi yolunda mitingler düzenlenmiştir. Gençlik bu hususta birçok toplantılar yapmıştır. Bu mücadele bu şekilde bir müddet devam ettikten sonra Türk hükûmetinin tutumunda yine bir kararsızlık belirmiştir. Bu sefer de Kıbrıs'ın Türkiye'ye katılması isteklerinden vazgeçilmiş, bunun yerine «Ya taksim, ya ölüm» sözleriyle Kıbrıs'ın Türkler ile Yunanlılar arasında taksimini ortaya atan bir görüş ileri sürülmüştür.

Buna karşılık Yunanistan başından beri bir tez ileri sürmüştür. O tez de Enosis'tir. Yani Kıbrıs'ın tü-

müyle Yunanistan'a ait olduğu ve Yunanistan'la birleşmesi gerektiği tezidir. Zaman içinde adada çarpışmalar olmuştur. Katliamlar olmuştur. Ve Türkiye de ağırlığını ortaya koymuştur. Neticede 1960 yılında Londra ve Zürih anlaşmaları yapılmıştır.

Bu anlaşmalara göre Ada'da bağımsız bir Kıbrıs devleti kurulması yoluna gidilmiştir. Kıbrıs'ta ayrı bir millet mevcut değildir. Adada yaşayanlar iki ayrı milletin orada yaşayan parçalarından ibarettir. Bir tarafta Rumlar var. Bunlar kendilerini Yunanlı saymakta ve Yunanca konuşmaktadırlar. Yunanistan'a katılmayı istemektedirler. Diğer tarafta Türk Milletinin bir parçası olan Türk toplumu vardır. Bunlar da Türkçe konuşurlar, kendilerini Türk milletinin bir parçası sayarlar ve Yunan hâkimiyeti altına girmek istemezler, Türkiye ile birleşmek, Türkiye'nin bir parçası olmak isterler.

Türkiye açısından Kıbrıs

Türkiye'nin bu ada üzerinde tarihî hakları vardır. Kıbrıs Türkiye'nin hayatî güvenliğiyle ve ekonomik bütünlüğüyle ilgilidir. Adada yaşayan çok sayıda Türk soyundan insanlar vardır ve toprakların mülkiyeti de yüzde 40 ın üstünde Türklere aittir. Nüfus çoğunluğu meselesi ele alınacak olursa, nüfus çoğunluğunu Kıbrıs adası üzerinde yaşayan insanların arasındaki nüfus olarak düşünmemek lâzımdır. Kıbrıs'ın dahil olduğu Anadolu coğrafyası içinde yaşayan nüfusu düşünmek lâzımdır. Anadolu coğrafyası içinde yaşayan nüfusun büyük çoğunluğu Türktür. Rumlar bu kahir

ekseriyet içinde büyük bir azınlıktır. Binaenaleyh Kıbrıs adasını Anadolu coğrafyasından ayırarak sanki bir ülke imiş gibi düşünüp orada yaşayan nüfusta Rumlar çoğunluğu teşkil ediyor, Türkler azınlıktır diye adanın mülkiyeti üzerinde bir hükme varmaya kalkışmak yanlış olur. Ada, Anadolu coğrafyası içindedir. Binaenaleyh eğer self-determinasyon meselesi düşünülecek olursa yine söz hakkı Türklerin olması icap eder.

Binaenaleyh adanın bütünüyle Türkiye'ye verilmesi ve Yunanlılara azınlık hakları verilerek onların varlıklarının da teminat altında bulundurulması en âdil çözümü teşkil eder. Türkler kendi iradeleri altında yaşattıkları milletlere en geniş insan haklarını sağlamışlardır. Onlara herşeyi temin etmişlerdir. Bugün Yunanistan'ın ve diğer Balkan devletlerinin var oluşu Türklerin bu yüksek vasıflarını ispatlayan canlı misallerdir.

Bugünkü şartlar içinde Türkiye'nin ileri süreceği tez: Kıbrıs'ta Türklerin varlığını teminat altında bulunduran ve bu teminatı sağlam esaslara bağlayan ve Doğu Akdeniz bölgesinde barışı sağlayacak adaletli bir denge kurmayı amaç edinen bir görüş olmalıdır. Milletlerarası durumu dikkate alarak bu görüş şöyle gerçekleştirilebilir: Kıbrıs'ta yeterli sayıda Türk kuvvetlerinin bulundurulması ve yeni bir Anayasa ile Türklerin kendi iç idarelerinde tamamıyle serbest Kıbrıs devletinin yönetiminde eşit yetkiye sahip olmaları, Türkiye ile serbestçe irtibat ve temasta bulunmalarını sağlamaları, deniz ve hava limanlarında müşterek yönetim ve faydalanma imkânının temini, silâhlandırılmış bulunan Rum halkının silâhtan arınması için Birleşmiş Milletlerden bir heyetin faaliyet göstermesi gibi.

1974 temmuzundaki Yunan darbesinden sonra Kıbrıs meselesi

15 Temmuz 1974 de Kıbrıs'ta katil Eokacı Nikos Sampson'un başında bulunduğu darbe hareketi meydana geldiğinde, Türkiye'nin hazırlıksız bulunduğu, gafil avlandığı görülmüştür. Türk hükûmetleri her zaman adada oldu bittilerin meydana geleceğini hesaplayarak Rumlara karşı gerekli tepkiyi göstermek için hazırlıklı bulunmalı idi. Meselâ 15 Temmuz günü Kıbrıs'ta Rumların darbesi meydana gelir gelmez, Türk hükûmeti hemen adaya askerî kuvvet sevkederek anında müdahalede bulunmalı idi.

«Adaya bir tecavüz vaki olursa veya Kıbrıs'taki soydaşlarımıza bir saldırı meydana gelirse veyahut Kıbrıs'a Yunanlıların silâhli kuvvetlerini sokmaya başladığı tesbit edilirse» gibi birçok ihtimalleri gözönünde bulundurmak suretiyle Türkiye'nin çok evvelinden yapacağı işleri plânlaması ve bu gibi durumlar meydana gelir gelmez vakit geçirmeden bunlara karşı harekete geçmesi gerekirdi. 15 Temmuzda yapılan Rum darbesi karşısında yine Türkiye'nin hazırlıksız olduğu görülmüştür. 15 Temmuzdan çıkarmanın yapıldığı 20 Temmuz sabahına kadar 6 gün geçirilmiştir. Bu sürede Rumlar işlerini bitirip mevzilenerek Türkiye'nin çıkarmasını beklemişlerdir.

Bundan önce de 1963 yılı Aralık ayıyla 1964 yıllarında ve 1967 yılında Silâhlı Kuvvetlerimizin müdahalesini haklı kılan durumlar zuhur etmiştir. Ama o za-

manki Cumhuriyet hükûmetleri üzülerek belirtmek gerekir ki, bu fırsatları değerlendirememişlerdir.

Birinci harekât ve tenkidi

Geç olmakla beraber 15 Temmuz darbesine karşı Türk hükûmeti tepki göstermiştir ve on seneden beri Türk Milletinin beklemiş olduğu müdahaleyi yapmıştır. Bu bakımdan takdir edilecek bir başarı göstermiştir. Ancak yapılmış olan müdahalede kullanılan kuvvetler sayı bakımından, güç bakımından şümullü olmamıştır. Ecevit hükûmetinin müdahaleye sebep olarak ilân etmiş olduğu siyasî hedefler sayın Başbakanın ağzından şöyle ilân edilmişti: «Londra ve Zürih anlaşmalarıyle Kıbrıs'ta kurulan Anayasa düzeni yıkılmıştır. Bu anayasa düzenini yeniden tesis etmek gayesiyle müdahale yapıyoruz. İkinci sebep Kıbrıs'ta yaşayan soydaşlarımızın güvenliğini teminat altına almaktır. Üçüncü sebep Kıbrıs'ta barışı sağlamak, dördüncü sebep, Lozan'da Doğu Akdeniz'de sağlanmış olan dengenin bozulmasına müsaade etmemek, beşinci sebep Enosis'e giden yolu kapamaktır.» O halde ilân edilmiş olan bu siyasî hedeflerin elde edilmesini sağlayacak ölçüde çok sayıda kuvvet kullanılması ve yeterli genişlikteki bölgelerin kısa zamanda askerî yönden kontrol altına alınması gerekmektedir. Hükûmetin girişmiş olduğu müdahalede bu büyük noksanlığı tesbit etmiş bulunmaktayız. İlk gün 4 - 5 bini aşmayan bir kuvvet adaya çıkarılmıştır ki, çok az bir kuvvettir. İkinci gün de bu kadar bir kuvvet çıkarıldığını tesbit etmiş bulunmaktayız.

Bu çıkarılan bölge sadece Girne bölgesidir. Adanın diğer bölgelerine çıkarma yapılmamıştır. Nihayet ateşkesin kabul edildiği saate kadar çıkarılan kuvvetlerimizin sayısı yabancı ajansların bildirdiğine göre 13 veya 15 bini ancak bulabilmiştir. Bu kuvvetlerimizin kontrol altına aldıkları sahanın genişliği de 30 km., derinliği 25 km. lik bir üçgen sahadır. Bu saha çok küçüktür.

Elde edilen saha ve çıkarılan askerî kuvvet ne Kıbrıs'taki soydaşlarımızın güvenliğini teminat altında bulundurmaya, ne Enosis'i önlemeye yeterlidir, ne de Kıbrıs'ta Londra ve Zürih anlaşmalarıyle kurulmuş olan Anayasa düzenini yeniden tesis etmeye yeterlidir, ne de Lozan anlaşmasıyle Doğu Akdeniz'de kurulmuş olan dengeyi yeniden tesis etmeye yeterlidir. Yunanlılar adanın diğer bölgelerinin herhangi bir yerinden istedikleri zaman, istedikleri kadar kuvveti, silâh ve cephaneyi adaya çıkarabileceklerdir. Gizli gizli istedikleri hazırlıkları yapabilirler. O bakımdan yapılmış olan bu teşebbüsü takdirle karşılamış olmakla beraber kullanılan kuvvet miktarı ve girişilen hareketin vüs'ati, genişliği bakımından bu tarihî fırsatın da tam olarak değerlendirilmediği kanaatindeyim. Bu neticeyle Cenevre'de girişeceğimiz müzakerelerde hedef aldığımız siyasî amaçları sağlayabilmenin çok güç olacağı inancındayım. Böyle yapılması yerine kısa zamanda Kıbrıs'a, üç dört piyade tümeni, bir zırhlı tugayla takviye edilerek yeterli Türk kuvveti çıkarılsa ve adanın hiç değilse yarısı işgal altına alınsaydı, yani Girne - Lefkoşe - Limasol çizgisi tamamıyle Türklerin eline geçse ve bunun doğusunda kalan Larnaka ve Magosa bölgeleri de tamamıyle Türk işgali altına alınmış bulunsaydı, bu Tür-

kiye'ye münakaşasız bir üstünlük sağlayacaktı. Türklerin güvenliği büyük ölçüde teminat altına alınacaktı ve Doğu Akdeniz'de tam bir denge kurulacak, Türkiye'nin de güvenliği teminat altına alınmış olacaktı.

Nihayet kesin müdahale Cenevre kongresinde sağlanamayan anlaşmadan sonra yapıldı. Kahraman Türk Silâhlı Kuvvetleri yeşil hattı gerçekleştirdi.

Kesin çözüm

Ada'daki Türk varlığını bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da tehdit edeceği âşikâr olan Rum çeteleri tecrit edilip, Türkler için zararsız hale gelmedikçe, Kıbrıs'lı millettaşlarımız rahat yüzü göreceğe benzememektedirler. Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütün iyi niyetlerine rağmen adada cinayet ve katliamlar devam ettiği ve Türklere karşı her çeşit insan hakları çiğnendiği takdirde artık tek çözüm yolu kalmış demektir. O da Türkiye'nin daha önce de gösterdiği enerjik davranışı devam ettirmektir.

Dünya komuoyunu aydınlatarak kendi tarafımıza çekmek üzere geniş ve plânlı propaganda faaliyetine hız verilmeli ve buna paralel olarak büyük ve yaygın diplomatik çalışmalar yapılmalıdır.

Adadaki bugünkü fiilî durumu hukukîleştirmek, muhtemel cinayetlerin önlenmesi için adada üçüncü bir harekâta girişerek tek bir silâhlı Rum kalmaksızın adayı Rum çetecilerinden temizlemek gerekir. Alınacak tedbirlerin başında Yunan propagandasını körleterek tesirsiz bırakacak bir propaganda faaliyeti yer al-

malıdır. Şuurlu, geniş, devamlı ve sürekli propaganda faaliyetiyle gerçekleri ve haklı dâvamızı dünya kamuoyuna anlatmalı ve kabul ettirmeliyiz. Kıbrıs'ın iktisadî bakımdan kalkınması da en önemli meselelerden biridir.

Türkiye, Yunanistan'a gayet iyi tesir edecek kozlara, tedbirlere sahiptir. Kıbrıs ve Ege denizi, kıt'a sahanlığı meselelerinde, plânlı bir propaganda faaliyetine girişmek ve plânlı faaliyetlere girişmek ve yine plânlı bir diplomatik faaliyete girişmek lâzımdır. Uyuşukluk, durgunluk çıkar yol değildir. Türk milleti, Türkiye'nin gelecekteki evlâtları bunu bir an akıldan çıkarmamalıdırlar. Yunanlılar aleyhimizde faaliyetler göstermedikçe, okul kitaplarında topraklarımız üzerinde hak iddia eden fikirler, yazılan bulunup, çocuklarına bunları telkin etmeğe devam ettikleri müddetçe, basının da daima aleyhimizde ve kendi vatanımız üzerinde iştiha ve hak belirten davranışlarda bulunmağa devam ettiği müddetçe Türk milletinin hedefi, Selânik, Batı Trakya ve Anadolu'nun parçaları olan adalardır.

MİLLÎ SAVUNMA

MİLLÎ SAVUNMA SİYASETİ

Bir milletin bağımsız, hür, güçlü ve müreffeh bir devlet halinde yaşaması en mutlu bir ülküdür. Yer yüzünde bugün medeniyetin çok ileri gittiği, ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtının bulunduğu bir gerçek olmakla beraber her milletin hayatı kendisinin alacağı savunma ve güvenlik tedbirlerine bağlıdır. Dostumuz ve kardeş bir memleket olan Pakistan'ın yakın yıllarda uğradığı saldırılar ve başına gelenler göstermiştir ki her millet millî haklarını ve menfaatlerini koruyabilmek için kuvvetli olmaya ve kendi güvenliğini teminat altında bulundurmaya mecburdur. Böyle olmadığı takdirde ne Birleşmiş Milletler Teşkilâtı, ne İnsan Hakları Beyannamesi bir devletin bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü korumaya yeterli olamaz. Türkiye Cumhuriyeti olarak biz de kendi güvenliğimizi ve millî savunmamızı güçlü bulundurmaya mecburuz. Bugün modern silâhlar, araç ve gereçler çok ilerlemiştir. Sanayi gücüne, yüksek ilim ve teknik güce ihtiyaç göstermektedir. Milletimiz henüz ilimde, teknikte ve sanayide ileri gidemediği için millî savunmamızla ilgili silâhları, araç ve gereçleri kendimiz yapamıyoruz. Bunları ya müttefiklerimizin yardımından elde etmek veya para

ile satın almak zorundayız. Bugünkü ileri modern silâhlar ve araçlar ise çok pahalıdır. Fakat bir milletin bağımsızlığı ve hürriyeti herşeyden üstündür. Devletimizin korunması, vatanımızın bütünlüğünün güvenlik altında bulundurulması her fedakârlığa değecek bir husustur. Bunun için Türkiye kendi bulunduğu bölgede Sovyetler Birliği dışında bütün komşularından tek tek, millî savunma gücü bakımından üstün olmalı ve bu üstünlüğü devam ettirmelidir. Bunu yaparken iktisadî ve içtimaî kalkınmasını baltalamamanın yolunu da bulmak yöneticilerden beklenen bir görevdir.

Başkalarının iyi niyetine inanarak güven içinde yaşamak mümkün değildir. Türkiye'yi yönetenler geçmiş yıllarda ağır hatalar işlemişler ve Türkiye'nin millî güvenliğini ihmal etmişlerdir. Herşeyden evvel kendi silâhlı kuvvetlerimize dayanmak mecburiyetindeyiz. Sovyetler Birliği'nin dışında kalan komşularımızın silâhlı kuvvetlerinden daha üstün kuvvetlere sahip olmak, Türkiye için değişmez bir millî siyaset olmalıdır. Türk milletinin vasıfları ve cumhuriyetin kuruluşundan beri izlenen barışçı tutum, Türkiye'ye kendisini diğer milletlere anlatmak hususunda yararlı bir faktördür.

Ortadoğu ve Uzakdoğu şaşırtıcı ve büyük olaylara gebe bulunmaktadır. Millî birlik ve beraberliği herşeyin üstünde tutarak iç siyaset kaygularının üstüne çıkmak ve millî varlığımızın, bütünlüğümüzün korunması için feragatlı, sabırlı, olaylara önalan, büyük hamlelere girişmek zorundayız..

MİLLÎ HARP SANAYİİ

Yıllardan beri anlaşılmaz bir ihmalin neticesinde geri ve perişan bir duruma düşmüş olan Türk milletinin varlığını, devletinin bütünlüğü ve istiklâlini tehdit eden iç ve dış tehlikelerle karşı karşıya bulunuyoruz. Ülkemizi içerden kundaklamak isteyen dış kaynaklı ihanet hareketleri ve bütün dünyada cereyan eden devletler arasındaki rekabet; bilhassa memleketimizi derinden tesiri altına alan Kıbrıs, Ege denizi ve Ortadoğu meseleleri, Türk insanının kafasında büyük bir uyanışın ışığını yakmıştır. Bugün milletçe şunu kesinlikle anlamış bulunuyoruz: Türk devleti ve Türk varlığı bugüne kadar süregelen zihniyet ve siyasetlerle yaşatılamaz. Türkiye, millî kültürünün ve millî tarihinin ruhuna bağlı kalarak cesur ve köklü hamleler, sıçramalar yapmak mecburiyetindedir. En ileri milletler ve devletler seviyesine ulaşmayı hedef almak ve bu hedefe gerekli süre içersinde ulaşabilmek için, siyasetçi, ilim adamı, kamu sektörü, özel sektörü, işçisi ve iş adamı, ordusu ve basınıyla topyekûn millet olarak mukaddes bir heyecan ve şevkle bir araya gelmek ihtiyacı içerisindeyiz.

Modern ilim usulleriyle çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmayı plânlarken, hayatî önemi bulunan bir hususu gözden uzak tutmamak gerekir: Türk kültür ve medeniyetinin beslediği Türk dehasını bir kenara iten; kopyacılığı ve taklitçiliği esas alan bir zihniyetin yaratıcılığı, hamle gücü ve büyük hedeflere ulaştırıcı teklifleri olamaz. Bugüne kadar Türkiye'nin kaderinde söz sahibi olanlar, kısa yoldan neticeye gidebilmek için kolay ve zahmetsiz gördükleri bu taklitçiliği seçmişlerdir. Uzun yıllardan beri denenen ve bugün Türk insanını paniğe sürükleyen çıkmaza sokan bu anlayıştan süratle uzaklaşmak zorundayız. *Hareketleri teklifçi, hamleci, yaratıcı ve devamlı kılan değer millî kültürdür*. Her gelişme, her buluş insan düşüncesinden doğar. İnsan düşüncesi ise, yapıcı, hamleci ve yaratıcı gücünü millî kültürlerden alır. Kozmopolit veya yabancı kültürleri kaynak edinen insanın, ne bu kültür değerlerini anlaması ve hazmetmesine de bu değerlere bağlı bir orijinal teklifte bulunması mümkündür. Çünkü milletler halindeki dünya düzeninde bir insanın kendi kültürünü kavraması ve hazmetmesi ferdin çocukluk çağından itibaren aldığı terbiyeye ve tarihinden tevarüs ettiği millî mirasına dayanır.

Uzun yıllardan beri süregelen temeldeki bir yanlışı böylece işaret ettiğimi sanıyorum.

Milletin ve devletin kaderiyle ilgilenmeden; kitlelerin haset duygularını tahrik edecek şekilde sadece maddî kazanç peşinde koşmayı yeterli ve geçerli saymanın yanlışlığı artık anlaşılmıştır. Hepimiz bir gemi içinde bulunan insanlar arasındaki kader birliği bağlarıyla birbirimize bağlı bulunuyoruz. Yükselirsek beraber yükselir, batarsak birlikte batarız.

Bugün Türkiye'de memleketin ana meselelerini belli istikametlere sevk etmeye çalışan yabancı ideoloji propagandaları hızla gelişmektedir. Bu propagandaların başarı sağladığı önemli hususlardan birisi özel sektörün aleyhine bir havanın yaratılmış olmasıdır. Türkiye'nin içinde bulunduğu sıkıntıların suçlusu hür teşebbüsmüş gibi propagandalar malûm merkezler tarafından ısrarla yürütülmektedir.

Devlet vazifesini yapmalı

Bugüne kadar tatbik edilmiş bulunan kalkınma siyasetleri maalesef çoğu kere millî menfaatlerimize ters düşmüştür. XX. asırda Türk Devleti bez dokumakla uğraşmamalıdır. Kamu sektörüyle özel sektör, birbirini tahrip eden, millî iktisada zarar verici rekabetten kurtarılmalıdır. Bunun için her iki sektörün faaliyet alanları genel hatlarıyla belirlenmeli ve birbirini bütünleyecek, tamamlayacak bir yapıya kavuşturulmalıdır. Devlet stratejik alanları; temel kimya sanayiini, ağır makina ve tezgâhlar sanayiini ve harp sanayiini kurmalı ve geliştirmelidir. Bugün uygulanan iktisat siyaseti karma iktisat adı altında, yarın ne olacağı belli olmayan, ve güven uyandırmayan tedbirler dizisinden ibarettir. Bu gün devlet kesimi 150 milyar üretim sermayesini, maalesef %1 den az sermaye verimliliği ile işletebilmektedir. Buna karşılık özel sektör 50 milyar üretim sermayesi ile, 10 milyarlık kârının 5 milyarını devlete vergi olarak ödemektedir. Biz vergisini dürüst ödeyen, her iktisadî faaliyetinin hedefinin millî yarar-

larımızı ilgilendirdiği şuurunu taşıyan namuslu ve cesur iş adamlarının tebrik ve takdire lâyık olduğuna inanıyoruz.

Millî sanayi bir bütündür. Harp sanayiine verilecek öncelik konusunda tartışma yapmak dahi fuzulîdir. Bir memleketin içerde ve dışarda sayılması, modern harp gücüne bağlıdır. Bugünkü şartlarda savunma gücümüzün bütün ihtiyaçlarını karşılamak için millî sanayiin, harp sanayii bölümünü kurmak ve geliştirmek lâzımdır. Bu işe, çeşitli faktörlerle birlikte zamana ihtiyaç gösterebilir. Ancak, bu zamanın asgarîye indirilmesi için hiçbir fedakârlıktan kaçınmadan, her bedel ödenmelidir. İstikrar ve güven içinde işleyecek bir ortama kavuşturulmuş olan Türk iktisadının bu hedefe çok kısa bir sürede ulaşabileceğine inancım tamdır.

Atom silâhına sahip olmalıyız

Dünyamız elektronik füze ve atom çağına girmiştir. Bugün için dokuz devlet atom silâhına sahip bulunuyor. Yunanistan, İran ve İsrail başta olmak üzere, pek çok devlet de bu silâha sahip olmanın yolundadır. Rusya ve diğer komşularımızın sahip oldukları bu atom silâhıyla çevrili bulunan Türkiye'nin durumu ciddiyet arzetmektedir. Varlığımızı ve bağımsızlığımızı sürdürebilmek için aynı imkânları elde etmenin çarelerini aramak ve mutlaka bulmak zorundadır. Başlangıçta sayı bakımından az da olsa, atom silâhına sahip Türkiye'nin millî savunması tartışmasız kabul edilecektir. Böylece de dünya siyasetinde ciddî ağırlık ifade

eden önemli bir yer elde etmiş olacağız. Topyekûn sanayileşmek, bunun için de harp sanayiine önemli yer ayırmak Türkiye için hedef değildir. İçinde yaşadığımız çağa ulaşmak ve en ileri seviyeye varmak hedefimizdir. Elektronik - füze ve atom çağında yaşadığımızı ifade ettim. İşte bu nokta Türkiye'nin hedefi olmalıdır. Bunun için gereken her tedbir devletçe, özel sektörce ve milletçe alınmalıdır. Memleketimizin bugün içinde bulunduğu duruma bakarak ümitsizliğe kapılmamak gerekir.

Türk milletinin tarihinden ve millî kültüründen gelen görüşleri icabı, bütün darboğazları aşacağına ve yeryüzündeki ileri milletler seviyesine ulaşacağına inancım vardır.

Fantom uçakları meselesi

Bir milletin hür, bağımsız yaşayabilmesi herşeyden önce kendisinin güçlü olmasına bağlıdır. Bir devletin gücünü meydana getiren çeşitli unsurlar arasında bağımsızlığını ve toprak bütünlüğünü korumak azmi esas teşkil eder. Milletlerin millî savunma güçlerinin temeli silâhlı kuvvetleridir. Başlıca üç kuvvetten yani, kara, hava ve deniz kuvvetlerinden meydana gelen silâhlı kuvvetler bir gün bir toplumu, sahip olduğu maddî ve manevî vasıfların ve imkânların aynasını teşkil eder. Zamanımızda ilim ve teknik çok ileriye gitmiş bulunmaktadır. Modern silâhlar, araçlar ve gereçler her gün gelişmekte ve değişmektedir.

Bir millet ilim ve teknikte ve medeniyette ileri bulunduğu takdirde onun silâhlı kuvvetleri de ileri ve güçlü olur. Medeniyette ve ilimde geri kalmış bir toplumun ileri ve güçlü silâhlı kuvvetlere sahip bulunması mümkün değildir. Çünkü içinde yaşanılan çağın gerektirdiği yüksek tekniğe dayanan silâhları ve araçları kendisi yapamaz. Bunları üreten ileri memleketlerden ya para ile satın almaya veya siyasî anlaşmalarla, menfaat alışverişleriyle temin etmeye mecburdur. Bu da taşıma su ile değirmen döndürmeye benzer. Onun için hür ve bağımsız yaşamak isteyen, varlığını korumak isteyen, millî ülkülerini gerçekleştirmek isteyen milletlerin ilimde, teknikte ve medeniyette hızla kalkınması lâzımdır.

Modern silâh araç ve gereçler fiyat bakımından çok pahalıdır. Bunları kendi yurdumuzda kendi fabrikalarımızda, kendi insanlarımızın bilgisi ve el emeğiyle yapamadığımız sürece dışardan sağlamak mecburiyetinde bulunacağız. Para ile satın almak yoluna gitmeye kalkıştığımız takdirde çok pahalı olan bu silâh ve araçları almak memleketimizin iktisadî durumunu ve refahını altüst eder. Ayrıca yeni alınan bir silâh bir kaç yıl geçtikten sonra, yeni buluşlar dolayısıyle demode olur ve yenilenmesi icap eder. Bunun için siyasî çareler bularak, milletler arasındaki menfaat alışverişlerini dengeliyerek bunları sağlamak daha yerinde bir hareket olur. Diğer taraftan da ilim ve teknikte sür'atle ileri gitmek ve sanayileşmek yoluna gidilmelidir.

Yukarıda genel görüşler olarak belirtilen düşüncelere rağmen, Türk milletinin varlığının korunması, devam ettirilmesi ve devamlı yükseltilmesi her şeyin üstünde bulunan bir konudur. Bağımsızlığımız için vata-

nımızın bütünlüğü ve milletimizin şerefle yaşaması için göze alınması mümkün olmayan hiç bir hareket ve hiç bir fedakârlık olamaz. Türkiye sınırları çevresinde karadan ve denizden on kadar çeşitli devlete komşu bulunmaktadır. Bunlardan birisi Sovyet Rusyadır. Sovyetler Birliği bugün dünyada en ileri gitmiş beş süper kuvvetten birisini teşkil etmektedir. Sovyet Rusya silâhlı kuvvetler bakımından dünyanın en büyük varlığına sahip bulunmaktadır. Sayı itibariyle Türkiye üstün kuvvetlere sahip bulunmakla beraber kendisini çevreleyen 15 kadar büyüklü - küçüklü millet ve devletle komşu bulunmaktadır. Ayrıca havalarda, denizlerde ve karalarda ve uzayda diğer süper devletlerle karşı karşıya bulunmaktadır. Sahip olduğu üstün kuvvetleri buna göre tertiplemek ve kullanmak zorunluğundadır. Bu özellik göz önünde bulundurulunca Türkiye, bölgesinde kullanabileceği kuvvetlerin, belirli bir ölçüde Türkiye'nin gücüyle denge teşkil edebileceği kabul olunabilir.

Türkiye kendi varlığının korunması için daima güçlü olmaya ve güçlü olmanın yolunu bulmaya mecburdur. Bunun için Türk Silâhlı Kuvvetlerinin, daima caydırıcı, vazgeçirici bir vasfa, bir kuvvete, hattâ üstünlüğe sahip olması kesinlikle gereklidir. Devletimizi yönetenler her an Türk Silâhlı Kuvvetlerini harekete hazır bulundurmalıdırlar. Ayrıca millî savunma gücü bakımından, Sovyet Rusya hariç diğer komşularımızdan üstün bulunmak bizim için değişmez bir siyaset olmalıdır.

Fantom uçakları konusu devlet adamlarımız arasında tartışmalara yol açtı. Fantom uçakları üstün hava silâhlarından biridir. Çok kısa bir zamanda hızla

tırmandıkları yükseklik, sahip oldukları sürat ve yaptıkları görevler bakımından diğer tip uçaklara üstün bulunmaktadırlar. Her çeşit hava şartları içinde, gece ve gündüz hem bombardıman, av ve hem de yakın destek ve keşif görevleri yapabilecek vasıftadırlar. Ayrıca atom bombası atabilirler. Modern buluşlar sayesinde kendileri tehlikeye girmeden, şaşmaz bir şekilde hedeflerini vurabilirler. Bu uçakların bir tanesi bizim paramızla 75 milyon lira değerindedir. Uzmanlar bu uçakların bir tanesinin eski uçakların otuzuna bedel olduğunu söylemektedirler. Komşumuz İran Hava Kuvvetlerinde iki yıldan beri bu uçaklardan 126 adet, yani 7 filo bulunmaktadır. Ayrıca İsrail Hava Kuvvetlerinde de iki yıldan beri bulunduğu ve kullanıldığı bilinmektedir. Son zamanlarda komşumuz Yunanistan'a da verilmeye başlanmıştır. Uçakla Atina'ya gidip gelen uzman arkadaşlarımızdan öğrenildiğine göre Atina Hava Alanında altıncı filoya mensup Fantom uçaklarında Yunan pilotları eğitim görmektedirler. Bunların dışında diğer komşularımızın silâhlı kuvvetlerinde de modern uçaklar, silâhlar ve araçlar bulunmaktadır. Sovyetler Birliği, Bulgaristan ve Romen silâhlı kuvvetlerinin özellikle bulgar kuvvetlerinin en modern silâh araç ve gereçlerle donatmaktadır. Ayrıca Suriye ve Irak'la son zamanlarda yapılan anlaşmaların ışığında Sovyetler Birliği bu ülkelere modern silâhlar sağlamaktadır. Bütün bu belirtilen durumlar karşısında Türkiyenin kendi millî savunma gücünü üstün bulundurması mecburiyeti açıkça belirmektedir. Türk Hava Huvvetleri için bugünkü barış durumunda üstün bir caydırıcılık imkânı sağlayabilmek ancak 200 kadar Fantom uçağıvetler bakımından dünyanın en büyük varlığına sahip

na yani 10 veya 12 filoya sahip olmayı gerektirir. Para ile satın alınması düşünülecek olursa 200 uçağın tutarı 15 milyar lira etmektedir. Sanayileşmesi ve iktisadî kalkınması aleyhine olarak Türkiye'nin böyle bir masrafa girişmesi uygun değildir. Türk devlet adamlarının bu ihtiyaçlarımızı siyasî yollardan çalışmalar yaparak sağlaması gereklidir ve mümkündür. Bunun için çok uyanık olmak ve olayların arkasından sürüklenmemek lâzımdır. Modern stratejideki gelişmeleri ve dünya siyasetindeki gelişmeleri dikkate alarak müttefiklerimiz ve dostlarımız katında çalışmalar yapılmalıdır. Bugün Amerika Birleşik Devletyleri ve diğer müttefik devletlerimiz tarafından izlenen Ortadoğu ile ilgili stratejik ve siyasî plân eksik ve yanlıştır. Bunu bütün delilleri ve sebepleriyle tesbit ederek anlatmak, tutum ve gidişi düzelterek değiştyirmek Türkiye için hayatî önem taşımaktadır.

BELGELER

Alparslan Türkeş'in 1944 yılında «Irkçılık-Turancılık» dâvasındaki sorgusundan bir bölüm.

Hâkim — Son tahkikat kararında hakkınızda ileri sürülenleri dinlediniz. Bunlara karşı ne diyeceksiniz?

Türkeş — Efendim, önce beni çok müteessir eden bir nokta hakkında bir iki şey söylememe yüksek mahkemenizin müsaadesini dilerim. Son tahkikat kararında diğer maznunlarla beraber bana da vatan hainliği isnat olunmuştur. Bunu şiddetle reddederim. Ben yeryüzünde milleti ve vatanı her şeyden çok severim. Kelimenin mutlak mânasiyle milletsever, yurtsever bir Türk subayıyım.

Son tahkikat kararında benim hakkımda :

«Atsız'ı gölgede bırakacak kadar turancı, ırkçı ve menfi» buyurulmaktadır. Bu mefhumlar hakkındaki kanaatlarımı yüksek mahkemenize sunmak isterim. Ben daima devletimin kabul ettiği prensiplere inandım ve onlara hürmet ve riayetten ayrılmadım. Ben koyu bir milliyetçiyim, fakat zannedildiği mânada ırkçı değilim. Yani memleket içersinde ayrılıklara ve düşmanlıklara yol açacak hiçbir fikrim yoktur. Yalnız ben Türk milletinin yeryüzünde eşsiz bir yaradılışa sahip olduğuna ve kahramanlıkta bu milletten üstün bir millet bulunmadığına imân ediyorum. Buna en yakın misal olarak da İstiklâl Savaşını gösteriyorum. Dört taraftan sarılmış olduğumuz halde bu kahramanlığımız ve üstün yaradılışımız sayesindedir ki bizden her bakımdan on misli, yirmi misli üstün bir düşmana karşı üstün gelmiş ve istiklâlimizi, yere düşmüş olan bayrağımızı kurtarmış ve onu tekrar yükseltmişizdir. Bu, millî hasletimizden ileri gelmiştir. Ben buna imân ediyorum. Bunu kısaca ve askerce

şöyle izah ve hulâsa edebilirim: Bir Türk bölüğü, üç, beş ve daha fazla düşman bölüğünü tepeleyebilir, kolayca tepeleyebilir. Ve tepelemiştir de...

....

Hâkim — Evvelâ şu noktayı size soralım: Türkiye'de mevcut saf bir soydan gelme ve karışık ırktan olanların bulunmayacağı hakkındaki düşüncenizin ne olduğunu şey etmek istiyoruz.

Türkeş — Bugün devletimizin kabul ettiği ve üzerinde yürüdüğü prensip bence de en doğru, en makul prensiptir. Yani Türklüğü her şeyden üstün görmekle beraber gayrıtürk unsurları da gerek kültür, gerek telkin yoluyla çok kısa zamanda temsil etmek... Ben de bunu doğru görürüm. İdare işine gelince: Benim de şahsî kanaatim mühim işlerimizi görecek şahsiyetlerin ya tamamiyle Türk olan, yani temsil olunmuş ve kendisini Türkten başka bir şey saymayan veyahutta Türk ırkından gelen kimseler tarafından idare olunmasını uygun bulurum.

Hâkim — Karışık ırklar hakkında ne olacak?

Türkeş — Arzettim efendim. Mademki türkleşmiştir, dedesi veya ninesi şöyledir diye aranmasını doğru bulmam.

Savcı — Efendim; türkleşmiş ise kabul ederim, diyor.

Hâkim — Demek Türküm diyenleri kabul ederim diyorsunuz?

Türkeş — Türklüğü tamamiyle temessül etmiş olanları... Efendim, yalnız demek kâfi gelmez. Bugün bir Yahudi de gelir ben Türküm der. Fakat onun dili Türkçe değildir, ananesi Türk değildir. Herşeyi başkadır. Buna Türk denemez. Benim söylediğim ananesi, dili ve her şeyiyle Türk olmasıdır.

....

Hâkim — Turancılık hakkındaki fikirlerinizi söyleyiniz?

Türkeş — Benim fikrime göre her şeyden mühim olan Türkiye'dir. Memleketimizin ilim, irfan, sanayi, iktisat vesair sahada en ileri dereceye ulaşması için çalışmak lâzımdır... Turan, yani Türk birliği yalnız Asyadakiler değil, bütün Türklerdir. Yani ilmî mânasından başka olarak bütün yeryüzündeki Türklerdir. Yani Türk birliği yalnız Asyadakilerle değil Bulga-

ristandaki, Yunanistandaki vesair yerlerdeki Türkleri de içine alan bir mefhumdur.

Hâkim — Hazırlık tahkikatında: «Küçük nüfuslu milletler tehlikeye maruzdur. Onun için ilk fırsatta bütün Türklerin birleşmesi lâzımdır.» diyorsunuz?

Türkeş — Efendim, izah edeyim : Bunlar benim, istikbale ait temennilerimden ibarettir. Tabiatıyle takdir buyurursunuz ki bir devletin kuvvetini teşkil eden birçok unsurlar vardır. Bunlardan birisi de devletin nüfusudur. Bu, Türk birliğine ait temennilerden birisi olabilir. Ben tahkikatta bunu arzettim. Tavzih etmek istiyorum. Bugün nüfusumuz azdır. Bunu çoğaltmak için hemen kalkıp birliğe doğru yürüyelim demedim. Bu da istikbale ait bir meseledir. Ve devletimiz için bir kuvvet teşkil eder.

Başkan Paşa — Peki, bu fırsattan istifade nasıl şey edebilir?

Türkeş — Efendim, meselâ 1917 de olduğu gibi 1965 de veya 1999 da Rusyada bir ihtilâl zuhur edebilir. O zamana kadar Türkiye harp endüstrisi bakımından da, ilim ve irfan bakımından da ilerlemiş bulunur. Ve Türkiye'nin müzahereti ile bu birliğe doğru yürünebilir. İşte fırsat budur.

Başkan Paşa — Birliğin hududu ne olacak?

Türkeş — Türklerin bir bayrak altında birleşmesi...

Başkan Paşa — Coğrafî hudutları soruyoruz?

Türkeş — Efendim, coğrafî hudutlar, Türklerin kesif olarak bulunduğu yerlerdir.

Başkan Paşa — Demin bütün Türkler dediniz. Bulgaristan'da filânda Türk var. İran'da, İngilizlerin elinde de var?

Türkeş — Efendim, en büyük Türk kütlesi Rusya'da olduğu gibi, bizim başka sebeplerden, başka âmillerden de en büyük düşmanımız Rusya'dır. Bizi bu hale getiren, bize diş bileyen, imparatorluğumuzu parçalayan da Rusyadır. Bugünkü coğrafi vaziyetimiz dolayısiyle bizimle dalaşmaya, uğraşmaya mecbur kalacak olan devlet de yine odur. Onun için benim kanaatımca en büyük düşmanımız Rusya'dır. Bulgaristan küçüktür. İran bizden her bakımdan geridir. İngilizlere gelince onların elinde Kıbrıs vardır. Kıbrıs'ta ise yetmiş seksen bin Türk vardır.

....

Alparslan Türkeş'in 27 Mayıs 1960 Günü «27 Mayıs Millî Birlik Harekâtını» bildiren radyo konuşması

Aziz vatandaş. Bugün demokrasimizin içine düştüğü buhran ve son müessif hadiseler dolayısıyla ve kardeş kavgasına meydan vermemek maksadıyla Türk Silâhlı Kuvvetleri memleketin idaresini eline almıştır. Bu harekete silahlı kuvvetlerimiz, partileri içine düştükleri uzlaşmaz durumdan kurtarmak ve partilerüstü tarafsız bir idarenin nezaret ve hakemliği altında, en kısa zamanda adil ve serbest seçimler yaptırarak, idareyi hangi tarafa mensup olursa olsun, seçimi kazananlara devir ve teslim etmek üzere girişmiş bulunmaktadır. Girişilmiş olan bu teşebbüs,hiçbir şahsa ve zümreye karşı değildir. İdaremiz hiçbir kimse hakkında şahsiyata müteallik tecavüzkâr bir fiile teşebbüs temeyeceği gibi, edilmesine de asla müsamaha etmeyecektir. Kim olursa olsun ve hangi partiye mensup bulunursa bulunsun, her vatandaş kanunlar ve hukuk prensipleri esaslarına göre muamele görecektir. Bütün vatandaşların partilerin üstünde aynı milletin, aynı soydan gelmiş evlâtları olduklarını hatırlayarak ve kin gütmeden birbirlerine karşı hürmetle ve anlayışla muamele etmeleri ıstıraplarımızın dinmesi ve millî varlığımızın selâmeti için zarurî görülmektedir.

Kabineye mensup şahsiyetlerin Türk Silâhlı Kuvvetleri'ne sığınmalarını rica ediyoruz. Şahsî emniyetleri kanun teminatı altındadır. Müttefiklerimize, komşularımıza ve bütün dünyaya hitap ediyoruz. Gayemiz Birleşmiş Milletler Anayasasına ve İnsan Hakları Prensiplerine tamamiyle riayettir. Atatürk'ün «Yurtta sulh, cihanda sulh» prensibi bayrağımızdır. Bütün ittifaklarımıza ve taahhütlerimize sadıkız. NATO'ya inanıyoruz ve bağlıyız. CENTO'ya inanıyoruz ve bağlıyız. Tekrar ediyoruz düşüncemiz: «Yurtta sulh, cihanda sulh»tur.

Alparslan Türkeş'in Yüksek Adalet Divanı'nın vereceği cezalar içinde idam hükümleri bulunması halinde, bunların infaz edilmemesi için o tarihdeki Devlet Başkanı Cemal Gürsel'e yazdığı mektup.

Yeni Delhi — Hindistan
7 Eylül 1961

Orgeneralim,

Size asla yazmak niyetinde değil idim. Fakat bugün memleketin yüksek menfaatleri bakımından bazı hususların dikkatinize sunulması zarurî oldu. Şöyle ki :

Yüksek Adalet Divanı bir kaç güne kadar eski iktidar mensupları hakkında hükmünü verecektir. Adalet hükmüne müdahale etmemek ve daima hürmetkâr bulunmak şarttır. Ancak hükümlerin infazı yurtta mevcut durumun nezaketi göz önüne getirilince ayrıca incelenmeğe değer görülmüştür.

Yüksek Adalet Divanı'nın vereceği cezalar içinde idam hükümleri mevcut bulunduğu takdirde bunların tadil edilerek hafifletmek cihetine gidilmesi çok faydalı olacaktır. Çünkü :

a) İdam cezalarının infazı 13 Kasım'dan beri atılan çok hatalı adımlar dolayısı ile memlekette meydana gelmiş olan huzursuzluğu daha çok artıracaktır.

b) Ölüm cezalarının infazı, yurt dışında milletimiz ve devletimiz aleyhinde tepkilere yol açacaktır.

c) Ölüm cezalarının infazı halinde; milletimizi bölen kin ve garaz duyguları şiddetlenecek ve 27 Mayıs'ın amacı olan Millî Birlik ruhunun geliştirilmesini güçleştirecektir.

ç) Yukarıda sıralanan mahzurlarına karşılık, cezaların infazı ile memlekete sağlanacak hiç bir fayda yoktur.

Esasen siyasî suçlardan dolayı, ölüm cezaları verilmesi, bugünün insanlık duygularına uymamaktadır.

Buraya kadar sıralanan mütalâalara ilâveten, hukuk bakımından da şu hususların incelenmesi lüzumludur.

I — Yüksek Adalet Divanı'nın vereceği idam kararlarının nihaî incelenmesi, bununla ilgili kanunun yürürlüğe girdiği tarihte tek meşru yasama organı bulunan 27 MAYIS MİLLÎ BİRLİK KOMİTESİ'ne ait idi.

II — Bugün ise, yasama organı yalnız başına 13 Kasım komitesi değil, Temsilciler Meclisi ile birlikte komiteden meydana gelen Kurucu Meclis'tir.

III — Türk Anayasasına göre, idam hükümlerinin nihaî incelenmesi, yasama organlarına aittir. Şu halde, bugün Yüksek Adalet Divanı'nın vereceği idam kararlarının yalnız 13 KASIM KOMİTESİ'nce incelenmesi hukukî ve meşru olamaz.

Aksi hadle, millet ve tarih önünde sorumlu olacağınızı hatırlatırım.

Saygılarımla.

Alparslan Türkeş

Alparslan Türkeş'in 30 Mart 1962 tarihli ve 10 sayılı Millî Yol dergisinde yayınlanan idam cezalarının infazı ile ilgili mektubu

Yeni Delhi
19/Eylül/1961

Aziz Kardeşim .... Bey,

14 Eylül 1961 tarihli içli ve samimî mektubunuzu aldım. Teessür ve üzüntülerinizde haklısınız. Fakat inancınızı hiçbir zaman kaybetmeyiniz. Menderes'in (Allah gani gani rahmet eylesin) yanlış tutumu ve İnönü'nün etrafındakilerle beraber çevirdiği fitne ve fesat memleketi çok sıkıntılı ve karışık bir duruma sokmuştu. Ben partilerin didişmesini durdurmak ve bilhassa C.H.P.'nin entrikalarına karşı memleketi korumak üzere bu ihtilâle karıştım. Çünkü asıl olan Türk milletinin ve fakir Türk köylüsünün, Türk halkının mukaddes varlığını korumak ve kurtarmak idi, yoksa partiler veya şahıslar bir şey ifade edemezdi. 27 Mayıstan sonra da daima tarafsız ve âdil bir idare kurmaya gayret ettim. Fakat kendi menfaatlerine ve hırslarına, fesatlarına karşı beni engel görenlerin suikastına uğrayarak zorla (evimin kapısı geceyarısı kırılarak) sürgüne gönderildim. 27 Mayıs'tan sonra ....'i Menderes ve arkadaşlarını İsviçre'ye göndermek üzere ikna ettim. Fakat C.H.P.'nin komite ve ordu içinde âletleri olan Mucip Ataklı, Osman Köksal, Ekrem Acuner, Cemal Madanoğlu, Sami Küçük, Fikret Kuytak ve .... tarafından bu teşebbüsüm baltalandı ve çok şahsiyetsiz olan .... de bunların fitnesi ile ilk aldığımız karardan vazgeçti.

Buradan ben yine kendilerine mektup yazarak, Yassıada

sanıkları hakkında verilecek ölüm cezalarının infaz edilmesine razı olmamalarını rica ettim...

Üç kişinin idam edildiğini öğrenmek suretiyle ben de sizin gibi çok üzüldüm. Tanrı millet ve memleketimizi ... yakın zamanda huzura, saadete kavuştursun.

Çok selâmlar ederek gözlerinden öperim. Sıhhat ve sağlık haberlerinizi beklerim.

Alparslan Türkeş

Alparslan Türkeş'in 20/21 Mayıs olayları davasındaki savunması

14 Ağustos 1963

(Bu savunma irticalen yapılmış ve zabıt kâtipleri tarafından not edilebilen şekli aynen aşağıya alınmıştır.)

20/21 Mayıs olayları ile ilgimiz bulunmadığı, haksız, isabetsiz ve kasıtlı olarak bu dâvaya karıştırılmış bulunduğumuz bugün artık gün gibi aşikâr olmuştur. Niçin bu dâvaya karıştırıldık? Evet, 20/21 Mayısta memlekette hakikaten büyük bir hâdise olmuştu. Ve elbette memleketin meşru hükümeti buna karşı tedbir almakla sorumlu olmuştur. Fakat bizim bu dâvaya karıştırılmış olmamızı icabettiren sebepler nelerdir? Şimdi bunu özet olarak huzurunuza sermeye çalışacağım. Ben ve arkadaşlarım bilindiği gibi 27 Mayıs hareketini tertipleyenler arasında bulunduk, 27 Mayıstan sonraki devrede de bir zaman sorumlu olarak memleket hizmetlerinde vazifeler aldık, işler gördük. 27 Mayıs hareketini biz hiçbir zaman bir ihtilâl olarak tavsif etmedik. Biz, bu harekete bir asayiş hareketi veya Ak Devrim dedik. Nitekim 27 Mayıstan sonra bu hususta Başbakanlıkta hazırlatıp yaydığımız kitabın adına da Ak Devrim dedik. 27 Mayıs bir ihtilâl değildir, bir ihtilâl olarak hazırlanmamıştır. Biz şu halde 27 Mayısa katılmış insanlarız. 27 Mayıstan önceki hüviyetimiz Türk Ordusu içinde hizmet eden mütevazi bir subaylıktır. Bu hizmetlerimiz ordu içinde bulunduğumuz süre içinde daima takdire mazhar olmuştur ve ordunun hatırı sayılır yüksek kademelerinde bu hizmetleri ifa etmişizdir. 27 Mayısa kadar olan hayatımız hiçbir kimsenin şüphesini davet edecek bir husus arzetmemiştir. 27 Mayıs ise kanunla bayram

haline getirilen ve millî bayramlardan biri olan bir hâdisedir. O halde 27 Mayısa karışmak, ondan sonra memleket hizmetlerinde vazife almak suç olamaz... O halde neden 13 Kasımda yurt dışına gönderildik? 13 Kasım'dan dolayı da kimse bizi mesul tutamaz. Esasen 13 Kasım bize bir mağduriyet yüklemiştir ve yurt dışına gönderilme ve görevlendirilme, mevcut 27 Mayıs Anayasasının ihlâli şeklinde olmuştur. Bunun üzerinde fazla durmayacağım...

Yurt dışında, vazifemiz de meydandadır. Gönderildiğimiz yerlerde daima memleket ve milletin saadet ve selâmeti için çalıştık. 13 Kasım'dan sonra 14'ler diye bir konu meydana çıktı. 14'leri biz ihdas etmedik. 14'ler, 2 Ağustos 1962 de Brüksel'de yaptıkları son toplantıda birçok memleket meselelerini inceledikten sonra, 14'ler diye bir grup olmadığı ve olamayacağı hususunu müzakere etmiş ve neticede 14 ler namındaki eski subayların bundan sonra da yurt içinde müstakil ve hür birer vatandaş olarak kendi düşüncelerine göre hayatlarını tanzim etmelerine karar verilmiştir. Ve bu karar iç ve dış basına aksettirilmiştir.

3 Ağustos 1962 tarihli Türk gazetelerinde bu karar neşredilmiş ve efkârı umumiyeye açık olarak bildirilmiştir. 14 ler bundan evvel de esasen toplu bir hareket yapmamışlardır. Yani bu bakımdan bizim sorumluluğumuz şüphesini uyandıracak hiç bir şey hatıra getirilemez.

Bundan sonra peyderpey arkadaşlarımızın bir kısmı yurda döndü. Ben 1963 Şubatının sonunda yurda geldim. Edirne'de memleket topraklarına girdiğim andan itibaren kendim hiçbir partinin adamı olmadığım halde yere bastırılmadım. Büyük bir sevgi tezahürü ile karşılandım. Bu, halkın bize olan bir sevgisi olduğu gibi bizden hizmet beklediğinin de bir tezahürü idi. Zaten yurda gelmeden Anayasa ve kanunlar çerçevesinde memlekete hizmette bulunmağa karar vermiştim. Ve ihtilâlin memlekete faydalı olmayacağına kani olmuştum. Yurda gelişimden 21 Mayıs olaylarına kadar iki ay 20 gün geçti. Ve bu iki ay 20 günün sonunda biz hapishaneleri boyladık. Bu ara şüpheli hareketlerimiz mi olmuştu? Bu iki ay 20 gün emniyetin sıkı nezareti altında geçmiştir. Evim daima dört emniyet memurunun nezareti altında bulundurulmuştur. Seyahatlerimde emniyet

mensupları refakat etmiştir. Bu zaman zarfında verdiğimiz beyanat da meydandadır. Bütün faaliyetlerimizin Anayasa ve kanunlar çerçevesinde olacağını beyan ettim. Giriştiğimiz faaliyetler Anayasanın verdiği haklar çerçevesinde olup meşru bir dernek kurmaktan ibaretti. Bundan ayrı olarak memleketteki demokratik nizamı takviye için müteaddit beyanlarda bulundum. Meselâ 16 Martta Yeni Gün gazetesinde intişar eden beyanatımda memlekette ihtilâlin bir felâket olacağını, hattâ ihtilâli düşünmenin bile ihanet olacağını açıkça belirttim. Bundan sonra, her gün, her sene, bir ihtilâl yapılmaz. Bu, memlekete büyük zararlar verir diye açıkça görüşlerimi bildirdim. O halde bunlar da bu kadar açık olduğuna göre neden 20/21 Mayıs olaylarına ben ve arkadaşlarım karıştırılmış bulunuyoruz?..

Şimdi bu nedeni sırasıyla arzedeceğim hususlardan çıkarmak mümkün olacaktır. Bu vakalara geçmeden önce, iddia makamı esas hakkındaki mütalâasında son tahkikat kararındaki ithamları varit görmeyerek beraatimizi isteyerek bir adalet anlayışı göstermiştir. Teşekkür ederim. Ancak son tahkikat kararında serpiştirilmiş bulunan ithamlar yersiz ve haksızdır. Yüksek mahkeme 24 Temmuz tarihli kararı ile bizim T.C. Kanununun 151 inci maddesinde yazılı suçu nazara alarak da savunmamızı hazırlamış bulunuyoruz. Bu güne kadar kabil olduğu nisbette çok az konuşmaya gayret ettim. Buna sebep, devletin yüksek menfaatlerini düşünmek kadar konuşmalarımızdan rencide olması muhtemel kimselerin rencide olmaması gayreti de olmuştur. Çünkü biz geçmişin peşinden koşarak insan harcama yerine, hatasını anlamış kimselerin kazanılması ve onlardan memleket hesabına faydalanılması esasına inanıyoruz. Fakat bu sükûtumuz bazı hususlarda, bazı çevreleri hatalı düşüncelere sevk etmekte ve geçmiş hâdiseleri hatalı şekilde yorumlamalarına sebep olmaktadır. Bunu belirtecek sözlere ve olaylara rasladığımız için gerek Millî Birlik Komitesinin faaliyeti, gerekse 27 Mayıs hakkında hâsıl olmuş olan yanlış bilgi ve kanaatleri bertaraf etmek için bazı küçük açıklamalar yapmayı, bazı düzeltmelerde bulunmayı faydalı buldum:

Memleketin bugün içine yavurlandığı hâdiselerden en çok üzüntü duyanlardanız. 27 Mayıs hareketi bunu yapanların plânına göre yürütülmüş olsaydı memleket bu ıstıraplardan kurtarılmış olurdu...

MBK'nin KURTULUŞU : MBK, 14 Eylül 1959 da Gençlik Parkında bir akşam kurulmuştur. Kurucuları da dokuz, on subaydır. Bundan evvel de ordu içinde birçok vatansever subaylar, gruplar halinde bazı düşünceler etrafında toplanmıştır. Fakat bu isim altında böyle bir teşekkülün kurulması, arzettiğim gibi 14 Eylül 1959 tarihinde olmuştur. MBK nin kurulmasını müteakip o zamanki Kara Kuvvetleri Kumandanı Orgeneral Sayın Cemal Gürsel de Komiteye alınmıştır. Komite, hazırlık ve çalışmalarında tam bir birlik teminini kabul etmiş; üst kademe, as kademe, generaller, küçük subaylar, şu, bu diye bir ayrıma yer vermemiş, aksine bu istikametteki tutumları önlemeyi esas kabul etmiştir. 27 Mayısın plânlanması zaman zaman çeşitli çevrelerde, esaslı bir plânın olmadığı, eksik yapıldığı gibi söylentilere sebep olmuştur. Bunlar hakikatı, çalışmaların iç yüzünü bilmeyenlerin söylediği sözlerdir. 27 Mayıs hareketi gayet güzel ve örnek şekilde plânlanmıştır. Bunun içindir ki 27 Mayıs sabahı 3,5 saatte silâhlı kuvvetler bütün memleketin idaresini ele almıştır. Silâhlı kuvvetlerin hiç bir vatandaşın burnunu kanatmadan bu işi başarması yurt içinde ve dışında büyük bir takdir toplamış, silâhlı kuvvetlerimizin övülmesine yol açmıştır.

27 Mayısın gayesi özet olarak, o sıralarda hâsıl olan duruma son vermek, kardeş kavgasına son vermek, milli birliği kurmak ve partiler üstü tarafsız bir idare sağlamak idi. Bu arada soruşturma sırasında bahsettiğimiz gibi, iki görüş başgösterdi. Bazı arkadaşlarımız CHP yi hemen iktidara getirmeyi ileri sürdüler. Bu görüş bizim tarafımızdan mahzurlu görüldü. Şu sebeplerden dolayı mahzurlu görüldü :

Böyle bir tutum, ordu için mahzurlu görülmüştü. Çünkü bu takdirde ordu bir partiyi kayırmış, onunla birlik olmuş ve milletin bir kısmının karşısına geçmiş olacaktı. Bu ise millî birliğe ve silâhlı kuvvetler fikrine aykırı idi. Diğer taraftan demokrasi için mahzurlu idi. Çünkü böyle bir tutum memlekette demokrasiyi imha eder, ve tek parti diktatörlüğüne yol açardı. Diğer taraftan memlekette yaşaması, demokratik rejimin lâzimesi olan partiler için ve CHP için mahzurlu ve öldürücü olacağı için bu fikir tarafımızdan kabul edilmemiştir. Çünkü nihayet bu hareket ömrünü dolduracaktı. Müteakiben bu parti-

ye, siz seçim yolu ile, hukuk yolu ile iktidarı alamadığınız için orduyu tahrik ettiniz, zorla iktidara geldiniz denecekti. Böylece bu ithamlar bu partinin zararına olacak, bu partinin hayattan çekilmesne yol açacaktı. O günkü kanaatimiz bu şekilde idi ve arkadaşlarımızın çoğunluğu tarafından da kabul edildi ve partiler üstü bir idare kurulması kararlaştırıldı.

Millî Birlik Komitesinin bir gayesi de Türk Milletinin kendi imkânları ile ayakta duracak hale getirilmesi idi. Biz üçüncü Selim'den itibaren kalkınan ve batılılaşma hamlesine başlamış bir devletiz. O günden bugüne kadar 163 yıllık bir zaman geçmiştir. Japonya sonra 1860 ta batılılaşma teşebbüsüne girişmşitir. Kırk beş senede bunda muvaffak olmuş, 1905 Rus-Japon harbinde büyük bir başarı göstermiştir. Biz ise 163 senedir batılılaşma ve kalkınma teşebbüslerimizi başarıya ulaştıramadık. Bunları da 27 Mayıs'ı hazırlarken mütalâa ettik ve özet olarak şu neticeye vardık. Sadece Batının dış görünüşünü almak kâfi değildir. Batı ilim ve irfanını, fikir ve metodlarını kavramak, memlekete mal etmek lâzımdır.

Biz diğer bir gaye olarak, Türk Silâhlı Kuvvetlerine gösterilen ihmal ve kayıtsızlığa son vermek hususunu da ele aldık. Bunun üzerinde fazla durmayacağım. Askerler bunun ne demek olduğunu bilir.

Memlekette büyük bir ziraî reform yapmak ve bütün vatandaşları içine alan bir sosyal yardım müessesesi kurmak gayelerimizdendi. Çünkü memleketimizde fertler fakir ve bakımsızdır. Diğer memleketlerde de böyle müesseseler vardır. Hiç bir vatandaş yardımsız bırakılmaz. Bunun için geniş bir sosyal yardım teşkilâtına ihtiyaç vardı. Ayrıca bir iş seferberliği yapmak lâzımdı .Elde mevcut resmî istatistiklere nazaran halkımız yılda üçbuçuk ay verimli bir çalışma yapmakta, kalan sekiz buçuk ay boş geçmektedir. İşi de değerlendirmek ve bu meseleyi halletmek proğramımız arasında idi. Güzel sanatlardan ve spordan halkımızı faydalandırmak, ülkü, kültür birliği ile millî uyanıklığı sağlamak, ekonomik kalkınma için halkı aydınlatarak, halk enerjisini harekete geçirerek imkânları değerlendirmek, hakikî mânada bir demokratik düzen kurmak plânımıza dahil olan başlıca gayelerimizdi. Bu cümleden olarak derhal bir Kurucu Meclis toplamak, bir Anayasa hazırla-

mak, mevcut kanunları bu Anayasaya uydurmak ilk gaye ve faaliyetlerimizin arasında idi. Bu süre içinde Millî Birlik Komitesi üyelerinin sivil olarak bir partiye girmesi veya parti kurması da 27 Mayıstan evvel plânlanmış olan hususlardandı. 27 Mayısın bir partiye dayanması sözü yanlıştır. 27 Mayıs bir partiye dayanmamıştır. 27 Mayıs yapılırken veya yapılmadan önce Millî Birlik Komitesi teşkilâtına ve 27 Mayısa hiçbir emekli subay dahil edilmemiştir. 27 Mayıs harekâtına hiçbir emekli subay katılmamıştır. 27 Mayıs sonrasının plânlanmadığı yolundaki sözler isabetli değildir. Bunları kısaca ortaya koymak mümkündür. 27 Mayıstan sonra 1960'tan 1961'e kadar birçok faaliyetler önceden hazırlanmış, plâna göre yürütülmüştür. Bu meyanda Devlet Plânlama Teşkilâtı kuruldu ve faaliyete geçti. 27 Mayıs sabahı memlekette bütün örfî idare yasakları kalktı. Hapishaneler açıldı. Siyâsî mahkûmlar serbest bırakıldı. Ertesi günü İngiliz Sefiri Devlet Başkanını ziyaretinde şu sözleri söyledi: «Her memlekette ihtilâl, askerî müdahale daima hürriyetlerin kısılmasına yol açar. Siz hareketten sekiz saat sonra bütün yasakları kaldırdınız. Hapishaneleri açtınız ve siyasî suçluları serbest bıraktınız. Bu şaşılacak ve hayran olunacak bir şey.» Ayrıca Yedek Subay Kanununda yapılan değişiklikle millî eğitim seferberliği, halledilmeğe çalışılmış ve bir çare olarak bu husus düşünülmüş, faydalı da olmuştur. Ayrıca Fikir İşçileri Kanunu, Ordu Yardımlaşma Kurumu, ordunun gençleştirilmesi hareketi, tıbbın sosyalleştirilmesi, Türk Kültür Derneğinin kurulması bu devrede olmuştur. Yeni çift meclis, Anayasa Mahkemesi gibi demokratik müesseseler için çalışmalar bu devrede olmuştur. İdare meclislerinin lağvı memlekete 100 milyonluk tasarruf sağlamıştır. Köylere gazete gönderilmesi ve yukarıda saydığımız hususlar ilk plânda tatbik edilen ve ilk altı ayda yapılan işlerdir. 27 Mayıstan sonraki durum budur. 27 Mayısı başarır başarmaz yaptığımız ilk iş 1 numaralı kanun ismini verdiğimiz kanunla kendimizi Anayasaya bağlamamızdı. Hiçbir memlekette askerî müdahalede böyle bir şey yapılamamıştır. Fakat 27 Mayıs'ın yapıcıları derhal geçici Anayasayı hazırlamışlar, buna tabi olmuşlardır. 27 Mayıstan sonra karşılaştığımız başlıca problemler şunlar olmuştur: CHP başında bulunan bir kısım idareciler acele iktidara gelmek çabası gösteriyorlardı. Buna mukabil o zaman

mevcut olan Millet Partisinin idarecileri de hazırlıkları ve teşkilâtları tamam olmadığı için erken bir seçime gidilmemesi isteğini ileri sürüyorlardı. Bu arada birçok çevrelerden birçok vatandaşlar aleyhinde teşvik, tahrik ve ihbarlara maruz kalıyorduk. Bunlara iltifat etmemeğe gayret ediyorduk. DP nin kapatılması için yapılan tekliflere itibar etmedik. Çünkü memlekette bütün partilerin vücudu ile demokratik nizamın devam etmesini arzu ediyorduk. DP nin kapatılması mahkemeye yapılan ihbarla olmuştur. İki sene kongresini yapmadığı için mahkeme kararı ile kapatılmıştır.

Eski iktidar mensuplarından bir kısmının yurt dışına gönderilmesini Devlet Başkanı ve bizler düşünmüştük. Fakat hâdiseler buna imkân vermedi. Çeşitli tahrikleri önlemeğe çalıştık. Bu önleme gayretlerimiz aleyhimizde yorumlara sebep oldu. Biz hiçbir tarafı tutmamakta ve bütün vatandaşları himaye etmeğe çalışmakta idik. Bir taraftan kendilerine imtiyaz sağlanması yolundaki tazyiklere itibar etmeyişimiz, hakkımızda, diğer tarafın adamı olduğumuz söylentilerini, haksız ve yersiz olarak doğurdu. Zaman zaman, yer yer kanunsuz hareketler yapılıyordu. Birisi çıkıyor, muhtarların mühürlerini zorla ellerinden alıyor, rastgele muhtar tâyin ediyordu. Biz bunlarla mücadele ediyorduk. O zamanki hükümette Turizm Bakanı olan bir zat bir gün bana iki hanım gönderdi. Hanımın biri bu zatın hemşiresi idi. Kendilerini kabul ettim. Hanım ağlayarak, kocasının Uşak Belediye Reisi bulunduğunu, fakat bir gece, gece yarısından sonra jandarma ve polisler kocasını yaka paça yatağından kaldırıp götürdüklerini şikâyet etti. Halk Partisi İl Başkanı da jandarma kumandanının yanında imiş. Şikâyet eden o kadın o zaman mevcut hükümetin Basın Yayın ve Turizm Bakanının kardeşi idi. Tabiî olarak bu gibi kanunsuz işlere müdahale ettik. Bunları önleme gayretlerimiz aleyhimize oldu. Halbuki biz partili ve partizan değildik. Sadece ordumuzun bize telkin ettiği ruh içinde millete hizmet etmeğe çalışıyorduk.

Bu arada sosyal yardımlaşma hazırlığı, iş seferberliği, kültür dernekleri meseleleri ele alındı. Kültür dernekleri 20 ekiple köylere kültür seferine başladı. Bu arada bize bir taraftan da bazı politikacılar tarafından ihtilâl metodları tatbik etmemiz

tavsiye ediliyordu. Uzun vadeli işlere girişmememiz tavsiye ediliyordu. «Sizin vazifeniz bitmiştir. Darbeyi yaptınız, acele seçim yapın gidin» diyorlardı. Buna mukabil diğer bir kısım vatandaşlar ve teşekküller demin arzettiğim gibi «erken seçime gitmeyin, henüz şartlar müsait değildir» diyorlardı. «Millî Birlik İdaresi benimsenmiştir. Bir müddet daha gerekli hazırlıkları yapın, şartlar zuhur etsin, ve ondan sonra seçime gidin» diyorlardı.

Biz bu iki isteğin ortasında yeni Anayasanın hazırlanması, mahkemelerin sona ermesi zaruretlerini düşünerek bu müddet içinde de Millî Birlik Komitesi'nin siyasî bir parti haline gelmesi fikrini düşünüyorduk. Biz bu kadar iyi niyet ve dürüstlükle gayret sarfederken bizim aleyhimizde kasıtlı olarak dikta taraflısı olduğumuz yayılıyordu. Halbuki benim 27 Mayıstan sonra muhtelif konuşma ve toplantılarımda parolam şu olmuştur. Bu sözler bir Macar şairine aittir. Diyor ki: «Aşkım için hayatımı, hürriyetim için aşkımı feda ederim.» Binaenaleyh her yerde, her zaman esas olarak hürriyet ve demokrasiyi ileri sürmüşümdür. Bu arada Turancı olduğum da ileri sürülüyordu. Turancılık dâvasının iç yüzünü anlatmak çok uzundur. Bundan bahsedip vaktinizi almayacağım. Bu dâvadan beraat ederek çıkmış, hesabını vermiştim. Hattâ bu dâva dolayısı ile suiistimalleri olan kimseler mahkemeye verilmişti. Mahkemeye verilen bu eski iktidar mensupları ancak Menderes iktidara geldiği zaman, devri sabık yaratmıyacağım diye Af Kanunu çıkarması ile kanunun pençesinden yakalarını kurtarmışlardı. Böyle olduğu halde üzerinden yirmi sene geçmiş olan ve hesabı görülmüş olan hadise yalan yanlış uydurma beyanlarla kulaktan kulağa yayılıyordu. Tabiî bu propaganda komitede de tesirini gösteriyordu. Komite, Ekim sonlarında yaptığı bir toplantıda Başkan Gürsel'in de müspet oyu ile büyük bir ekseriyetle parti haline gelmeyi kabul etti ve bu hususta bir karar verdi. O zaman komiteye gelen Tabiî Senatörlük meselesi de reddedildi. 13 Kasımın sebepleri; buraya kadar arzettiğim hususlarla belli olmuştur. Özet olarak, parti haline gelmek kararımızın bazı çevreleri müthiş surette ürkütmesi, tabiî senatörlüğün reddi, aleyhte yapılan menfi propagandalar, 13 Kasımın belli başlı sebepleridir. 13 Kasım ordu tarafından ya-

pılmadı ve orduca tasvip görmedi.

Yurt dışına çıktıktan sonra aleyhimizde yapılan propaganda devam etti. Fakat halk bizi anlamıştı. Bu propagandalar aleyhimizde değil, lehimizde bir hava yaratıyordu.

27 Mayıstan sonra ihtilâl fikrine cephe aldım. Arkadaşlarımın fikri de buydu. Bu düşüncenin sebepleri: 27 Mayıstan evvel memleketin, içindeki buhrandan kurtulması için bir askerî müdahale herşeyi halledecek bir çare olacak sanılmıştı. Fakat 27 Mayıstan sonra karşılaştığımız meseleler ve hasıl olan realite böyle müdahalelerle kısa yoldan işlerin halledilmeyeceğini ortaya koymuştu. Diğer bir husus, sık sık yapılan ihtilâller memleketi harabeder. Hakikî ihtilâller halk tarafından yapılır. Meselâ Fransız ihtilâli halk tarafından yapılmış ve ondan seksen sene sonra bildiğimiz ihtilâller meydana gelmiştir. İhtilâller büyük hâdiselerdir. Ve çok seyrek meydana gelir. İhtilâl olunca nizam bozulur ve yeni bir nizam kurmak çok zor olur.

27 Mayısı takibeden günlerde şu hâdiselerle de karşılaştık: «İstanbul Millî Birlik Komitesi şu kararı aldı, İzmir MBK şu kararı aldı» diye haberler geliyor, sağda ve solda bu şekilde MBK diye gruplar ortaya çıkıyordu. Bununla uğraştık. Nizamı kurmak kolay olmadı. İlerlemek ve normal demokratik nizamı kurmak ancak sükûn ve istikrar içinde olur. Atatürk'ün tutumu şu şekilde olmuştur. Atatürk memlekette büyük bir inkılâp yaptıktan sonra sükûn ve istikrarı kurmak suretiyle memleketin ilerlemesini sağlamıştır. Kanaatımızca bugün memleketin içinde bulunduğu huzursuz durumun iki ana sebebi vardır. Bunun birisi rejim emniyetinin yokluğudur. Rejim emniyetinin her hususta kurulacağı, rejimin her hususta teminat altında bulundurulacağı sorumlular tarafından şüpheye yer vermiyecek şekilde açıklanmalıdır. Yoksa kulaktan kulağa falan parti iktidarı kazanırsa ordu iktidarı vermeyecek, veyahut falan zamana kadar ihtilâl olacak gibi sözler rejimin emniyetsizliğine sebep olmakta, istikrarı yıkmaktadır. Bu sırada herkes, her parti demokrasinin savunucusu olduğunu açıkca göstermelidir. Seçime ve neticelerine herkesin hürmet edeceği, seve seve kabul edeceği temin edilmelidir. Bu fikirde değillerse samimî olarak «seçimle bu iş halledilmeyecektir, falan falan

partinin iktidara gelmesi işi halledemez, şu usulle iş halledilecektir.» diye samimiyetle ifade edilmek ve efkârı umumiyeye açıklanmak lâzımdır. Kanaatimizce memleketin kalkınması en iyi şekilde demokratik düzenle olur. Bu hususta muhtelif partilerin elbirliği etmeleri şarttır. İkinci husus, idare kararlı olmalıdır. Can ve mal emniyeti ihlâl edilmemelidir. Bugünkü huzursuzluğa sebep olan belli başlı iki nokta, idarenin kararlı olmayışı ve can ve mal emniyetinin ihlâl edilişidir. Bunların halli gerektir.

Hakkımızda ileri sürülen 171. maddedeki gizli ittifak konusuna gelince; bu hususta avukatlarımız gerekli izahatı verdi. Ve duruşma safahatında bu hususta aleyhimize, değil bir delil, en ufak bir emare dahi meydana çıkmadı ve esasen biz hiç bir zaman böyle bir şeyi hatırımızdan geçirmedik. Böyle bir ittifaka delil olarak ileri sürülen kâğıtlarda da hiçbir hukukî delil vasfı yoktur. Karargâh sistemi ile çizilmiş olan bir şema şeklindeki kâğıt manzurunuz olduğu gibi yırtık ve çok eskiden çizilmiş bir kâğıttır. Üzerindeki şema ise, her yerde kullanılan bir şemadır. Yalnız askerî birliklere mahsus değildir. Sonra, uzun zaman orduda kalmış bir insan faaliyetlerini alıştığı metodlara göre yapar. Diğer deftere gelince, o da eskiden tanzim edilmiş olup arzettiğim gibi yurt dışı mektuplarımızda memleketimizle ilgili haberleşmelerin yabancılar tarafından öğrenilmesine mâni olunmak için hazırlanmıştır. İsim listesine gelince bunu görmedim. Görsem de bir şey ifade etmez. Çünkü ben yolumu çok evvelden çizmiş bulunuyorum. Bu da Anayasa ve kanunlar çerçevesinde memlekete hizmet etmektir. Halk tarafından büyük sevgi ve ilgi görmekteyim. Binaenaleyh meşru yolda ve meşru faaliyetle her imkânı memlekette elde etmek benim için mümkündür. Dernek kurmak hususundaki faaliyetimizi soruşturma sırasında arzetmiştim. Bunun üzerinde durmıyacağım.

151. madde üzerinde bazı hususları arzedeceğim. 22 Şubatçı denen arkadaşların faaliyetleri ile uzaktan, yakından bir temasımız olmamıştır. Bunlar hakkındaki haberleri herkes gibi gazetelerde okumakta ve söylenenleri duymaktaydım. Binaenaleyh bunların hareketlerini evvelden bilip haber verme durumu bahis konusu olmaz. 20 Mayısta saat 19-20 sıralarında ba-

na gelen bir kişi «bu akşam veya üç gün içinde bir ihtilâl olacağını» bildirdi. Ancak daha evvel arzetmiştim. Bu arkadaş 3 gün içinde olacağını bildirdi. Bunu ben milletvekili arkadaşım İ. Hakkı Yılanlıoğlu'na bildirdim ve partilerin müşterek bir deklarasyon yayınlayarak tansiyonu düşürmelerini tavsiye ettim. Bu hususta altı maddelik bir deklarasyonu tedbir olarak not ettirdim.

Dedim ki, yarın Parlamentoda dört parti başbaşa vermeli, memlekette rejimin emniyetini koruyucu ve bu işi önleyici bir deklarasyon yayınlamalıdır. Yarın böyle bir deklarasyon hazırlayın dediğime göre mutlaka o gece böyle bir şey olacağını bilmediğim meydandadır. Ayrıca o akşam radyo anonsundan sonra böyle bir hareketin meydana geldiğini öğrenince ben endişelendim ve bir arkadaşımın evine gittim. Sabaha kadar vakti orada geçirdim. Bu husus ilk tahkikat sırasındaki ifademde mevcuttur. Şu halde bu da gösteriyor ki, mevcut hareketi bilmediğim gibi böyle bir hareketten bir menfaat da ummamaktayım. Çünkü insanın bildiğini saklaması için menfaati olması lâzımdır. Benim bunda bir menfaatim olmadığı, bilâkis endişelendiğim sabittir.

Tekin Erer'in «On Yılın Mücadelesi» adlı kitabından bir bölüm

SES BANA YABANCI GELMİYOR

Başvekil yerinden kalktı. Valinin elini sıkarak ve gülümsiyerek vedalaştı. Sonra arkadaşlarına döndü :

«— Buyurunuz Hasan Bey» dedi. Hususî kalem müdürü, Hasan Polatkan, emekli general Tahsin Yazıcı, daha birkaç mebus olduğu halde iki otomobile dağılarak Kütahya istikametinde yol almağa başladılar. Ortalık yarı karanlıktı. Fakat yavaş yavaş ufuklar ışımağa başlıyordu. Arabada hemen hiçbir şey konuşulmuyor, sadece düşünüyorlardı... Neden sonra hususî kalem müdürü :

«— Beyefendi, radyoları açsak nasıl olur » diye sordu. Bu sual cevapsız kaldı. Radyodan âdeta fena bir haber duyacaklarından korkuyorlarmış gibi ürperiyorlardı. Birkaç saniye sonra Hasan Polatkan :

«— Açalım... açalım...» dedi.

Ankara radyosunu açtılar. Radyoda marşlar çalınıyordu. Bu alaca karanlıkta ve son sür'atle giden vasıta içinde marş dinlemek onlara oldukça heyecan vermişti. Neredeyse ihtilâli de, nereye, niçin gittiklerini de unutmuş gibiydiler. Bu esnada radyo sustu ve boğuk, kalın bir ses şunları söylemeğe başladı :

«— Saat 3'ten itibaren Türk silâhlı kara, hava ve deniz kuvvetleri yurdun idaresini ele almışlardır.»

«— Gayemiz bu hareketi selâmetle bir neticeye vardırmak ve tarafsız bir idare tahtında en kısa bir zamanda serbest seçim yaparak, hangi taraf olursa, kim kazanırsa kazansın, idareyi ona vermektir.»

Menderes :

«— Bunlar milleti uyutma, dedi. Kim kazanırsa idareyi ona vereceklermiş... Bu takdirde yüzde yüz yine biz iktidardayız demektir. O halde neden yurdun idaresini ele alıyorlar?»

Bu esnada Tahsin Yazıcı, «Konuşan ses bana hiç yabancı gelmiyor», dedi.

Radyo devam ediyordu :

«— Girişilmiş olan bu teşebbüs, hiçbir şahsa veya zümreye karşı değildir. Gayemiz kardeş kavgalarına meydan vermemektir. Kimse hakkında şahsiyata ve tecavüzkârane bir fiile teşebbüs edilmeyeceği gibi, kimsenin de bu şekilde bir harekete girişmesine müsaade edilmeyecektir.»

BENİ DE KURTARMIŞ OLURLAR

Her cümle okunduktan sonra, bir kere daha tekrarlanıyordu. Hasan Polatkan, bu son cümle ikinci defa söylenirken :

«— Artık bu sözle müsterih olabiliriz, dedi. Anlaşılıyor ki ordu, Halk Partisi ile Demokrat Partisinin arasına girdi. Tam bir hakemlik yapacaklar. İki parti arasındaki her türlü anlaşmazlık da bu suretle halledilir.»

Menderes :

«— Eğer bu sözlerinde dururlarsa doğrusu kendilerine minnettar olmak lâzım gelir. Beni de kurtarmış olurlar. Şahsen ben de kendilerine minnettar olurum. Memlekete de en büyük iyiliği yaparlar. Esasen bu anormal gidişin hal tarzlarından birini de böyle düşünmek icap ederdi. Fakat içimden bu sözlere inanamıyorum.»

Tahsin Yazıcı müdahele etti :

«— İnanınız beyefendi.. Bizim orduda politikaya karışmamak ananesi kurulmuştur. Rahmetli Atatürk ve Mareşal Çakmak bu ananeyi tesis etmişlerdir. 40 senelik bir geleneği yıkmak kolay değildir. Eminim ki, arkadaşlarımızın bu müdahalesi tamamiyle hüsnüniyet eseridir ve mutlaka iki parti arasında hakemlik vazifesini yaptıktan sonra ordudaki arkadaşlarımız tekrar vazifeleri başına döneceklerdir.»

Menderes, Tahsin Yazıcının bu sözlerine cevap vermedi. Ancak :

«— Sesi hatırlayabildiniz mi paşam?» diye sordu.

«— Çok iyi tanıdığım bir ses, fakat henüz çıkaramadım.»

Radyodaki ses yine cümleleri tekrarlıyarak devam ediyordu :

«— Kim olursa olsun, hangi partiye mensup bulunursa bulunsun, hiçbir fark gözetmeksizin aynı milletin mensupları bulunduklarından bütün vatandaşların hepsine aynı muamele, hürmet ve sevgi gösterilecek ve hepsi kanunî teminat altında bulunacaklardır.»

Hasan Polatkan :

«— Tahsin Paşanın hakkı var. Mütemadiyen aynı sözleri tekrar ediyorlar. Bu hareket, anlaşılıyor ki, tam bir hakemlik vazifesini icra için yapılmıştır.» diyordu.

Tahsin Yazıcı :

«— Sesi tanıdım galiba, dedi. Bu Albay Alpaslan Türkeş'in sesi olacak. Eğer aldanmamışsam biraz evvel söylediğim sözlere yeni bir delil buldum demektir. Çünkü bu albay Halk Partisi devrinde birçok bâdireler atlatmıştı. Onların lehine hareket etmesine imkân yoktur. Anlaşılıyor ki, bu bir hakemlik işidir.»

Menderes bu sözlere :

«— Kendisini tanırım, çalışkan bir gençtir.» diye cevap verdi.

Tekin Erer. On Yılın Mücadelesi.
İstanbul, 1964. s. 15.

Alparslan Türkeş'in 12 Ekim 1969 seçimlerinden sonra Milliyet Gazetesi Genel Yönetmeni Abdi İpekçi ile yaptığı konuşmadan bir bölüm

● Efendim isterseniz önce seçim sonuçlarının tahlilini yapalım. Seçimlerde kendi partinizin aldığı sonu nasıl yorumluyorsunuz? Ve genel olarak seçim sonuçları üzerindeki düşünceleriniz?

— Efendim şimdi biz bu seçimlerde aldığımız sonuçları hesaplamamış değildik. Fakat tek milletvekili çıkarma durumuyla karşılaşacağımız ihtimalini az görüyorduk. Daha fazla milletvekili çıkarabileceğimiz inancındaydık, hesabındaydık. Ama bizim hesaplarımızın tam olarak umduğumuzu gösteremeyebileceğini de düşünüyorduk. Hiç çıkaramama durumuyla karşılaşmak ihtimali de olabilir diye de düşünüyorduk, bu seçim kanunu değişikliği dolayısiyle. O bakımdan fazla yadırgamadık neticeyi. Fakat oylarımızda bir artış kaydetmiş olmak bizi tabii memnun etti. Yüzde 35 nisbetinde oylarımız geçen seçimlere göre arttı. Bu beklediğimiz kadar hızlı bir artış olmadı. Biz daha fazla bir yükseliş bekliyorduk oylarımızda.

● Yüzde 35'den fazla bekliyordunuz.

— Fazla bekliyorduk. Evet.

● Neydi bu ümidi, bu hesabı doğrulayan hususlar?

— Efendim seçimlerden önce çeşitli yerlerde yaptığımız temaslar, köylerde, ilçelerde, illerde yaptığımız temaslar, toplantılar çok büyük ilgi görüyordu. Binlerce vatandaş tarafından karşılanıyorduk, uğurlanıyorduk. Toplantılarımız, mitinglerimiz çok ilgi görüyordu. Bunlar birer alâmetti.

● Bu ilgi artışını nasıl izah ediyorsunuz?

— Efendim bu ilgi artışını vatandaşın iktidar partisinde

aradığını bulamaması, iktidar partisinin vatandaşın beklediğini verememiş olması ve bizim ileri sürdüğümüz fikirlerin, programın çok zaman vatandaşlarımız tarafından büyük ilgi ile karşılanmakta oluşu ile izah ediyoruz.

● Albayım bu fikir ve programlar vatandaşta yanılmıyorsam bütün ayrıntılarıyla bilinen hususlar olmuyor. Ama onların bıraktığı bir iz oluyor. Daha somut bir şekilde değerlendiriyor, genel olarak...

— Şimdi vatandaşın istediği, beklediği şeyler var. Öncelikle istediği, beklediği şeyler var. Bunlar asayiştir. Asayiş ve emniyet. Rahatça seyahat edebilmeli. Irzı. namusu, malı, mülkü devamlı korunmalı, teminat altında bulunmalı. Asayişsizlikten çok şikayetçidir bugün vatandaşlarımız. Hergün soygunlar oluyor bir çok. Hadiseler oluyor biliyorsunuz. İkincisi haksızlıklardan ve adaletsizliklerden şikâyetçidirler. Üçüncüsü rüşvetsiz, iltimassız işlerin yürümediğinden şikâyetçidirler. Ve bunların böyle oluşunun da nedenini hükümetlerin zayıflığında görüyoruz. Kuvvetli idare, kuvvetli hükümet istiyorlar.

● Bunlar şikâyetler. Ben daha çok size yönelme sebepleri üzerinde durmak istiyordum...

— Evet işte onları sıralamaya çalışıyorum. Bundan sonra yine halkın üzerinde durduğu şey, geçim sahası, iş sahası bulmak. Sonra bir sosyal yardım ve sosyal güvenlik içine girmek arzusu -ki bizim programımızda var-. Daima vaadettiğimiz şeylerden birisi de budur. Edirne'den Kars'a kadar bütün Türk halkını içine alan bir sosyal yardımlaşma ve güvenlik teşkilatı kurmak. Bir fırsat eşitliği nizamı kurmak. Tefeciliği kaldırmak, vurgunculuğu, soygunculuğu kaldırmak. Ve halkı iktisaden tam olarak hür hale getirmek. İktisadî esaret altındadır memleketimiz. İstiklâl Harbini yapalı 46-47 yıl olmuştur ama, iktisaden Türkiye bir kurtuluşa, bir yükselişe erişememiştir. Bunları anlatıyoruz halka. Hükümetlerin yanlış yolda olduğunu, meselâ kalkınma politikasının daha ziyade İstanbul, İzmir, Ankara gibi büyük merkezlere bütçenin milyarlarını akıtmak yolunu takip ettiğini, bu yolun da Türk milletini kalkındırmaya yaramadığını, İmparatorluk devrinden beri bu hatanın işlenmekte olduğunu, bizim planımızın, politikamızın ise kalkınmayı Anadolu'dan, çevreden, köylerden başlatarak bü-

yük merkezlere doğru getirmek olduğunu, tamamıyla iktidarın bugünkü tatbikatının zıddı bir görüşün sahibi olduğumuzu, İstanbul'da 95 milyon liraya çıkan bir opera sarayı, İzmir'de 87 milyon liraya yapılan bir kapalı spor salonu gibi yatırımların, memleketin süratle ekonomik kalkınma yapabilmesi aleyhinde icraat olduğunu halka anlattık, anlatıyoruz. Bunların yerine, bunları daha sonraya bırakıp memleketin gerek tarım alanında, gerek endüstri alanında çağa uygun, modern, üretim yapabilmesini sağlayacak sahalara yatırımları çevirmek lâzım geldiğini, bu sağlanmadıkça, kapalı spor salonu yapılmış veyahut süslü opera binaları yapılmış, bunların halkın sefaletine, memleketin kalkınmasına bir faydası, bir yararı olmayacağını anlatıyoruz. Ve bütün bunlar için bizim ileriye sürdüğümüz fikirleri, doktrinimizi ortaya koyuyorum. Diyoruz ki, memleketi 150 yıldan beri idare edenlerin çoğu ileri batı memleketlerinin idarelerinin dış görünüşünü kabaca kopya etmeye çalışmışlardır. Bu kopya edişle memleketin kalkınacağını ummuşlardır. Fakat bu mümkün olmamıştır ve bugün de mümkün değildir. Meselâ Tanzimattan bu yana kapitalist, liberalist sistemin karikatürize edilmiş şeklini Türkiye'de uygulamaya çalışmıştır idareciler. Ama bu Türkiye'nin meselelerini çözmemiştir. Türkiye'ye bir kurtuluş, kalkınma sağlamamıştır. Bugün de yine hem bu kapitalist sistemi kopya etmeye çalışanlar vardır, hem bir de marksist sistemin bu def'a kopyasını ileri sürenler. Onlar da marksistlerdir, komünistlerdir. Her ikisini de biz yanlış buluyoruz. Bize göre Türkiye'nin kendi gerçekleri vardır. Kendi şartları vardır. Bu gerçekleri, bu şartları dikkate almak ve modern ilmi, tekniği de önder olarak kabul ederek, yüzde yüz yerli millî bir sistem ortaya getirmek lazım.

● Sizin teklif ettiğiniz sistemin Batı'dan alınmasını reddettiğiniz kapitalist, komünist, marksist düzenlere karşılık, bir çeşit faşist düzen olduğu iddiaları var Ben biliyorum, sizinle yaptığımız müteaddit konuşmalarda bu iddiaları reddetmiştiniz. Yalnız efendim bu iddialarda kullanılan bazı argümanlar var. Eğer müsaade ederseniz onların bazılarını ele alıp inceleyelim. Bir kere şu anda aklıma gelen bir örnekten bahsede-

yim. Seçim programınızda da, bildirinizde de vardı zannediyorum. Sendikacılıkla ilgili görüşleriniz. Diyordunuz ki, orda, tek tip sendikalar olacak. Her iş kolunda tek sendika olacak ve bu sendikalara üyelik mecburi olacak. Şimdi yanılmıyorsam efendim, bu Mussolini İtalyasında, yani faşist diye tanımlanan bir rejimde uygulanan bir ilke idi. İşte burda hareket edip sizin görüşlerinizin bir faşist ideolojiye benzediği iddiaları ortaya sürülüyor. Bu...

— Faşist İtalya'da uygulanan sistem bu değildi. Faşist İtalya'da uygulanan sistem korporasyonlar sistemi idi. O sistemde işverenlerle işçiler beraber bir korporasyon içinde teşkilatlanıyor ve korporasyonların temsilcilerinin bulunduğu bir meclise dayanan bir idare bahis konusuydu. Bizim görüşlerimizin ise bununla hiç ilgisi yoktur. Yani korporasyon sistemini kabul etmiyoruz. Bizim görüşümüz, işçinin daha iyi korunması ve bütün işçilerin de her çeşit ihtiyacının sağlanması amacı içindir. Bugünkü durumda sarı sendikalar çok çabuk kuruluyor, kolayca kuruluyor. Ve bu tabii işçinin aleyhine oluyor. Asıl işçiyi temsil eden, işçiye yararlı olan sendikaları bölüyor, parçalıyor, felce uğratıyor. Sonra...

● Şu halde teklifiniz aslında sarı sendikacılığı önlemek için?

— Evet sarı sendikacılığı önlemek için.

● Bu, aynı zamanda mecburi sendikacılık sistemini getirmiyor mu? -ki o mecburi sendikacılık-...

— Şimdi bakınız Tabib Odaları var. Her tabibin, Tabib Odalarına üye olması mecburidir. Halen var memleketimizde bu sistem. Ticaret Odaları var. Bütün ticaretle meşgul olanların Ticaret Odalarına üye olması mecburidir. Sanayi Odaları...

● Meslekî kuruluşlarla sendikalar arasında bir fark yok mu?

— Değil. Birbirine çok yakındır.

● Yani sizce hür sendikacılık ilkesine aykırı sayılmaz mı?

— Hayır. Değildir. Bugün bakınız mesela yapı işlerinde 60 binin üzerinde yapı işçisi açıktadır. Sendikasızlık. Hatta bu

yaz aylarında 60 bini de aşıyor bunlar ve ortadadırlar, sahipsizdirler. Yapı esnasında sakatlanıyorlar, hastalanıyorlar, hatta ölüyorlar. Sahipsiz kalıyorlar. Hiçbir yardım alamıyorlar. Bu da sendikaya girmeyişlerindendir. Halbuki mecburi sendika üyesi olma durumu olsaydı bunların hepsi sendikaya dahil bulunacaklardı. Ve iş kazalarına karşı, her çeşit ihtiyaca karşı teminat altına alınmış olacaklardı. Bütün bunları düşünerek biz bu görüşü savunuyoruz.

● Şöyle bir tehlike olmaz mı efendim? Sendika işverenle tıpkı bir sarı sendika gibi ilişki kurduğu takdirde işçiler başka bir sendikaya katılmak imkânından mahrum buulnacaklarına göre, sizin önlemeye çalıştığınız mahzur bu defa daha kuvvetli şekilde ortaya çıkmaz mı?

— Evet yani Sendika Yönetim Kurulu, İşveren sendikasıyla anlaşırsa. O zaman işçiler onu değiştirebilir, atabilir. Nasıl olsa seçimle geliyorlar, seçimle seçiyorlar kendilerini.

● Sarı sendika için de öyle düşünülebilir ama. Sarı sendika yöneticileri de işçiler tarafından görevinden uzaklaştırılabilir.

— İyi ama işte o bölünmeye sebep oluyor. İşçinin onu anlaması güç oluyor. Adam para veriyor, beş on kişiyi çıkarıyor ortaya, ona bir sendika kurduruyor, iki sendika kurduruyor. Burda tek sendika olacaktır. Sendika Yönetim Kurulunun İşveren Sendikalarla anlaşabilmesi pek uzak bir ihtimal. Çünkü Yönetim Kurulunda hepsi işçilerden meydana gelen kişiler olacaktır. Seçimle geleceklerdir. Biz bunu çok uzak bir ihtimal olarak görüyoruz.

● Efendim bir de tartışması çok yapılmış «Komandolar» meselesi vardı. Benim bildiğim kadarı siz komandoları, gençliği kötü alışkanlıklardan uzak tutmak, iyi yetiştirmek amacıyla kurduğunuzu belirtiyorsunuz. Gerçekten de bu amaçla bakıldığında bir sakınca görülmemek lâzım. Ancak bu örgütlenme bir siyasî partiyle ilgili olduğu zaman, bu örgüt bir siyasî parti tarafından yönetildiği zaman sade gençliği kötü alışkanlıklardan uzak tutup iyi eğitmek, iyi yetiştirmek amacıyle kalmıyor, bir siyasî parti ile beraber çalışan

aktif bir geçlik örgütü halini alıyor. O zaman da o iddialar ortaya atılabiliyor. Bu husustaki düşünceniz?

— Efendim, şimdi bütün siyasi partiler, her memlekette meşru baskı gruplarını ele geçirmeye çalışırlar. Bu meşru baskı gruplarıyla, çeşitli zinde kuvvet teşekkülleriyle iş birliği yaparak iktidara giden yolu kendilerine açmaya çalışırlar. Milliyetçi Hareket Partisine gelinceye kadar diğer siyasi partilerin geçmiş yıllarda gayet aktif gençlik organizasyonları olmuştur. Bunlar büyük sokak hareketleri yapmışlardır, gösteriler yapmışlardır, mitingler yapmışlardır. Hatta bir çok taşkınlıklar da yapmışlardır. Yani gençlik örgütlenmesinde Milliyetçi Hareket Partisi bu işi ilk yapmış olan bir parti değildir. Her parti onu yapıyor ve yapmaya çalışıyor ve yapmak da istiyor. Yalnız onlar bu örgütlenmeyi yaparken sadece gençleri kendi siyasi, günlük siyasi amaçların bir hizmet vasıtası olarak kullanmayı düşünmüşlerdir. Bunun ilerisinde gençleri gelecek için daha kuvvetli, daha kültürlü, daha uyanık ve memleket idaresinde sorumluluklarını başarıyla yüklenecek bir duruma getirmeyi düşünmemişlerdir. Kısa hedefli kendi şeyleri için düşünmüşlerdir. Bugün de var teşkilatları. Bizim kadar müessir teşkilat yapamıyorlarsa tabii o onların kendi bünyelerinde aramaları icap eden bir noksanlıklarıdır. Biz de diğer siyasi partiler gibi gençlik örgütleri yaptık, yapıyoruz. Bunda çeşitli maksadımız var; bir defa gençler çoğunlukla biliyorsunuz kahvelerde, oyun salonları, langırt salonlarında, diskoteklerde, efendim, kumarhanelerde, bir çok yerlerde kötü alışkanlıklara maruz kalıyorlar. Bunları önlemek, onlara kültürlerini artıracak eğitimler vermek ,bir de bedenlerini geliştirecek spor yaptırmak, spor hareketleri yaptırmak ve bu arada bir de onları memlekette yayılma istidadı gösteren komünist faaliyetlerine, komünist fikir hareketlerine karşı teşkilatlandırmak, uyandırmak maksadını güdüyoruz. Bununla beraber bunları tatil zamanlarında köylere göndermek, memleketi kendilerine tanıtmak ve köylüye yardımcı olmaya alıştırmak için de çalışıyoruz ,bunları da yapıyoruz. Ve bu arada tabii ki, bunların varlığını partimizin iktidar istikametindeki çalışmalarında faydalı olmak için de kullanmayı düşünüyoruz.

● Ne gibi?

— Mesela köylere göndereceğiz, kasabalara göndereceğiz. Aynı zamanda bunlar bizim ideolojimizin, bizim fikriyatımızın, programımızın propagandasını, tanıtılmasını yapacaklardır.

● Sizce bugün dine saygı yok mu?

— Efendim bugün dine bazen saygısızlık vardır. Çok ahvalde de istismar vardır. Din istismarı vardır. Ve uzun süreden beri de ihmal vardır. Çeşitli memleketleri, çeşitli milletleri görmüşsünüzdür. Her milletin bir dini vardır, dini müesseseleri vardır. Onların cemiyet içinde fonksiyonları vardır. Türkiye'de bu ihmal edilmiştir.

● Ne yapmak lazım gelir mesela sizce?

— Bir defa aydın din adamları yetiştirmek lazımdır. Aydın din adamları yetiştirmek ve öğretmenle imamı, din adamlarıyla diğer sahalardaki aydınları birbiriyle yaklaştırmak, birleştirmek lazımdır. Biri diğerine böyle başka gözle bakan zıt, hasım duygular içinde bulunan zümreler halinde olmaları, memleket için faydalı değildir. Köylünün, halkın kalkınması için her ikisinin de birbirine yakın, birbiriyle anlaşmış ve elele faaliyete geçmiş hale getirilmesi lazım.

● Nasıl olabilir efendim?

— Bu da eğitimle olur. Gerek köy imamlarının, din adamlarımızın gerek öğretmenlerimizin iyi eğitilmesi ve bu konuda bir işbirliğine doğru götürülmesiyle olur. Çünkü halk dinine bağlıdır. Din adamlarının sözlerini daha çok itimatla dinler, kabul eder. Memleketimizin bir çok davalarının çözümlenmesinde din adamlarımızı memleket meselelerinde de aydınlatırsak ve diğer aydınlarımızı da din konularında da aydınlatırsak ve halka yaklaştırırsak memleketimizin kalkınması daha kolay olur, daha çabuk olur. Ve halkla aydın birbirine yakınlaşmış olur. Bugün aydınla halk ayrıdır. Birbirlerine karşı güvensizdirler. Bir ayrılık vardır.

● Din bu ayrılığı kaldırabilir mi?

— Bir ölçüde kaldırır ve yaklaştırır.

● Efendim, Türkiye İşçi Partisinin bu seçimlerde bir miktar gerilemesi ve parlamentoya çok az sayıda milletvekili sokabilmesi, ayrıca Adalet Partisinin yine çoğunluğu kazanması, aydın sosyalist çevrelerde yeni bir

fikrin doğmasına yolaçtı. Denir ki Türkiye'de hiç bir zaman ilerici partiler seçimle işbaşına gelemiyecekler. Parlamenter düzende seçimlerle sosyalist bir partinin iktidara gelmesi mümkün değildir. Şimdi bunun bir paralelini Milliyetçi Hareket Partisi için düşünmek mümkün müdür veyahut düşünür müsünüz? Yani siz de seçim sonuçları itibariyle kısa vadede iktidara gelebilecek bir kadroya sahip olamadınız parlamento'da. Bu sizde aynı ümitsizliği, yani parlamenter rejime, seçime karşı benzer bir ümitsizlik yaratıyor mu?

— Hayır. Biz kendi genç kadromuzu geliştirmeden iktidar olmayı istemiyoruz. Bugün mevcut olan kadromuzla düşündüklerimizin memlekette başarılmasını çok güç görüyoruz. Türkiye'nin büyük problemleri var. Ve bu büyük problemler, büyük reformlar, büyük hamleler istiyor. Bunları yapabilmek için de idealist, reformcu bir kadro lazımdır. 27 Mayıs'ın bir çok sahalarda başarısızlığının sebebi de böyle idealist reformcu sivil bir kadroya sahip olamayışı idi. Biz bugün iktidar olsak, bu kadroya sahip olmadıkça mevcut kadronun görüşüne, kapasitesine, tabi olmak, boyun eğmek durumunda kalırız. Bu bakımdan kendi kadromuzu yetiştirmeden iktidar olmak hususunda acelemiz yoktur. İkincisi, bizim görüşümüze göre sosyal olaylar, sosyal gelişme bilhassa Türk milletinin bünyesi icabı, Türk milletinin sosyal yönden gelişmesi, çabuk olmaz, hızlı olmaz. Evvela çok yavaş olur. Fakat zamanla kadrolar teşekkül ettikçe birden bire hızlanır. O zaman da aklın almıyacağı kadar hızlanır. Onun için biz bugünkü neticeden, bu yavaş gelişmeden ümitsizliğe düşmedik, ümitsiz değiliz. Bizim durumumuzu söylüyorum. Bizde bir gelişme vardır. Ama bu gelişme yavaş bir gelişmedir. Fakat bir gelişmedir ve bunu da tabii görüyoruz. Bu yavaş yavaş gelişecektir. Ama kadrolar teşekkül ettikçe hızlanacaktır ve birden bire çok hızlanacaktır. O zaman zaten düşündüğümüz şeyler olacaktır. Milletin arzusuyla, rızasıyla iktidar olacağız ve düşündüklerimizi yapacağız.

● Efendim 27 Mayıs'ta sizi herkes köklü reformlar yapmak üzere iktidara gelen bir grubun lideri olarak tanımıştı. Bu ifadeleriniz o günkü görüşlerinizi strateji bakımından diyelim, değiştirdiğiniz anlamına gelebilir mi?

— Efendim şimdi tabii şartlar insanların kararlarını da değiştirmeyi icap ettirir. İnsan değişen şartlar karşısında hep aynı karar üzerinde inad ederse muvaffak olamaz. 27 Mayıs'ın şartları başkaydı. O gün memlekette başka bir hava esiyordu. Bilhassa ilk aylarda 27 Mayıs Türk milleti tarafından büyük bir şevkle, heyecanla karşılanmıştı, tasviple karşılanmıştı. Temas ettiğimiz çevreler «ne iyi ettiniz» diyorlardı, «gitmeyiniz» diyorlardı. «Şu şu dertler var, şu şu meseleler var. Bunları da çözünüz, hallediniz» diyorlardı. Onun için o günkü şartlar içinde biz, arkadaşlarımla ben, köklü reformları yapmak istiyorduk. Onun için seçime gitmekte acele edilmesi taraftarı değildik. İstiyorduk ki Milli Birlik Komitesi, memleketin iktidarını bir süre elde bulundursun ve memleketin muhtaç olduğunu düşündüğümüz teşkilatlanmaları yapsın. Ondan sonra memleketi yeni bir seçim için, demokratik düzen için hazır hale getirdikten sonra kademe kademe memleketi demokratik sisteme götürsün. Fakat bu hususta işte bildiğiniz gibi arkadaşlarımız arasında fikir ayrılıkları belirdi ve biz yurt dışına gönderildik o zaman. Öyle oldu. Sonra memlekete döndük. Bu defa da baktık ki, memlekette ihtilal heveslileri çoğalmış. Herkes kendi kapasitesine, kendi durumuna bakmadan efendim hergün bir ihtilal oyunu oynamak şeyi var. Tabii bunu da memleket için zararlı gördük. Çünkü bir milletin kalkınması herşeyden evvel istikrara bağlıdır. Sükunet ister, nizam ister. Neyse, o devreler geçti.

● Geçti mi acaba?

— Ordu dışında ihtilal havası estirmek istiyenler oluyor. Görüyoruz zaman zaman yazılanları, söylenenleri görüyoruz.

● Nasıl karşılıyorsunuz efendim?

— Efendim olumlu karşılamıyorum. Çünkü herşeyden evvel memleketin şartlarını dikkate almak lâzım. İhtilâl kolay iş değildir. İhtilâli yapacak kadrolar lâzımdır. Çok iyi yetişmiş kadrolara ihtiyaç vardır. 27 Mayıs'ta bunun acısını yakından gördüm. İçinde bulundum. Bir çok şeylerle karşılaştım. O konudaki hatıralarımızı, tecrübelerimizi henüz yazmış değiliz. İlerde inşallah yazacağız bunları. Çok enterasan şeyler ortaya koyacağız. Herkes okuduğu zaman şaşacaktır. Bunlar çok iyi yetişmiş, kültürlü, kapasiteli kadrolar ister. O kadrolar

olmadıkça başarı sağlamaz .Bakınız mesela İstiklal Savaşı. Bir ihtilaldir aynı zamanda. Ama ona göre bir kadrosu vardı. O kadro onu başarıya götürdü. Ona rağmen bir çok aksaklıklar oldu, bir çok acılar, bir çok ıstıraplar oldu. Hâlâ devam ediyor hikâyeleri, sürüp gidiyor. Onun için böyle rastgele ihtilâl hevesli̇si olmayı uygun görmüyorum.

Abdi İpekçi. Liderler diyor ki. (Röportajlar)
Ant Yayınları 28. İstanbul, Aralık 1969. s. 291

Alparslan Türkeş'in 27 Mayıs 1960 tarihli radyo konuşması

Sevgili Yurttaşlarım,

Bu akşam 27 Mayıs'ın 6 ncı yıldönümündeyiz. 6 yıl evvel, silâhlı kuvvetlerimiz millet adına ve milletler beraber idareye el koymak lüzumunu duymuştu. 27 Mayıs gününden önceki olaylar ve hazırlıklar sırasında birbirinden farklı başlıca iki görüş karşı karşıya gelmişti. Bunlardan birisi yapılacak hareketin partilerüstü bir hüviyet taşımasını ve millete bir bütün gözüyle bakarak hürmetle, adaletle ve eşitlikle hizmet edilmesini ön görüyordu. Bizler yani sonradan 14'ler diye adlandırılan kimseler birinci grupda bulunuyorduk. Diğer taraf ise, İsmet İnönü'nün Genel Başkanı bulunduğu C.H.P.'sinin memleketi idareye ehliyetli bulunan yegâne parti olduğunu ve Demokrat Parti iktidarını sür'atle yıkarak idareyi C.H. Partisine vermeyi ve İnönü'yü de Cumhurbaşkanlığına getirmeyi istiyorlardı. Biz bunlara karşı, milletin yarısından azını teşkil eden C.H. Partisiyle birleşerek milletin geri kalan diğer kısmına karşı cephe almanın memleketi yıkmak demek olacağını, İsmet İnönü'nün ise, şahsiyetinin yıpranmış olduğunu, bu sebepten Millî Birliği temsil edemeyeceğini söylüyorduk. İnönü ve C.H. Partisini iktidara getirmenin, Orduyu partizan bir tutuma düşürmek olacağını, daha kötüsü bu durumun C.H. Partisini de seçim yoluyla iktdiarı alamayınca Orduyu kışkırtarak zorbalığa başvurmuş bir parti haline düşüreceğini ve neticede bunun ordu için büyük bir leke teşkil edeceğini ileriye sürüyorduk. Bunun için partilerüstü bir kimseyi Cumhurbaşkanlığına getirmeyi, partilerüstü bir kimseyi Başbakanlığa getirmeyi ve partilerüstü mil-

li bir idare kurmayı, halkı sür'atle kalkındıracak hamleleri yapmayı düşünüyorduk.

Kongrelerini yapmadığı gerekçesiyle D.P.'li bir avukat tarafından mahkemeye verilen D.P. müstakil bir mahkeme tarafından kapatılmıştı. Milletimizin yarısını teşkil eden ve oy vermekten başka bir suçu olmayan bu çoğunluk bizim milletimizdi. Partili hayata başlayınca elbette onları organize eden kişlier bulunacaktı. Memleketin kaderi ile kumar oynanmaz. Ehliyetsiz kimseler tarafından kurulacak bir parti memleketi buhranlara sürükleyebilirdi. Bunun için vatansever, milliyetçi ve reformist olan MBK'si Millî Birlik Partisi'ni kurarak bu kabil tehlikeleri önlemeli idi. Sayın Gürsel de bu fikri benimsemiş ve Komiteye empoze etmiştir. C.H.P. sempatizanı bir kaç komite üyesinin itirazına rağmen bu teklif komitede kabul edilmişti. Maalesef yurt dışına gönderilmemiz bunu tatbike mâni oldu. Zayıf ve beceriksiz A.P. lider kadrosu memleketi bu buhranlı günlere kadar getirmekle ne kadar haklı olduğumuzu ortaya koydu.

27 Mayıs harekâtı 14'lerin görüşüne uygun şekilde başladı. Partili bir başkan değil tarafsız bir başkan başa getirildi. Ne sivil halktan, ne de devlet kuvvetlerinden bir itiraz ve karşı koyma olmadı. Türk Milleti 27 Mayıs'ı büyük bir sevinç ve coşkunlukla karşıladı. Her taraftan çeşitli vatandaş grupları mektupla, telgrafla veya şahsen gelerek tebriklerini bildiriyorlar ve (Bizi siz idare ediniz. Sakın İnönü'nün eline bırakmayınız) diyorlardı. Bu arada M.B.K.'si çalışmaya başaldı. İlk iş olarak bir Anayasa hazırlandı. Bu anayasanın bir maddesi partilere mensup kimselerin kurulacak hükümetlere alınmayacağı idi.

Memlekette yaraları sarmak ve huzur getirmek için partizan olmayan bir idare çalışıyor ve milleti kalkındırmak için büyük hamlelere girişmek istiyordu. Bu maksatla da birçok işlere teşebbüs etmiştik. Fakat, evveldenberi diğer görüşün sahibi bulunan komite üyeleri bize şiddetle karşı koyuyorlar ve; «bu işlerin icraatına niçin girişiyoruz, bunlar uzun vâdeli işlerdir. Biz hain bir iktidarı yıktık, vâzifemiz bitti. Şimdi hemen seçim yapalım. Böylece iktidara gelecek olan parti bu işleri düşünsün» diyorlardı. CHP'si de bu grubu devamlı olarak kışkırtıyor ve

tam bir işbirliği halinde bulunuyorlardı. Sayın Gürsel, o günlerde İnönü ile görüşmüştü. İntibalarını Komiteye şöyle anlatıyordu:

«Sayın İnönü gerdeğe girecek bir delikanlı gibi iktidar için arzulu ve ihtiraslı.» Nitekim Dünya gazetesinde merhum Avni Doğan'ın yayınlanan hâtıralarında İnönü'nün Millî Birlik Komitesi'ni parçalamak ve iş göremez hale sokarak iktidarı almak için nasıl çabalar göstermek istediği açıklandı. Bize karşı cephe alan C.H.P.'si ile sıkı bir işbirliği yapan bir kısım arkadaşlarımız; «Biran evvel seçim yaptıralım; iktidarı hemen İsmet Paşa'ya bırakalım, biz de Tabiî Senatör olalım.» diyorlar bizi şiddetle tazyik ediyorlardı. Halbuki daha yeni Anayasa hazırlanmamıştı. Halkın arasındaki ikilik ve düşmanlık olduğu gibi duruyor, memleketin kalkınması için gerekli hamleler yapılmamış, hattâ Plânlama Teşkilâtı kurulmamış bulunuyordu. Onların Komite için bu baskılarına paralel olarak C.H.P.'si de bütün propaganda imkânlarını seferber ederek bizi kötülemeye girişmişti. Bizim (kuyruklar) ve (düşükler) diye adlandırılan kimseleri himâye ettiğimizi ve onlarla işbirliği yaptığımızı, diktatürlük kurmak istediğimizi, seçim yapılmasına karşı olduğumuzu her tarafta yayıyorlardı. Komünistler de, bizim milliyetçi ve anti-komünist olduğumuzu anlamış bulundukları ve bizi kandırarak kullanabilme ümitleri kalmadığı için, C.H.P'-siyle tam işbirliği halinde aleyhimize çalışıyorlardı. Hakkımızda, faşist olduğumuz, nazi ve Hitlerci olduğumuz, ırkçı bulunduğumuz yolunda ve daha akla gelmedik başka bir çok iftira ve yalanları da sıralayarak halkı aleyhimize çevirmeye çalışıyorlardı. Halk Partisi ileri gelenlerinin aleyhimizde olmalarının sebebi, kendilerine iktidarı acele olarak takdimde olmadığımızı anlamış bulunmalarıydı.

Biz acele seçimlere gitmenin memleketi tekrar huzursuzluğa sürükleyeceği inancındaydık. Bir süre devleti partilerüstü olarak yönetmenin, bu suretle millî birliği zedelemiş olan düşmanlığı kaldırmak için halkı barıştırmanın gerekli olduğuna inanıyorduk. Aynı zamanda da partilerin oy kaygusu ile yapmadıkları ve yapmayacakları radikal hamleleri yapmak isteğindeydik. Hindistan'dan memlekete döndüğüm zaman, yayınlamış olduğum bildiride bu fikirlerimizi özetlemiştim. Şimdi

sizlere bu bildiriyi okuyacağım. Konuşmanın ikinci kısmını da yarın akşamki saatımızda sunacağım.

Bildiri şudur.

«Sevgili Vatandaşlarım,

Ülkü ve inancından vazgeçmez bir insan olarak iki yıl önce aranızdan ayrılmış, uzaklara gitmiştim. Bugün yine aynı azim ve imanla dolu ve Türk milletinin geleceği hakkında büyük ümitler taşıyarak tekrar sizlere kavuşmuş bulunuyorum.

Sizlerden biri ve sıradan bir vatandaş bulunmak öğünç ve heyecanımın tek kaynağını teşkil etmektedir.

Söze başlarken millet iradesinin herşeyin üstünde tutulmasını ve ona herkes tarafından saygı ve itaat gösterilmesini bir selâmet yolu olarak gördüğümü tekrar belirtmek isterim.

27 Mayıs 1960 sabahı yazarak sizlere Radyodan yayınladığım bildirinin mâna ve ruhuna daima sadık kaldım. Bu gün de memleketin huzur ve yükselişini bu beyanatın belirttiği ruh ve yönde görmekteyim.

Irk, din ve mezhep farkı gözetmeksizin vatandaşların refahı ve saadetini sağlamak ve insana değer veren, insanca bir zihniyetle memlekette huzur ve istikrarı sür'atle tesis etmek için her çeşit gayret gösterilmelidir. Mübarek vatan topraklarına ayak bastığım şu günlerde sizlere 27 Mayıs'ın gayelerini yok etmek isteyen her türlü hırslı ve bencil tutumlara karşı göğüs germiş yetkili bir kimse olarak açıklamakta fayda görüyorum.

Sevgili Vatandaşlarım!

27 Mayıs hiç bir partiye ve zümreye karşı ve herhangi bir şahıs ve zümre ve parti lehine bir hareket olarak yapılmamıştır. O bütün Türk milleti'nin lehine ve onun refahı için yapılmıştır.

27 Mayıs, İktidarda bulunan bir partiyi silâh zoruyla iktidardan indirip yerine bir muhalefet partisi oturtmak için, yani âdi bir hükûmet darbesi olarak düşünülmemiştir. Onun kökleri asil gayeli kaynaklara inen derinliklerdedir. Sefalet, yokluk ve karanlık içinde sahipsiz bırakılmış köylü ve halk kitlesini en kısa yoldan ve hızla modern uygarlığa ulaştırmak, Türk devletini kendi gücüyle ayakta durabilecek hale getirmek için yapılmıştır.

Politika bezirgânlığı ve şahsi menfaat hırslariyle tehlikeye düşürülen millî birliği korumak, kardeş kavgasına meydan vermemek gayesiyle yapılmıştır. Vatandaşın bir tekinin bile burnunu kanatmadan, onlar arasında hiçbir farklı muameleye meydan vermeden gölgesiz bir adalet ve hukuk düzeni kurmak için yapılmıştır. Memleketin savunma gücünü en yüksek dereceye çıkarmak, Türk Silâhlı Kuvvetlerini 2 nci Cihan Harbin'den beri terkedilmiş olduğu bakımsızlıktan kurtarmak için yapılmıştır. Topraksız köylüyü toprak sahibi yapmak, bütün milleti içine alan bir yardımlaşma teşkilâtı kurarak hiç bir vatandaşı yarıdımsız ve sahipsiz bırakmamak için yapılmıştır.

Güzel sanatlar ve spordan halk hizmeti için faydalanmak, aydınları ve gençleri köylere ve halkın içine gönderip halkla harman ederek memleketi hızla kalkındırmak için yapılmıştır.

Ülkü ve Kültür Birliği, Türk Kültür Dernekleri gibi kurumlarla uyanıklık sağlamak, millî kültürü geliştirmek, millî birliğimizi sağlamlaştırmak için yapılmıştır. 27 Mayıs ilmi meşale yaparak, hızla kalkınmak ve Türk milletini en kısa zamanda atom ve feza çağına sokmak için yapılmıştır.

Türkiye'yi muzır cereyanların mânevî istilâsından kurtarmak ve onu millî özelliğe sahip hür bir fikir ve vicdan hayatına kavuşturmak için, yani kısacası Türk Rönesansını yaratmak için yapılmıştır.

Muhterem Vatandaşlarım. Bugünkü tutum ve hızla, sıralanan hedeflere kaç yüz senede ulaşılabileceği düşünülmeli ve bu geçecek yüz yıllar sırasında, modern memleketlerin bizi beklemeyecekleri de hesaba katılmalıdır. Bugün, dünya atom ve feza çağına girmiştir. 19 ncu yüzyılda meydana gelen ilmî ve teknik gelişmeler nasıl sosyal, ekonomik ve politik hayatı altüst etmiş ise, gelen atom ve feza çağı da büyük değişikliklere sebep olacaktır. Bir sıçrama yaparak çağlar üzerinden atlayıp atom ve feza çağına girmek zorundayız.

Birbirimize karşı davranışlarımızda daima karşılıklı sevgi, saygı, hoşgörürlük duygusu hâkim olmalıdır. Siyasî partiler, bir saltanat vasıtası değil, sadece memlekete ve millete hizmet için bir vasıta olarak kabul edilmelidir.

Her kim olursa olsun bütün vatandaşlara karşı şefkat, sevgi ve kanun himayesi şart sayılmalıdır. Fikirlerini kabul et-

mediğimiz veya şahsî aykırıklarımız bulunanların da insanca, hukuk düzeni içinde işleme tâbi tutulması esas olmalıdır. Millet ve devlet faaliyetleri ilim ve tekniği herşeyin üstünde tutan bir görüşle düzenlenmelidir.

Sevgili Vatandaşlarım.

Mensubu bulunduğumuz Türk Milleti, büyük kabiliyetlere ve büyük güce sahip bir millettir. Kudretimiz ve irademiz, önümüzdeki güçlükleri yenmeye ve bize çevrilmiş olan tehlikeleri göğüslemeğe yeterlidir.

Ey geçmişin büyük fırtınaları, eşsiz şan ve şerefleri içinden gelen ve mutlu yarınlara elbette erişecek olan büyük Türk Milleti, selâm, sevgi ve hürmet sana.»

Alparslan Türkeş'in 27 Mayıs 1968 tarihli radyo konuşması.

Bugün 27 Mayıs 1968. Aziz yurdumuzun içine düştüğü, düşürüldüğü keşmekeşi, karanlığı, sekiz yıl öncesini hatırlıyoruz.

Hızla değişen dev adımlarla ilerleyen bir dünya üstünde geri kalmış, geri bırakılmış, kendinden başka dostu olmayan milletimizin, politik kin ve hüsranla girdiği çıkmazı elemle görüyoruz.

Bu kinin, aziz milletimizi birbirine düşman iki bölüğe ayırdığı, nifakın camiye, kahveye, mezarlığa hattâ aile içine uzandığı bir dönem yaşadık. Durumun daha elim ve daha vahim bir hal almasına fırsat vermemek, millî bütünlüğü daha fazla zedelenmekten korumak, siyasî mücadeleyi bir nifak sebebi olmaktan çıkarmak için Türk Milleti'ni barıştırmak, siyaseti, kalkınmanın hızını yükseltici bir metod araştırması hudutlarına geri getirmek, sokağa düşmüş bir kör döğüşünü durdurmak için silâhlı kuvvetlerin müdahalesi zarurî olmuştur.

Bir Türk subayı olarak, bütün çarelerin tükendiği bir devrede, bu müdahaleyi en az zararlı, en az ıstıraplı bir usulle gerçekleştirmeye gayret edenlerden biri bulunmak en büyük iftiharımdır.

Bütün bu elemli olaylardan alınması gerekli bir ders vardı: Bu çekişmelerin ve zarurî müdahalelerin tekerrürünü önlemek için tedbirler alınmalı idi. Nimetlerle külfetler arasında bir denge kurulmalı, Devletin varlığı kuvvetlenmeli, rejim meseleleri tartışma yapılmaz bir sağlamlığa ve açıklığa kavuşmalı idi. Bunun için de yapılan hareketin suçlu arama, ceza tayin etme, zümre indirme yönüne değil, denge kurma, çare bulma, yara sarma istikametine ağırlık koymak lâzımdı. Bizim müca-

delemiz, bu gerçekçi, faideli ve büyük gaye için olmuştur.

Gayemiz devleti kurtarmak, milleti koruyucu, kuvvetlendirici, yükseltici bir nitelikle yeniden kurmaktı. Ülkenin bütün imkânlarını, milletin bütün kabiliyetlerini seferber etmek ve çağdaş teknolojinin bütün nimetlerine en kısa zamanda ulaşmak için çağlar üzerinden aşarak büyük Türkiye'yi var etmekti.

Bu hedefe vardığımız gün dünya dengesinde ağırlığı olan, bölgesinde barışı koruyan, yabancılara avuç açmadan yaşayan bir devlet olacaktık.

Hâlâ da tek yol, tek hedef, tek gaye budur. Ne yazık ki, bu yol tıkandı. Devletin yönetimi hırslı devlet adamları ile sözün işten, şöhretin hizmetten üstün görüldüğü politika bezirgânlarının eline düştü.

Onlar gafil ve kindar idiler. Devletin gemisini, Milletin geleceğini, tarihin akışını düşünmediler.

Büyük ve MİLLÎ BİR HAREKETİ şahsi ihtiraslarına âlet etmekten çekinmelidir. Türk Milleti için açılmış büyük bir yol, kişi gayelerine saptırıldı ve hedefinden ayrıldı. Bunu 27 Mayıs'a gönül vermiş, o günü benim heyecanımla yaşamış olanlara ithaf ediyorum.

Devlet yeniden kurulmalıdır. 27 Mayıs, 13 Kasım öncesi istikâmetine tekrar getirilmelidir.

İdare cihazı yeniden düzene konmalı, yüzde üç yüz fazla personelle çalışan ağır, pahalı, memuru bezdiren, vatandaşı yıldıran bir mekanizma olmaktan arınmalıdır.

İmarı, şehir ve belediyelerin hudutlarını aşmayan bir idareden ve inşaatı arsa spekülâsyonlarını artıran bir zihniyetten kurtulmalıyız. Türkiye'yi kamu hizmetleri en büyük şehirde kısmen yürüyen, en ilkel ihtiyaçları gidermekle övünen belediye reislerinin memleketi olmaktan çıkarmalıyız.

Bunun için gerekli emek, malzeme ve bilgi Türkiye'de vardır. Yalnız Devletin plân organizasyonu yoktur. Milyonlarca insan açık ve gizli işsiz olarak yaşamakta. Hayır, buna yaşamak denmez. Sadece çile doldurmaktadır. İktidara sahip olanlarla iktidarı almak isteyenler, buna çare bulmak yerine onların hislerini tahrik etmekle, hesap dışı vaadler yapıp, onları kandırmakla ikbal kavgası yapmaktadır.

Edirne'den Kars'a kadar harap bir vatanda yalnız imar

için milyonlarca insanın emeğine ihtiyaç varken, altı milyon insanın iş gücü âtıl bırakılmaktadır. Bir çalışma savaşı açmak ve bunu zafere eriştirmek lâzımdır, şarttır.

Bir Millî Eğitim savaşı açılmalı, her savaş gibi bunun da plânı ve gayesi Millete mal edilmeli ve benimsetilmelidir.

Bugünkü her öğretmenin kendi aklındakini, eline verilen çocuğa telkin ettiği bir curcuna halinden kurtulmalıyız. Bütün tarihimiz boyunca mukaddes sayılan, mabetten bir parça olan okul bugünkü halinden kurtarılmalıdır.

Öğretmen, lâyık olduğu saygıya kavuşmalı ve saygıya hak kazanmalıdır. Millet çocukları ana - baba imkânlarına göre değil, devlet desteğine dayanarak kabiliyetleri nisbetinde eğitilmeli, yoksulluğun kösteklediği kabiliyetlerden millet mahrum edilmemelidir.

Kültür kentlerinin kuruluşu hızlandırılmalı ve ilmin ışığı yurdu aydınlatmalıdır. Ülkü ve kültür birliği teşkilâtı ele alınıp kurulmalıdır. Köy, köylü, toprak ilişkileri ham tahrikler, kin ve nifak yaratıcı duraklamalar yapmak için bir vasıta sayılmaktan çıkmalı, açık, belli, aşikâr hesaplarla bir çözüme götürülmelidir.

Bütün yurttaşları içine alan bir sigorta sistemi kurulmalı, Hasta ile doktorun para çekişmesi, can pazarında fiyat kavgası gibi ayıplardan kurtulmalıyız.

Mâli Teşkilât hafiflemeli, kolay ve basit bir vergi sistemi uygulanmalıdır. Vergi ödeyen vatandaşın ezilen bir düşman değil, korunacak bir dost olduğu fikri vergiciliğin baş ilkesi olmalıdır.

Dış politika geleceğin Türkiye'sine göre şimdiden ele alınmalı; tarihî, mânevî bütün teşkil ettiğimiz bölgelerde maddî ve mânevî ilişkilerin yenilenmesine gidilmelidir.

Milletlerarası anlaşmalar boyunduruk altına girmek için değil, emniyet için katlanılan yüklerdir. Her yük gibi faydası ve ağırlığı arasındaki nisbet daima kontrol edilmelidir.

Dış ticaretimiz Türkleşmelidir. Dış ticaretimizin beş milyarlık kârı gözü dışarda, gönlü dışarda, kökü dışarda olan yalnız eli cebimizde kalan üç beş kişilik bir grubun kontrolundan kurtulmalı, yurt içinde yatırım yapan, kökü bu toprağın derinliğine inen Türk'ün eline doğru kaymalıdır.

Bugün bu hedefler 27 Mayıs'ta varmak istediğimiz plânladığımız ve başladığımız işlerdi. Yazık ki, kalanlar ve onları âlet eden politikacılar tarafından terkedildi; ihânet edildi.

Ve 27 Mayıs hareketi gayesinden saptırıldı. 27 Mayıs hedefine ulaşamadı. 27 Mayıs sabahı söz verdiğimiz ve kurmaya çalıştığımız, partilerüstü âdil tarafsız idare, acele seçim suikasti ile yıkılmasaydı; bugün daha mesut, güçlü bir Türkiye kurulmuş olacaktı.

Bütün bu yarım kalan işlerden daha acı ve daha kötü olan şudur ki, 1919'dan beri pusuda bekleyen, yer altında yaşayan bir komünist gayret, su yüzüne çıktı; 27 Mayıs'ı kendine siper ederek ilerliyor ve büyük demagoji ile kendine yapılan her müdaheleyi 27 Mayıs'a yapılmış göstermeye de muvaffak olmaktadır.

Hasta devleti tedavi için giren bir doktor gibi olan 27 Mayıs devriminin açtığı kapıdan zehirli bir soğuk da girmişti. Bu zehirli soğuğun o doktorla alâkası olmadığı iyice bilinmelidir.

Aziz Milletim.

27 Mayıs bugün iktidarın izansız yöneticilerinin, söylediği gibi, bir avuç gasıbın devlete el koyması hareketi değil, şerefli Türk Silâhlı Kuvvetlerinin yaptığı milleti kardeşliğe, yükselişe, birliğe ulaştırma hareketidir. Ne şanlı Türk Silâhlı Kuvvetleri, ne de büyük Türk Milleti, bir avuç insanın iradesine boyun eğecek varlıklar değildir. 27 Mayıs Türk Silâhlı Kuvvetlerinin eseri ve Türk Milleti'nin öz malıdır. Benim o günkü ve bugünkü arkadaşlarım, yurtsever aydınlar... asil ve tahammüllü milletim... 27 Mayıs'ı yıkanların, yönünü değiştirenlerin, hedefinden saptıranların 27 Mayısçılık şantajına, istismarına dikkat ediniz. 27 Mayıs'ı o sabahki ruhu ile alınız ve böyle değerlendirerek hedefine götürünüz.

Sevgili vatandaşlarım.

Bugün her çeşit ayrılıktan uzak, birliğe, kardeşliğe dayanarak büyük Türkiye'yi kurmak mücadelesini yapmaktayız. Bayrağımız Milliyetçilik bayrağı, Dokuz Işık bayrağıdır. Milletimizin kaderini değiştirmek için partili partisiz bütün vatandaşları bu bayrağın altında toplanmaya çağırıyorum.

Alparslan Türkeş'in 28 Mayıs 1968 tarihli radyo konuşması.

Sevgili Yurttaşlarım.

Sizlere dün akşam 27 Mayıs hakkında gayet özel olarak bazı bilgiler sunmuştum. Gayet kısa özel diyorum. Çünkü: on dakika gibi bir zamana o meselelerin iç yüzünü sığdırmak mümkün değildir. Bu konular üzerindeki hâtıralarımızı ilerde tafsilâtlı olarak yayınlayacağız. Şimdi, size bu akşam 13 Kasım'ın sebeplerini anlatmaya çalışacağım:

İki ayrı görüş sahibi olan Millî Birlik Komitesi üyeleri arasındaki anlaşmazlık gittikçe şiddetleniyordu. Bunda C.H.Partisinin büyük rolü vardı. Eylül ayından itibaren Komite artık birbirine düşman iki grup halindeydi. Birliği, âhengi kurmak ve bir uzlaşmaya varmak için iyi niyetli arkadaşlarımız çok gayret gösteriyorlardı. Bunun için, gruplar arasında çeşitli toplantılar yapılıyordu. O sıralarda İsmet Paşa ile sıkı temas halinde bulunan karşı gruptan bazı arkadaşlar, komite üyelerinin tabiî senatör olma teklifini komiteye getirdiler. Bu konu Gürsel Paşa'nın başkanlığında toplanan komitede, Ekim ayı sonlarında uzun uzun müzakere edildi. Görüşmeler yapılırken şimdi tabiî senatörler içinde bulunan on bir üye bunun kabul olunmasını şiddetle savundular. Fakat biz on dörtler ki, o zaman on dört değil, daha fazla idik bunu doğru bulmuyor, millet huzurunda etmiş olduğumuz (bir karşılık beklemeden hizmet etme) yeminine ihanet olacağını ileri sürüyorduk. Müzakereler sırasında, ONDÖRTLER'den bir arkadaşımız ayağa kalkarak heyecanlı ve kızgın bir sesle (arkadaşlar) dedi, (bu bir siyasî rüşvettir, İsmet Paşa'nın iktidarı elimizden almak için bize

uzattığı bir kemiktir, ve modern hiç bir memlekette böyle bir müessese yoktur. Bu bizim yeminimize de aykırıdır. Biz millet önünde hiç bir karşılık beklemeden millete hizmet edeceğimize yemin ettik. Onun için tabiî senatörlük diye bir şey kabul edilemez. Biz kendimizi millete adadık. Şimdi cesaret edip hizmete devam etmeliyiz.)

Üyelerin çoğu da zaten bu görüş ve bu fikirde idi. Onun için müzakerelerin sonunda yapılan oylamada on bir muhalife karşı 26 kişilik bir çoğunlukla, Tabiî Senatörlüğün reddedilmesine karar verildi. Aynı gün komitenin referandum yaparak halkın tasvibini almak şartı ile dört yıl iktidarda kalması ve tüzüğünü incelemek ve beğenmek şartı ile böyle bir parti halinde teşkilâtlanması ve böylece seçimlere gidilmesi teklifi de görüşüldü. Neticede gene on bir muhalife karşı 26 kişilik çoğunlukla bu teklif de uygun görülerek kararlaştı.

Ancak, lehte oy veren 26 kişiden 19'u kayıtsız bu karara katılmış, geri kalan yedi kişi de, kurulacak partinin program ve tüzüğünü incelemek ve beğenmek şartı ile böyle bir partide yer alabileceğini belirtmişti. Ayrıca, bu sıralarda alınmış kararlardan birisi de bir kurucu meclis toplanması idi. Bunun için daha Ağustos başında ben kendi el yazımla bir önerge vererek Millet Şûrası adı ile bir meclisin acele toplanmasını istemiştim. Esasen 27 Mayıs'tan önce yapmış olduğumuz ilk plânımızda 27 Mayıs başarıya ulaşır ulaşmaz, böyle bir meclisin kurulması tasarlanmıştı.

Fakat, burada açıklanması uzun sürecek sebepler yüzünden, bu yapılamamıştır. Ancak, 1960 Ekiminin son günlerinde, Millî Birlik Komitesi bir Kurucu Meclis kurulmasını faydalı mülâhaza etti ve bunun için gerekli hazırlıkları yaptırmak vazife ve yetkisini Devlet Başkanı Cemal Gürsel Paşa'ya verdi. Ertesi gün yapılan toplantıda, alınan kararlara muhalif kalmış olan on bir üye telâşlı bir şekilde tekrar müzakere açılmasını teklif ettiler. Ve açılan müzakerelerde bir gün önce alınmış olan kararları bozdurmaya çalıştılar. Fakat, muvaffak olamadıalr. Bu sırada Gürsel Paşa'nın toplanacak Kurucu Meclisin Anayasasını hazırlamak ve gerekli düzeni yapmak üzere üç kişilik bir kurul kurduğunu öğrendik. Bu kurul, üyelerinin üçü de C.H. Partili idiler. Böyle bir kurulun hazırlayacağı Kurucu Meclisin

partizan bir kimliğe bürüneceği yolunda büyük endişelere düştük. Böyle olmayacağına inanılsa bile, kurulu teşkil eden kimselerin hepsinin de C.H.Partisinden seçilmiş olmasının halkın itimadını sarsacağını ve bir takım dedikodulara sebebiyet vereceğini düşündük. Bunun için Gürsel Paşa'nın katıldığı bir toplantı yaptık. Fakat toplantıya Gürsel Paşa başkanlık etmedi; o da üyeler arasında oturdu. Paşa tarafından seçilmiş olan üç kişinin de C.H.Partili oluşunu şiddetle tenkit ettik. Ve bunun mahzurlarını belirttik. Kurula tarafsız ilim adamlarından ve diğer partilerden de dört üye daha katılmasını teklif ettik. Toplantı bir sonuca varmadan dağıldı. Bir kaç gün sonra Kadri Kaplan'ın başkanlığında yapılan başka bir toplantıda, komite, dışında görev almış bulunan iki üyenin durumları müzakere edildi. Yapılan oylamada her ikisinin de dışardaki görevlerini bırakarak derhal komiteye dönmelerine çoğunlukla karar verildi. İşte bu olaylar, birbirinden farklı iki görüş sahibi olan üyelerin durumunu iyice belirtti ve 13 Kasım'a yol açtı.

13 Kasım hareketi, 27 Mayıs'ın arkadan hançerlenmesidir. Aynı zamanda bir anayasa ihlâlidir. Bütün Millî Birlik üyelerinin kabul ve imza ederek ilân ettikleri 27 Mayıs Anayasasının çiğnenmesidir. Bir tarafta Yassıada'da eski iktidar mensupları anayasayı ihlâlden muhakeme edilirken, bu tarafta da 13 Kasımcılar kendi yaptıkları anayasâyı ayaklar altına alarak, 27 Mayısı katletmişlerdir. 13 Kasımın yapılmasında C.H. Partisinin ve komünistlerin büyük rolü olmuştur. 13 Kasımdan sonra memleket tam bir partizan idarenin tesirinde kalmıştır. Toplanan kurucu meclisin üyelerinin beşte dördünü C.H. Partililer teşkil etmiştir. Halk Partisine mensup olmayan vatandaşlara karşı gittikçe artan bir baskı ve korku almış yürümüştür. Bizim arkamızdan da bizi kötülemek için binbir yalan ve iftiraya baş vurulmuş, hakkımızda söylenmedik şey bırakılmamıştır. 27 Mayısın bu şekilde ihanete uğraması ve bizim hakkımızda ortaya atılan ahlâksızca ithamlar Silâhlı Kuvvetler içerisinde beraber çalıştığımız ve yıllarca hayatımızı birlikte memleket hizmetlerine verdiğimiz ve en son 27 Mayısta da kendilerinin temsilcisi olduğumuz arkadaşlarımızı çok müteessir etti ve harekete geçirdi.

Bir takım fırsatçılar ve politika bezirgânları arkadaşları-

mızı istismar ettiler. Bunun neticesi memlekette üzücü pek çok şeyler oldu. Bunlara şimdilik dokunmayacağım. Yalnız şu kadarını söyleyeyim ki; 27 Mayıs memleketi hızla kalkındırmak için güzel bir fırsattı. Bu fırsat heder edildi. 27 Mayıs hedefine ulaşmadı. Hedefinden saptırıldı. Bunun baş sorumluları İnönü ile tabii senatörlerin bir kısmıdır. Şimdi 27 Mayısı katletmiş olan bu insanların 27 Mayısçı rolüne çıkmaları ve 27 Mayısı savunur görünmeleri çok hazindir. Bunların yaptıkları 27 Mayısı savunmak değil, kendi çıkarları için 27 Mayısı istismar etmektir.

Sevgili Vatandaşlarım;

Size, çok özet bir şekilde yakın geçmişimize ait bazı olayları açıklamış bulunuyorum. Bunlar üzerinde bugüne kadar konuşmamayı, bir şey söylememeyi tercih etmiştik. Yine de susmak ve konuşmamak isterdim. Fakat, bir takım fırsatçıların ve karıştırıcıların tutumları bizi buna mecbur etti. 27 Mayıs hareketinin hazırlanışı ve yapılışı ile daha sonraki gelişmeler hakkında şimdiye kadar bir çok şeyler yazıldı ve söylendi. Bunların çoğu yanlış, yalan ve eksiklerle doludur... İleride bunlar belgelerin ışığı altında açıklanacaktır. Bugün bizler, millet olarak karşılıklı anlayış, sevgi ve birlik ihtiyacı içindeyiz. Yüzümüzü daima maziye ve geriye çevirmemelyiiz. Geçmişteki olaylar geçmiştir. Onları bir daha geri getirip değiştirmeye imkân yoktur. Şimdi yüzümüzü geleceğe çevirerek, kudretli, refahlı büyük Türkiye'yi kurmak için elele, kardeşlik duyguları içinde çalışmaya koyulmalıyız. Sizlerin temiz duygularınızı, merhamet ve şefkatinizi tahrik ederek, oylarınızı almak isteyenlere karşı dikkatli olmalısınız. Partileri de, particiliği de, her çeşit didişme ve çekişmeleri de bir kenara atarak birleşmeliyiz ve Millî Birliğimizi her şeyin üstünde tutmalıyız.

Birleşiniz, affediniz, hoş görünüz, seviniz, bir olunuz.
Zafer ülkü kaynağının çeşmesidir
Zafer bir çok gönüllerin birleşmesidir.
Gönülleri birleşenler, selâm sizlere.
Uzaklarda dertleşenler, selâm sizlere.

Dergâh yayınları

1. Cumhuriyet devri Türk şiiri/**Mehmet Kaplan**/2. baskı 70 TL.
2. Siyasî hatıratım/**Sultan Abdülhamit**/2. baskı 20 TL.
3. Hüsn ü Aşk/**Şeyh Galip - Hazırlayanlar: Orhan Okay, Hüseyin Ayan**
4. Temel görüşler/**Alparslan Türkeş**
5. Batı çıkmazı/**Dostoyevski**

DERGÂH YAYINLARI
Ankara Cad. 54/3 Sirkeci - İstanbul
Tel: 22 84 77 - 22 83 18

Kapak Düzeni: Selim Yağmur

Türkiye'de bugün dahi Batılı mânada siyasî partilerin varlığından bahsetmek güçtür. Bizde umûmiyetle sınıfsal temellere dayanmaktan çok siyasî - idarî - içtimaî yapı bakımından farklı fikirlerin partileştiği görülmektedir. İttihat ve Terakki Fırkasından başlayarak gelişen bu değişik geleneğin bugün bazı sosyal gurupların menfaatlerini korumaya yönelmiş olduğu iddiaları yaygınlaşmaktadır. Dergâh yayınları, Türk siyasî hayatıyla ilgili doğruları sahip oldukları tavra bakmadan ortaya koymakla bu sahada sürüp giden kargaşalığı bir ölçüde gidermek gayesindedir. Öncelikle günümüz siyasî parti liderlerinin fikirlerini yansıtan kitaplar yayımlanacak, zamanla Türkiye'de siyasî düşüncenin gelişimini açıklığa kavuşturan belge kitaplar ve araştırmalar okuyucularımıza sunulacaktır. Selâhiyetli bir heyet tarafından hazırlanan «Türk siyasî düşüncesi» dizisi, Türk siyasî hayatındaki eğilimlere açıklık getirmek gereğine dayanmaktadır.

FİATI : 30 TL.